

ÅRBOG
for
FÆRØERNE

1980

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

Å R B O G
F O R F Æ R Ø E R N E
1 9 8 0

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

trykt på genbrugspapir

ISBN 87-503-3763-7
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
FORORD	11
Kap. 1. <u>FÆRØERNE</u>	13
STATSRETTLIGE FORHOLD	13
Særanligggender	
Fællesanligggender	
Fællesanligggender, der administreres af hjemmestyret i henhold til hjemmestyre- lovens § 9	
Forholdet til udlandet	
LOVGIVNING	19
Færøernes lagting	
Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger i tiden 1. januar-30. april 1980. (Samlingen 1979)	
Oversigt over vedtagne lagtingslove og -be- slutninger i tiden 29. juli-23. september 1980. (Samlingen 1980)	
Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m. v., der er kundgjort i 1980 med henblik på ikrafttræden på Færøerne	
ADMINISTRATION	32
Færøernes landsstyre	
Landsstyrets administration	
Rigsmyndigheder	
POLITISKE PARTIER	33
Folkeflokk	
Sambandsflokk	
Socialdemokratiet	
Selvstyreflokk	
Tjóðveldisflokk	
Fremskridts- og fiskeriflokk	
VALG	40
Lagtingsvalg	
Folketingsvalg	
Folketingsmænd	
Kommunale valg	
Byrådsvalg i Tórshavn	
By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn	

	Side
Kap. 2. <u>BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD</u>	45
BEFOLKNINGSFORHOLD	45
BEFOLKNINGENS ERHVERVSFORHOLD	57
BOLIGFORHOLD	63
Kap. 3. <u>ERHVERV</u>	69
FISKERI	69
Internationale reguleringer og fiskeriaftaler	
Island	
Norge	
EF	
Sovjetunionen	
Sverige, DDR og Polen	
Fiskeriinspektion og redningstjeneste	
Vagt- og bjærgningstjenesten	
Den nye aftale om fiskeriinspektion	
Ulovligt fiskeri i 1980	
Statistik om fiskeri	
Fangst og tilvirkning af fisk og fiskepro-	
dukter	
Fjernfiskeri	
Midterområder	
Nærfiskeriet	
Værdimæssig vurdering af fangsterne fra de	
forskellige områder	
Råfisklandinger på Færøerne	
De samlede fangster ved Færøerne og TAC	
Forarbejdning af fangsten	
Driftsresultater	
Hyreoversigter	
Råfiskfonden	
Fiskepriserne	
Priserne på saltfisk	
Priserne for industrifisk	
Andre priser	
Finansieringen af fiskerskibe	
Færøernes realkreditinstitut	
Kongeriget Danmarks Fiskeribank	
Landskassens finansieringsbistand	

	Side
Kap. 3. (fortsat)	
<u>LANDBRUG</u>	104
Mælkeproduktionen	
Kødproduktionen	
Opdyrkning	
Landsdyrlægen	
Hygiejnisk laboratorium	
HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V.	108
Egnsudvikling	
Færøernes industrifond	
Industriens udviklingsfond	
Industrikontoret (Ídnaðarstovan)	
HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV	112
Handel og serviceerhverv	
Transport	
Motorkøretøjer	
Passagertrafik til og fra Færøerne	
Beflyvning	
Besejling	
SKIBSFLÅDEN	117
Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1975, 1979 og 1980	
OFFENTLIG VIRKSOMHED	120
Veje	
Asfaltering af landsveje	
Tilskud til kommuner til asfaltering	
Vejarbejder i 1980	
Autoværn	
Vejskilte	
Afmærkninger	
Byggesager	
Trafiktælling på hovedveje	
El-forsyning	
Havne- og landingspladser	
De indenlandske telefonforbindelser	
Telekommunikation med udlandet og med skibene	
Det færøske postvæsen	

	Side
Kap. 4. <u>ØKONOMI</u>	141
FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT	141
Eksport	
Import	
Import og eksport i faste priser og bytteforhold	
Handelsbalancen	
ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER	155
Arbejdsforhold	
Det private arbejdsmarked	
Det offentliges arbejds- og lønforhold	
Lønninger	
Priser	
OFFENTLIGE INDTÆGTER	164
Skatter	
Antal skatteydere og skattepligtige indkomster	
Udskrevne skatter	
Afgifter	
Landskassens indtægter	
OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.	174
Statens og landskassens udgifter	
Statens udgifter	
Statsgarantier	
Landskassens udgifter	
Landskassens lånoptagelse og garantiforpligtelser	
PENGE OG KREDITFORHOLD	188
NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE	196
Kap. 5. <u>SOCIALE FORHOLD</u>	211
Regler og forvaltning	
Ydelsernes omfang og finansiering	
Institutioner m. v.	
Færøernes Ulykkesforsikringsråd	
Udviklingen i 1980	

	Side
Kap. 6. <u>SUNDHEDSVÆSEN</u>	223
LANDSLÆGEN	223
SYGEHUSENE	223
SUNDHEDSPLEJEN	232
Kommunelægerne	
Skolelægerne	
Tandlægerne	
Hjemmesygeplejerskerne. Sundhedsplejerskerne	
Jordemødrene	
APOTEKERVÆSEN	235
UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN	237
Kap. 7. <u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	239
UNDERVISNINGSVÆSENETS VIRKSOMHED	240
BØRNESKOLEN	243
Folkeskolen	
Private skoler	
Gymnasiet og HF	
Skolernes virksomhed	
Specialundervisning	
VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	250
Færøernes akademi	
Færøernes seminarium	
Efteruddannelse af lærere	
Færøernes sygeplejeskole	
ERHVERVSUDDANNELSER	255
Færøernes maskinskole	
Tekniske skoler	
Handelsskolen	
Navigationsskoler	
ANDEN UNDERVISNING	261
Færøernes folkehøjskole	
Færøernes husholdningsskole	
Aftenskolerne	
UDDANNELSESTØTTE	263
Kap. 8. <u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	265
FÆRØERNES RETSVÆSEN	265
FÆRØERNES POLITIVÆSEN	267
Politiets virksomhed	

	Side
Kap. 9. <u>KIRKELIV</u>	271
FOLKEKIRKEN	271
ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET FOLKE- KIRKEN	273
K.F.U.K. og K.F.U.M.	
Indre Mission	
Det kirkelige Missionsforbund	
KRISTNE TROSSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN	275
Brødremenigheden	
Den katolske kirke	
Frelsens Hær	
Den frie evangeliske menighed	
Syvende-dags adventisterne	
Jehovas Vidner	
FILADEFIA-menigheden	
ANDRE TROSSAMFUND	279
Bahá'í	
Kap. 10. <u>KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V.</u>	281
RADIO	281
FJERNSYN	283
AVISER	284
BØGER	285
Bogudgivelser	
Biblioteksvæsen	
MUSEUM	288
TEATRE OG BIOGRAFER	291
Teatervirksomhed	
Biografer	
MUSIKLIV	294
Koncerter	
Klassiske koncerter	
KUNST	299
Kunstudstillinger i Listaskálin, Tórshavn	
Andre kunstudstillinger på Færøerne	
Kunstudstillinger uden for Færøerne	
DANSK-FÆRØSK KULTURFOND	301
SPEJDERBEVÆGELSEN	301
IDRÆT	304

	Side
Kap. 10 (fortsat)	
BRIDGE	306
SKAK	307
TABELFORTEGNELSE	309

F O R O R D

Årbog for Færøerne 1980 er udarbejdet af Færøernes landsstyre og rigsombudsmanden på Færøerne i forening og udkommer i en færøsk og en dansk udgave.

Årbogen tilsigter at give en bred verbal og statistisk skildring af færøske samfundsforhold, specielt for det pågældende år, men også med linjer tilbage til de nærmest foregående år.

I 1980-udgaven er der ikke optaget nye emner, men det er tilstræbt at uddybe oplysningerne inden for de områder, der er behandlere. Med indførelse af EDB-teknik inden for en række områder vil der åbnes mulighed for, at en række af de behandlede emner vil kunne belyses ud fra nye synsvinkler.

Udgiverne vil være taknemmelige for at modtage materiale, der yderligere kan belyse de behandlede emnekredse, ligesom man gerne modtager forslag om yderligere emnekredse, der kunne medtages.

En række institutioner, organisationer, virksomheder og enkeltpersoner har bistået landsstyret og rigsombudet med tilvejebringelse af det meget store talmateriale. Udgiverne vil takke for den umådelige imødekommenhed og den hurtige besvarelse af de stillede spørgsmål.

Endelig skal der rettes en tak til de medarbejdere ved landsstyret og dets institutioner og ved rigsombudet, der i særlig grad har medvirket ved årbogens udarbejdelse.

Færøernes landsstyre

Rigsombudsmanden på Færøerne

Pauli Ellefsen

Leif Groth

Kap. 1

FÆRØERNE

STATSRETTLIGE FORHOLD

I henhold til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre udgør Færøerne inden for lovens rammer et selvstyrende folkesamfund i det danske rige. Hjemmestyreloven anerkender det færøske sprog og det færøske flag. Fra 1949 har Færøerne haft egne pengesedler. Møntenheden 1 króna = 1 dansk krone.

Sager og sagsområder vedrørende Færøerne opdeles i særanligg-
gender, hvor Færøernes lagting har den lovgivende og Færøernes
landsstyre den udøvende myndighed, og fællesanliggender, der admi-
nistreres af rigsmyndighederne efter dansk lovgivning.

Der er endvidere i henhold til hjemmestyrelovens § 9 mulig-
hed for efter forhandling at overlade det færøske hjemmestyre at
give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og
overtage administrationen af et område, der er fællesanliggende.

Særanligggender

I henhold til hjemmestyrelovens § 2 betragtes en række sager
og sagsområder, der er angivet i et særligt bilag til loven under
A, principielt som særanligggender. Dette har den virkning, at
hjemmestyret eller rigsmyndighederne kan bestemme, at de overgår
til hjemmestyret. Heraf følger, at dette overtager de dermed for-
bundne udgifter.

Indtil nu har hjemmestyret overtaget følgende sagsområder
med hjemmel i hjemmestyrelovens § 2 (A):

1. Færøernes egen styrelsesordning

Hele området er overtaget som særanliggende.

2. Kommunale forhold

Hele området er overtaget som særanliggende.

3. Bygnings- og lejespørgsmål. Folkeregister.

Hele området er overtaget som særanliggende.

4. Sundhedsvæsen

Kun apotekervæsen er overtaget som særanliggende.

5. Den offentlige forsorg. Arbejdsforhold.

Områderne: Lovpligtig ulykkesforsikring. Arbejdere, ar-
bejdsforhold, lærlinge, medhjælpere og ferie er overtaget
som særanligggender.

6. Direkte og indirekte skatter

Hele området er overtaget som særanliggende.

7. Finansvæsen

Hele området er overtaget som særanliggende.

8. Godkendelse af havneafgifter

Området er overtaget som særanliggende.

9. Skolevæsen

Folkehøjskolen og navigationsskolerne er overtaget som særanliggende. Endvidere er gymnasiet og HF-kurset særanliggende, og der er ved lagtingslov oprettet et færøsk akademi (Academia Færoensis). Bortset herfra er skolevæsen fællesanliggende.

10. Arkiver, biblioteker, museer

Hele området er overtaget som særanliggende.

11. Bygnings- og naturfredning

Hele området er overtaget som særanliggende.

12. Havne, trafikvæsen m. v.

Hele området bortset fra havne og stedligt telegrafvæsen er overtaget som særanliggende.

13. Landbrug, fiskeri m. v.

Hele området er overtaget som særanliggende.

14. Forlystelser m. v.

Hele området er overtaget som særanliggende.

15. Produktion, handel m. v.

Hele området er overtaget som særanliggende.

16. Tinglysning, ekspropriation m. v.

Hele området er overtaget som særanliggende.

Efter hjemmestyrelovens § 3 afgøres det ved nærmere forhandling, om og i hvilket omfang de på bilag B opførte sagsområder kan henføres til færøske særanliggende. Af disse områder er under punkt 3: Radio overtaget som særanliggende med undtagelse af spørgsmål med relation til internationale aftaler, ligesom punkterne 4: Jordfonden og 5: Import- og eksportkontrol er overtaget som særanliggende.

Hovedparten af de overtagne områder administreres af landstyre med hjemmel i lagtingslove, men enkelte områder administreres dog af en statslig myndighed på landstyreets vegne. Således sker mønstring af fiskere hos landfogeden (politimesteren) eller sysselmændene, motorregistret og skibsregistret føres af landfogede-

den, tinglysningsvæsenet forestås af sorenskriveren (dommeren), der ligeledes er den stedlige overformynder, og endelig er rigsombudsmanden på Færøerne i sin egenskab af formand for kirkeinspektionen med til at administrere den af lagtinget givne bevilling til vedligeholdelse af kirkegårde og udvendig vedligeholdelse af kirker.

Fællesanliggender

Anliggender, der ikke er overtaget af det færøske hjemmestyre som særanliggender, er fællesanliggender og varetages af rigsmyndighederne, idet dog hjemmestyret med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 kan overtage administrationen af fællesanliggender.

Blandt de vigtigste fællesanliggender skal nævnes skoleforhold, sociale forhold og sundhedsforhold. Herudover kan som statsinstitutioner nævnes skibstilsynet, folkekirken, politiet og domstolene.

Rigslove træder ikke i kraft på Færøerne, forinden de i overensstemmelse med lov nr. 51 af 1. april 1896 er kundgjort af rigsombudet. Dette sker efter forelæggelse for det færøske hjemmestyre.

Lovforslag, der kun vedrører færøske forhold, eksempelvis de sociale love, lovene for undervisningsvæsenet, og sygehusloven bliver normalt først behandlet i lagtinget, hvorefter de forelægges folketinget. Lovforslag, der ikke udelukkende omfatter Færøerne, bliver først vedtaget i folketinget og derefter forelagt hjemmestyret, forinden loven sættes i kraft på Færøerne. I mange tilfælde sker ikraftsættelsen i form af kgl. anordning, idet loven udtrykkeligt giver ministeren ret til at sætte loven i kraft på Færøerne ved kgl. anordning med de ændringer, der er nødvendiggjort af de særlige færøske forhold.

Fællesanliggenderne administreres efter dansk lovgivning, på hovedområderne, sociallovgivning, skolelovgivning og lovgivning for sygehusene samt flere andre områder efter særlige love for Færøerne, og udgifterne til disse områder udredes i form af fuldkommen udgiftsdækning, tilskud eller andre former for subsidiering, fastlagt under hensyn til Færøernes særlige struktur og forholdene iøvrigt.

Fællesanliggender, der administreres af hjemmestyret i
henhold til hjemmestyrelovens § 9

I henhold til hjemmestyrelovens § 9 kan der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende område.

De enkelte afsnit i årbogen indeholder mere specificerede omend ikke udtømmende oplysninger om udgiftsfordelingen, idet de forskellige refusionsordninger vil blive beskrevet direkte eller ved hjælp af tabellerne.

Den 1. april 1975 blev administrationen af socialvæsenet overtaget af Færøernes landsstyre, og rigsombudets sociale afdeling blev omdannet til "Almannastovan". Ved lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet er det fastslået, at sygehusvæsenet på Færøerne varetages af hjemmestyret, således at de 3 sygehuse er institutioner under landsstyret, selv om hospitalsvæsen er fællesanliggende.

Med hjemmel i lov for Færøerne nr. 51 af 14. februar 1979 om folkeskolen, lov for Færøerne nr. 52 af 14. februar 1979 om læreruddannelsen, lov for Færøerne nr. 53 af 14. februar 1979 om fritidsundervisning m. v. og lov for Færøerne nr. 54 af 14. februar 1979 om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler er administrationen af de omhandlede områder overført fra undervisningsministeren, rigsombudsmanden på Færøerne og Færøernes skoledirektion til Færøernes hjemmestyre fra 1. august 1979.

I forbindelse med den administrative overførsel er hjemmestyret inden for lovens rammer bemyndiget til at regulere de nævnte områder ved lagtingslove. Den daglige administration varetages af landsskúlafyrisingin (Færøernes undervisningsdirektorat).

Endelig udbetaler og modtager Føroya gjaldstova (Færøernes oppebørselskontor) en del beløb for staten.

Forholdet til udlandet

Færøerne er et selvstændigt toldområde. Indførselsafgifter og reglerne for import- og eksportkontrol fastsættes af hjemmestyret. De øvrige dele af riget må derfor i disse henseender betragtes som udland.

I henhold til hjemmestyreloven skal traktater og andre inter-

ationale overenskomster, der kræver folketingets samtykke, og som berører særlige færøske interesser, forelægges hjemmestyret til betænkning.

Udenrigsministeren kan bemyndige hjemmestyrets repræsentanter til direkte at føre forhandlinger under medvirken af udenrigstjenesten.

Der er med hjemmel i hjemmestyreloven ansat en i færøske forhold særlig sagkyndig i udenrigsministeriet til at bistå ministeriet ved behandling af sager vedrørende Færøernes særlige erhvervsinteresser, ligesom lovens muligheder for ansættelse af færøskyndige ved de danske ambassader er anvendt, idet der er ansat en handelsattaché for færøske erhvervsanliggender ved handelsafdelingen under den danske ambassade i Storbritannien.

Færøernes særlige status og erhvervsstruktur medfører, at Færøerne ikke umiddelbart kan dele Danmarks interesser og synspunkter i det internationale samarbejde eller ved indgåelse af bi- eller multilaterale aftaler med andre lande. I overensstemmelse med hjemmestyrelovens bestemmelser har man fra dansk side søgt at tilgodese færøske interesser ved i videst muligt omfang at inddrage hjemmestyret i det forberedende arbejde.

I enkelte tilfælde har hjemmestyret selv ført forhandlinger og indgået aftaler. Her kan især nævnes aftalen om færøske fiskerirettigheder mellem 12 og 200 sømil omkring Island, indgået i 1975, siden fornyet med forskellige ændringer, og aftalen med Norge om gensidige fiskerirettigheder, indgået i 1977.

Endelig har repræsentanter for hjemmestyret med bistand fra udenrigsministeriet forhandlet om forskellige aftaler, der er indgået mellem den danske regering og Færøernes landsstyre på den ene side og den pågældende forhandlingspartner på den anden. Af aftaler af denne karakter kan nævnes fiskeriaftalerne med Sovjetunionen og med EF fra 1977. Begge aftaler er tiårige rammeaftaler, i henhold til hvilke fangstområder og -kvoter fastsættes for visse tidsrum ved efterfølgende forhandlinger.

På fiskeriområdet er Færøerne medlem af NAFO (Konventionen om fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav) og NEAFC (Konventionen om fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav). Danmark er ikke medlem af sidstnævnte organisation.

Hvor færøske interesser, som regel især fiskeriinteresser, har været involveret, har det været almindeligt, at repræsentanter

for hjemmestyret har været medlemmer af den danske delegation eller knyttet til denne som eksperter. Dette gælder i flere bilaterale aftaler, især i sin tid aftalerne med Spanien, Brasilien og de østeuropæiske lande. I 1977 var Færøerne medunderskriver af fiskeriaftalen med Sovjetunionen. Ved de ordinære og ekstraordinære møder i FAO's fiskerikomité har hjemmestyret normalt haft repræsentanter med i den danske delegation, når der skulle vedtages begrænsninger, der berørte færøsk fiskeri.

Danmarks tilslutning til de internationale økonomiske sammenlutninger har ikke automatisk medført færøsk tilslutning, og ofte har der efter Danmarks tilslutning været ført forhandlinger om Færøernes forhold. Her har især hensynet til erhvervsstrukturen og det færøske indførselsafgiftssystem spillet en rolle. Disse forhold har bevirket, at Færøerne ofte er blevet tilsluttet flere år senere end Danmark, det gælder således GATT, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1954, medens Danmark blev tilsluttet i 1950, og EFTA, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1967, medens Danmark deltog fra oprettelsen i 1959. (Færøerne udtrådte som følge af Danmarks udtræden i 1972). I de nævnte tilfælde er den senere færøske tilslutning anmeldt ved en akt fra udenrigsministeriet.

Færøerne blev ikke tilsluttet EF sammen med Danmark, men der var efter forhandlinger mellem en færøsk delegation, udenrigsministeriet og repræsentanter for EF's kommission indsat en særlig bestemmelse i den danske tiltrædelsestraktat, hvorefter bestemmelse om tilslutning skulle træffes inden udgangen af 1975, da det var af betydning for Færøernes stillingtagen til EF at kende resultaterne af FN's havretskonference, der begyndte i 1974. Da denne ikke var afsluttet inden 1975, og da det ikke var muligt at opnå forlængelse til konferencens afslutning, besluttede lagtinget eenstemmigt, at Færøerne skulle forblive uden for EF. Der er herefter indgået aftale om et særligt handelsarrangement med fællesskaberne samt den førnævnte fiskeriaftale.

Ved forhandlinger om internationale aftaler er hjemmestyret almindeligvis inddraget. Derimod er det sjældent, Færøerne har egentlig repræsentation i de internationale organisationer. En væsentlig undtagelse er Nordisk Råd, hvor der i den danske delegation er to medlemmer, valgt af Færøernes lagting, og en repræsentant for Færøernes landsstyre. Før denne ordnings gennemførelse ved lov nr. 580 af 19. december 1969 om ændring af lov om Nordisk Råd, der

trådte i kraft den 1. januar 1970, var det almindeligt, at Færøerne sikredes repræsentation ved, at eet af de færøske folketingsmedlemmer tilmeldtes som suppleant for et dansk medlem, der så lod suppleanten indtræde, når sager af betydning for Færøerne var på dagsordenen. Denne ordning kendes også fra Nordisk fiskerikomité.

Ellers varetages Færøernes interesser gennem forelæggelsen for hjemmestyret. For fiskeriets vedkommende er der især grund til at nævne, at forskrifter om ordensregler for fiskeriet, mindstemål for fisk, begrænsning af fangstmængde m.v. aftalt i henhold til internationale overenskomster skal fastsættes for Færøerne efter forhandling med og samtykke af Færøernes hjemmestyre. Eksempelvis kan nævnes reguleringsforanstaltningerne fastsat af NEAFC og NAFO (ICNAF).

På andre områder kan hjemmestyret bestemme, hvorvidt en af Danmark indgået international aftale skal udstrækkes til Færøerne eller ikke.

Her kan nævnes dobbeltbeskatningsoverenskomster, der ofte ved en særlig noteveksling efter forelæggelse for hjemmestyret sættes i kraft for Færøerne. Det bør bemærkes, at der eksisterer en særlig dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Færøerne og Danmark. Ligeledes kan nævnes de sociale konventioner, Danmark har indgået med de nordiske og andre europæiske lande om deres statsborgeres gensidige rettigheder i de respektive lande, og ILO-konventionerne. Disse konventioner sættes normalt i kraft på Færøerne ved offentlig kundgørelse på samme måde som rigslove.

I enkelte tilfælde slutter Danmark internationale aftaler, der kun berører Færøerne. Her kan især nævnes udvidelsen i 1959 af den færøske fiskerigrænse til 12 sømil og det med virkning fra 1. januar 1974 med en række lande aftalte "Arrangement om fiskeriet i farvandene omkring Færøerne", der nu er ophørt med virkning fra 1. marts 1977. Udvidelsen til 200 sømil er gennemført ved kgl. anordning nr. 598 af 21. december 1976 om fiskeriterritoriet ved Færøerne, udstedt i medfør af § 1, stk. 3, i lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks riges fiskeriterritorium.

LOVGIVNING

Færøernes lagting

Lagtingsvalg afholdes i henhold til lagtingslov nr. 49 af 20. juli 1978 om valg til Færøernes lagting. Lagtinget består af mindst 27 og højst 32 medlemmer, idet de 27 medlemmer er kredsvalg-

te, medens der kan vælges indtil 5 medlemmer med henblik på en regulering henimod forholdsmæssig repræsentation. De ordentlige valg til lagtinget foregår hvert 4 år. Udskrivelse af valg kan iøvrigt foregå efter lagtingsbeslutning.

Efter lagtingsvalget den 8. november 1980, der er det første lagtingsvalg udskrevet i henhold til lagtingsbeslutning har lagtinget 32 medlemmer, der fordeler sig med 8 medlemmer til sambandsflokken (sb.), 7 medlemmer til socialdemokratiet (sd.), 6 medlemmer til tjóðveldisflokkken (tjv.), 6 medlemmer til folkeflokkken (flk.), 3 medlemmer til selvstyreflokkken (s.) og 2 medlemmer til fiskeri- og fremskridtsflokkken (fr.).

Formand: Jógvan Sundstein (flk.)

Lagtingets medlemmer

Anfinn Kallsberg	bogholder	Viðareiði	flk.
Vilhelm Johannesen	postbud	Klaksvík	sd.
Eli Nolsøe	kontorfunktionær	Klaksvík	sb.
Asbjørn Joensen	forstander	Klaksvík	s.
Finnbogi Isaksen	redaktør	Tórshavn	tjv.
Olaf Olsen	direktør	Glyvvar	flk.
Jógvan Olsen	skibsfører	Toftir	sb.
Jóh. Martin Olsen	maskinmester	Strendur	sb.
Jørgen Thomsen	formand	Skáli	sd.
Petur Reinert	kommunelæge	Bíde	tjv.
Adolf Hansen	skibsfører	Tórshavn	fr.
Frederik Olsen	skibsfører	Rituvík	s.
Agnar Nielsen	direktør	Vestmanna	sb.
Øssur Dam Jacobsen	lærer	Vestmanna	flk.
Jógvan Sundstein	statsaut. revisor	Tórshavn	flk.
Óli Breckmann	adjunkt M.A.	Tórshavn	flk.
Pauli Ellefsen	statsaut. revisor	Tórshavn	sb.
Eilif Samuelsen	overlærer	Tórshavn	sb.
Jákup Lindenskov	kontorfunktionær	Tórshavn	sd.
Jóannes Dalsgaard	landsarkivar	Tórshavn	sd.
Erlendur Patursson	redaktør, cand.polit.	Kirkjubøur	tjv.
Karin Kjølbro	socialrådgiver	Tórshavn	tjv.
Juul Jacobsen	fisker	Nólsoy	fr.
Hilmar Kass	viceforstander	Tórshavn	s.
Ivan Johannesen	maskinmester	Miðvágur	sb.

Svend Aage Ellefsen	direktør	Sandavágur	flk.
Tórolvur Mohr Olsen	fisker	Sandur	sd.
Hans M. Joensen	arbejdsmand	Skopun	tjv.
Flemming Mikkelsen	købmand	Vágur	sb.
Atli P. Dam	ingeniør	Tvøroyri	sd.
Hilmar Bech	overlærer	Porkeri	sd.
Ove Mikkelsen	styrmand	Vágur	

Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger
i tiden 1. januar - 30. april 1980
(Samlingen 1979)

- Sag nr. 24. Lagtingslov om lån til køb af loranstationen i Vágur. Vedtaget den 28. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at låne 1.256.000 kr. til køb af loranstationens ejendomme.
- Sag nr. 27. Kgl.'e anordninger om ikrafttræden på Færøerne af lov om hjemmesygeplejersker, af lov om sundhedsplejerskeordninger og af lov om skolelægeordning. Vedtaget den 4. marts 1980. Lagtinget godkender, at udkast, udarbejdet af indenrigsministeriet, til anordninger om ikrafttræden på Færøerne af lov nr. 408 af 13. juni 1973 om hjemmesygeplejersker, af lov nr. 409 af 13. juni 1973 om sundhedsplejerskeordninger og af lov om skolelægeordning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 430 af 16. august 1974 sættes i kraft på Færøerne. Grundlaget for gennemførelse af nyordningen inden for hjemmesyge-, spædbørns- og skolesundhedsplejen på Færøerne er hermed tilvejebragt. Nyordningen indebærer ansættelse af 11,5 hjemmesygeplejersker, 3 skolesundhedsplejersker, 4 spædbørnssundhedsplejersker, 8 syge/sundhedsplejersker i kombinerede stillinger samt 1 ledende sundhedsplejerske. Udgifterne ved ordningen fordeles med halvdelen til staten og en fjerdedel til henholdsvis landet og kommunerne.

- Sag nr. 28. Kgl. anordning om ikrafttræden på Færøerne af lov om ændring af lov om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse. Vedtaget den 4. marts 1980. Lagtinget godkender, at et af indenrigsministeriet udarbejdet udkast til anordning om ikrafttræden på Færøerne af lov nr. 178 af 7. maj 1975 om ændring af lov om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse, sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 29. Anordning om tilbud om gratis vaccination mod visse sygdomme og lagtingslov om ophævelse af lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af honorarer for vaccination mod difteri og stivkrampe. Vedtaget henholdsvis den 21. april og den 24 april 1980. Ovennævnte anordning sættes i kraft på Færøerne. Lagtingsloven fritager kommunerne for udgifter til forskellige vaccinationer. Landsstyret afholder fremtidig 50 % af udgifterne til disse vaccinationer.
- Sag nr. 36. Finanslagtingslov for 1980/81. Vedtaget den 26. marts 1980. Indtægter og udgifter balancerer med 685,1 mill. kr. På indtægtssiden forventes landsskatten at indbringe 363,5 mill. kr., medens told og fremstillingsafgifter er anslået til 320,8 mill. kr. Hovedudgiftsgrupperne er samfærdsel 86,2 mill. kr., fiskeri m. v. 221,8 mill. kr. (herunder mindsteløn 191,5 mill. kr. (80,5 mill. kr. i 1979/80)), socialvæsen 99,7 mill. kr., undervisning m. v. 77,6 mill. kr., sundhedsvæsen 47,8 mill. kr. samt administration og lagting 41,1 mill. kr.
- Sag nr. 42. Lagtingslov om forsøg med partrawling. Vedtaget den 24. april 1980. I stedet for det oprindelige forslag til lagtingslov om at landskassen kan optage lån på indtil 5 mill. kr. til dette formål, vedtog lagtinget en beslutning om at bemyndige landsstyret til at forestå nævnte forsøg.

- Sag nr. 44. Lagtingslov om garanti for lån til fiskemel og animalsk olie m. v. på lager. Vedtaget den 21. april 1980. Landskassen bemyndiges til i finansåret 1980/81 at garantere for ovennævnte lån indenfor 70 % af låneværdien
- Sag nr. 45. Lagtingslov om landskassens deltagelse i foreløbig drift af filétfabrikken "Vestís" i Sörvágur. Vedtaget den 29. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån på 70 % af indtil 2,8 mill. kr. til kommunens køb af ovennævnte virksomhed.
- Sag nr. 47. Lagtingslov om registrerede revisorer. Vedtaget den 28. april 1980. Revisorer, der opfylder nærmere fastsatte krav, optages i et af landsstyret ført revisorregister og får ret til at føre betegnelsen "Skrásettur grannskoðari" (registreret revisor).
- Sag nr. 51. Lagtingslov om garanti for lån til mindre industrivirksomheder. Vedtaget den 21. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån til mindre industrivirksomheder på indtil 1,5 mill. kr. i hvert af finansårene 1980/81 og 1981/82.
- Sag nr. 54. Lagtingslove om støtte til fiskeriet. Vedtaget den 6. marts 1980. Lovkomplekset indeholder fire lagtingslove. Lagtingslov om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet, lagtingslov om ændring i lagtingslov om tilskud til fangst af industrifisk, lagtingslov om ændring i lagtingslov om agntilskud og lagtingslov om brændsels-tilskud til fiskerskibe. Lovkomplekset medfører en forhøjelse af tilskuddet pr. kg fanget fisk af en række former for fisk. Dette tilskud skal for det enkelte skib fordeles efter mandskabsparter. Ejerne får tilskud til driften ligeledes udregnet efter kg opvejet vægt af fangen fisk. Endelig forhøjes tilskuddene til indkøb af agn og til indkøb af brændselsolie.
- Sag nr. 55. Lagtingslove om forskellige indtægter til landskassen. Vedtaget den 6. marts 1980. Lovkomplekset indeholder fire lagtingslove. Lagtingslov om ændring af lagtings-

lov om landsskat og kommuneskat, lagtingslov om ekstra skat til landskassen, lagtingslov om ændring i indførselsafgifter og lagtingslov om ekstra indførselsafgifter. Ændringerne i landsskatten forhøjer skattesatserne med 2-2,5 % af indtægter over 41.000 kr. Samtidig ændres personfradrag i opadgående retning, og der foretages nogle ændringer i reglerne om henlæggelse i driftsfonde. Mulighederne for tilbageholdelse i lønnen for skattegæld øges, idet loven giver adgang til tilbageholdelse af indtil 50 % af lønnen. Den generelle ekstra indførselsafgift, der blev indført ved lagtingslov nr. 32 af 19. maj 1979, forhøjes fra 4 til 7 %. Forhøjelsen af punktafgifterne rammer især spiritus og cigaretter, men ellers erfarer så at sige hele spektret en opadgående regulering. Ekstraskatten udskrives med 3 % af den skattepligtige indkomst over 90.000 kr., for ægtefæller, hvor kun en har indkomst, dog over 120.000 kr.

- Sag nr. 56. Lagtingslov om ændringer i lagtingslov om pristal. Vedtaget den 6. marts 1980. Pristallet nulstilles pr. 1. januar 1980, og forhøjelser af indførselsafgifter, fremstillingsafgifter og andre afgifter til landskassen, der pålægges efter denne dato, fradrages.
- Sag nr. 57. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om pristalsbehandling af arbejdslønninger. Vedtaget den 6. marts 1980. Der sikres de lønmodtagergrupper, der er omfattet af lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 om pristalsbehandling af arbejdslønninger, kompensation for de 2,8 point, der henstod uafregnet inden nulstillingen pr. 1. januar 1980.
- Sag nr. 58. Lagtingslov om afgift af laks, fisket på fiskeriterritoriet. Vedtaget den 28. april 1980. De skibe, der har tilladelse til laksefiskeri på fiskeriterritoriet, skal svare en afgift på 1 kr. pr. kg indvejet laks.
- Sag nr. 60. Lagtingslov om fortsat gyldighed af driftstilskud. Vedtaget den 6. marts 1980. Lagtingslov nr. 72 af 24. august 1979, ifølge hvilken der blev ydet visse tilskud pr. kg industrifisk og ferskfisk, forlænges fra ud-

løbet den 31. januar 1980 til 15. februar 1980.

- Sag nr. 61. Lagtingslov om køb af skib til kystfarten. Vedtaget den 21. marts 1980. Landsstyret bemyndiges til at købe et skib (Mikkel Mols) for 21 mill. kr. og optage de nødvendige lån hertil samt optage lån på indtil 3,5 mill. kr. til ombygning af skibet.
- Sag nr. 63. Aftale mellem Færøerne og Norge om gensidige fiskerirettigheder i 1980. Vedtaget den 26. marts 1980. Lagtinget godkender ovennævnte aftale.
- Sag nr. 64. Ordning vedrørende gensidige fiskerirettigheder i 1980 mellem Færøerne og Sverige og Færøerne og Polen. Vedtaget den 26. marts 1980. Lagtinget godkender, at to skibe fra Polen må fange 5.000 t blåhvilling i færøske farvande, medens to svenske skibe må fange blåhvilling.
- Sag nr. 66. Aftale mellem Færøerne og EF om indbyrdes fiskerirettigheder i 1980. Vedtaget den 26. marts 1980. Lagtinget godkender ovennævnte aftale.
- Sag nr. 68. Lagtingslov om køb af forsøgs- og undersøgelsesskib. Vedtaget den 30. april 1980. Landsstyret bemyndiges til at anskaffe et forsøgs- og undersøgelsesskib på 4-500 BRT. De nødvendige midler skal bevilges på finansloven eller tilvejebringes ved lån.
- Sag nr. 69. Lagtingslov om læreruddannelse. Vedtaget den 29. april 1980. Lagtingsloven er udarbejdet i henhold til lov for Færøerne nr. 52 af 14. februar 1980 om læreruddannelse og afløser lov nr. 36 af 7. februar 1962.
- Sag nr. 70. Veje og landingspladser. Vedtaget den 29. april 1980. Lagtinget godkender havne- og vejudvalgets indstilling om fordeling af finanslovens midler til nævnte formål.
- Sag nr. 71. Lagtingslov om tilskud til udbygning af Skopun havn. Vedtaget den 30. april 1980. Landskassen yder tilskud på 75 % af anlægsudgifterne, dog højst af 30 mill. kr. til udbygning af Skopun havn. Endvidere godkendes ved særskilt lagtingslov en forhøjelse på 2 mill. kr. af det beløb, der på havneplanen er afsat til Skopun kommune.

- Sag nr. 75. Indbyrdes fiskeri af blåhvilling Færøerne-Island.
Vedtaget den 18. april 1980. Lagtinget godkender, at islandske fiskere må fange 20.000 t blåhvilling i færøske farvande.
- Sag nr. 77. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om fuglefangst m. v. Vedtaget den 30. april 1980. Lagtingsloven medfører fredning af lomvæn og alken fra 1. april - 15. august i årene indtil 1985. I tilknytning til lagtingsloven vedtoges en lagtingsbeslutning om, at landsstyret skal gennemgå fangstlovgivningen og fremlægge forslag til revision i næste samling.
- Sag nr. 78. Ruteforbindelsen til Skálafjørður og færgeleje ved Sund.
Vedtaget den 28. april 1980. Det pålægges landsstyret at sikre "Tróndur"s sejlads i henhold til fartplanerne samt undersøge mulighederne for etablering af et færgeleje ved Sund.
- Sag nr. 79. Lagtingslov om ændring af lagtingslov om lotteritilladelse til Útvarp Føroya. Vedtaget den 24. april 1980. Den gældende tilladelse forlænges med tre år til 30. april 1983.
- Sag nr. 80. Lagtingslov om brændselstilskud til visse pensionister.
Vedtaget den 29. april 1980. I finansåret 1980/81 yder landsstyret et brændselstilskud på 900 kr. til pensionister, idet dog pensionistægtepar kun får een andel. I tilknytning til lagtingsloven vedtoges en lagtingsbeslutning, der pålægger landsstyret inden den 1. december 1980 at fremlægge lovforslag om støtte til pensionister til isolering m. v. af eget hus.
- Sag nr. 81. Lagtingslov om ændringer i lagtingslov om indførselsafgifter. Lagtingslov om ændring i lov om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke. Lagtingslov om rationering af spiritus. Vedtaget den 30. april 1980. Det tillades de færøske bryggerier efter særlig tilladelse at brygge øl indtil 4,6 vægt % alkohol. Salg af øl, der indeholder fra 2,25 til 4,6 % alkohol, sker efter særlige regler. Salg af øl over 4,6 % alkohol og spiritus over 60 % alkohol forbydes. Øl, der inde-

holder 3,7 - 4,6 % alkohol rationeres til 42 l om måneden. Hedvin og spiritusosa under 23 % alkohol rationeres til 9 l i kvartalet. I forbindelse med nævnte lagtingslove vedtoges to lagtingsbeslutninger. Den ene omhandler de begrænsninger i salget af øl og spiritusosa, der skal fastlægges i regulativ. Den anden pålægger landsstyret at iværksætte forskellige initiativer i forbindelse med forbruget af alkoholholdige drikke.

- Sag nr. 82. Lagtingslov om ændring i skatteloven. Vedtaget den 24. april 1980. Børnefradraget, der fratrækkes den betalte landsskat, forhøjes fra 800 til 1.000 kr. pr. barn under 16 år.
- Sag nr. 83. Lagtingslov om ændringer i færdselsloven. Vedtaget den 28. april 1980. Ændringerne medfører, at de tidligere regler om spirituskørsel afløses af regler, der sonderer mellem spirituskørsel (over 1,20 o/oo) og promillekørsel (0,8-1,2 o/oo), således at sidstnævnte fortrinsvis straffes med bøde. Endvidere kan politiet til enhver tid foretage udåndingsprøve på kørende (og ridende).
- Sag nr. 86. Lagtingslov om ændring af lagtingslov om folkebiblioteker. Vedtaget den 28. april 1980. Landsstyrets mulighed for at yde støtte til opførelse af folkebiblioteker udvides, således at der også kan ydes støtte til køb af eksisterende bygninger. Endvidere ydes et tilskud på 2,5 % af det samlede bibliotekstilskud til forfattere, der skriver på færøsk.
- Sag nr. 87. Rutekørsel på Sandoy. Vedtaget den 29. april 1980. Landsstyret bemyndiges til at træffe aftale med autosekskaberne om rutekørsel på Sandoy. Ligesom der gives tilsagn om, at de nødvendige midler vil blive bevilget på tillægsbevillingsloven 1980/81.
- Sag nr. 89. Anordning om ikrafttræden på Færøerne af lov om menighedsråd. Vedtaget den 29. april 1980. Lagtinget tillægger, at nævnte lov sættes i kraft, dog med en ændring af valgårene.

- Sag nr. 91. Lagtingslov om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder. Vedtaget den 23. april 1980. Den tidligere lagtingslov, der udløb den 31. marts 1980, afløses af denne lagtingslov. Garantibeløbet er 5 mill. kr.
- Sag nr. 93. Lagtingslov om tilskud til Vestmanna kommune til diverse arbejder i forbindelse med industribygninger på havnens areal. Vedtaget den 21. april 1980. Der ydes et tilskud på 75 % af anlægsudgifterne, dog højst 75 % af 600.000 kr. til de omhandlede arbejder.
- Sag nr. 94. Landsstyrets forhandlingsprotokol for tiden 1. august 1978 - 19. juli 1979. Godkendt den 30. april 1980.
- Sag nr. 95. Lagtingslov om garanti for lån til p/f Fiskaaling. Vedtaget den 28. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et lån på indtil 1,5 mill. kr. til opførelse af en lakseopdrætningsanstalt við Áir.
- Sag nr. 97. Lagtingslov om garanti for lån til Klaksvík kommune. Vedtaget den 28. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån på indtil 7 mill. kr. til Klaksvík kommune.
- Sag nr. 98. Lagtingslov om sommertid. Vedtaget den 29. april 1980. Landsstyret bemyndiges til for en del af året at fastsætte, at døgnet begynder 1 time før i forhold til normal tidsregning.
- Sag nr. 101. Meddelelse af indfødsret. Vedtaget den 28. april 1980. Lov nr. 3 af 8. juni 1978, lov nr. 2 af 23. maj 1979 og lov nr. 4 af 4. december 1979 om meddelelse af indfødsret sættes i kraft på Færøerne.
- Sag nr. 102. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om våben m. v. Vedtaget den 28. april 1980. Det forbydes personer under 18 år at besidde visse typer våben, idet det dog tillades personer fra 16-18 år at benytte haglgewærer, når de er sammen med voksne, ligesom personer ned til 16 år må anvende slagteapparat.

Sag nr. 104. Lagtingslov om hjemmel til låntagning til landskassen. Vedtaget den 30. april 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at optage lån på indtil 100 mill. kr. til sikring af driften. Den omhandlede lånebeføjelse har hidtil været anvendt til at genbelåne vekslere i nationalbanken. Grænsen har hidtil været 50 mill. kr.

Sag nr. 105. Nedsættelse af et udvalg, der skal udarbejde forslag til tobakslovgivning. Vedtaget den 28. april 1980. Der nedsættes et udvalg på fire medlemmer til løsning af opgaven.

Sag nr. 106. Betænkning fra udvalget til undersøgelse af forsikringsforholdene. Vedtaget den 30. april 1980. Landsstyret anmodes om at optage forhandlinger med Tryggingarsambandið om forsikringer på nærmere angivne områder. Endvidere skal landsstyret forhandle om ændring af reglerne om, at biler kun kan forsikres for 75 % af værdien.

Sag nr. 107. Seksualundervisning i folkeskolen. Vedtaget den 30. april 1980. Det pålægges landsstyret at anmode landskoleadministrationen om at tilvejebringe undervisningsmateriale på færøsk til nævnte fag.

Sag nr. 108. Ruteforbindelse på Skálafjørður. Vedtaget den 30. april 1980. Det konstateres, at m/s "Tróndur" kan varetage andre opgaver, når skibet ikke er i rute, og når der mangler skib på andre ruter, og der ikke kan fremskaffes anden bilfærge.

Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger
i tiden 29. juli - 23. september 1980
(Samlingen 1980)

Sag nr. 3. Lagtingslov om garanti for lån til køb af busser til kørsel på visse ruter. Vedtaget den 5. september 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån til busser, der skal køre på de ruter, lagtinget har godkendt. Lånene kan i henhold til bemærkningerne udgøre indtil 80 % af anskaffelsessummen.

- Sag nr. 4. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om udviklingsfond (menningargrunn) for industri, håndværk og servicevirksomheder. Vedtaget den 5. september 1980. Ændringen giver fonden mulighed for i hvert af finansårene 1980/81 - 1984/85 at optage lån på indtil 5 mill. kr. med landskassegaranti.
- Sag nr. 5. Lagtingslov om garanti for lån til Húsalánsgrunnurinn (boliglånefondet). Vedtaget den 3. september 1980. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et udenlandsk lån på 10 mill. hollandske gylden (ca. 22 mill. kr.).
- Sag nr. 6. Lagtingslov om ændring i lærlingeloven. Vedtaget den 5. september 1980. Landskassen refunderer læremestrene 50 % af den lovpligtige lærlingeløn, medens lærlingene går på teknisk skole.
- Sag nr. 10. Ændring i aftalen mellem Færøerne og Sovjetunionen om indbyrdes fiskerirettigheder i 1980. Vedtaget den 5. september 1980. Som et tillæg til protokollen af 30. november 1979 om gensidigt fiskeri i 1980 godkendes det a) at 4 sovjetiske skibe må fiske indtil 5.000 t udover de tilladte 65.000 t blåhvilling og b) at 4 færøske skibe må fiske 1.500 t torsk udover kvoten.
- Sag nr. 15. Opløsning af lagtinget. Vedtaget den 23. september 1980. Lagtinget opløses i henhold til § 9 i lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggender.
-
- Lagtinget har, efter at være trådt sammen efter lagtingsvalget den 8. november 1980, kun færdigbehandlet nedenstående sager.
- Sag nr. 2. Lagtingslov om lån til jordfonden. Vedtaget den 17. december 1980. Landbrugsrådet bemyndiges til på jordfondens vegne at optage lån på indtil 2 mill. kr. til genudlån efter reglerne i lov om jordbrugets fremme.
- Sag nr. 3. Lagtingslov om ændring af lagtingslov om fornyelse af fiskerflåden. Vedtaget den 2. december 1980. Landsstyret bemyndiges til i særlige tilfælde efter godken-

delse af finansudvalget på landskassens vegne at garantere for prioritetslån på højst 20 % af købsprisen i forbindelse med køb af skibe, der ikke er ældre end 2 år.

Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m. v., der er kundgjort i 1980 med henblik på ikrafttræden på Færøerne.

- 1) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 555 af 21. december 1979 om beføjelse for landfogeden (politimesteren) på Færøerne til at frafalde påtale. Kundgjort den 31. januar 1980.
- 2) Anordning nr. 483 af 28. november 1979 om ikrafttræden for Færøerne af kapitel 1 og 3-6 i lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler. Kundgjort den 16. februar 1980.
- 3) Lov nr. 82 af 8. marts 1978 om erstatning for vaccinations-skader. Kundgjort den 22. april 1980.
- 4) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 66 af 22. februar 1980 om forbeholdte navne. Kundgjort den 20. maj 1980.
- 5) Lov nr. 3 af 8. juni 1978 om indfødsrets meddelelse. (Lovtidende B). Kundgjort den 12. juli 1980.
- 6) Lov nr. 2 af 23. maj 1979 om indfødsrets meddelelse (Lovtidende B). Kundgjort den 12. juli 1980.
- 7) Lov nr. 4 af 4. december 1979 om indfødsrets meddelelse (Lovtidende B). Kundgjort den 12. juli 1980.
- 8) Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 21 af 5. marts 1980 af konvention af 16. november 1972 om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv. Kundgjort den 16. september 1980.
- 9) Socialministeriets bekendtgørelse nr. 348 af 25. juli 1980 om de indtægtsforhold m. v., der betinger A-medlemsskab i en anerkendt sygekasse på Færøerne. Kundgjort den 2. oktober 1980.
- 10) Socialministeriets bekendtgørelse nr. 60 af 30. januar 1980 om udøvelse af for sorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede på Færøerne. Kundgjort den 11. december 1980.
- 11) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 569 af 11. december 1980 om ikrafttræden på Færøerne af bekendtgørelse vedrørende oplysning om fortrydelsesret i henhold til lov om visse forbrugeraftaler. Kundgjort den 30. december 1980.

ADMINISTRATION

Færøernes landsstyre

Lagmanden og landsstyresmedlemmerne udnævnes af lagtinget, jfr. lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggander. Det nuværende landsstyre, der har fem medlemmer, 2 fra sambandsflokken, 2 fra folkeflokken og 1 fra selvstyreflokken, bygger på et flertal bestående af disse partiers 17 mandater.

Pauli Ellefsen, lagmand (sb.): Styrelsesanliggander, udenrigsanliggander, industri og arbejdsmarkedsforhold.

Olaf Olsen, vicelagmand, (flk.): Fiskeri, handel og Strandferðslan.

Tórbjörn Poulsen, (s.): Finansvæsen, kulturelle anliggander og kommunale anliggander.

Eilif Samuelsen, (sb.): Undervisningsvæsen, offentlig forsorg og energi.

Páll Vang, (flk.): Landbrug, sundhedsvæsen, samfærdsel, bortset fra Strandferðslan, justitsvæsen, boligspørgsmål og bygdeudvikling.

Landsstyrets administration

Kontorchef Johan Djurhuus

Kontorchef Árni Olafsson

Fuldmægtig Jens Pauli Ellenderson: Samfærdsel og undervisning.

Fuldmægtig Gunnar Gunnarsson: Fiskeri.

Fuldmægtig Jalgrim Hilduberg: Løn-, valg- og erhvervssager samt retsvæsen.

Fuldmægtig Jørgen Hansen: Industri og handel.

Fuldmægtig Kristoffur Thomasen: Sager vedrørende sønæring, fiskeri, fornyelse af fiskerflåden samt told og skat.

Fuldmægtig Inger Christiansen: Socialvæsen, sundhedsvæsen, kultur og kirker.

Fuldmægtig Jóngerð Purkhús: Budgetlægning og budgetkontrol.

Fuldmægtig Jón Danielsen: Kommunale anliggander.

Rigsmyndigheder

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og leder af rigets administration. Rigsombudet er bindeledet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne. Embedet ad-

ministrerer desuden som overøvrighed en række familieretlige sager, såsom separation og skilsmisse, bevillinger til adoption og navnebevillinger samt visse sundhedssager og en række sager vedrørende lovgivningsanliggender.

Rigsombudet på Færøerne

Rigsombudsmand Leif Groth

Kst. kontorchef Kjeld Jensen

Fuldmægtig Jørgen Damgaard Hansen: Overøvrighedssager, lovsager og kulturelle sager.

Fuldmægtig Bent Rasmussen: Sundhedssager og kirkesager.

Vicebiskop E. Vilhelm

Sorenskriver (dommer) Joen H. Andreassen

Landfoged (politimester) M. Nepper-Christensen

Landslæge Høgni Debes Joensen

POLITISKE PARTIER

De partier, der er repræsenteret i lagtinget, grupperer sig foruden efter sociale og økonomiske synspunkter også efter partiernes indstilling til rigsfællesskabet.

Skematisk kan man opstille partierne således, at man anbringer partierne af borgerlig observans til højre og partierne, der er tilhængere af en højere grad af offentlig styring af erhvervslivet, til venstre samtidig med, at partier, der ønsker et fast tilhørsforhold til riget, anbringes øverst i skemaet, medens partier, der ønsker en højere grad af selvstyre, anbringes nederst. De seks partier vil da gruppere sig som i nedenstående skema.

Socialdemokratiet

Sambandsflokk

Selvstyreflokk

Tjóðveldisflokk

Folkeflokk

Fremskridts- og
fiskerierhvervsflokk

På grundlag af partiernes programmer og supplerende oplysninger fra partierne er der foretaget en gennemgang af de enkelte partiers stats- og folkeretlige stillingtagen, økonomiske og erhvervsmæssige politik, sociale politik samt undervisnings- og kulturpolitik. Desuden er det for de enkelte partier oplyst, i hvilke perioder partiet har været repræsenteret i lagtinget, landsstyret og folketinget.

Folkeflokkken

Folkeflokkken er stiftet i 1940 og opnåede første gang repræsentation i lagtinget i 1940. Partiet har siden været repræsenteret her.

Folkeflokkken arbejder for en gradvis indførelse af selvstyre for Færøerne med fuld lovgivningskompetence på alle områder. Man skal tilstræbe et godt samarbejde med de eksisterende markedssammenslutninger uden at blive politisk afhængig af nogen af dem. Undergrunden skal overtages, og lagtingsvedtagelsen om fjernelse af militær fra Færøerne skal effektueres.

Partiet finder, at det private initiativ i et samfund med erhvervsmæssig frihed bedst sikrer forøgelse af produktionsværdien. Der skal tilvejebringes gode lånemuligheder for erhvervslivet. Nødvendigheden af en offentlig fiskeripolitik, der sikrer de bedste fiskemuligheder i hjemlige og fremmede farvande, erkendes. Lønsystemet skal være rent færøsk.

De, der ikke er arbejdsdygtige, skal sikres sømmelige vilkår. De sociale foranstaltninger skal være øjeblikkeligt virkende. Folke-, invalide- og enkepension samt enkehjælp er selvfølgeligelige rettigheder. De skal være tidssvarende, og pensionisterne skal have deres andel af indtægtsstigningen i samfundet. Der skal lægges vægt på revalidering, undervisning og pleje her i landet af revaliderede. Hjælp skal sikres alle de, der uden egen skyld bliver arbejdsløse.

Skolen skal være færøsk og sikre alle en uddannelse til fremme for virke i det færøske samfund, der ikke står tilbage for uddannelsen i de mest udviklede lande. Mest muligt af den videregående uddannelse skal gives her i landet.

Der skal oprettes et landsteater. Radiofonien skal udbygges, og et færøsk fjernsyn oprettes. Kunstnere må sikres gode arbejdsmuligheder.

Mulighederne for anskaffelse af grund og bolig må bedres.

Færøerne må selv varetage forbindelserne til udlandet, og den interne trafik må udbygges, eventuelt gennem indenøys flyvning.

Skatte- og afgiftslovgivningen skal forenkles, og skatteminimumsgrænsen skal stige i takt med den gennemsnitlige indtægtsstigning. Den offentlige administration skal rationaliseres, og den finansielle fordeling mellem land og kommuner skal revideres.

Folkeflokkken har deltaget i landsstyressamarbejde i perioder-

ne 1950-54, 1954-59, 1963-67 og fra 1975. Folkeflokken har besat lagmandsposten fra 1963-67. Siden 1948 har folkeflokken været repræsenteret i folketinget i tiden indtil 5. september 1950; fra 14. maj 1957 til 15. november 1960 og fra 22. september 1964 til 13. december 1973.

Sambandsflokken

Sambandsflokken er stiftet i 1906. Partiet har uden afbrydelse været repræsenteret i lagtinget siden stiftelsen.

Sambandsflokken ønsker at bibeholde rigsfællesskabet og vil inden for dette arbejde for den styrelsesmæssige, økonomiske og kulturelle udvikling af det færøske folk.

Sambandsflokken anser det frie initiativ for at være drivkraften for fremgangen i erhvervslivet og vil ud fra denne synsvinkel udbygge dette. Med hensyn til fiskeriet erkender partiet, at de hjemlige farvande er de eneste sikre fiskefelter, og man må stræbe efter at udnytte disse mest muligt under skyldig hensyntagen til bevaring af fiskebestandene. Fjernfiskeriet må så vidt som muligt sikres ved internationale aftaler. Mulighederne for at eje og drive fiskerfartøjer må være sådan, at fiskerfartøjerne til enhver tid er konkurrencedygtige.

Sociallovgivningen skal være sådan udformet, at de gamle, de syge og de handicappede får støtte og behandling på samme niveau som i de andre nordiske lande. Partiet vil virke for, at alle familier kan bo i eget hus eller lejlighed. Dette skal blandt andet ske ved støtte til unge, der vil bosætte sig.

Undervisningsvæsenet skal kunne opfylde de krav, der stilles af et udviklet samfund, og skolerne skal være på højde med nabolandenes. Udviklingen inden for færøsk kultur og åndsliv skal støttes, og man skal sikre, at færinger får kendskab til dansk og udenlandsk kultur og åndsliv. Partiet vil støtte sport og fritidsliv.

Indtægterne fra skatter og afgifter skal administreres hensigtsmæssigt og forsvarligt, således at folket ikke kommer til at betale mere end nødvendigt.

Partiet har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-50, 1950-54, 1954-59, 1959-63, 1967-70, 1970-75 og fra 1981. I perioderne 1948-50, 1950-54, 1954-59, 1968-70 og fra 1981 har partiet besat lagmandsposten.

Siden 1948 har partiet været repræsenteret i folketinget fra

5. september 1950 til 22. september 1964 og fra 15. februar 1977 til nu. Partiets medlem har været tilsluttet Venstres folketingsgruppe.

Socialdemokratiet

Det færøske socialdemokrati blev grundlagt i 1925 og opnåede første gang repræsentation i lagtinget i 1928, hvor det siden uafbrudt har været repræsenteret.

Partiet erklærer, at Færøerne er folkets ejendom, og at denne ejendom også omfatter landsoklen og undergrunden.

Det er partiets opfattelse, at rigsfællesskabet skal oprettholdes og bunde i den fulde og ubegrænsede frihed, således at Danmark og Færøerne hver for sig kan bestemme, at sager og sagsområder kan overdrages til hjemmestyret. Partiet lægger stor vægt på den nationale selvbestemmelse og går ind for det nordiske samarbejde.

Der skal ved forpligtende samarbejde og planøkonomisk ledelse sikres personlig frihed, indtægtsgrundlag og tryghed for alle.

Produktion og handel skal efter omstændighederne drives på national, kommunal og fælleskommunal, kooperativ samt privat basis, således at de forskellige initiativer tjener landets interesser og er i overensstemmelse med folkets vilje. Eventuel socialisering må gennemføres uden unødvendig centralisering. Udenrigshandelen bør ordnes på landsandelsgrundlag.

Alle skal have ret til at arbejde og være sikret en minimumsløn. Alle uarbejdsdygtige eller trængende skal være sikret social tryghed, og samfundet skal bære udgifterne i forbindelse med sygdom, invaliditet, ulykker, alderdom, indtægtstab m. v.

Den opvoksende generation skal sikres vederlagsfri adgang til den bedste og mest tidssvarende undervisning. Folkeoplysning, forskning, kunst, kultur og udfoldelsesmuligheder skal støttes. Idrættelivet skal støttes bl. a. ved opbygning af de nødvendige faciliteter.

Beskatningen skal tjene til fremme af fælles interesser og mindske forskellene i indtægt. Skatten skal lignedes, så den ikke er aktivitetshæmmende, og indtægter, svarende til eksistensminimum, skal ikke beskattes.

Socialdemokratiet har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-50, 1959-63, 1967-70, 1970-75 og fra 1975-81. Socialdemokratiet har besat lagmandsposten 1959-63, 1967-68 og fra 1970-81.

Siden 1948 har socialdemokratiet været repræsenteret i folke-

tinget i tiden fra 1948 indtil 14. maj 1957 og fra 15. november 1960 til nu. Det socialdemokratiske medlem har været tilsluttet socialdemokraternes folketingsgruppe.

Selvstyreflokken

Selvstyreflokken blev grundlagt i 1906 og har været repræsenteret i lagtinget fra stiftelsen frem til 1943. Partiet opnåede repræsentation igen i 1946 og har siden da uafbrudt været repræsenteret.

Partiet arbejder for selvstyre, efterhånden som der skabes et solidt grundlag for dette. Undergrunden og fiskerigrænsen halvejs til nærmeste bebyggede land skal være færøsk. Færøerne skal forblive uden for EF, men have bedst mulig handelsforbindelse med sammenslutningen og andre lande. Hjemmestyreloven skal revideres. Der skal oprettes et færøsk kontor i København, der sikrer kontakten til de danske myndigheder, og folketingsrepræsentationen skal nedlægges. Lagmanden skal være folkevalgt.

Det skal tilstræbes at skabe fællesskab og lighed mellem arbejdere og arbejdsgivere på sø og i land. Fiskeri, håndværk og industri skal støttes på bedste måde.

En ny landbrugslovgivning, der sikrer landbruget støtte, så det kan blive en betydelig faktor i økonomien, skal gennemføres.

Fragtskibsflåden skal udbygges.

Vandkraften og alle energikilder skal udbygges hurtigst muligt.

Der skal oprettes et uafhængigt forbrugerråd, og der skal etableres tilsyn med monopoler, og den frie handel skal sikres med færrest mulige mellemhandlere.

Socialforsorgen skal være på højde med de nordiske landes, dog tilpasset færøske forhold. Der skal lægges vægt på at sættes invalide og handicappede i stand til at passe et arbejde. Der skal oprettes sygeforsikring i stedet for sygekasser. Denne skal yde alle gratis læge- og sygehusbehandling, medicin og mærkbar støtte under sygdom.

Undervisningsvæsenet skal overtages og samordnes således, at det egner sig til færøske forhold på et kristent grundlag. Bygdeskolerne skal bevares. Foreningslivet inden for kultur og idræt skal støttes. Den færøske radiofoni skal udbygges, og fjernsyn skal oprettes.

Skatterne omlægges i højere grad til forbrugsafgifter. Indkomstskatterne skal ændres, så indtægterne for mand og hustru deles, og hver især beskattes af halvdelen af den samlede indtægt. Børnefradrag og minimum for landsskat skal forhøjes og indtægtsreguleres.

Selvstyreflokken har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-50, 1954-59, 1959-63, 1963-67, 1967-70, 1970-75 og fra 1981.

Partiet har ikke været repræsenteret i folketinget efter 1948. Før krigen havde partiet i perioder en repræsentant i henholdsvis folketing og landsting. Denne repræsentant havde et vist samarbejde med det radikale venstre.

Tjóðveldisflokkurinn

Tjóðveldisflokkurinn er grundlagt i 1948 og opnåede i 1950 repræsentation i lagtinget, hvor partiet har været repræsenteret siden.

Partiet ønsker en færøsk republik oprettet og fastslår, at ingen udenlandsk magt skal have ret til at råde over eller eje landets ressourcer. Partiet vender sig imod NATO's tilstedeværelse på Færøerne og ønsker Færøerne holdt uden for EF.

Ingen enkeltperson eller nogen samfundsklasse skal have særrettigheder til at råde over eller tilegne sig landets ressourcer, og alle færinger skal have samme rettigheder og samme pligter over for samfundet.

Der skal foretages en planlægning med hensyn til udbygning af produktionskapaciteten og opdyrkning af landet. De private erhvervsvirksomheder skal koordineres med det offentlige. Al handel med omverdenen, import og eksport samt penge, banker og valuta skal under tilsyn af det offentlige.

Alle arbejdende skal have en retfærdig løn for deres arbejde. De, der på grund af sygdom, alderdom, ulykke eller arbejdsløshed ikke er i stand til at forsørge sig og sine, skal have fuld hjælp og støtte.

Grundstenen under folkets kultur er en forbedret folkeskole. Alle elever har derudover ret og pligt til gratis viderestudier med hensyn til almene kundskaber og inden for erhvervsgrenene. De højere skoler, studenterskolen og akademiet, biblioteker og andre kulturelle institutioner, bekostet af det offentlige, har ansvaret

for landets kultur og viden. Økonomiske forhold og bopæl på af-sides liggende steder må ikke hindre unge med gode evner i at til-egne sig disse tilbud. Kunstnere og videnskabsmænd skal sikres rimelige vilkår.

Det offentlige skal pålægge samfundsmedlemmerne retfærdig skat og sikre, at skatteansættelsen er korrekt.

Tjóðveldisflokkurinn hefur tekið þátt í landsstyressamstarfi í 1963-67 og frá 1975-81.

Partið hefur verið repræsenterað í þingið frá 13. desem-ber 1973, þar sem það stóð fyrir fyrstu gangi, til 1. mars 1977.

Fremskrifts- og fiskeriflokkurinn

Partið er dannað af koalísíun milli þess áður fremskriftsflokks og kredsar, sem stóð fyrir miðisráðgjafi frá fiskerihætti. Partið var skráð í þingið í ágúst 1978. Fremskriftsflokkurinn hefur verið repræsenterað í þingið sí-ðan 1954 og var skráð sem parti í 1958. Þetta nýja parti hefur væ-rið repræsenterað síðan skráningu.

Partið, sem nefnist sig sem eitt borgarlegt sósíalt, anti-kommúnískt, fremskriftsráðgjafi fiskeriparti, setur fólka-stýringu í háls og manninn í miðinu. Þingið skal velgja hvert fjórða ár, og fólkið skal í hærri grá hlusta um pólitískar ákvarðanir bl. a. gegnum fólkaafstæmingu. Landsstýringu skal stafa af fimm meðlimum, þar af hást fjórir má vera af sömu kyni. Fiskerigrænna skal vera 200 sjómíl frá grunnlínum, og eitt utanlandsk fiskeri má vera leyft yfir eina ákvarðaða dýbð eða eitt víst fjöldi sjómíl frá grunnlínum. Fiskeripróduktin skal vera sjálfstæðig, svo að hættið skal ekki hafa tilskot þörfu. Hættið skal sikra eina fasta prísregluð fiskið. Fiske-salg skal skipulagast, svo þeir, sem hafa skapað gildið, fái útbýtt. Hættislífið skal ákvarðast, hvaða próduktir, sem skal söl-gast, og þæðlingu af fiski skal fara þar í landi.

Hættisíndústri, sér þessi hluti, sem er íflutsparað, skal byggast. Þærskur hárverk skal þrúðast fremur utanlandsk, og landbrúgið skal stúttast, svo það fái þýðingu fyrir Þærðernes ókúmu. Þar má þrúðast fyrirráðningar gegn subúdírat utanlandsk kúkuúru.

Þessi sósíala lövgíving skal fúrenklast og effeútvísast, og misbrúgið skal húðrast. Þar skal opúrtast eina árbéiðsávisun, og

der skal være alderdoms- og plejehjem i alle sysler. Hvis lærlinge ikke kan klare til dagen og vejen af deres løn, skal socialforsorgen træde til.

Skolen skal samordnes med henblik på undervisning og fritid. Kristendomsundervisningen skal forbedres. Videreuddannelse og erhvervsuddannelse skal udbygges. Lærlinge- og elevhjem skal opføres på alle større uddannelsessteder. Kultur og idræt skal støttes.

Landskassen skal have sine indtægter fra kildeskat, skat fra virksomheder, produktionsafgifter, told og andre afgifter, kupon-skat, konfiskationsafgifter samt renter. Ægtefæller skal beskattes hver for sig. Overarbejde og særligt samfundsnyttigt arbejde skal beskattes lempeligere. Udenlandske virksomheder skal betale højere skat end hjemlige.

Fremskridtsflokkens deltog i landsstyressamarbejdet 1963-67, men havde ikke repræsentation i landsstyret.

Partiet har aldrig været repræsenteret i folketinget.

Foruden de omtalte partier kan nævnes Færøernes kommunistiske parti, der udgiver bladet Tíðin, og forbundet af marxister-leninister, der udgiver bladet Oyggjaframi.

VALG

Lagtingsvalg

I henhold til lagtingslov nr. 49 af 20. juli 1978 om valg til Færøernes lagting fastsættes antallet af kredsmandater til 27, medens tillægsmandater tildeles i det omfang, partierne ikke ved fordelingen af kredsmandaterne er blevet fuldt forholdsmæssigt repræsenteret, når stemmerne opgøres under eet for hele landet. Antallet af tillægsmandater kan dog maksimalt blive 5, og antallet af tingmedlemmer kan således variere fra 27 til 32. Der afholdes valg hvert 4. år, og lagtinget kan bortset herfra kun opløses ved lagtingsbeslutning, men ikke af lagmanden eller landsstyret.

Tabel 1. 1. Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1970-80
(mandatfordeling i parentes)

<u>Parti</u>	<u>Nov.1970</u>	<u>Nov.1974</u>	<u>Nov.1978</u>	<u>Nov.1980</u>
Folkeflokk	3.615(5)	4.069(5)	4.067(6)	4.399(6)
Sambandsflokk	3.921(6)	3.799(5)	5.966(8)	5.557(8)
Socialdemokratiet	4.904(7)	5.125(7)	5.062(8)	5.043(7)
Selvstyreflokk	1.010(1)	1.430(2)	1.626(2)	1.953(3)
Tjóðveldisflokk	3.962(6)	4.461(6)	4.614(6)	4.415(6)
Fremskridts- og fiskeriflokk	667(1)	487(1)	1.389(2)	1.905(2)
Særliste (kun opstillet i Suðurstreymoy)		487(-)		
Talt	18.079(26)	19.858(26)	22.724(32)	23.272(32)
Valgdeltagelse	80 %	80 %	86 %	86 %

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Tabel 1. 2. Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 8. november 1980 fordelt på partier og områder

<u>Valgkreds</u>	<u>Folkefl.</u>	<u>Sambandsfl.</u>	<u>Socialdemokr.</u>	<u>Selvstyrefl.</u>	<u>Tjóðveldisfl.</u>	<u>Fremskr.s- og fiskerifl.</u>	<u>Tils.</u>
Norðoyar	672	426	668	460	606	389	3.221
Eysturoy	823	1.455	690	548	878	418	4.812
Norðstreymoy	408	565	246	84	398	110	1.811
Suðurstreymoy	1.614	1.624	1.361	721	1.421	655	7.396
Vágar	336	629	310	44	176	105	1.600
Sandoy	251	138	253	37	260	42	981
Suðuroy	295	720	1.515	59	676	186	3.451
Talt	4.399	5.557	5.043	1.953	4.415	1.905	23.272

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Folketingsvalg

Ifølge grundlovens § 28 vælges 2 af folketingets medlemmer på Færøerne. Lov om folketingsvalg på Færøerne foreskrev, at valgdagen på Færøerne skulle kundgøres senest på fem ugers dagen for afstemningen. 5 ugers regelen har bevirket forskellige valgdage i Danmark og på Færøerne. Eksempelvis afholdtes der folketingsvalg den 1. marts 1977 på Færøerne og den 15. februar 1977 i Danmark. Ved en ændring i loven, der fik virkning fra 1. marts 1977, er denne frist ophævet.

Tabel 1. 3. Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1971-79

	<u>5/10-71</u>	<u>13/12-73</u>	<u>9/1-75</u>	<u>1/3-77</u>	<u>23/10-79</u>
Socialdemokratiet	4.170 31,8 %	3.772 28,6 %	4.112 29,7 %	3.681 22,5 %	4.435 23,7 %
Tjóðveldisflokkurinn	2.410 ¹⁾ 18,4 %	3.312 25,1 %	3.363 25,7 %	3.057 18,7 %	3.886 20,8 %
Folkeflokkurinn	2.680 20,4 %	2.690 20,4 %	2.957 21,3 %	2.773 17,0 %	3.005 16,1 %
Sambandsflokkurinn	2.855 21,8 %	2.533 19,2 %	3.219 23,3 %	5.183 31,7 %	5.700 30,5 %
Selvstýrissflokkurinn	648 4,9 %	553 4,2 %	-	551 3,4 %	797 4,2 %
Fremskrifts- og fiskeriflokkurinn	362 2,7 %	258 1,9 %	-	207 1,3 %	878 4,7 %
Uden for partierne	- -	81 0,6 %	-	891 5,4 %	-
Gyldige stemmer ialt	13.125	13.159	13.651	16.343	18.701
Valgdeltagelse	56,8 %	54,4 %	56,4 %	62,9 %	65,9 %

1) Zacharias Wang

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Ved valget i 1973 var der listeforbund mellem folkeflokkurinn og fremskriftsflokkurinn, medens der i 1971 var listeforbund mellem folkeflokkurinn, fremskriftsflokkurinn og Zacharias Wang. I 1977 var der listeforbund mellem folkeflokkurinn og uttanflokkalistin (N. P. Danielsen og Zacharias Wang) og mellem selvstýrissflokkurinn og fremskriftsflokkurinn.

Folketingsmænd

Ved folketingsvalget den 23. oktober 1979 valgtes

Pauli Ellefsen (sb) og Jacob Lindenskov (sd). Efter Pauli Ellefsens valg til lagmand har Johs. Martin Olsen (sb) taget sæde i folketinget.

Kommunale valg

Bestemmelserne i lagtingslov nr. 44 af 29. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner er første gang anvendt ved valget i Tórshavn kommune i december 1972 og i de øvrige færøske kommuner i december 1974. Samtidige valg i alle færøske kommuner fandt sted den 2. december 1976 og vil derefter blive afholdt hvert 4. år.

I henhold til lagtingslov nr. 45 af 29. juni 1972 om færøske

kommuner benævnes kommunalbestyrelserne bygderåd, idet kommuner med over 1.500 indbyggere har mulighed for at benytte benævnelsen byråd. Bortset fra Fuglafjörður anvender alle kommuner over 1.500 indbyggere d. v. s. Tórshavn, Klaksvík, Runavík, Tvøroyri og Vágur denne benævnelse.

Byrådsvalg i Tórshavn

Resultatet af valget den 1. december 1980 blev, idet tallene i parentes angiver resultaterne fra valget den 2. december 1976, at socialdemokratiet opnåede 883 (808) stemmer og 2 mandater (2), sambandsflokkken 536 (608) stemmer og 1 mandat (2), fremskridts- og fiskeriflokkken 144 (277) stemmer og 0 mandater (0), selvstyreflokkken 514 (386) stemmer og 1 mandat (1), tjóðveldisflokkken 691 (524) stemmer og 2 mandater (1), folkeflokkken 965 (983) stemmer og 3 mandater (3), privatlisten (Petur í Gong) 1.607 (1.153) stemmer og 4 mandater (4). Kvindelisten, der ikke opstillede sidst, opnåede 256 stemmer, hvilket ikke var tilstrækkeligt til repræsentation.

I forhold til byrådsvalget i 1976 vandt tjóðveldisflokkken 1 mandat, medens sambandsflokkken tabte 1.

By- og bygderådvalg uden for Tórshavn

Valget i de øvrige færøske kommuner var præget af mange særlister i de enkelte kommuner, og det er derfor ikke muligt tabellærisk at give et samlet billede.

Kap. 2

BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres ved folketællinger, der afholdes efter aftale mellem Færøernes landsstyre og Danmarks Statistik. Herudover sker en løbende registrering af folketallet i landsfolkerregistret, der lejlighedsvis foretager opgørelser af registerfolketallet. De seneste folketællinger på Færøerne, der er afholdt i samarbejde mellem landsfolkerregistret og Danmarks Statistik, har fundet sted i 1966, 1970 og 1977. Seneste opgørelse af registerfolketallet er landsfolkerregistrets opgørelse pr. 31. december 1980.

Folketællingerne bruges som supplement og korrektion til folkeregistrene. Herudover indhentes ved folketællingerne en række oplysninger om erhvervs-, uddannelses-, arbejds- og familieforhold. De seneste folketællinger har været kombineret med boligællinger til belysning af forhold som boligernes størrelse, udstyr, alder og ejerforhold. Med henblik på at opnå den størst mulige nøjagtighed afholdes folketællingerne på tidspunkter, hvor befolkningen anses for at være "i ro", d. v. s. uden for ferieperioder eller tidspunkter, hvor der typisk finder arbejdsskift sted. Den seneste folke- og boligælling afholdtes den 22. september 1977. Resultaterne heraf er offentliggjort i et af Danmarks Statistik i december 1979 udgivet tabelværk.

I nedenstående tabeller er anvendt følgende opdeling af Færøerne i områder: Tórshavn-området (Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner), Streymoy iøvrigt (Haldarsvík, Saksun, Hvalvík, Hósvík, Kollafjørður, Vestmanna, Kvívík, Kaldbak (indtil 1976, hvor Kaldbak kommune blev indlemmet i Tórshavn kommune), Kirkjubøur, Hestur og Nólsoy kommuner), Klaksvík-området (Klaksvík og Hvannasund kommuner), Norðoyar iøvrigt (Fugloy, Svínø, Viðareiði, Kunoy, Mikladalur og Húsar kommuner), Skálafjørður-området m. v. (Sjógv, Skáli, Runavík, Nes, Leirvík, Gøta og Fuglafjørður kommuner), Eysturoy iøvrigt (Elduvík, Oyndarfjørður, Sund, Eiði, Gjógv og Funningur kommuner), Sandoy-området (Sandur, Húsavík, Skopun, Skálavík og Skúvoy kommuner), Suðuroy (Hvalba, Froðba, Fámjin, Hov, Porkeri, Vágur og Sumba kommuner) samt Vágar-området (Sandavágur, Miðvágur, Sørðvágur, Bøur og Mykines kommuner).

Tabel 2. 1. Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt på områder. Absolutte tal.

	<u>Folketællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>		<u>Registerfolketal pr. 31/12</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1966-70</u>	<u>1970-77</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Tórshavn	10.534	11.695	13.185	11,0	12,7	13.400	13.678	13.757
Streymoy iøvrigt	3.544	3.601	3.788	1,6	5,2	3.854	3.920	4.023
Klaksvík	4.551	4.717	5.016	3,6	6,3	5.109	5.141	5.155
Norðoyar iøvrigt	771	710	649	+7,9	+8,6	630	630	634
Skála-fjørður m. v.	6.227	6.677	7.522	7,2	12,7	7.767	7.879	7.981
Eysturoy iøvrigt	1.487	1.420	1.486	+4,5	4,6	1.534	1.520	1.527
Sandoy	1.684	1.632	1.706	+3,1	4,5	1.749	1.747	1.747
Suðuroy	5.734	5.574	5.803	+2,8	4,1	5.878	5.920	5.913
Vágar	2.590	2.586	2.814	+0,2	8,8	2.849	2.852	2.872
<u>Ialt</u>	<u>37.122</u>	<u>38.612</u>	<u>41.969</u>	<u>4,0</u>	<u>8,7</u>	<u>42.770</u>	<u>43.287</u>	<u>43.609</u>

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 2. Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt på områder. Procentvis fordeling.

	<u>Folketællinger</u>			<u>Registerfolketal pr. 31/12</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Tórshavn	28,4	30,4	31,4	31,3	31,6	31,5
Streymoy iøvrigt	9,5	9,3	9,0	9,0	9,1	9,2
Klaksvík	12,3	12,2	12,0	11,9	11,9	11,8
Norðoyar iøvrigt	2,1	1,8	1,5	1,5	1,4	1,5
Skálafjørður m.v.	16,8	17,3	17,9	18,2	18,2	18,3
Eysturoy iøvrigt	4,0	3,7	3,6	3,6	3,5	3,5
Sandoy	4,5	4,2	4,1	4,1	4,0	4,0
Suðuroy	15,4	14,4	13,8	13,7	13,7	13,6
Vágar	7,0	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6
<u>Ialt</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Den samlede befolkning er ved folketællingen i 1977 opgjort

til 41.969 personer. Disse var fordelt på ialt 11.172 husstande. Ved den seneste opgørelse pr. 31. december 1980 er registerfolketallet opgjort til 43.609 personer mod 43.287 personer ved årets begyndelse. I løbet af 1980 er folketallet vokset med 322 personer, svarende til 0,7 %. Denne vækst er resultatet af et fødselsoverskud på 413 personer, der dog reduceres ved et udvandringsoverskud på 91 personer. I lighed med de senere år har væksten især fundet sted i Tórshavn og Skálafjørður-området, men også "Streymoy iøvrigt" har haft en relativt stor befolkningstilvækst. Udviklingen medførte dog ingen mærkbare forskydninger i den relative fordeling af befolkningen på geografiske hovedområder i 1980.

Mellem folketællingerne i 1966 og 1970 er folketallet vokset med ialt 1.940 personer, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 1,0 %. Fra 1970 til 1977 er folketallet vokset med 3.357 personer, svarende til en årlig vækst på 1,2 %. Befolkningstilvæksten er især sket i Tórshavn samt på "Streymoy iøvrigt", i Skálafjørður-området og i Klaksvík, medens de andre områder er stagneret og i perioder har haft en tilbagegang i befolkningstallet. Således har "Norðoyar iøvrigt" haft tilbagegang i befolkningen i hele perioden, medens områderne "Eysturoy iøvrigt", "Sandoy", "Suðuroy" og "Vágar", der havde en tilbagegang i befolkningstallet fra 1966 til 1970, fra 1977 har nået et folketal, der ligger over 1966-niveauet. Betragter man den relative fordeling af befolkningen på områder, har kun Tórshavn og Skálafjørður-området haft en fremgang. Disse områder har nu henholdsvis 31,5 og 18,3 % eller tilsammen omkring halvdelen af den samlede befolkning. For Tórshavn, der i perioden 1966-1977 havde en væsentligt stærkere befolkningstilvækst end samtlige andre områder, synes der i de seneste 3 år at være sket en svækkelse af befolkningstilvæksten, således at Tórshavns relative andel af befolkningen har været uændret i nogle år.

Som det vil fremgå af tabellerne 2.10. og 2.11., er ovenomtalte befolkningsudvikling et resultat af et positivt, men aftagende fødselsoverskud og en svingende, men bortset fra enkelte år, positiv indvandring.

Tabellerne 2. 3. og 2. 4. viser befolkningen fordelt efter bopælskommunens størrelse.

Tabel 2. 3. Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Absolutte tal.

Kommuner efter antal indbyggere	Folketællinger			Procentvis ændring		Registerfolketal pr. 31/12		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1978	1979	1980
5.000 og derover	9.738	10.726	11.762	10,1	9,7	11.814	12.641	12.665
2.000-4.999	6.290	6.442	8.827	2,4	37,0	9.087	9.160	9.226
1.000-1.999	5.528	5.821	5.920	5,3	1,7	7.153	6.657	6.764
500-999	10.318	10.612	10.428	2,8	÷1,7	9.636	9.713	9.769
200-499	2.909	2.715	2.990	+6,7	10,1	3.027	3.087	3.344
Under 200	2.339	2.297	2.042	÷1,8	÷11,1	2.053	2.029	1.841
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,0	8,7	42.770	43.287	43.609

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 4. Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Procentvis fordeling.

Kommuner efter antal indbyggere	Folketællinger			Registerfolketal pr. 31/12		
	1966	1970	1977	1978	1979	1980
5.000 og derover	26,2	27,8	28,1	27,6	29,2	29,0
2.000-4.999	17,0	16,7	21,0	21,3	21,2	21,2
1.000-1.999	14,9	15,1	14,1	16,7	15,4	15,5
500-999	27,8	27,5	24,8	22,5	22,4	22,4
200-499	7,8	7,0	7,1	7,1	7,1	7,7
Under 200	6,3	5,9	4,9	4,8	4,7	4,2
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Antallet af kommuner var pr. 31. december 1980 ialt 50. Bortset fra en ændring i 1976, hvor Kaldbak kommune blev sammensluttet med Tórshavn bykommune, har dette tal været uændret i en længere årrække uanset de øgede krav til den kommunale service og de forbedrede samfærdselsforhold, der iøvrigt måtte antages at ville tilskynde til kommunale sammenlægninger. Der er således tale om relativt små kommuner. Af de 50 kommuner havde 18 under 200 indbyggere og 10 mellem 200 og 500 indbyggere pr. 31. december 1980, medens kun én kommune (Tórshavn) havde over 5.000 indbyggere og 3

kommuner (Klaksvík, Runavík og Tvøroyri) mellem 2.000 og 5.000 indbyggere.

Den største befolkningstilvækst er sket i de større kommuner, medens kommuner med under 200 indbyggere har haft en både absolut og relativ nedgang i befolkningstallet i perioden 1966-1980. Den voldsomme stigning i befolkningstallet i kommuner med 2.000-4.999 indbyggere fra 1970 til 1977 skyldes, at Runavík kommune passerede 2.000 indbyggere og dermed rykkede op i denne størrelseskategori. Ligeledes skyldes faldet i indbyggertallet for kommuner med 500-999 indbyggere fra 1970 til 1977, at Tórshavn udenbys kommune passerede et indbyggertal på 1.000 indbyggere. En deling af Tórshavn udenbys kommune i 1979, hvorved byggerne Hoyvík og Hvítanes lagdes ind under Tórshavn kommune, er årsagen til faldet i indbyggertallet i kommuner med 1.000-1.999 indbyggere og stigningen i indbyggertallet i Tórshavn fra 1978 til 1979. Fra 1977 til 1978 er Miðvágur kommune rykket op i gruppen af kommuner med 1.000-1.999 indbyggere, hvilket forklarer stigningen for denne kategori fra 1977 til 1978 og faldet for kommuner med 500-999 indbyggere. Endelig skal nævnes, at Hósvík kommune i 1980 passerede 200 indbyggere og således gav årsag til et betydeligt fald i antallet af indbyggere i kommuner med under 200 indbyggere.

Tabel 2. 5. Befolkningens fordeling efter alder 1966, 1970 og 1977

	<u>Folketællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>		<u>Procentvis fordeling</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1966-70</u>	<u>1970-77</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
0-6 år	5.816	6.072	5.512	4,4	+9,2	15,7	15,7	13,1
7-14 år	5.967	6.190	6.929	3,7	11,9	16,1	16,0	16,5
15-19 år	3.544	3.310	3.723	+6,6	12,5	9,6	8,6	8,9
20-24 år	2.830	2.901	3.094	2,5	6,7	7,6	7,5	7,4
25-34 år	4.304	4.815	6.075	10,6	26,2	11,6	12,5	14,4
35-44 år	4.415	4.223	4.404	+4,4	4,3	11,9	10,9	10,5
45-54 år	4.128	4.319	4.236	4,6	+1,9	11,1	11,2	10,1
55-59 år	1.649	1.863	2.105	13,0	13,0	4,4	4,8	5,0
60-64 år	1.314	1.535	1.835	16,8	19,5	3,5	4,0	4,4
65-69 år	1.101	1.151	1.505	4,5	30,8	3,0	3,0	3,6
70 år og derover	2.054	2.233	2.551	10,2	14,2	5,5	5,8	6,1
<u>Ialt</u>	<u>37.122</u>	<u>38.612</u>	<u>41.969</u>	<u>4,0</u>	<u>8,7</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Siden 1966 har der været en svag stigning i den andel af befolkningen, der er i de produktive aldersklasser, fra 20-64 år, således at disse i 1977 udgjorde ialt 51,8 % af befolkningen. Ligeledes er andelen af personer på 65 år og derover steget og udgør nu 9,7 %, hvorimod andelen af børn og unge under 20 år har været faldende i den betragtede periode og nu udgør 38,5 %. For hver 100 personer i de produktive aldersklasser var der i 1966 82,2 børn og unge under 20 år og 16,9 ældre på 65 år eller derover. De tilsvarende tal var i 1977 74,3 henholdsvis 18,7. Faldet i andelen af børn fra 0-6 år fra 1970 til 1977 skyldes et fald i fødselshyppigheden, der indtrådte i 1966.

Tabel 2. 6. Befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse 1977

	Indbyggertal						Ialt
	5000 og derover	2000- 4999	1000- 1999	500- 999	200- 499	Under 200	
Under 14 år	3.143	2.529	1.753	2.898	819	446	11.588
14-19 år	1.282	968	641	1.180	304	201	4.576
20-39 år	3.714	2.406	1.614	2.581	768	458	11.541
40-59 år	2.278	1.829	1.092	2.132	595	447	8.373
60-64 år	460	365	260	483	123	144	1.835
65-69 år	350	260	235	414	123	123	1.505
70 år og derover	535	470	325	740	258	223	2.551
Ialt	11.762	8.827	5.920	10.428	2.990	2.042	41.969
	Pct.						
Under 14 år	26,7	28,7	29,7	27,8	27,4	21,9	27,6
14-19 år	10,9	11,0	10,8	11,3	10,2	9,8	10,9
20-39 år	31,6	27,3	27,2	24,8	25,7	22,4	27,5
40-59 år	19,4	20,7	18,4	20,4	19,9	21,9	19,9
60-64 år	3,9	4,1	4,4	4,6	4,1	7,1	4,4
65-69 år	3,0	2,9	4,0	4,0	4,1	6,0	3,6
70 år og derover	4,5	5,3	5,5	7,1	8,6	10,9	6,1
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingen 1977

Tabel 2. 6. viser befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse. Som det vil fremgå er andelen af børn og unge samt voksne i aldersklasserne indtil 40 år mindst i de mindre

kommuner, medens andelen af ældre personer over 65 år er betydeligt større i de mindre kommuner end gennemsnittet. Dette må ses i sammenhæng med afvandringen fra de mindre kommuner. Med den nuværende aldersfordeling i de mindre kommuner må under uændrede omstændigheder iøvrigt forventes en fortsat nedgang i disses andel af befolkningen.

Tabel 2. 7. Befolkningen fordelt efter køn 1966, 1970 og 1977

	<u>Folketællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>		<u>Procentvis fordeling</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1966-70</u>	<u>1970-77</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
Mænd	19.425	20.151	21.997	3,7	9,2	52,3	52,2	52,4
Kvinder	17.697	18.461	19.972	4,3	8,2	47,7	47,8	47,6
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,0	8,7	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Som det fremgår af tabel 2. 7. var antallet af mænd 21.997 og antallet af kvinder 19.972 i 1977. Der var således et overskud af mænd på Færøerne på ialt 2.025, svarende til 4,8 % af den samlede befolkning. Denne andel har været stort set uændret i den betragtede periode.

Tabel 2. 8. Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling 1966, 1970 og 1977

	<u>Folketællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>		<u>Procentvis fordeling</u>		
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1966-70</u>	<u>1970-77</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
Ugift	19.989	20.344	22.310	1,8	9,7	53,8	52,7	53,2
Gift	15.326	16.282	17.302	6,2	6,2	41,3	42,2	41,2
Separeret	31	86	132	177,4	53,5	0,1	0,2	0,3
Fraskilt	112	151	305	34,8	102,0	0,3	0,4	0,7
Enkestand	1.664	1.749	1.920	5,1	9,8	4,5	4,5	4,6
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,0	8,7	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

I 1977 var 22.310 personer, svarende til 53,2 % af befolkningen ugifte, 17.302 personer, svarende til 41,2 % af befolkningen gifte og 2.357 personer, svarende til 5,6 % af befolkningen forhen gifte, d. v. s. fraskilte, separerede og i enkestand. Særligt bemærkes en kraftig stigning i antallet af separerede og fraskilte siden 1966.

I tabel 2. 9. gives en samlet oversigt over befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling i 1977.

Tabel 2. 9. Befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling 1977

	Mænd				Kvinder			
	Ugift	Gift	Forh. gift	Ialt	Ugift	Gift	Forh. gift	Ialt
	Abs. tal							
Under 20 år	8.357	4	-	8.361	7.755	47	-	7.802
20-24 år	1.472	198	-	1.670	889	523	11	1.423
25-29 år	902	808	27	1.737	295	1.132	40	1.467
30-39 år	713	2.134	72	2.919	157	2.086	73	2.316
40-49 år	390	1.790	74	2.254	106	1.684	110	1.900
50-59 år	345	1.690	99	2.134	166	1.665	253	2.084
60-64 år	149	740	46	935	73	626	199	898
65 år og derover	255	1.298	427	1.980	286	877	909	2.072
Uoplyst	-	-	7	7	-	-	10	10
Ialt	12.583	8.662	752	21.997	9.727	8.640	1.605	19.972
	pct.							
Under 20 år	66,4	0,1	-	38,0	79,8	0,5	-	39,0
20-24 år	11,7	2,3	-	7,6	9,1	6,1	0,7	7,1
25-29 år	7,2	9,3	3,6	7,9	3,0	13,1	2,5	7,4
30-39 år	5,7	24,6	9,6	13,3	1,6	24,1	4,6	11,6
40-49 år	3,1	20,7	9,8	10,2	1,1	19,5	6,9	9,5
50-59 år	2,7	19,5	13,2	9,7	1,7	19,3	15,7	10,4
60-64 år	1,2	8,5	6,1	4,3	0,8	7,3	12,4	4,5
65 år og derover	2,0	15,0	56,8	9,0	2,9	10,1	56,6	10,4
Uoplyst	-	-	0,9	0,0	-	-	0,6	0,1
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingen 1977

Overtallet af mænd viser sig i alle aldersklasser under 65 år. Overtallet er størst i aldersklassen mellem 20 og 39 år og aftager herefter for at vende til et overtal af kvinder i aldersklassen 65 år og derover. Mandsoverskuddet i aldersklasserne 20-39 år skyldes en nettoudvandring af kvinder i den giftefærdige alder.

Inden for de enkelte aldersklasser er der betydelige forskelle på mændenes og kvindernes fordeling efter ægteskabelig stilling. I aldersklasserne under 20 år og 20-24 år er kun 2,4 % af mændene gifte, medens 6,6 % af kvinderne er gifte og 0,7 % forhen gifte. En tilsvarende, men knap så udpræget forskel gør sig gældende i aldersklassen 25-29 år. Den gennemsnitlige vielsesalder er således lavere for kvinder end for mænd. Det betydelige overtal af

forhen gifte kvinder dækker over et stort antal kvinder i enkestand. Overtallet af kvinder blandt personer i enkestand skyldes den længere gennemsnitlige levealder og den lavere vielsesalder for kvinder. I perioden 1971-75 var gennemsnitslevealderen for mænd på Færøerne 72,4 og for kvinder 76,7 år.

Tabel 2.10. giver en oversigt over fødsler og dødsfald siden 1966.

Tabel 2.10. Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1966-1980

År	Levendefødte		Døde		Fødsels- overskud
	Antal	Pr. 1.000 indb.	Antal	Pr. 1.000 indb.	Pr. 1.000 indb.
1966	967	26,0	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,0	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969	845	22,0	278	7,2	14,8
1970	816	21,1	298	7,7	13,4
1971	786	20,3	316	8,2	12,1
1972	799	20,7	269	7,1	13,6
1973	814	20,6	303	7,7	12,9
1974	802	20,0	294	7,3	12,7
1975	785	19,2	272	6,7	12,5
1976	759	18,3	292	7,1	11,2
1977	761	18,2	265	6,3	11,9
1978	744	17,5	301	7,1	10,4
1979	797	18,4	267	6,2	12,2
1980	725	16,6	312	7,1	9,5

Kilde: Landslægen og landsfolkeregistret

I 1980 fødtes ialt 725 levendefødte børn på Færøerne. Den faldende tendens i antallet af fødsler, siden fødselshyppigheden kulminerede i 1966 med 26,0 levendefødte pr. 1.000 indbyggere, er fortsat i 1980. Af de 797 fødte i 1979 var 27 % født uden for ægteskab. Andelen af børn født uden for ægteskab har efter en kulmination i 1976 med 29,6 % vist en svagt faldende tendens siden. Pr. 1.000 kvinder i aldersklassen 15-49 år var antallet af levendefødte i 1966 120,9, i 1970 100,7 og i 1977 85,6. Der synes således at være en klar tendens til fald i frugtbarheden beregnet som antallet af levendefødte pr. 1.000 kvinder i den fødedygtige alder. Svingningen i den således beregnede frugtbarhed er upåvirket af variatio-

nerne i de fødedygtige kvinders andel af befolkningen og eliminerer dermed en del af de svingninger i fødselshyppigheden, der skyldes ændringer i aldersfordelingen. Af samtlige fødsler foregår nu over 99 % på sygehus.

Antallet af dødsfald var i 1980 312, svarende til 7,1 pr. 1.000 indbyggere. Denne andel har i perioden 1966-80 varieret mellem 6 og 8, uden nogen klar tendens. Fødselsoverskuddet, der fremkommer ved at trække antallet af døde fra antallet af levendefødte, har som følge af faldet i fødselshyppigheden vist en faldende tendens i perioden fra 1966 til 1980. Af de 301 dødsfald i 1978 var 168 mænd og 133 kvinder. Dødsårsagen tilskrives i 135 tilfælde sygdomme i hjerte- og karsystem og i 61 tilfælde kræftsygdomme.

Tabel 2.11. Nettoudvandringen 1967-1980

<u>Periode</u>	<u>Årlig nettoudvandring</u>	
	<u>Antal</u>	<u>Pr. 1.000 indb.</u>
1967-72 (gns1.)	269	7,1
1973	+ 127	+ 3,2
1974	+ 133	+ 3,3
1975	+ 257	+ 6,3
1976	103	2,5
1977	+ 35	+ 0,8
1978	+ 224	+ 5,2
1979	13	0,3
1980	91	2,1

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.11. viser nettoudvandringen fra Færøerne. En netto-indvandring fra 1973 til 1978 er i 1979 vendt til en nettoudvandring. Vandringerne må ses på baggrund af svingningerne i de økonomiske konjunkturer, således at indvandringen i begyndelsen af 1970'erne hænger sammen med højkonjunkturen i disse år, medens den fra 1978 begyndende stagnation har vendt indvandringen til en nettoudvandring fra 1979. Der eksisterer ikke oplysninger om de ind- og udvandrede nationalitet, men en væsentlig del af vandringerne må antages at være forårsaget af, at et betydeligt antal færinger har midlertidigt ophold i Danmark, bl. a. i uddannelsesøjemed. Indvandringens betydning for folketallet kan bl. a. aflæses i den andel af befolkningen,

der ikke er født på Færøerne. Ved folketællingen i 1977 optaltes ialt 2.429 personer, der var født uden for Færøerne. Heraf var 1.828 danske statsborgere født i Danmark og 105 i Grønland, medens resten havde statsborgerret i udlandet. Af de 2.429 personer født uden for Færøerne var 1.357 mænd og 1.072 kvinder.

Tabel 2.12. Oversigt over fødsler, dødsfald, vandringer samt vielser og skilsmisses 1966-1980

År	Levendefødte		Døde	Netto- udvan- dring	Vielser	Skils- misses
	Ialt	Heraf uden for ægteskab				
1966/70 gnsl.	892	118	274	170	263	9
1971/75 gnsl.	797	189	291	+ 7	205	18
1976	759	221	292	103	191	13
1977	761	214	265	+ 35	244	22
1978	744	195	301	+224	249	16
1979	797	217	267	13	261	23
1980	725	...	312	91	256	25

Kilde: Folketællingen 1970, landslægen, landsfolkeregistret, rigsombudet, politikontoret, dommerkantoret og bispekontoret

I tabel 2.12. gives en samlet oversigt over befolkningens bevægelser siden 1966. Af de 256 vielser i 1980 er 179 kirkelige og 77 borgerlige. Af de 25 skilsmisses er 22 sket ved bevilling og 3 ved dom.

Tabel 2.13. Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte kommuner

Kommune	Folke- tal 1/1	Ind- van- drede	Ud- van- drede	Til- flyt- tede	Fra- flyt- tede	Fødte	Døde	Folke- tal 31/12
Fugloy	71	0	0	3	1	2	3	72
Svínoy	75	0	0	0	2	0	1	72
Viðareiði	249	0	1	10	7	4	0	255
Hvannasund	373	3	3	20	5	11	1	398
Klaksvík	4.768	98	118	67	95	70	33	4.757
Kunoy	99	0	0	5	5	0	1	98
Mikladalur	75	1	2	1	3	0	0	72
Húsar	61	1	0	4	0	0	1	65
Elduvík	122	0	0	2	2	1	1	122
Oyndarfjørður	192	1	3	7	9	2	2	188

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte kommuner
(fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Folke- tal 1/1</u>	<u>Ind- van- drede</u>	<u>Ud- van- drede</u>	<u>Til- flyt- tede</u>	<u>Fra- flyt- tede</u>	<u>Fødte</u>	<u>Døde</u>	<u>Folke- tal 31/12</u>
Fuglafjörður	1.584	26	18	36	30	35	13	1.620
Leirvík	733	21	8	15	15	16	13	749
Gøta	871	13	11	25	35	12	4	871
Runavík	2.235	41	31	52	43	54	12	2.296
Nes	907	16	13	17	33	10	3	901
Skáli	668	5	27	11	13	17	3	658
Sjógv	881	13	10	10	14	14	8	886
Sund	398	0	3	16	4	4	4	407
Eiði	592	14	9	11	23	15	6	594
Gjógv	104	0	1	0	0	0	6	97
Funningur	112	1	0	7	3	2	0	119
Haldarsvík	329	1	3	5	7	4	4	325
Saksun	26	0	0	0	0	0	0	26
Hvalvík	343	6	2	11	15	6	3	346
Hósvík	195	6	4	20	3	4	1	217
Kollafjörður	752	25	20	48	30	18	5	788
Kvívík	472	9	4	16	21	9	7	474
Vestmanna	1.260	12	21	41	18	25	7	1.292
Tórsh.uttanb.	1.037	33	34	83	52	30	5	1.092
Kirkjubøur	125	3	1	16	1	0	0	142
Hestur	77	0	1	2	4	0	1	73
Nólsoy	341	5	10	5	7	7	1	340
Sandavágur	744	14	11	10	11	13	8	751
Miðvágur	1.030	15	30	26	14	14	12	1.029
Sørvágur	971	4	10	21	13	14	7	980
Bøur	76	0	0	2	1	1	1	77
Mykines	31	0	0	4	0	1	1	35
Sandur	621	2	3	27	11	6	6	636
Skopun	582	2	14	19	21	14	4	578
Skálavík	245	8	5	4	12	5	4	241
Húsavík	191	1	2	9	10	3	1	191
Skúvoy	108	1	6	1	2	1	2	101
Hvalbøur	837	8	15	25	28	10	7	830
Froðbøur	2.157	47	53	38	34	38	20	2.173

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte kommuner
(fortsat)

Kommuner	Folke- tal 1/1	Ind- van- drede	Ud- van- drede	Til- flyt- tede	Fra- flyt- tede	Fødte	Døde	Folke- tal 31/12
Fámjin	142	0	1	2	2	2	1	142
Hov	147	1	1	4	3	1	0	149
Porkeri	337	0	1	11	7	3	2	341
Vágur	1.746	35	46	26	37	25	18	1.731
Sunnbøur	554	9	6	10	18	6	8	547
Tórshavn	12.641	543	573	343	424	196	61	12.665
Ialt	43.287	1.044	1.135	1.148	1.148	725	312	43.609

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.14. Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte områder

Område	Folke- tal 1/1	Ind- van- drede	Ud- van- drede	Tilflyt- tede (netto) fra andre steder på F.	Fødte	Døde	Folke- tal 31/12
Tórshavn	13.678	576	607	÷ 50	226	66	13.757
Streymoy ivørigt	3.920	67	66	58	73	29	4.023
Klaksvík	5.141	101	121	÷ 13	81	34	5.155
Norðoyar iøvrigt	630	2	3	5	6	6	634
Skálafjørður m.v.	7.879	135	118	÷ 17	158	56	7.981
Eysturoy iøvrigt	1.520	16	16	2	24	19	1.527
Sandoy	1.747	14	30	4	29	17	1.747
Suðuroy	5.920	100	123	÷ 13	85	56	5.913
Vágar	2.852	33	51	24	43	29	2.872
Ialt	43.287	1.044	1.135	0	725	312	43.609

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.13. og 2.14. viser de bevægelser, der har medført ændringerne i folketallet i løbet af 1980 i de enkelte kommuner og geografiske hovedområder. Streymoy iøvrigt og Skálafjørður-området har haft en nettoindvandring, medens de øvrige områder havde en mindre nettoudvandring. Tórshavn, Klaksvík, Skálafjørður-området og Suðuroy har haft en nettofraflytning til de øvrige områder. Alle områder undtagen Norðoyar iøvrigt har haft et positivt fødselsoverskud.

BEFOLKNINGENS ERHVERVSFORHOLD

I det følgende gives en oversigt over visse af de i forbindelse med folketællingerne i 1966, 1970 og 1977 indsamlede oplys-

ninger om befolkningens erhvervsforhold.

Tabel 2.15. Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i erhverv og uden for erhverv 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
Fiskeri	8.950	8.242	7.533	+7,9	+8,6	24,1	21,4	18,0
Landbrug m.v.	1.178	935	595	+20,6	+57,1	3,2	2,4	1,4
Fiskeindustri	1.639	1.402	7.324	+14,5	0,2	4,4	3,6	17,5
Øvr. fremstill. virksomhed	5.477	5.935						
				8,4		14,8	15,4	
Bygge- og anlægsvirksomhed	3.984	3.836	4.467	+3,7	16,5	10,7	9,9	10,6
Offentlige værker	296	323	343	9,1	6,2	0,8	0,8	0,8
Handel og omsætning	2.902	3.500	3.968	20,6	13,4	7,8	9,1	9,4
Transportvirksomhed	4.141	4.255	4.946	2,8	16,2	11,1	11,0	11,8
Adm. og liberale erhverv	2.844	3.583	6.378	26,0	50,8	7,7	9,3	15,2
Andre erhverv (serviceerhverv)	592	646						
				9,1		1,6	1,7	
Uoplyst erhverv	933	1.429	969	53,2	+32,2	2,5	3,7	2,3
Formue, rente, understøttelse	4.186	4.526	5.446	8,1	20,3	11,3	11,7	13,0
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,0	8,7	100,0	100,0	100,0
I erhverv	14.027	14.751	17.585	5,2	19,2	37,8	38,2	41,9
Uden for erhverv	23.095	23.861	24.384	3,3	2,2	62,2	61,8	58,1

Kilde Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

En stadigt voksende andel af befolkningen er erhvervsmæssigt beskæftiget. Den erhvervsaktive del af befolkningen udgjorde således 41,9 % i 1977 mod 37,8 % i 1966. Som det vil fremgå af tabel 2.16., skyldes dette hovedsagelig en betydelig tilgang af kvinder til arbejdsmarkedet særligt i de seneste år. Af en samlet

tilgang på 2.360 kvinder fra 1966 til 1977 udgør gifte kvinder omkring 65 %. Som følge af den stærke tilgang af kvinder til arbejdsmarkedet er mændenes andel af arbejdsstyrken faldet fra ca. 83 % i 1966 til ca. 73 % i 1977. I sammenhæng med den voksende andel af personer på 65 år og derover er samtidig sket en stigning i den andel af befolkningen, der har indtægt af formue, rente og understøttelse.

Tabel 2.16. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på erhvervsgrupper 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
Fiskeri	3.491	3.207	3.032	+8,1	+5,5	24,9	21,7	17,2
Landbrug m.v.	430	362	282	+15,8	+22,1	3,1	2,5	1,6
Fiskeindustri	718	627	1.313	+12,7	109,4	5,1	4,3	7,5
Øvr. fremstill. virksomhed	2.319	2.675	2.406	15,4	+10,1	16,5	16,7	13,7
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.509	1.470	1.952	+2,6	32,8	10,8	10,0	11,1
Offentlige værker	88	94	135	6,8	43,6	0,6	0,6	0,8
Handel og om-sætning	1.443	1.814	2.237	25,7	23,3	10,3	12,3	12,7
Transport-virksomhed	1.621	1.633	1.944	0,7	19,0	11,5	11,1	11,0
Offentlig adm.	376	431	634	14,6	47,1	2,7	2,9	3,6
Undervisning, kirke, bibliotek m.v.	480	635	961	32,3	51,3	3,4	4,3	5,4
Sundhedsvæsen og sociale inst.	504	648	1.332	28,6	105,6	3,6	4,4	7,6
Liberale erhverv	67	102	188	52,2	84,3	0,5	0,7	1,1
Servicevirk-somhed	420	462	608	10,0	31,6	3,0	3,1	3,5
Uoplyst erhverv	561	791	561	41,0	+29,1	4,0	5,4	3,2
Ialt	14.027	14.751	17.585	5,2	19,2	100,0	100,0	100,0
Mænd	11.610	11.705	12.808	0,8	9,4	82,8	79,4	72,8
Kvinder	2.417	3.046	4.777	26,0	56,8	17,2	20,6	27,2
Heraf gifte	727	1.238	2.281	70,3	84,2	5,2	8,4	13,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Fra 1966 til 1977 er der sket betydelige ændringer i befolkningens erhvervsmønstre. Særlig markant er et fald i antallet af beskæftigede i fiskeri og landbrug og en fremgang i antallet af beskæftigede ved offentlig administration, undervisning, sundhedsvæsen og sociale institutioner samt liberale erhverv. Medens 28 % af arbejdsstyrken i 1966 var beskæftiget i primære erhverv som fiskeri og landbrug, var denne andel i 1977 faldet til knap 19 %. Omvendt er den andel af arbejdsstyrken, der er beskæftiget i tertiære erhverv som administration, liberale erhverv samt diverse serviceerhverv herunder offentlige serviceydelser, steget fra 13 % i 1966 til 21 % i 1977. For sekundære erhverv som fiskeindustri, fremstillingsvirksomhed iøvrigt samt bygge- og anlægsvirksomhed har der som helhed været tale om en stigning i beskæftigelsen siden 1966, men en forskellig udvikling for de enkelte erhvervsgrene. Særligt bemærkes en betydelig stigning i beskæftigelsen i fiskeindustrien og ved bygge- og anlægsvirksomhed siden 1970. Fremgangen for fiskeindustriens vedkommende afspejler de senere års ændrede fiskerimønstre, hvor større fangster i de hjemlige farvande har medført større landinger af fisk til forarbejdning på Færøerne. For bygge- og anlægsvirksomhedens vedkommende afspejler den voksende beskæftigelse dels et stigende boligbyggeri som følge af stigende indkomster i årene fra 1970 og op til 1978, dels en betydelig investeringsaktivitet i fiskeindustrien som følge af de stigende landinger af råfisk på Færøerne.

Den skitserede udvikling - en faldende beskæftigelse i de primære erhverv og en stigende beskæftigelse i de sekundære og særligt de tertiære erhverv - er velkendte fænomener i de fleste udviklede samfund og afspejler bl. a. en betydelig rationalisering og produktivitetsstigning i de primære erhverv. Udviklingen i beskæftigelsen i de primære erhverv kan således ikke tages som udtryk for, at disse erhverv har en svindende betydning for samfundsøkonomien. Dette vil også fremgå af nationalregnskabsstatistikken, jfr. kapitel 4.

Tabel 2.17. Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
14-19 år	2.232	1.930	2.109	+13,5	9,3	15,9	13,1	12,0
20-24 år	1.992	2.015	2.364	1,2	17,3	14,2	13,6	13,4

(fortsættes)

Den erhvervsaktive befolkning fordelt på arbejdsstilling 1966, 1970 og 1977 (fortsat)

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
Ikke-faglærte arbejdere	6.130	6.387	6.524	4,2	2,1	43,7	43,3	37,1
Ialt	14.027	14.751	17.585	5,2	19,2	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Fordelingen af arbejdsstyrken efter arbejdsstilling viser en nedgang i andelen af selvstændige samt af faglærte og ufaglærte arbejdere og en betydelig fremgang i andelen af funktionærer. Denne udvikling må ses i forbindelse med den ovenfor omtalte forskydning af beskæftigelsen over mod de sekundære og tertiære erhverv.

En fordeling af befolkningen i erhverv og uden for erhverv i de enkelte områder vil vise, at 48,2 % af befolkningen i Tórshavn og 42,7 % af befolkningen i Klaksvík var i erhverv i 1977. I alle de øvrige områder udgjorde denne andel under 40 %. Andelen af kvinder i erhverv varierer betydeligt mellem de enkelte områder. Størst var andelen i Tórshavn med 36,5 % af kvinderne i erhverv efterfulgt af Klaksvík, hvor denne andel var 21,7 %. Andelen af kvinder i erhverv ligger i de øvrige områder under 20 %. Af den samlede arbejdsstyrke bor godt 36 % i Tórshavn-området.

Et tilsvarende billede vil vise sig, hvis man betragter befolkningen i og uden for erhverv fordelt efter bopælskommunens størrelse. Andelen af befolkningen i erhverv falder med bopælskommunens størrelse hovedsagelig som følge af en faldende andel af kvinder i erhverv.

Der føres ikke en løbende arbejdsløshedsstatistik på Færøerne. I forbindelse med folketællingen i 1977 er foretaget en opgørelse af midlertidigt ikke arbejdende personer efter fraværsårsag. Herved blev optalt ialt 256 arbejdsløse personer, hvoraf 153 mænd og 103 kvinder. Den samlede opgjorte arbejdsløshed udgjorde således kun 1,5 % af arbejdsstyrken. For mændenes vedkommende udgjorde de arbejdsløse 1,2 % og for kvindernes 2,2 % af arbejdsstyrken. Af de 256 opgjorte arbejdsløse var 203 ufaglærte arbejdere, 11 faglærte arbejdere, 29 funktionærer og 13 partsfiskere. Dette billede må dog under hensyn til den økonomiske afmatning, der er indtrådt fra 1978 antages at være ændret betydeligt siden folketællingen i 1977.

Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder
1966, 1970 og 1977 (fortsat)

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
25-34 år	2.681	3.161	4.304	17,9	36,2	19,1	21,4	24,5
35-44 år	2.534	2.613	3.090	3,1	18,3	18,1	17,7	17,5
45-54 år	2.387	2.546	2.756	6,7	8,3	17,0	17,4	15,7
55-59 år	916	1.083	1.281	18,2	18,3	6,5	7,3	7,3
60-64 år	687	764	931	11,2	21,9	4,9	5,2	5,3
65-69 år	382	446	556	16,8	24,7	2,7	3,0	3,2
70 år og derover	216	193	194	÷10,7	0,5	1,6	1,3	1,1
Talt	14.027	14.751	17.585	5,2	19,2	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Fordelingen af den erhvervsaktive befolkning efter alder viser en nedgang i den del af arbejdsstyrken, der er i aldersklasserne 14-19 og 20-24 år. Denne udvikling afspejler den længere skoleuddannelse og en stigende andel af uddannelsessøgende blandt de unge. Antallet af skolesøgende over 14 år samt personer under erhvervsuddannelse, der ikke er i erhverv, udgjorde således i 1977 3.126, svarende til 7,5 % af den samlede befolkning. Den tilsvarende andel udgjorde i 1970 5,1 %. Den kraftige stigning i de 25-34 åriges andel af arbejdsstyrken fra 1970 til 1977 skyldes relativt store fødselsårsgange i slutningen af 1940'erne og begyndelsen af 1950'erne.

Tabel 2.18. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på arbejdsstilling 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
Selvstændige og lign.	1.821	1.863	1.888	10,9	1,3	13,0	12,6	10,7
Medhjælp. Ægtefæller		157	207					
Partsfiskere m.v.	858	193	1.189	÷77,5	516,1	6,1	1,3	6,8
Funktionærer	3.476	4.379	5.931	26,0	35,4	24,8	29,7	33,7
Faglærte arbejdere	1.742	1.772	1.846	1,7	4,2	12,4	12,0	10,5

(fortsættes)

BOLIGFORHOLD

Som baggrund for beskrivelsen af boligforholdene angiver tabel 2.19. familieforhold og antal hjemmeboende børn.

Tabel 2.19. Familier fordelt efter familietype, familiemedlemmer-
nes beskæftigelse samt antallet af hjemmeboende børn
1977

	Fam. ialt	Efter antal hjemmeboende børn						
		0	1	2	3	4	5	6. og dero.
Samboende par	8.933	1.876	1.961	2.244	1.638	797	281	136
Begge i erhverv	2.367	445	621	660	424	150	55	12
Begge uden for erhverv	977	562	227	112	50	17	8	1
Manden alene i erhverv	5.474	827	1.079	1.451	1.151	625	218	123
Kvinden alene i erhverv	115	42	34	21	13	5	-	-
Enlige mænd	2.252	2.056	118	58	13	5	1	1
I erhverv	1.514	1.404	60	38	8	2	1	1
Uden for erhverv	738	652	58	20	5	3	-	-
Enlige kvinder	3.050	1.958	749	216	81	32	12	2
I erhverv	1.240	744	355	85	36	14	4	2
Uden for erhverv	1.810	1.214	394	131	45	18	8	-
<u>Samtlige familier</u>	<u>14.235</u>	<u>5.890</u>	<u>2.828</u>	<u>2.518</u>	<u>1.732</u>	<u>834</u>	<u>294</u>	<u>139</u>

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingen 1977

I 1977 var der ialt 14.235 familier, hvoraf 8.933, svarende til 63 %, var samboende par. Af samtlige familier havde 8.345 eller 59 % børn. For de samboende pars vedkommende var i 5.474 familier alene manden i erhverv og i 2.367 tilfælde både manden og kvinden i erhverv. Det mest almindelige antal børn pr. familie er 1 eller 2, men 139 familier havde 6 hjemmeboende børn eller derover.

Boligtællingen i 1966 var den første almindelige boligtælling på Færøerne. I tællingen havde et i sammenligning med de senere tællinger relativt stort antal husstande ikke givet oplysninger om boligforhold. Af denne grund er i den følgende oversigt over boligforholdene alene foretaget sammenligninger mellem oplysningerne fra de to seneste boligtællinger i 1970 og 1977.

Tabel 2.2o. Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977

	<u>Boligtællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>	<u>Procentvis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1970-77</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
<u>Antal lejligheder</u>	8.670	9.619	11.172	16,1	.	.
<u>Antal beboere</u>	36.919	38.377	41.705	8,7	.	.
<u>Antal beboere pr. lejlighed</u>	4,26	3,99	3,73	÷ 6,5	.	.
<u>Efter husets art:</u>						
Enfamiliehuse	7.401	8.168	9.443	15,6	84,9	84,6
Tofamiliehuse	724	882	1.022	15,9	9,2	9,1
Trefamiliehuse	129	163	160	÷ 1,8	1,7	1,4
Flerfamiliehuse i øvr.	161	322	268	÷16,8	3,3	2,4
Erhvervsejendom, institution	30	84	249	196,4	0,9	2,2
Uoplyst	225	-	30	.	-	0,3
<u>Efter bygningsmateriale:</u>						
Sten eller beton	4.239	4.881	5.982	22,6	50,7	53,5
Beklædt tømmer	2.528	2.796	2.870	2,6	29,1	25,7
Træ uden beklædn.	1.410	1.763	2.029	15,1	18,3	18,2
Andet materiale	38	125	291	62,6	1,3	2,6
Uoplyst	455	54			0,6	
<u>Efter opførelses- periode:</u>						
Før 1919	{ 4.066	1.910	1.773	÷ 7,2	19,9	15,9
1919-1940		2.105	1.990	÷ 5,5	21,9	17,8
1941-1960		2.979	3.042	2.945	÷ 3,2	31,6
1961-1965	977	1.113	1.067	÷ 4,1	11,6	9,5
1966-1970	.	1.166	1.369	17,4	12,1	12,3
1971-1975	.	.	1.281	.	.	11,5
1976-1977	.	.	391	.	.	3,5
Uoplyst	648	283	356	25,8	2,9	3,1
<u>Efter lejeforhold:</u>						
Lejlighed beboet af ejer	7.348	8.051	9.441	17,3	83,7	84,5
Tj.bolig, fribolig	216	341	384	12,6	3,5	3,5
Udlejet lejlighed	855	1.020	1.103	8,1	10,6	9,9
Udl.klubvær. o.l.	100	207	199	÷ 3,9	2,2	1,7
Uoplyst	151	-	45	.	-	0,4
(fortsættes)						

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 1970 og 1977 (fortsat)

	<u>Boligtællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>	<u>Procentvis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1970-77</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
<u>Efter antal værelser:</u>						
1 værelse	122	232	247	6,5	2,4	2,2
2 værelser	206	253	321	26,9	2,6	2,9
3 værelser	394	449	588	31,0	4,7	5,2
4 værelser	886	994	1.284	29,2	10,3	11,5
5 værelser	1.284	1.522	2.690	76,7	15,8	24,1
6 værelser	1.289	1.767	3.013	70,5	18,4	27,0
7 værelser	1.061	1.368	1.591	16,3	14,2	14,2
8 værelser	838	1.092	959	+12,2	11,4	8,6
9 værelser	525	675	356	+47,3	7,0	3,2
10 ell. flere vær.	858	909	75	+91,8	9,5	0,7
Uoplyst	1.207	358	48	+86,6	3,7	0,4

Efter antal beboere pr. værelse:

Under 1,0	5.293	6.935	8.128	17,2	72,1	72,8
1,0-1,9	2.005	2.216	2.866	29,3	23,0	25,7
2,0-2,9	147	100	120	20,0	1,0	1,0
3,0 og derover	18	10	10	-	0,1	0,1
Uoplyst antal vær.	1.207	358	48	+86,6	3,8	0,4

Efter kogeinstallation:

Elektricitet	5.082	7.033	10.045	42,8	73,1	89,9
Brændselskomfur	1.874	1.272	609	+52,1	13,2	5,5
Flaskegas og andet	1.169	1.256	463	+63,1	13,1	4,1
Uoplyst	545	58	55	+ 5,2	0,6	0,5

Efter varmeinstallation:

Centralvarme	4.031	7.277	10.273	41,2	75,7	92,0
Kakkelovn, kamin	3.210	1.383	445	+67,8	14,4	4,0
Flyttelige ovne	615	683	294	+57,0	7,1	2,6
Uoplyst	814	276	160	+42,0	2,8	1,4

Efter badeforhold:

Eget bad med kar	3.832	5.941	8.092	36,2	61,8	72,4
Eget bad med bruse alene	214	497	1.327	167,0	5,2	11,9

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 1970 og 1977 (fortsat)

	<u>Boligtællinger</u>			<u>Procentvis ændring</u>	<u>Procentvis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1970-77</u>	<u>1970</u>	<u>1977</u>
Adgang til fælles bad	134	405	309	+23,7	4,2	2,8
Ingen adg. til bad	2.698	1.945	1.074	+44,8	20,2	9,6
Uoplyst	1.792	831	370	+60,9	8,6	3,3
<u>Efter opvarmnings-</u>						
<u>middel:</u>						
Fjernvarme	29	7	10.725	25,0	0,1	96,0
Olie-petroleum	5.210	8.571			89,0	
Fast brændsel	1.995	755	226	+70,1	7,9	2,0
Elektricitet	505	134	120	+10,5	1,4	1,1
Gas og andet	26	15	27	80,0	0,2	0,2
Uoplyst	905	137	74	+46,0	1,4	0,7
<u>Efter toiletforhold:</u>						
Eget WC	6.653	8.657	10.612	22,6	90,0	95,0
Adgang til fælles WC	245	439	351	+20,1	4,5	3,1
Intet WC	1.056	266	93	+65,0	2,8	0,8
Uoplyst	716	257	116	+54,9	2,7	1,1

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og bolig-tællingerne 1966, 1970 og 1977

Antallet af boliger blev i 1977 opgjort til 11.172. Den gennemsnitlige beboelsestæthed var 3,7 beboer pr. lejlighed. Knap 85 % af samtlige boliger var enfamiliehuse, og en tilsvarende andel af boliger var ejerboliger. Bolig i eget enfamiliehus er således langt den dominerende boligform. Trefamiliehuse og flerfamiliehuse findes kun i et begrænset antal, og langt den overvejende del heraf er beliggende i Tórshavn.

Omkring 1/3 af husene er opført efter 1960. Som forventligt er boligtilvæksten især sket i de større bygder og særligt i de områder, hvor befolkningstilvæksten har været stærkest, eksempelvis Tórshavn-området og Skálafjørður-området. Andelen af ældre boliger er således størst i de mindre og mindste bygder, hvor befolkningstallet som nævnt har været stagnerende. Boligerne er som helhed relativt store. Den hyppigste boligstørrelse er 6 værelser, og mere end tre fjerdedele af samtlige boliger har 5 værelser eller

derover. Antallet af beboere pr. værelse er således relativt lavt.

Boligerne er af høj standard med hensyn til installationsforhold som bad, varmeinstallation, toiletforhold m. v. Omkring 92 % af samtlige boliger havde centralvarme, knap 85 % havde eget bad, og 95 % havde eget WC. Boligopvarmningen fandt for 96 % af boligernes vedkommende sted ved olie eller petroleum, og kun i 2 % af boligerne anvendtes fast brændsel.

En sammenligning mellem 1970 og 1977 viser en fortsat forbedring af boligforholdene både hvad angår antallet af boliger og beboelsestætheden og boligernes installationsforhold. Dog synes boligstørrelsen målt i antal værelser pr. bolig at have nået et højdepunkt i 1970.

Tabel 2.21. viser udlejede beboelseslejligheder, bortset fra tjenesteboliger og friboliger fordelt efter antal værelser i lejligheden og huslejens størrelse pr. måned.

Tabel 2.21. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse september 1977

<u>Månedlig husleje</u>	<u>Udlejede boliger efter antal værelser</u>				<u>9 og Uop- dero. lyst</u>		<u>Klubvæ- relser og lign.</u>	<u>Udlejede boliger ialt</u>
	<u>1-2</u>	<u>3-4</u>	<u>5-6</u>	<u>7-8</u>	<u>dero.</u>	<u>lyst</u>		
Under 200 kr.	9	10	9	2	-	-	13	43
200-499 kr.	71	87	54	5	1	4	125	347
500-799 kr.	57	110	70	24	1	2	20	284
800-999 kr.	20	37	26	9	3	-	2	97
1.000-1.499 kr.	12	72	52	13	1	2	2	154
1.500-1.999 kr.	2	21	18	10	2	-	-	53
2.000-2.499 kr.	-	1	8	3	-	-	-	12
2.500-2.999 kr.	-	2	2	2	-	-	-	6
3.000 kr. og dero.	-	-	2	1	-	-	-	3
Uoplyst husleje	48	114	76	18	5	5	37	303
Udlejede boliger ialt	219	454	317	87	13	13	199	1.302
Gns. månedlig leje	519	732	828	998	965	575	398	683

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingen 1977

Den gennemsnitlige månedlige leje for almindelige udlejningsboliger var pr. september 1977 683 kr. Dette er en stigning på 110 % i forhold til 1970, hvor den gennemsnitlige leje var 326 kr. Det må ved en sammenligning mellem lejerne i 1970 og 1977 tages i

betragtning, at der i mellemtiden er sket en betydelig forbedring af boligernes standard, der under uændrede forhold iøvrigt måtte medføre en højere husleje. For lejligheder med centralvarme lå den gennemsnitlige månedlige leje i 1977 på 714 kr.

Kap. 3

ERHVERV

FISKERI

Ifølge folketællingen i 1977 var omkring en fjerdedel af de erhvervsaktive på Færøerne beskæftiget i fiskerierhvervet. Knap en trediedel af bruttofaktorindkomsten stammer fra fiskerierhvervet, og i 1979 var ca. 96 % af eksporten fisk og fiskevarer.

Internationale reguleringer og fiskeriaftaler

Kystlandene i det nordlige Atlanterhav flyttede fiskerigrænserne ud til 200 sømil i 1977. Følgen blev, at havet inden for de nye fiskerigrænser kom under national jurisdiktion (lovgivning). Dette medførte bl. a., at de to kommissioner ICNAF (International Commission for the North-west Atlantic Fisheries) og NEAFC (North-east Atlantic Fisheries Commission) mistede hjemmelsgrundlaget for størstedelen af de forpligtelser og det arbejde, kommissionerne havde haft de seneste 20-30 år. ICNAF- og NEAFC-kommissionerne havde sammen med den fiskeribiologiske undersøgelseskommision ICES (International Commission for the Exploration of the Sea) forberedt og iværksat forskellige foranstaltninger til bevarelse af fiskebestanden og til at sikre et rimeligt fiskeri i de områder, de havde ansvaret for, henholdsvis den nordvestlige og den nordøstlige del af Atlanterhavet.

NAFO (North-west Atlantic Fisheries Organisation), hvor Danmark på Færøernes vegne er medstiftende medlem, har den 1. januar 1979 afløst ICNAF. Den 18. november 1980 blev der underskrevet en ny NEAFC-konvention af bl. a. Danmark, på Færøernes vegne, men på nuværende tidspunkt er denne konvention stadig ikke trådt i kraft.

NAFO har foruden det videnskabelige undersøgelsesarbejde hjemmel til at fastsætte bestemte fangstmængder for bestemte fiskearter til bestemte medlemslande i havområder uden for canadisk jurisdiktion i den nordvestlige del af Atlanterhavet. For færøsk fiskeri har dette interesse for torskefiskeriet ved Flemish Cap (NAFO-statistikområde 3M), hvor Færøerne i 1980 fik tildelt 2.900 tons torsk. NAFO har herudover delvis hjemmel til at behandle spørgsmål vedrørende bestande, der færdes inden- og udenfor canadisk havområde. I 1980 fik færøske skibe tilladelse fra Canada til at fiske 700 tons torsk på canadisk søterritorium (NAFO-område 2J3KM). De fastsatte torskemængder blev fanget af linebåde. For torskebestan-

den ved Grønland fastsatte NAFO den højst tilladte fangstmængde (TAC) til 0, og der var derfor ikke færøsk fiskeri dér i 1980. Den højst tilladte fangstmængde af rejer ved Vestgrønland, på begge sider af den grønlandsk-canadiske grænse, blev sat til 29.500 tons, hvoraf Færøerne gennem forhandlinger med EF fik tildelt 1.880 tons.

Enkelte færøske rejeskibe fik ved direkte forhandling med canadiske institutioner og efter særlig kontrakt med bestemt leje tilladelse til at fiske en vis mængde rejer på canadisk område. For 1980 fastsatte Canada den færøske hellefisk-fangstmængde til 600 tons og gav tilladelse til sildehajfiskeri til de både, der søgte om det.

Foruden landenes samarbejde inden for NAFO- og NEAFC-kommisionerne havde Færøerne i 1980 følgende aftaler om indbyrdes fiskerirettigheder med andre nationer og EF-fællesskabet:

Island

Ved aftale af 10. januar 1979 vedrørende færingers rettigheder at fiske ved Island er det bestemt, at totalfangsten af bundfisk for de færøske skibe ved Island ikke måtte overstige 17.000 tons, og at fangsten af torsk ikke måtte overstige 6.000 tons. Denne aftale var fortsat gældende i 1980. Herudover opnåedes der ved brevveksling en aftale med Island om at fordele kvoten af blåhvilling på 20.000 tons mellem de to lande.

Norge

Den 29. februar 1980 blev der indgået en aftale med Norge om indbyrdes fiskerirettigheder i 1980. Nord for 62° n. br., det vil sige i den norske del af Barentshavet og i det fredede område ved Svalbard fik færøske skibe ret til at fiske 6.200 tons bundfisk, hvoraf 4.350 tons torsk, 600 tons kuller og 1.250 tons andet (d. v. s. rødfisk, storsej og hellefisk). Syd for 62° blev det tilladt at fiske 1.800 tons storsej. Den samlede mængde bundfisk blev således 8.000 tons i 1980 mod 12.000 tons i 1979.

Herudover fik færøske skibe tilladelse til at fange 2.000 tons makrel, 11.000 tons lodde og 18.000 tons industrifisk, havtobis, blåhvilling og brisling. Af disse 18.000 tons måtte fangsten af brisling højst udgøre 3.000 tons. Færøske notskibe kunne desuden drive forsøgsfiskeri op til 5.000 tons blåhvilling.

Som modydelse fik norske skibe tilladelse til at fange 8.000 tons bundfisk i færøske farvande. Dette fiskeri sigtede imod fi-

sker i af lange, brosme, byrkelange og storsej. Desuden blev det tilladt norske skibe at fange 50.000 tons blåhvilling med ialt 60 skibe. Af disse skibe måtte kun 14 være på fangstområderne ad gangen, foruden 10 andre, som fik tilladelse til at søge efter blåhvilling uden for et af vagt- og bjærgningstjenesten til enhver tid fastsat hovedfangstområde. Af nævnte mængde blåhvilling skulle 45.000 tons fanges i tidsrummet 1. maj til 10. juni og 5.000 tons over resten af året som forsøgsfiskeri.

EF

En rammeaftale, som regulerer fiskeriforholdene mellem Færøerne og EF, blev indgået den 15. marts 1977. Denne rammeaftale var grundlaget for forhandlingerne med EF om gensidigt fiskeri i 1980, der resulterede i en aftale den 13. marts 1980. I henhold til denne var det tilladt færøske skibe at fange følgende mængder i EF-havet i 1980:

500 tons lange og 500 tons brosme i Rock-All-området og 750 tons forskellige bundfisk som bifangst ved fangst af industrifisk, 2.500 tons af den østlige og 21.000 tons af den vestlige makrelbestand, 5.000 tons hestemakrel, 20.000 tons industrifisk, 15.000 tons havtobis og 15.000 tons brisling. Der kunne dog fanges yderligere 5.000 tons industrifisk og/eller havtobis, på betingelse af at den samlede fangstmængde industrifisk, havtobis og brisling ikke oversteg 50.000 tons. 25.000 tons blåhvilling, 600 tons sild i Skagerak, 1.880 tons rejer i Vestgrønland samt 250 tons hellefisk og 500 tons rødfisk ved Grønland. Desuden blev der givet tilladelse til at drive forsøgsfiskeri efter rejer ved Østgrønland uden mængdebegrænsning.

De tilladte fangstmængder i 1980 for EF-skibe på den færøske landsokkel blev følgende:

- 1.750 tons torsk
- 1.750 tons kuller
- 5.500 tons storsej
- 5.500 tons rødfisk
- 4.400 tons byrkelange
- 500 tons lange
- 300 tons brosme
- 500 tons fladfisk
- 500 tons forskellige fiskesorter
- 25.000 tons blåhvilling.

Sovjetunionen

I henhold til aftalen mellem Færøerne og Sovjetunionen fra 1977 vedrørende rammerne for indbyrdes fiskeri skal parterne for 1 år ad gangen indgå aftale om mængder og fiskesorter, som det tillades parterne at fiske hos hinanden. Den 28. november 1979 blev parterne enige om en indbyrdes aftale om fiskeri for 1980, som medførte, at færøske skibe fik tilladelse til i sovjetisk havområde at fiske 7.000 tons torsk, incl. bifangst af kuller og anden bundfisk, hvoraf 4.800 tons kunne fanges i den såkaldte "grå zone", d. v. s. i sovjetisk-norsk fællesområde. De resterende 2.200 tons kunne enten fanges i sovjetisk havområde eller - under forudsætning af norsk godkendelse - på norsk område.

Samtidig blev det tilladt 15 sovjetiske skibe at fange 65.000 tons blåhvilling til konsum i færøsk havområde.

Herudover enedes parterne om i 1980 at fortsætte det gensidige forsøgsfiskeri. Det er tilladt 3 sovjetiske skibe at udøve forsøgsfiskeri i færøsk havområde dybere end 700 m, medens det er tilladt færøske skibe at udøve forsøgsfiskeri efter rejer i sovjetisk havområde i overensstemmelse med fiskeriplaner, som parterne nærmere aftaler.

I august 1980 blev der indgået en ekstraafteale, der gav færinger tilladelse til at fange op til 1.500 tons torsk i Østersøen, medens den sovjetiske blåhvillingkvote blev forhøjet til 70.000 tons.

Sverige, DDR og Polen

Sverige fik i 1980 ligesom i de foregående år tilladelse til at fiske blåhvilling ved Færøerne med 2 skibe uden mængdebegrænsning. For første gang fik færinger til gengæld en kvote i svenske farvande, nemlig 750 tons torsk i den svenske del af Østersøen, som kunne fiskes med 4 skibe.

DDR fik i 1980 ligesom foregående år en blåhvillingkvote ved Færøerne, nemlig 2.800 tons, som kunne fiskes med 2 skibe. For første gang fik færinger til gengæld en kvote i DDR-farvande, nemlig 400 tons torsk, med 4 skibe.

Polen, som de foregående år havde tilladelse til at fiske blåhvilling ved Færøerne, fik ikke en sådan tilladelse i 1980, da det ikke lykkedes at blive enige om en aftale med dette land om indbyrdes fiskerirettigheder.

Fiskeriinspektion og redningstjeneste

Tilsynet med og beskyttelsen af det ved kgl. anordning af 1. januar 1977 fastlagte "Fiskeriterritorium ved Færøerne", kaldet 200 sømils fiskerigrænsen, varetages i henhold til en samarbejds-aftale af landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste og Færøernes Kommando. I 1980 var deltagelsen i tjenesten, regnet for hele året, således:

Et inspektionsskib af Hvidbjørnen/Beskytteren-klassen med helikopter

Inspektionsskibet Tjaldrið

Inspektionsskibet Ólavur Halgi

Et inspektionsskib af Maagen-klassen

C-130 fly Hercules

Cessna 421 fly

Vagt- og bjærgningstjenestens og marinens inspektionsskibe har ialt været 880 døgn i søen fordelt således:

Et inspektionsskib af Hvidbjørnen/Beskytteren-klassen 235 døgn

Tjaldrið 200 døgn

Ólavur Halgi 300 døgn

og skib af Maagen-klassen ca. 145 døgn.

De andre dage har skibene været i havn og skiftet mandskab, på skibsværft eller til eftersyn og reparationer.

Tjaldrið, Ólavur Halgi og det danske inspektionsskib har i årets løb gennemgået større reparationer, der tog henholdsvis $4\frac{1}{2}$, 1 og 1 måned.

Helikopteren og flyene har været benyttet således i fiskeri-inspektionen:

C 130 102 timer

Cessna 421 170 timer

Helikopteren 135 timer (af den samlede flyvetid, som var 449 timer).

I 1980 har udenlandske fiskerfartøjer gjort 484 fisketure ved Færøerne med ialt 6.093 fiskedage, og disse er:

	<u>Fisketure</u>	<u>Fiskedage</u>
England	113	947
Frankrig	49	233
Vesttyskland	64	730
Danmark	22	426
Sovjetunionen	67	1.603
		(fortsættes)

(fortsat)	<u>Fisketure</u>	<u>Fiskedage</u>
Island	5	50
Norge	156	1.983
Østtyskland	5	102
Sverige	3	19

I 1980 er der foretaget redskabs- og fangstundersøgelser på åbent hav i 99 fartøjer.

Der er foretaget undersøgelser af skibe fra de forskellige lande som nedenfor anført:

30 færøske	1 norsk
9 britiske	27 russiske
5 franske	1 østtysk
26 vesttyske	

Herudover har de færøske inspektionsskibe også inspiceret skibe, medens de har ligget i havn.

Vagt- og bjærgningstjenesten

Vagt- og bjærgningstjenestens skibe har i 1980 haft 94 hjælpeaktioner til færøske og udenlandske skibe, heraf 65 med at tage skibe på slæb, i 50 tilfælde har frømand været nede at rense skruen, og i 5 tilfælde har bjærgningstjenestens skibe hjulpet fiskerskibe med at bjærge redskaber, som f. eks. trawl, lakseline eller garn.

Skibene deltog i 4 eftersøgninger efter både eller personer, der var meldt savnet.

Foruden driften af vagt- og bjærgningstjenesten ved Færøerne har begge skibe været sendt nødstedte skibe til hjælp ved Island, ved Hebriderne, ved Shetlandsøerne og i Nordsøen.

Den nye aftale om fiskeriinspektion

Da fiskerigrænsen blev flyttet ud den 1. januar 1977, forøgedes de områder, der skal inspiceres, fra ca. 4.500 sømil² til ca. 80.000 sømil².

Planen med fiskeriinspektionen er, at den skal udbygges, efterhånden som der kan bevilges midler dertil, så den bliver lige så effektiv inden for den nye fiskerigrænse, som den var inden for den hidtidige 12 sømilsgrænse.

For at forhindre gentagne lovovertrædelser antages det at være nødvendigt, at inspektionens skibe eller fly patruljerer hele området mindst en gang ugentlig. Dette er endnu ikke gennemført fuldt ud, idet skibene hidtil for det meste har været beordret til

at føre opsyn med de kendte fangstområder.

Med den forøgede flyvning og især efter, at C-130-Hercules-flyet med radar blev taget i brug, har man inspiceret større områder, men det opfylder stadig ikke ovennævnte mål. Man forventer ikke, at dette opnås førend omkring 1980/81, når nye, specialudstyrte fiskeriinspektionsfly kan tages i brug.

Ved udflytningen af fiskerigrænsen og ved aftalerne med andre lande om fiskerirettigheder, bl. a. med fastsættelse af kvotabrdninger og nye redskabsbestemmelser, har fiskeriinspektionen skiftet præg fra at være den inspektion af grænsen, den var før, til at være inspektion af områder. Dette har bevirket, at inspektionen er blevet udvidet med den pålagte meddelelsespligt, og med at kontrollere, at alle, som man kommer frem til på fiskeriterritoriet, har de nødvendige tilladelser og overholder de love og kundgørelser, som landsstyret har givet.

Regelmæssige bølgemålinger blev sendt i første halvdel af 1979, men på grund af radiostøj var det ikke muligt at sende så regelmæssigt, som man kunne ønske det i sidste halvdel af 1979.

De færøske fiskerikort, som Vagt- og bjærgningstjenesten har ladet udarbejde, udkom i april 1978.

Ulovligt fiskeri i 1980

I 1980 blev ialt 3 sager vedrørende brud på fiskerilovgivningen og for fiskeri på ulovlige områder forelagt Færøernes ret. Bødestørrelserne lå fra 30.-60.000 kr. Alle 3 skibe fik konfiskeret redskaberne og 2 af disse desuden fangsten.

Statistik om fiskeri

Siden 1973 har alle skibe over 100 tons haft pligt til at føre dagbog med udførlig redegørelse om fiskeriet. Samtidig gjorde Færøernes landsstyre en ensartet afregningsblanket (F 1-blanketten) lovpligtig for alle købere af fisk på Færøerne. Denne er oplysningsdokument for al ferskfisk, der bliver landet på Færøerne.

Saltfisk bliver nu som før anmeldt gennem vragerinstitutionen på såkaldte A-blanketter, og med hensyn til landinger i udlandet er der fastsat forskellige indberetningsordninger pr. telex. Dagbøgerne anvendes til at opdele landingsstatistikken på statistikområder og til at fremskaffe de nøjagtige oplysninger, der er nødvendige for fiskeribiologerne. Al statistisk bearbejdelse af dette materiale blev i efteråret 1976 efter landsstyres-vedtagelse samlet

i fiskeristatistikkontoret i Tinganes, der herefter er den institution, der har ansvaret for at fremskaffe og bearbejde alle statistiske oplysninger vedrørende fiskefangst, som myndighederne og de internationale kommissioner så som ICES, ICNAF, FAO m. fl. kræver.

Fiskeristatistikkontoret har samtidig ansvaret for, at det statistiske materiale, der skal tilvejebringes i henhold til overenskomster om fiskerirettigheder med andre lande, bliver udarbejdet.

Fangst og tilvirkning af fisk og fiskeprodukter

Totalfangsten for færøske skibe faldt i 1980 med ca. 10.000 tons i forhold til 1979.

Så at sige alle områder er nu under regulering med kvoter i henhold til overenskomster med andre lande eller internationale aftaler. 1977 var det første år, hvor reguleringerne for alvor fastlagde fangstmønstret for fiskerflåden. Dette fremgår tydeligt af tabellerne 3.1., 3.2. og 3.3.

Tabel 3. 1. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1978-80
(kammusling og hummer ikke medregnet)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Nære områder</u>					
<u>Færøsk fiskeriterritorium</u>					
Torsk	12.754	22.986	28.270	23.044	20.691
Kuller	10.488	8.757	18.182	11.972	14.322
Brosme	1.489	2.166	2.497	3.879	4.716
Lange	752	1.281	1.943	2.125	1.822
Storsej	5.653	2.517	15.879	21.937	23.810
Rødfisk ¹⁾	-	-	1.374	5.694	5.544
Laks	-	-	-	-	6.678
Andet	1.398	2.403	4.776	6.012	466
Sild	1.704	-	323	300	285
Blåhvilling	-	22	23.688	21.381	21.730
<u>Ialt</u>	<u>34.238</u>	<u>40.132</u>	<u>96.932</u>	<u>96.344</u>	<u>100.064</u>

Midterområder

<u>Island</u>					
Torsk	8.565	9.440	7.069	6.195	4.924
Lodde	-	-	36.305	18.635	-
Blåhvilling	-	-	2.810	189	482
Andet	6.553	6.169	9.926	11.520	12.116
<u>Ialt</u>	<u>15.118</u>	<u>15.609</u>	<u>56.110</u>	<u>36.539</u>	<u>17.522</u>

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1978-80
(kammusling og hummer ikke medregnet) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Nordsøen, Skagerak, vest for de britiske øer</u>					
Sild	64.796	37.802	1.030	817	589
Brisling	-	41.967	732	2.830	2.985
Makrel	3.603	25.184	46.330	35.394	29.547
Hvilling	47.238	65.138	38.190	25.210	39.489
Blåhvilling	-	482	15.733	18.800	15.277
Havtobis	-	4.910	11.829	13.208	7.204
Andet	156	2.420	1.893	4.418 ²⁾	1.046
<u>Ialt</u>	<u>115.793</u>	<u>177.903</u>	<u>115.737</u>	<u>100.677</u>	<u>96.137</u>
<u>Østersøen</u>					
Torsk	-	-	-	-	1.250
<u>Rock All, øst</u>					
Torsk	-	584	16	92	75
Andet	-	629	336	765	503
<u>Ialt</u>	<u>-</u>	<u>1.213</u>	<u>352</u>	<u>857</u>	<u>578</u>
<u>Østgrønland</u>					
Rejer	-	-	-	-	4.143
Lodde	-	-	-	-	20.593
<u>Ialt</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>24.736</u>
<u>Jan Mayen</u>					
Lodde	-	-	3.353	3.798	3.770
<u>Fjerne områder</u>					
<u>New Foundland</u>					
Sildehaj	-	-	-	-	423
Hellefisk	-	825	810	50	60
Torsk	17.604	9.421	8.707	8.262	6.228
Andet	46	131	126	333	-
<u>Ialt</u>	<u>17.650</u>	<u>10.377</u>	<u>9.643</u>	<u>8.645</u>	<u>6.711</u>
<u>Grønland</u>					
Laks	232	260	-	-	-
Torsk	16.440	5.718	-	-	-
Rejer	496	5.263	8.070	3.660	1.940
Andet	556	54	-	62	-
<u>Ialt</u>	<u>17.724</u>	<u>11.295</u>	<u>8.070</u>	<u>3.722</u>	<u>1.940</u>

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1978-80
(kammusling og hummer ikke medregnet) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Nordnorge</u>					
Torsk	5.877	11.309	9.092	6.320	9.979
Kuller	81	299	-	343	497
Lodde	-	16.847	17.422	1.571	4.772
Sild	-	-	-	-	-
Andet	218	102	1.189	1.153	556
<u>Ialt</u>	<u>6.176</u>	<u>28.557</u>	<u>27.703</u>	<u>9.387</u>	<u>15.804</u>

Ukendt oprindelse

Rejer	-	-	-	-	1.619
+ Rejer, fanget i canadisk område af skibe, der er lejet af den canadiske regering	-	-	1.675	1.840	1.619

Samlede fangster 206.669 285.086 319.575 261.809 271.893

1) 1971-1975 er rødfisk medregnet under "Andet". Laks og sildehaj er indtil 1979 medregnet under "Andet"

2) Heraf i 1979 1.117 tons storsej og i 1980 533 tons storsej
Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 2. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1978-1980. Fordelt på områder. Procent

<u>Fangster i %</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Nære områder	16	14	31	37	37
Midterområder	65	68	55	55	53
Fjerne områder	19	18	14	8	10
	100	100	100	100	100

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

De færøske skibes samlede fangster på samtlige områder steg igen en smule i 1980. Stigningen udgjorde 1,2 % i forhold til 1979. I forhold til 1978 er der dog tale om en tilbagegang på 15 %. Fangsterne steg på det færøske fiskeriterritorium, ved Jan Mayen, i Barentshavet, i Østersøen og ved Østgrønland.

Derimod er der tale om en reduktion af fangsterne, især for så vidt angår Nordsøen og vest for de britiske øer, ved Island og ved Vestgrønland, jfr. tabellerne 3. 1. og 3. 2.

Hvis man ser nærmere på de enkelte områder, er billedet således:

Fjernfiskeri

Under fjerne områder henhører sædvanligvis New Foundland, Labrador, Flemish Cap, Vestgrønland, Nordnorge, Bjørnøen og Svalbard.

Torskefiskeriet i de østlige områder gav bedre resultat i 1980 end i 1979, 8 saltfisketure mod 5 i 1979. En filéttrawler fiskede hele året. Et lineskib gjorde et forsøg, men uden resultat.

2 skibe var på loddefiskeri i Barentshavet. Fangsterne blev hovedsagelig landet i Norge.

5 lineskibe var en tur hver til Flemish Cap, og 2 skibe var 2 ture hver. Kvoten blev hurtigt opfisket, således at de seneste ture blev til canadisk område.

2 skibe var to ture hver på sildehajfiskeri. Fangsten af hellefisk var i 1980 ligesom i 1979 ikke nævneværdig på grund af kvotebegrænsninger.

På grund af kvoteringer i Vestgrønland blev rejefiskeriet dér igen reduceret i 1980. Rejefiskeriet omkring Hamiltonbankeområdet med canadisk licens blev nogenlunde det samme i 1980 som i 1979.

4 færøske trawlskibe fiskede torsk i Østersøen i 1980.

Fordelingen af fangsten på økonomiske områder fremgår af tabel 3. 3. og 3. 4.

Tabel 3. 3. De færøske fiskerskibes fangster i tons 1977-1980 fordelt på økonomiske områder. Procent

	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Internationale farvande (Svalbard, Flemish Cap og Jan Mayen)	3	8	5	3
Norske områder	6	6	6	7
EF-områder	35	30	33	28
Dansk-grønlandske områder	9	3	1	10
USSR-norsk område	2	3	3	6
Islandsk område	14	18	14	6
Canadisk område	2	1	1	2
Ukendt område	-	-	-	1
<u>Færøsk område</u>	<u>29</u>	<u>31</u>	<u>37</u>	<u>37</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 4. Færøske skibes fangster i 1980 angivet i tons fordelt på økonomiske områder

	<u>Barentshavet</u>			<u>Ialt</u>
	<u>Norsk område</u>	<u>Gråt område</u>	<u>Russisk område</u>	
Torsk	5.595	2.527	1.857	9.979
Andet ¹⁾	2.983	1.971	871	5.825
Ialt	8.578	4.498	2.728	15.804

1) Heraf 4.772 tons lodde, 533 tons storsej og 497 tons kuller

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Midterområder

Til midterområderne henregnes sædvanligvis Island, Nordsøen, Rock All og Østgrønland.

I Nordsøen var der igen i år kun et begrænset brislingefiskeri. Makrelfiskeriet blev betydeligt reduceret på grund af begrænsninger af fangstrettighederne. Sild må kun fanges i Skagerak, og kvoten på godt 500 tons fordeles til de små notskibe.

Notskibene fiskede også lodde ved Jan Mayen, og for første gang i stort omfang i Østgrønland. Notskibenes blåhvilling-fiskeri foregik øst for Hebriderne og på færøsk søterritorium.

Industrifiskeriet steg igen i 1980. Flere skibe genoptog dette fiskeri, og der var hele året godt fiskeri af hvilling.

Igen i år var isfiskkvoten ved Island opfisket ved månedsskiftet august/september. Fiskeriet begyndte ved månedsskiftet marts/april.

Ved Rock All blev der fisket en del ligesom i 1979.

Foruden det nye loddefiskeri var der virkelig storfangst af rejer ved Østgrønland på Dohrn bank i april, maj og juni 1980. Dette sikrede rejeskibene for den første halvdel af året.

Fordelingen af fangsten på økonomiske områder fremgår af tabel 3. 5., idet oplysningerne stammer fra indberetningerne til Fiskivinnustovan.

Tabel 3. 5. Færøske fiskerskibes fangster på norske og EF-områder angivet i tons for 1978-1980

	<u>Norsk område</u>			<u>EF-område</u>		
	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Sild	-	-	-	1.030	817	589
Makrel	12.312	5.410	2.068	34.018	29.984	27.479
Brisling	-	-	-	732	2.830	2.985
Hvilling	5.350	5.130	11.452	32.840	20.080	28.037

(fortsættes)

Færøske fiskerskibes fangster på norske og EF-områder
angivet i tons for 1978-1980 (fortsat)

	<u>Norsk område</u>			<u>EF-område</u>		
	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Blåhvilling	-	3.900	1.833	15.733	14.900	13.444
Havtobis	1.169	510	4.250	10.660	12.698	2.954
Konsumfisk	-	450	628	1.489	628	418
Andet	-	-	-	404	3.340	-
<u>Ialt</u>	<u>18.831</u>	<u>15.400</u>	<u>20.231</u>	<u>96.906</u>	<u>85.277</u>	<u>75.906</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Fordelingen af landinger efter landingsplads og anvendelse fremgår af tabel 3. 6. og 3. 7.

Tabel 3. 6. Fangster fra not- og industriskibene fordelt efter
landingspladser 1975 og 1977-80

<u>Tons</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
På Færøerne	113.000	122.766	110.488	83.320	93.321
I udlandet	87.000	67.376	86.322	62.737	51.942
<u>Ialt</u>	<u>200.000</u>	<u>190.142</u>	<u>196.810</u>	<u>146.057</u>	<u>145.263</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 7. Fangster fra not- og industriskibene fordelt efter
anvendelse 1975 og 1977-80

	<u>1975¹⁾</u>	<u>1977¹⁾</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Til konsum udenlands	52.000	42.000	34.510	29.047	26.631
Saltet	11.000	3.000	-	-	-
Til mel (til industri)	135.000	145.000	162.300	117.010	118.632
<u>Ialt</u>	<u>198.000</u>	<u>190.000</u>	<u>196.810</u>	<u>146.057</u>	<u>145.263</u>

1) Afrundede tal

Kilde: Fiskivinnustovan

Nærfiskeriet

Fiskeriet ved Færøerne forøgedes i 1980. Skønt der var en nedgang i landinger af torsk, blev dette opvejet af en forøget fangst af kuller, storsej og hellefisk. Forøgelsen i kullerfangsten hidrører hovedsagelig fra trawlerne.

Færø Banke blev igen åbnet for trawlfiskeri i sommeren 1980, men til trods herfor var der igen i 1980 en nedgang i fangsten, der udgjorde 24 % af fangsten i 1978 og 77 % af fangsten i 1979. (9.173 tons i 1978, 2.817 tons i 1979 og 2.162 tons i 1980. Slaget vægt).

Landinger hidrørende fra landsoklen og Færø Banke fordelt på måneder, sorter og sorteringer fremgår af tabellerne 3. 8.a og 3. 8.b.

Tabel 3. 8.a Færøske fiskerskibes fangster hidrørende fra landsoklen i 1980, efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder. Tons uslagt.

Måned	Torsk					Kuller		
	1A	1B	2A	2B	3	1A	1B	2
1	573	11	667	4	12	1.064	32	12
2	1.204	47	673	12	9	1.149	105	12
3	2.338	65	1.159	15	7	1.276	153	12
4	533	44	184	4	12	512	57	7
5	305	13	313	9	2	161	15	4
6	508	22	503	20	2	377	53	4
7	498	33	415	36	2	825	208	4
8	384	37	800	55	2	652	145	2
9	483	28	697	26	10	1.402	135	8
10	639	20	763	12	10	1.360	81	9
11	956	31	1.122	15	17	1.397	50	10
12	646	34	614	16	17	737	67	9
Ialt	9.067	385	7.910	224	91	10.894	1.101	93

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 8.b Landinger hidrørende fra landsoklen, ICES Vb. efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder i 1980

Måned	Storsejl	Storsejl 2	Lange	Brosme 1	Brosme 2	Rødfisk	Andet
1	958	340	47	150	58	687	234
2	4.221	72	142	250	81	1.050	708
3	1.966	36	122	235	82	189	715
4	1.030	36	149	222	38	240	345
5	1.645	93	108	240	54	273	674
6	1.525	58	133	226	33	30	985
7	1.393	51	151	335	43	35	509
8	1.324	37	113	147	23	310	685
9	1.234	42	189	444	68	964	641
10	791	29	114	251	60	627	331
11	1.709	69	177	378	104	566	360
12	1.924	32	107	244	64	304	245
Ialt	19.720	895	1.562	3.122	708	5.275	6.432

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 9. a Færøske skibes fangster hidrørende fra Færø Banke i 1980, fordelt efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder. Tons fisk med hoved.

<u>Måned</u>	<u>Torsk</u>					<u>Kuller</u>		
	<u>1A</u>	<u>1B</u>	<u>2A</u>	<u>2B</u>	<u>3</u>	<u>1A</u>	<u>1B</u>	<u>2</u>
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	21	2	3	-	-	19	4	-
3	15	-	1	-	-	5	-	1
4	90	6	12	1	-	22	3	-
5	14	-	1	-	-	3	-	-
6	105	1	24	1	-	10	3	-
7	145	6	43	4	-	261	71	-
8	33	-	30	2	-	80	13	-
9	16	1	33	2	-	74	8	-
10	8	1	2	-	-	21	4	-
11	13	2	3	1	-	11	4	-
12	5	-	2	-	-	3	-	-
<u>Ialt</u>	<u>465</u>	<u>19</u>	<u>154</u>	<u>11</u>	<u>-</u>	<u>509</u>	<u>110</u>	<u>1</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 9. b Landinger af fangster fra Færø Banke, ICES Vb2, efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder i 1980. Tons fisk med hoved.

<u>Måned</u>	<u>Stor-sej 1</u>	<u>Stor-sej 2</u>	<u>Lange</u>	<u>Brosme 1</u>	<u>Brosme 2</u>	<u>Rødfisk</u>	<u>Andet</u>
1	-	-	-	-	-	-	-
2	37	-	18	42	5	1	1
3	-	-	2	-	1	-	1
4	22	-	23	1	-	3	39
5	38	-	1	2	-	-	4
6	167	4	3	1	1	1	11
7	139	15	13	2	-	2	42
8	109	-	7	-	-	1	28
9	28	4	2	1	-	4	8
10	6	-	3	11	1	-	5
11	-	-	5	9	1	-	3
12	24	-	1	-	-	1	4
<u>Ialt</u>	<u>570</u>	<u>23</u>	<u>78</u>	<u>69</u>	<u>9</u>	<u>13</u>	<u>146</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Man har sat alt for meget ind på at fange torsk i de seneste år. I det hele taget har fangsterne været mindre i de senere år i forhold til årene midt i 1970-erne. Denne nedgang skyldes den store fangstkapacitet, der medfører, at fiskebestandene ikke kan holde balance selv med en god tilgang.

Tabellerne 3. 10. og 3. 11. viser en fordeling af fangsten, for så vidt angår de forskellige typer fiskerskibe i årene 1973 - 1980. Tabellen viser tydeligt, at fiskeriet og den deraf følgende totalfangst steg i 1976 og 1977, i hvilke år gode årgange i torske- og kullerbestanden gav gode fangstresultater. Fiskeriet fortsatte med større kapacitet indtil 1979, men med faldende fangstresultater. I 1980 er der en nedgang i fangstkapaciteten for samtlige typer skibe bortset fra partrawlerne (dobbeltslæberne).

Det udenlandske fiskeri af bundfisk er reduceret yderligere i 1980.

Tabel 3. 16. viser fiskeriets gang siden 1971.

Totalfangsten ved Færøerne i 1980, råfisk og blåhvilling tilsammen, er således ifølge de foreløbige tal 254.000 tons fisk med hoved.

Tabel 3. 10. Fiskeri på landsoklen 1973, 1975 og 1977-80, fordelt på skibstyper

Type fartøj	1973	1975	1977	1978	1979	1980 ²⁾
Åbne både, line	1)	1)	4.000	1.000	3.000	1.000
Åbne både, snelle	1)	1)	2.000	1.000	1.000	300
Linebåde	27.000	30.000	62.000	52.000	45.000	41.000
Trawlbåde	29.000	37.000	37.000	40.000	43.000	32.000
Snellebåde og -skibe	3.000	5.000	12.000	3.000	3.000	3.000
Garnbåde og -skibe	7.000	81.000	69.000	51.000	46.000	31.000
Lineskibe	2.000	17.000	31.000	19.000	30.000	28.000
Trawlere, 400-700 heste	-	11.000	26.000	37.000	50.000	30.000
Trawlere, 700-1000 heste	-	-	-	13.000	26.000	19.000
Trawlere over 1000 heste	-	-	2.000	17.000	26.000	23.000
Islandstrawlere	-	1.000	7.000	7.000	15.000	9.000
Fjernfisketrawlere	-	-	-	5.000	5.000	4.000
Partrawlere	-	-	-	-	-	12.000 (fortsættes)

Fiskeri på landsoklen 1973, 1975 og 1977-80, fordelt
på skibstyper (fortsat)

<u>Type fartøj</u>	<u>1973</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980²⁾</u>
Skotske trawlere	51.000	73.000	51.000	15.000	5.000	4.000
Engelske trawlere	35.000	25.000	13.000	7.000	3.000	
<u>Ialt</u>	<u>154.000</u>	<u>280.000</u>	<u>316.000</u>	<u>268.000</u>	<u>301.000</u>	<u>237.300</u>

1) Ikke specificeret for sig, men medregnet under line- og snellebåde 2) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Fangstkapaciteten udregnes for så vidt angår de forskellige fangstmetoder således:

Trawl: antal timer ved bunden

Snelle: antal sneller x ture

Garn: antal garn x antal gange garnet sættes ud

Line: 1.000 kroge

Tabel 3. 11. Fiskeri på landsoklen 1973, 1975 og 1977-80, fordelt
på skibstyper. Alle sorter konsumfisk. Tons slagtet
fisk

<u>Type fartøj</u>	<u>1973</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980²⁾</u>
Åbne både, line	1)	87	2.229	1.081	841	906
Åbne både, snelle	1)	261	3.518	906	1.117	1.359
Linebåde	7.912	11.253	22.388	16.913	13.189	15.378
Trawlbåde	4.530	6.543	5.102	5.470	5.040	5.661
Snellebåde og -skibe	2.750	4.993	2.961	1.527	2.450	2.943
Garnbåde og -skibe	892	2.981	4.253	3.502	3.562	2.642
Lineskibe	377	3.382	5.799	4.072	5.023	5.096
Trawlere, 400-700 heste	167	2.326	4.290	8.375	9.835	6.994
Travlere, 700-1000 heste	-	163	128	3.256	5.334	4.047
Trawlere over 1000 heste	-	-	595	5.736	9.744	9.281
Islandstrawlere	-	810	1.920	3.082	5.206	5.900
Fjernfisketrawlere	-	-	-	2.011	3.332	2.905
Partrawlere	-	-	-	-	-	3.479
Skotske trawlere	18.553	18.005	14.658	4.994	2.669	1.708
Engelske trawlere	12.124	6.280	4.192	1.196	507	
<u>Ialt</u>	<u>47.305</u>	<u>57.084</u>	<u>72.033</u>	<u>62.121</u>	<u>67.849</u>	<u>68.299</u>

1) Medregnet under line- og snellebåde 2) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Angående udregningen af fangstkapacitet, se note til tabel 3. 10.

Værdimæssig vurdering af fangsterne fra de forskellige områder

Fangsten på de forskellige områder måles i værdi på grundlag af fangstmængder, eksportstatistik samt oplysninger om landinger i udlandet. Eksporttallene er fortrinsvis FOB tal. Fersk fisk, der er landet i udlandet har samme afskibningsværdi som eksportværdi, og værdien er fastsat i henhold til de bruttotal, som Fiskivinnustovan modtager fra landingsstederne.

Afskibningsværdierne for ferskfisk er fra FISKHAG ordningen, og for de øvrige landinger fra eksportstatistikken.

Tendensen er den samme som for de foregående år. Både afskibnings- og eksportværdien hidrørende fra færøske farvande stiger procentvis i forhold til andre områder. Grunden til væksten ved Østgrønland er rejefiskeriet, der har udviklet sig dér.

Tabel 3. 12. Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975 og 1978-1980

	<u>Afskibningsværdi</u>				<u>Eksportværdi</u>			
	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
<u>Nære områder</u>								
Råfisk, saltfisk, industrifisk	21	37	41	41	24	45	50	54
<u>Island, Rock All, Østgrønland</u>								
Råfisk, saltfisk, industrifisk	9	9	10	8	8	18	13	7
<u>Nordsøen</u>								
Sild, makrel, industrifisk, isfisk	32	14	15	14	31	12	12	13
<u>New Foundland, Labrador</u>								
Saltfisk, rejer, sildehaj, hellefisk	10	11	13	10	9	8	10	7
<u>Vestgrønland</u>								
Rejer, saltfisk	18	20	14	7	19	15	10	5
<u>Østgrønland</u>								
Rejer, lodde	-	-	-	-	-	-	-	8
<u>Nordnorge</u>								
Saltfisk, filét, isfisk, industrifisk	10	9	7	9	9	7	5	6

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Råfisklandinger på Færøerne

Af tabellerne 3. 13. og 3. 14. ses udviklingen i fiskeriet ved Færøerne og udenlands. Der er konstateret en lille vækst i råfiskmængden, der er landet af færøske skibe i 1980.

Tabel 3. 13. Råfisklandinger fra færøske skibe fra samtlige områder i 1970 og 1974-1980 (tons uslagt vægt)

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Torsk	15.174	19.064	27.480	37.517	36.815	35.394	28.956	25.346
Kuller	11.579	5.790	10.030	13.553	22.325	20.536	14.180	16.185
Storsej	3.105	7.393	4.139	6.463	8.616	20.671	27.510	28.745
Rødfisk	-	-	-	-	-	-	-	6.351
Andet	5.310	12.265	9.833	11.233	16.911	14.566	22.003	18.532
<u>Ialt</u>	<u>35.167</u>	<u>44.512</u>	<u>51.482</u>	<u>68.766</u>	<u>94.667</u>	<u>91.167</u>	<u>92.649</u>	<u>95.159</u>

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 14. viser hvor stor en del af de færøske skibes landinger, der har fundet sted i udlandet. Disse landinger er medregnet i tallene i tabel 3. 13.

Tabel 3. 14. Råfisk landet i udlandet fra færøske skibe i 1978-80

<u>Tons</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980²⁾</u>
Torsk	-	753	313
Kuller	-	527	201
Storsej	74	681	161
Rødfisk ¹⁾	-	-	261
Andet	618	1.862	422
<u>Ialt</u>	<u>692</u>	<u>4.023</u>	<u>1.313</u>

1) Rødfisk er indtil 1980 medregnet under andet

2) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

De samlede fangster ved Færøerne og TAC

De samlede fangster ved Færøerne var lidt mindre i 1980 end i 1979. Tallene er de opgivne tal til den internationale sammenslutning ICES. Langt den overvejende del af fangsten er blåhvilling.

For fiskesorterne torsk, kuller og storsej har den internationale sammenslutning ICES sat en TAC (Total Allowable Catch). For blåhvilling er der foretaget forskellige udregninger, og man vurderer, at fangstgennemsnitsresultatet, når bestanden er blevet fisket i nogle år, vil blive ca. 600.000 tons for hele bestanden, det vil sige vest for De britiske Øer, ved Færøerne og længere mod

nord om sommeren.

ICES har også fastsat TAC for rød fisk, men denne er sat for et langt større område end kun færøsk område. Der er to slags ved Færøerne, den ene "lille rød fisk" findes på lidt dybere vand, mens den anden "store rød fisk" findes på mindre dybe farvande. Der er også en forskel på øjnene samt farven på disse to sorter, men sædvanligvis landes de under ét.

For andre fiskesorter er der ikke fastsat kvoter, men for brosme, lange og byrkelange har fiskerilaboratoriet henstillet, at fangstkapaciteten ikke forøges.

For så vidt angår bestandene af de tre sorter, torsk, kuller og storsej vurderer man, at tilgangen i torskebestanden har været begrænset, og at bestanden derfor nu er formindsket i forhold til 1975-77. Bestanden af kuller er på fuld højde. Dette skyldes maskeforøgelsen til minimalt 135 mm og reduktionen i trawlfiskeriet i forbindelse med en god tilgang i 1972-74. For storsejbestanden har tilgangen været betydelig mindre i de senere år, end den var først i 70'erne, og TAC er derfor blevet reduceret.

I tabel 3. 15. er angivet de TAC, som det rådgivende udvalg under ICES, ACFM (Advisory Committee on Fishery Management), har anbefalet.

Man bør være opmærksom på, hvilke vilkår, der er for disse anbefalinger.

Man tilråder sædvanligvis et fiskeri, der ikke tager mere af bestanden, end den mængde, der tilgår, for hvert år. Men ACFM tilråder ikke forøgelse i fangsterne, selvom fangsterne er blevet mindre end det, der kan fanges på disse betingelser, idet man anser det for at være mest hensigtsmæssigt at bibeholde en gardering mod hård fangst af bestanden, når der er mulighed herfor uden at skære ned. Dette er en af forklaringerne på, at TAC er reduceret så meget for så vidt angår storsej, og til en vis grad også for kuller, skønt nedgangen for disse tre bestandes vedkommende hovedsagelig skyldes reduceret tilgang.

Tabel 3. 15. Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de fangster, TAC, fiskeribiologer har foreslået for 1975-81 for områderne ved Færøerne (tons uslagt vægt)

	Torsk		Kuller		Storsej	
	Fangst	TAC ¹⁾	Fangst	TAC	Fangst	TAC
1975	39.000	-	21.000	-	41.000	-
1976	42.000	28.000	26.000	17.000	33.000	50.000
1977	36.000	32.000	25.000	17.000	35.000	40.000
1978	31.000	30.000	19.000	23.000	28.000	40.000
1979	25.000	28.000	12.000	20.000	26.000	31.000
1980	21.000 ⁴⁾	25.300 ²⁾	15.000 ⁴⁾	20.000	25.000 ⁴⁾	34.000
1981	-	16.000 ³⁾	-	15.000	-	24.000

1) TAC: Total Allowable Catch (største tilladte fangst), fastsat af det internationale råd for havundersøgelser, ICES, for de nævnte år. 2) 22.000 på landsoklen og 3.300 på Færø Banke.

3) 14.000 på landsoklen og 2.000 på Færø Banke. 4) Foreløbige tal.

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Udenlandske skibes fangster og totalfangsten for årene 1971 og 1975-1980 fremgår af tabel 3. 16.

Tabel 3. 16. Fangster ved Færøerne 1971 og 1975-1980, ICES områderne Vb (tons uslagt vægt)

Tons	Fær.	V.Tyskland	Frankrig	UK	Norge	Andre lande	Ialt
<u>1971</u>							
Torsk	12.754	580	820	12.587	881	2	27.624
Kuller	10.488	19	815	8.085	-	29	19.436
Storsej	5.653	2.254	12.394	10.503	1.839	63	32.706
Brosme, lange, byrkelange	2.241	1.565	728	1.463	5.327	-	11.324
Anden fisk	2.639	2.325	1.577	2.621	197	6	9.365
Ialt	33.775	6.743	16.334	35.259	8.244	100	104.455
<u>1975</u>							
Torsk	22.986	458	1.612	11.906	1.353	577	38.892
Kuller	8.757	173	2.298	8.504	56	927	20.715
Storsej	2.517	5.229	23.630	7.378	486	1.966	41.266
Brosme, lange, byrkelange	3.447	1.776	4.681	1.111	9.104 ^{x)}	20	20.139
Anden fisk	2.494	8.265	406	3.316	185	1.599	16.265
Ialt	40.201	15.901	32.627	32.215	11.184	5.109	137.237

x) incl. blåhvilling

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971 og 1975-1980, ICES områ-
de Vb (tons uslagte vægt) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>Fær.</u>	<u>V.Tysk- land</u>	<u>Frank- rig</u>	<u>UK</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre lande</u>	<u>Ialt</u>
<u>1976</u>							
Torsk	28.959	247	1.607	9.459	1.283	574	42.129
Kuller	12.714	22	2.542	10.284	20	629	26.211
Storsej	2.548	2.605	15.367	8.923	2.232	1.261	32.936
Anden fisk	20.219	6.759	13.726	6.031	19.006	15.080	80.821
<u>Ialt</u>	<u>64.440</u>	<u>9.633</u>	<u>33.242</u>	<u>34.697</u>	<u>22.541</u>	<u>17.544</u>	<u>182.097</u>
<u>1977</u>							
Torsk	29.028	332	1.669	4.889	949	2	36.869
Kuller	20.079	49	700	4.637	45	31	25.541
Storsej	5.153	3.086	17.038	8.221	1.273	58	34.829
Anden fisk	31.051	7.365	10.138	3.781	35.453	48.757	136.525
<u>Ialt</u>	<u>85.311</u>	<u>10.632</u>	<u>29.545</u>	<u>21.528</u>	<u>37.720</u>	<u>48.828</u>	<u>233.764</u>
<u>1978</u>							
Torsk	28.430	21	77	2.310	236	0	31.074
Kuller	18.282	0	2	600	59	0	18.943
Storsej	15.900	807	8.816	1.266	1.159	0	27.948
Brosme, lange, byrkelange	4.900	715	2.595	1	2.717	765	11.693
Rødfisk	1.068	6.995	131	1	0	0	8.195
Blåhvilling	25.880	579	75	2.513	82.727	83.999	195.773
Anden fisk	4.611	641	593	790	1.522	1.065	9.222
<u>Ialt</u>	<u>99.071</u>	<u>9.758</u>	<u>12.289</u>	<u>7.481</u>	<u>88.420</u>	<u>85.829</u>	<u>302.848</u>
<u>1979</u>							
Torsk	23.044	23	49	1.185	285	18	24.604
Kuller	11.972	1	5	251	25	-	12.254
Storsej	21.937	497	1.193	396	1.100	114	25.237
Brosme, lange, byrkelange	6.004	570	929	-	2.567	6	10.076
Rødfisk	5.694	4.503	449	-	-	229	10.875
Blåhvilling	21.381	10	-	6.380	87.897	91.593	207.261
Anden fisk	6.312	312	616	681	2.412	112	10.445
<u>Ialt</u>	<u>96.344</u>	<u>5.916</u>	<u>3.241</u>	<u>8.893</u>	<u>94.286</u>	<u>92.072</u>	<u>300.752</u>

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971 og 1975-1980, ICES område Vb (tons uslagtet vægt) (fortsat)

<u>Tons</u>	<u>Fær.</u>	<u>V.Tysk-land</u>	<u>Frank-rig</u>	<u>UK</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre lande</u>	<u>Ialt</u>
<u>1980</u>							
Torsk	20.691	-	26	654	91	-	21.462
Kuller	14.322	-	5	444	7	-	14.778
Storsej	23.810	242	1.001	29	64	-	25.146
Brosme, lange, byrkelange	7.760	295	359	-	2.158	-	10.572
Rødfisk	5.544	3.758	160	-	1	-	9.463
Blåhvilling	21.730	24	1.100	7.052	49.245	83.738 ²⁾	163.159
Anden fisk	6.207	111	405	581	2.466	139	9.909
<u>Ialt</u>	<u>100.064</u>	<u>4.430</u>	<u>3.056</u>	<u>8.760</u>	<u>54.032</u>	<u>83.877</u>	<u>254.489</u>

1) USSR, Holland, Belgien, Polen, Spanien, DDR.

2) USSR. Heraf fangede USSR 70.375 tons

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Forarbejdning af fangsten

Tabel 3. 17. viser, hvorledes råfisklandingerne anvendes, tabel 3. 18. viser produktionen af fiskevarer, og tabel 3. 19. viser lager og lagerbevægelser i 1980.

Tabel 3. 17. Råfisklandinger fordelt efter anvendelse i 1970, 1975 og 1976-80

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980¹⁾</u>
Saltet	12.822	22.300	32.932	29.447	27.212	30.347
Isfisk	371	1.500	762	820	2.409	5.840
Frosset	21.432	28.400	50.263	60.353	62.360	58.589
Direkte til anvendelse på Fær.	542	600	710	547	668	957
<u>Ialt</u>	<u>35.167</u>	<u>52.800</u>	<u>84.667</u>	<u>91.167</u>	<u>92.649</u>	<u>95.733</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret og statistikkontoret

Tabel 3. 18. Produktion af fiskevarer 1970, 1975 og 1977-1980

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980¹⁾</u>
Frosset filét	11.064	13.361	18.736	20.764	22.394	21.886
Saltfisk	22.680	21.703	21.070	18.909	15.803	19.419
Salt- og kryddersild	2.904	3.569	1.985	1.565	175	22
Fiskemel og sildemel	14.837	24.644	27.895	24.318	19.386	19.535
Fiskeolie	5.821	1.240	6.003	6.492	2.974	7.300
Rejer	-	4.237	12.401	10.093	6.917	9.310
<u>Ialt</u>	<u>57.306</u>	<u>68.754</u>	<u>88.090</u>	<u>82.141</u>	<u>67.649</u>	<u>77.472</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 19. Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975 og 1979-80

	<u>1975</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>	
	<u>Tons</u>	<u>1.000 kr.</u>	<u>Tons</u>	<u>1.000 kr.</u>	<u>Tons</u>	<u>1.000kr.</u>
Frosset filét	800	4.896	840	9.434	920	11.190
Saltfisk	3.400	28.796	895	9.505	1.614	19.766
Salt- og kryddersild	2.000	9.800	20	160	12	68
Fiske- og sildemel	3.600	7.416	821	1.847	2.300	7.037
Fiskeolie	2.000	3.800	1.323	3.042	1.147	2.398
Rejer	300	2.520	-	-	-	-
<u>Ialt</u>	<u>12.100</u>	<u>57.230</u>	<u>3.899</u>	<u>23.988</u>	<u>5.993</u>	<u>40.459</u>

Kilde: Statistikkontoret

Driftsresultater

Tabel 3. 20. viser driftsresultatet for nogle skibstyper og gennemsnitsoverskuddet for hver skibstype. Oversigten omfatter 116 fiskerskibe.

Tabel 3. 20. Driftstal for fiskerskibe 1979

	Salt- fisk- og filét- traw- lere	Stål- line- skibe	Is- fisk- traw- lere	Line- skibe til is- fisk	Kraft- blok- skibe	Reje- og fryse- skibe	Indu- stri- skibe	Ialt
<u>Antal skibe</u>	<u>6</u>	<u>9</u>	<u>39</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>19</u>	<u>11</u>	<u>116</u>
<u>1.000 kr.</u>								
Brutto- indtægt	46.334	39.089	99.851	38.496	74.997	138.627	20.689	458.083
Olie- og smøreolie	9.261	2.320	24.312	3.492	9.555	19.302	4.543	72.785
Is og salt	1.082	1.373	329	142	1.320	952	220	5.418
Fiske- redskaber	4.004	2.325	12.389	3.722	5.840	5.288	1.393	34.961
Repara- tioner	4.150	3.869	10.751	5.949	9.394	12.803	2.978	49.894
Agn	-	2.472	-	3.879	-	629	-	6.980
Fiske- parter	15.906	18.074	36.502	18.030	25.600	49.435	6.479	170.026
Hyrer	1.169	1.130	2.280	1.578	1.649	3.188	532	11.526
Landings- udgifter	4.920	2.262	2.321	1.640	10.945	11.802	1.674	35.564
Forsikring	2.476	1.129	6.242	1.736	4.701	6.468	1.004	23.756
Diverse	79	135	799	373	560	1.372	245	3.563
Udgifter ialt	43.047	35.089	95.925	40.541	69.564	111.239	19.068	414.473
Overskud	3.287	4.000	3.926	2.045	5.433	27.388	1.621	43.610
Gennemsnits- overskud ¹⁾	548	444	101	128	340	1.441	147	376

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

Tabellerne 3. 21. og 3. 22. viser de samlede resultater for ud-roerbåde henholdsvis med og uden trawltilladelse, udarbejdet efter størrelse og gennemsnitsoverskud for hver bådtype.

Tabel 3. 21. Driftstal for udroerbåde 1979

	med trawltilladelse			Ialt
	15-25 BRT	25-40 BRT	40-55 BRT	
<u>Antal både</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>25</u>	<u>33</u>
<u>1.000 kr.</u>				
<u>Bruttoindtægter</u>	<u>2.212</u>	<u>3.027</u>	<u>19.627</u>	<u>24.866</u>
Redskaber, olie, landingsudgifter, agn	700	827	5.469	6.996
Hyrer og proviant	944	1.496	9.248	11.688
Vedligeholdelse	211	241	2.344	2.796
Forsikring	71	141	1.390	1.602
Diverse	17	27	143	187
Driftsudgifter	1.943	2.732	18.594	23.269
Overskud ¹⁾	269	295	1.033	1.597

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skat og nettofortjeneste
Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 22. Driftstal for 1979

	Uden trawltilladelse				Ialt
	Under 25 BRT	25-40 BRT	40-60 BRT	Over 60 BRT	
<u>Antal både</u>	<u>47</u>	<u>11</u>	<u>2</u>	<u>14</u>	<u>81</u>
<u>1.000 kr.</u>					
<u>Bruttoindtægter</u>	<u>14.522</u>	<u>5.310</u>	<u>6.635</u>	<u>11.669</u>	<u>38.136</u>
Redskaber, olie, landingsudg., agn	4.228	1.564	1.771	2.586	10.149
Hyrer og proviant	6.688	2.640	3.240	6.295	18.863
Vedligeholdelse	1.501	734	814	1.222	4.271
Forsikring	725	250	296	472	1.743
Diverse	125	40	45	82	292
Driftsresultat	13.267	5.228	6.166	10.657	35.318
Overskud ¹⁾	1.255	82	469	1.012	2.818

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skat og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

For at belyse resultaterne for de forskellige skibsmandskaber er der i tabel 3. 23. opsat gennemsnitsdriftsresultater for årene 1970 og 1976-79. Fra 1978 til 1979 steg indtægterne for alle skibstyper med undtagelse af stållineskibe på isfiskfangst.

Tabel 3. 23. De gennemsnitlige driftsresultater for forskellige skibstyper 1970 og 1976-1979

	<u>1970</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Saltfisk- og filéttrawlere</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>12</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>6</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	4.456	12.659	13.237	7.187	7.722
Driftsudgifter	<u>4.329</u>	<u>10.787</u>	<u>10.838</u>	<u>7.572</u>	<u>7.175</u>
Nettofortjeneste	127	1.872	2.399	+ 385	547
<u>Stållineskibe</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>24</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	1.266	2.474	2.644	4.156	4.343
Driftsudgifter	<u>1.381</u>	<u>2.303</u>	<u>2.486</u>	<u>3.772</u>	<u>3.899</u>
Nettofortjeneste	+ 115	171	158	384	444
<u>Isfisktrawlere</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>-</u>	<u>9</u>	<u>14</u>	<u>30</u>	<u>39</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	-	3.094	2.529	2.618	2.560
Driftsudgifter	<u>-</u>	<u>2.500</u>	<u>2.153</u>	<u>2.316</u>	<u>2.460</u>
Nettofortjeneste	-	594	376	302	100
<u>Stållineskibe til isfisk</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>-</u>	<u>13</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>16</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	-	1.547	2.270	2.605	2.406
Driftsudgifter	<u>-</u>	<u>1.556</u>	<u>2.239</u>	<u>2.504</u>	<u>2.534</u>
Nettofortjeneste	-	+ 9	31	101	+ 128
<u>Notskibe</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>17</u>	<u>20</u>	<u>17</u>	<u>17</u>	<u>16</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	3.175	6.017	7.919	5.780	4.687
Driftsudgifter	<u>2.545</u>	<u>4.468</u>	<u>5.563</u>	<u>4.656</u>	<u>4.348</u>
Nettofortjeneste	630	1.549	2.356	1.124	339

(fortsættes)

De gennemsnitlige driftsresultater for forskellige skibstyper 1970 og 1976-1979 (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Reje- og fryseskibe</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>8</u>	<u>15</u>	<u>19</u>	<u>18</u>	<u>19</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	1.281	5.157	7.382	7.812	7.296
Driftsudgifter	<u>1.347</u>	<u>4.241</u>	<u>5.516</u>	<u>6.174</u>	<u>5.855</u>
Nettofortjeneste	<u>÷ 66</u>	<u>916</u>	<u>1.866</u>	<u>1.638</u>	<u>1.441</u>
<u>Industriskibe</u>					
<u>Antal skibe</u>	<u>9</u>	<u>25</u>	<u>25</u>	<u>13</u>	<u>11</u>
<u>1.000 kr.</u>					
Bruttoindtægter	885	1.392	1.674	1.936	1.881
Driftsudgifter	<u>848</u>	<u>1.294</u>	<u>1.494</u>	<u>1.729</u>	<u>1.733</u>
Nettofortjeneste	<u>37</u>	<u>98</u>	<u>180</u>	<u>207</u>	<u>148</u>

Kilde: Statistikkontoret

Hyreoversigter

Tabel 3. 24. viser en oversigt over hyrerne på en del af fiskerflåden.

Tabel 3. 24. Hyreoversigter

År	Dage	Parter	Ferie- løn	Tillæg	Mindest.l.	Ialt	Pr. dag	Forhøjelse i dagl. 75/80 78/80 79/80		
								%		
<u>Rejetrawlere</u>										
1980	200	135.611	12.883		913	149.407	737	64	38	14
1979	183	114.976	10.923		191	126.090	689			
1978	266	129.883	12.339		501	142.723	537			
1977	255	145.911	13.862			159.773	627			
1976	272	103.662	9.848			113.510	417			
1975	230	94.710	8.997			103.707	451			
<u>Hæktrawlere over 700 BRT (evt. isfiskefangster medregnet)</u>										
1980	318	138.224	13.197	19.199	662	171.962	540	60	49	50
1979	222	63.500	6.033	7.019	3.281	79.833	360			
1978	305	85.884	8.159	12.204	4.309	110.556	362			
1977	279	103.153	9.800	12.095		125.048	448			
1976	286	99.084	9.413	11.671		120.168	420			
1975	302	85.808	8.152	7.993		101.953	338			

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

<u>År</u>	<u>Dage</u>	<u>Parter</u>	<u>Ferie- løn</u>	<u>Tillæg</u>	<u>Mindst.l.</u>	<u>Talt</u>	<u>Pr. dag</u>	<u>Forh. i dagl.</u>		
								<u>75/80</u>	<u>78/80</u>	<u>79/80</u>
<u>Notskibe (incl. fangst af blåhvilling og garnisfisk)</u>										
1980	210	119.606	11.303	7.159	4.720	142.846	680	109	36	50
1979	218	79.107	7.507	7.162	5.278	98.964	454			
1978	225	96.033	9.118	2.759	4.690	112.600	500			
1977	252	135.428	12.865		3.244	151.537	601			
1976	271	109.758	10.427		6.275	126.460	467			
1975	284	77.593	7.362		7.505	92.360	325			
<u>Isfisktrawlere (store)</u>										
1980	281	151.826	14.423	8.770	1.187	176.206	629	95	25	16
1979	298	130.093	12.359	18.673	774	161.899	543			
1978	297	114.601	10.888	23.248	466	149.203	502			
1977	294	97.534	9.260		22.067	128.861	438			
1976	325	95.266	9.050		27.357	131.673	405			
1975	278	56.554	5.373		27.236	89.163	321			
<u>Isfisktrawlere (mindre)</u>										
1980	253	121.109	11.505	6.870	2.025	141.509	559	113	8	29
1979	253	86.854	8.251	12.259	2.451	109.815	434			
1978	228	91.088	8.653	17.544	1.333	118.618	520			
1977	239	71.922	6.833		15.393	94.148	394			
1976	272	65.713	6.243		17.631	89.586	329			
1975	262	44.382	4.217		20.105	68.704	262			
<u>Industri-trawlere</u>										
1980	213	112.813	10.564	10.373	581	134.331	616	156	53	41
1979	260	91.190	8.663	12.365	1.723	113.939	438			
1978	257	90.333	8.582	3.077	1.332	102.324	402			
1977	241	85.519	8.124		2.259	95.902	398			
1976	268	73.729	7.120		8.558	89.407	334			
1975	239	36.809	3.497		17.314	57.621	241			
<u>Isfisklineskibe</u>										
1980	229	74.396	6.224	16.447	4.056	101.723	444	94	23	35
1979	229	56.172	5.388	8.293	5.190	75.043	328			
1978	239	67.824	6.284	9.512	2.747	86.367	361			
1977	232	57.118	5.153		11.078	73.349	316			
1976	250	45.736	3.111		11.657	60.504	242			
1975	245	31.697	1.857		22.506	56.059	229			

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

År	Dage	Parter	Ferie- løn	Tillæg	Mindst.l.	Ialt	Pr. dag	Forh. i dagl. 75/80	78/80	79/80
<u>Saltfisklineskibe</u>										
1980	229	98.735	9.379	13.588		121.702	555	171	21	20
1979	254	93.858	8.917	14.580		117.355	462			
1978	226	85.449	8.118	10.178		103.745	459			
1977	228	84.631	8.040	9.866		102.537	450			
1976	288	66.915	6.357	10.635		83.907	291			
1975	245	38.497	3.657	8.107		50.261	205			
<u>Fryseskibe på hellefisk- og sildehajfangst</u>										
1980	232	64.873	6.162	9.524	3.091	83.650	360	114	62	18
1979	138	24.693	2.346	1.539	13.464	42.042	305			
1978	209	35.343	3.358	4.438	3.247	46.386	222			
1977	208	38.607	3.668		3.589	45.864	221			
1976	206	45.810	4.352			50.162	224			
1975	259	27.677	2.630		13.100	43.406	168			
<u>Snelleskibe på saltfiskefangst</u>										
1980	72	34.367	3.254	3.404		41.005	570	216	79	83
1979	89	22.744	2.161	2.905		27.810	312			
1978	86	23.408	2.224	1.839		27.471	319			
1977	89	21.926	2.083		3.090	27.100	304			
1976	92	21.254	2.019		1.929	25.202	274			
1975	110	12.276	1.166		6.384	19.826	180			
<u>Skibe på isfiskefangst med garn</u>										
1980	53	18.551	1.394	1.392	1.094	22.431	423		4	9
1979	63	16.772	1.594	2.683	3.454	24.503	389			
1978	81	28.237	2.682		4.639	35.558	439			
<u>Hellefiskfangst med kraftblokskibe (er også medtaget under notskibe)</u>										
1980	54	22.663	2.153	7.266	436	32.518	603		24	66
1979	63	13.832	1.314	6.968	767	22.881	363			
1978	63	23.930	2.273	4.437		30.640	486			
1977	58	31.042	2.950	585		34.577	596			

Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Råfiskefonden

Råfiskefonden er etableret i henhold til lagtingslov nr. 15 af 5. maj 1975. Fonden har til formål at sikre den del af den færøske fiskerflåde, der sælger fersk fisk til filétfabrikkerne på Færøerne en rimelig og ensartet salgspris over længere tidsrum.

Fonden har endvidere til formål at sikre fiskefabrikkerne en rimelig afregningspris.

Fonden bestyres af en 7 mands bestyrelse, 2 medlemmer valgt af Færøernes landsstyre, 1 af udroerforeningerne, 1 af Føroya Fiskimannafelag, 1 af råfiskekøberne og 1 af eksportselskaberne. Disse vælger selv en formand.

Hver fjerde måned fastsætter udvalget salgspriser, d. v. s. mindstepriser for 1. klasses fuldslagtet råfisk, slagtet med hoved og vejet på køberens vægt. Ligeledes fastsætter udvalget hver 14. dag afregningspriser, d. v. s. prisopgørelse mellem råfiskekøberne og råfiskefonden.

For at sætte fonden i stand til at fungere ydes der fra landskassen tilskud med hjemmel i lagtingsfinansloven.

I finansåret 1979/80 var tilskuddet til råfiskefonden 55.000.000 kr., som blev udbetalt som tillæg til råfiskepriserne.

Driftsunderskuddet i 1979/80 var 2,7 mill. kr.

Fiskepriserne

Fiskepriserne var ved slutningen af 1980 højere end på samme tid i 1979. Iøvrigt fremgår bevægelserne i priserne på de forskellige fiskearter af tabel 3. 25.

Tabel 3. 25. Oversigt over priserne på råfisk 1979 og 1980

	1979				1980				Gennemsnit	
	1/2	1/6	1/10	11/11	1/2	2/3	1/6	1/10	1977	1978
Torsk 1A	3,30	3,45	3,70		3,70	4,15	4,25	4,25	3,50	3,36
Torsk 1B	2,90	2,90	3,05		3,05	3,05	3,15	3,15	2,80	2,96
Torsk 2A	3,20	3,20	3,35		3,35	3,50	3,65	3,65	3,10	3,23
Torsk 2B	2,75	2,75	2,90		2,90	3,90	3,05	3,05	2,75	3,52
Kuller 1A	3,25	3,25	3,40	3,65	3,65	3,95	4,15	4,15	3,15	3,26
Kuller 1B	2,80	2,80	2,95	3,05	3,05	3,05	3,40	3,40	2,80	2,86
Brosme 1	2,80	2,80	2,95		3,15	3,40	3,55	3,55	2,60	2,75
Brosme 2	1,65	1,65	1,80		2,00	2,25	2,40	2,40	1,50	1,60
Lange	3,30	3,30	3,45		3,65	4,00	4,15	4,51	2,97	3,28
Storsej	2,50	2,50	2,65	3,06	2,85	3,10	3,25	3,25	2,14	2,50
Rødfisk	1,15	1,60	1,75	2,50	2,50	2,70	2,85	2,85	1,12	1,15
Byrke- lange	2,50				3,00	3,25	3,45	3,45	2,04	2,50
Helle- flynder	12,10	12,10	14,15		14,15	14,15	14,30	14,30	11,90	12,10
Rødspætte	2,75	2,75	2,90		2,90	2,90	3,05	3,05	2,70	2,75
Tunge	4,30	4,75	4,90		4,90	4,90	6,00	6,00	3,79	4,30

Kilde: Råfiskefonden

Priserne på saltfisk

Bevægelserne fremgår af tabel 3. 26. Der er tale om landingspriser på saltfisk i den sidste del af året.

Tabel 3. 26. Oversigt over priserne på saltfisk 1973-1980

<u>Pr. kg</u>	<u>12-16"</u>	<u>16-19"</u>	<u>19-22"</u>	<u>Over 22"</u>
1973	5,20	6,12	6,40	6,72
1974	6,41	7,99	8,80	9,12
1975	3,71	5,24	6,34	6,79
1976	6,84	7,63	8,99	9,72
1977	7,72	8,59	9,19	9,97
1978	6,87	7,88	8,46	9,23
1979	8,17	9,19	9,92	10,80
1980	10,07	10,95	11,40	12,51

Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Rejer

For rejer har gennemsnitsprisen til eksport været:

1970	1975	1976	1978	1979
8,98	8,61	8,51	11,58	13,84

Ved udgangen af 1980 var afregningspriserne for rejer ca. 14,65 kr., landet i Hirtshals.

Priserne for industrifisk

Udvalget til fastsættelse af pris for industrifisk har, siden den påbegyndte sit arbejde, fastsat følgende priser:

	24.	21.	1.	8.	9.	9.	1.	28.	17.
	1.	2.	4.	5.	7.	8.	9.	10.	12.
Makrel	62	66				61	62	64	80
Lodde	34	35				46	50	50	52
Sperling	38	41	37	39	38	39	42	45	57
Fiskeaffald	15	46	18	19	16	16	14	14	26
Brisling	47	18							66
Blåhvilling	38	38	34	35	35	36	40		60
Havtobis				50					

Andre priser

Af andre priser kan nævnes, at afregningsprisen for sildehaj ved udgangen af 1980 var 13,15 kr. og for hellefisk 16,00 kr. for størrelse over 3 kg. I 1980 var 2 skibe på hellefisk- og sildehajfangst.

Finansieringen af fiskerskibe

De færøske fiskerskibe bliver sædvanligvis finansieret med et 10-årigt 1. prioritetslån fra Færøernes realkreditinstitut på 50 % af købsværdien (efter vurdering), et 15-årigt 2. prioritetslån fra Danmarks Fiskeribank på 15-20 % og et tilskudslån fra landskassen på 15-25 %, medens de resterende 10-15 %, er egenkapital. Derudover har landskassen hjemmel til at yde 4. prioritetslån til betaling af eventuelle kurstab.

For at opretholde effektiviteten af fiskerskibsflåden og for at de færøske skibsværfter fortsat skal have tilstrækkeligt arbejde, er landsstyret desuden i 1973, jfr. lagtingslov nr. 43 af 24. august 1973 om lån til skibsbygning, industri og håndværk, blevet bemyndiget til at optage udenlandske lån op til 50 mill. kr. Med hjemmel heri har landsstyret optaget et lån i Luxembourg på 30 mill. kr., der er anvendt til byggefinansiering af 3 kraftblokskibe på Skála Skipasmiðja. De 2 af skibene blev leveret i 1975 og det sidste i 1976. Herudover ydes der sædvanligt lån på 25 % til skibe, der bygges på færøske skibsværfter.

Skibe, bygget i Norge, kan opnå norsk finansiering med et 7-årigt 1. prioritetslån på 70 % af kontraktsummen. Herudover yder landskassen tilskudslån på 20 %, således at kravet til egenkapital bliver 10 % af kontraktsummen.

Færøernes Realkreditinstitut

Instituttet er oprettet i henhold til lov nr. 60 af 12. marts 1955 med det formål at yde lån til opbygning af reale værdier på Færøerne. Indtil videre har instituttets opgave været indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne. Instituttets udlånsmidler fremskaffes ved en grundfond, etableret på grundlag af de midler, der i henhold til lov nr. 209 af 7. juni 1952 er stillet til rådighed for Færøerne (Marshallmidlerne), og ved udstedelse af obligationer.

Realkreditinstitutts lånevirkksomhed finansieres hovedsagelig ved udstedelse af 10-årige obligationer, der er statsgaranterede. Lov nr. 90 af 14. maj 1979 giver hjemmel til i perioden 1979-94 at udstede obligationer med statsgaranti for indtil 150 mill. kr. (rente 8 %).

Siden 1967 har den danske nationalbank overtaget instituttets obligationer til pari. Obligationerne vil fortsat blive overtaget til pari af nationalbanken.

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt ialt 288 mill. kr., og restgælden ved udgangen af 1980 udgjorde 102,3 mill. kr. med garanti i 3 trawlere, 45 fartøjer over 100 BRT og 74 fartøjer under 100 BRT.

Tabel 3. 27. Realkreditinstituttets udlån, låntagning og egenkapital 1965-1981

	Udlån		Låntagning		Egenkapital	
	Antal	Restgæld	Obl. lån	Andre lån ¹⁾	Ialt	
		Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.
1965	73	38,6	33,4	2,6	36,0	15,6
1966	89	38,0	33,9	2,1	36,0	16,8
1967	85	31,3	29,8	2,0	31,8	18,4
1968	94	29,5	27,0	2,0	29,0	20,6
1969	106	32,4	29,4	2,0	31,4	22,8
1970	119	37,5	32,5	2,0	34,5	23,3
1971	119	39,7	36,2	2,0	38,2	26,0
1972	118	44,0	39,5	2,0	41,5	29,2
1973	117	46,3	42,8	2,0	44,8	31,3
1974	112	53,7	44,6	2,0	46,6	32,3
1975	107	62,0	51,1	2,0	53,1	37,3
1976	101	69,3	56,8	2,0	58,8	40,6
1977	100	78,4	61,9	1,5	63,4	43,4
1978	102	94,5	71,9	1,0	72,9	48,3
1979	118	115,9	94,9	0,5	95,4	53,7
1980	121	109,7	88,2	0	88,2	60,0
1981 ²⁾	122	102,3	74,6	0	74,6	60,2

1) Den viste låntagning er sket hos Danmarks Nationalbank og hos færøske institutioner

2) Pr. 1. januar

Kilde: Færøernes Realkreditinstitut

Realkreditinstituttet har givet følgende tilsagn om lån til udbetaling efter den 1. januar 1981:

- 1 ferskfisktrawler (Frankrig), tilsagn 1978
- 1 45 brt. stålfiskerfartøj (Danmark), tilsagn 1979
- 1 20 tons stålfiskerfartøj (Færøerne), tilsagn 1979
- 1 tillægslån til ferskfisktrawler, tilsagn 1979
- 1 ombygning af saltfisktrawler (Færøerne)
- 1 ombygning af ferskfisktrawler (Norge)

- 1 ombygning af ferskfisktrawler (Færøerne)
- 1 motor i ferskfisktrawler (Færøerne)
- 1 agnpå sætningsmaskine i lineskib (Færøerne)

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Ved lov nr. 203 af 10. juli 1959 blev fiskeribankens låneområde udstrakt til også at omfatte Færøerne. Indtil da blev der ydet støtte i form af lån fra statskassen i henhold til en særlig lov. Fiskeribankens lån ydes normalt som 10- eller 15-årige obligationslån til en nominel rente, der i dag er 9 % p. a.

Tabel 3. 28. Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne

<u>Finansår</u>	<u>Antal</u>	<u>1.000 kr.</u>
1969/70	9	1.719
1970/71	20	6.338
1971/72	20	3.996
1972/73	24	4.204
1973/74	19	8.202
1974/75	14	9.851
1975/76	26	21.524
1976/77	32	23.022
1977/78	32	20.072

Kilde: Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Der foreligger ikke umiddelbart tilgængelige oplysninger om bevilgede lån fra Fiskeribanken efter 1977/78.

Restgælden af færøske lån til fiskeribanken var den 31. marts 1980 ialt på 88,3 mill. kr.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af de nye fiskerskibe med tilskudslån, kurstabslån og ved garantiforpligtelser.

Tabel 3. 29. Landskassens tilskuds- og kurstabslån i årene 1970/71 og 1975/76 - 1979/80 mill. kr.

<u>Finansår</u>	<u>Tilskudslån</u>	<u>Kurstabslån</u>	<u>Støttelån</u>
1970/71	2,0	0,1	-
1975/76	28,3	1,0	-
1976/77	24,3	1,5	-
1977/78	21,8	4,4	-
1978/79	25,0	4,5	2,7
1979/80	0,4	6,9	2,9

Kilde: Landskassen

Lagtingslov nr. 24 af 1. juni 1978 om fornyelse af fiskerflåden er en samling af de lovændringer, som efterhånden er sket. Herudover indeholder loven en principiel ændring af hjemmelen til at yde tilskud, således at der herefter er hjemmel til at bevilge støttelån i stedet for den nu gældende hjemmel til at bevilge tilskudslån til nybyggeri af fiskerskibe.

Ifølge loven skal støttelånene tilbagebetales til fonden til fornyelse af fiskerflåden over 17 år med 4 % i rente pr. år, idet de første 3 år er afdragsfri.

Ved ikrafttrædelsen af denne lov ophæves de ovenfor nævnte lagtingslove om støtte til fiskerskibe.

Bevilgede ansøgninger om tilskudslån m. v. efter den hidtil gældende lovgivning skal behandles som helhed efter den lov, der var gældende, da lånet blev bevilget.

Kurstabslån kan ydes ifølge gældende lov om fornyelse af fiskerflåden.

I 1976 blev der i flere tilfælde givet landskassegaranti i forbindelse med prioritering af skibe, der bygges i Norge. Det norske 1. prioritetslån dækker 70 % af kontraktsummen, hvoraf landskassen giver garanti for de sidste 14 % (d. v. s. fra 56 % op til 70 %). Hertil kommer på de samme kontrakter tilsagn om et tilskudslån på 20 %.

Endvidere er der i en række tilfælde i 1975 i henhold til lagtingslov nr. 46 af 3. maj 1979 om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder (kriseloven) givet landskassegaranti for lån til skibe, der er kommet i økonomiske vanskeligheder som følge af uheld eller dårlige fiskerimuligheder, og hvor der er udsigt til, at driften efter alle foreliggende oplysninger vil kunne blive rentabel. Landskassens garanti dækker 85 % af den nødvendige nye kapital, og det er en betingelse for garantien, at rederiet selv har de resterende 15 %.

LANDBRUG

Landbruget var indtil århundredskiftet Færøernes hovederhverv, men produktionen er nu i forhold til andre erhverv ret begrænset, og ifølge nationalregnskabet for 1979 bidrog landbruget kun med 1,7 % af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst (fiskeri-erhvervet 20,9 %).

Ifølge folketællingen for 1977 arbejdede 1,6 % af de erhvervsaktive i landbruget.

Trods dette er der sket ændringer i landbruget. Medens det for få år siden var de små landbrug med en eller to køer, som producerede hovedparten af mælken, er der nu færre brug med flere køer på hvert brug.

Landbrugets hovedprodukter er kød og mælk samt kartofler og grøntsager.

Tabel 3. 30. Kvæghold i 1970 og 1974-79

	<u>1970</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Antal besætninger	810	537	514	469	428	337	331
Hornkvæg ialt	2.550	2.155	2.133	2.075	2.029	1.818	1.898
Heraf køer og kvier, der har kælvet	1.699	1.307	1.268	1.238	1.207	1.075	1.192
Antal malkekøer gennem-							
snitlig pr. besætning	2,1	2,4	2,5	2,6	2,8	3,2	3,6

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 30. viser, at antallet af besætninger fra 1970 til 1979 er gået ned fra 810 til 331, medens det gennemsnitlige antal af malkekøer m. m. pr. besætning i samme tidsrum er steget fra 2,1 til 3,6.

I 1965 var antallet af kvægavlere 1.156, og antallet af køer var gennemsnitlig pr. ejer 1,6.

Mælkeproduktionen

Det anslås, at hele mælkeproduktionen i landet ligger mellem 4,0 og 4,5 mill. liter.

En større og større del af produktionen sælges gennem de 3 mejerier. I 1980 var dette salg ca. 3 mill. liter.

Tilskuddet til konsummælk blev pr. 1. april 1980 fastsat til 25 øre pr. liter.

For at opnå en jævn produktion hele året bliver der gennemsnitlig ydet 15 øre pr. liter og et transporttilskud på 10-20 øre pr. liter som tilskud beregnet efter vejlængden.

De stalde, der er blevet bygget i 1970^{erne}, er til gennemsnitlig 13 køer, og de største stalde er til 20-45 køer. Disse er bygget i forbindelse med nyopdyrkning. Byggeudgifterne for disse stalde ligger i dag mellem 500.000 og 800.000 kr. alt efter størrelsen.

Pr. 31. december 1980 var jordfondens samlede udlån på 41,1 mill. kr. heraf til kommuner 4,0 mill. kr. Størstedelen af udlånene er brugt til stalde, redskaber til opdyrkning og til fårehuse.

Kødproduktionen

Produktionen af fårekød er ca. 500 tons om året. Dette udgør ca. halvdelen af det samlede forbrug.

Det samlede kilotal, som der blev ydet tilskud til for slagtekvæg, var i 1980 60 tons, og dette er 20 tons mindre end i 1979. Det skal dog bemærkes, at produktionen antagelig er højere, idet der ikke opnås tilskud til det, der bliver slagtet hjemme og anvendt i husholdningen.

Tilskuddet er henholdsvis 8,00 kr. pr. kg for kød solgt privat og 10,00 kr. pr. kg for kød solgt i forretninger.

Der importeres ca. 350 tons udenlandsk oksekød. Dette kød kommer fra EF-lande med overskudsproduktion, således at importpriserne ligger langt under, hvad det koster at producere kød på Færøerne.

Tabel 3. 31. Fårehold i 1970 og 1975-79

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Antal får 1/12	65.349	70.924	71.207	70.319	67.789	62.654
Antal lam	42.029	50.969	50.494	49.718	49.539	35.770
Slagtninger: får og lam	37.630	46.968	46.422	46.522	45.864	30.853
<u>Uld i kg</u>	<u>45.176</u>	<u>53.291</u>	<u>55.355</u>	<u>55.482</u>	<u>53.119</u>	<u>35.674</u>

Kilde: Statistikkontoret

Opdyrkning

Langt den største del af opdyrkningen sker i forbindelse med bygning af nye stalde eller til større foderproduktion til eksisterende stalde.

I 1979/80 blev der opdyrket 596.000 m² ny jord, og der ydes 1,60 kr. pr. m² i tilskud. Denne opdyrkning skete for langt den største dels vedkommende med opdyrknings- og gravemaskiner, der nu findes på så at sige hver eneste ø.

Der blev forbedret 75.000 m² indmark. Tilskuddet til forbedring af indmark er kr. 0,60 pr. m².

Finansieringen af opdyrkningsforegår for det meste således, at der ydes opdyrkningslån, der skal afdrages over 5 år, og derefter delvis tilbagebetales ved opdyrkningstilskud, når arbejderne er færdige, synet og godkendt. Resten bliver konverteret til nye lån, der skal tilbagebetales over 37 år med 5 % om året i renter og afdrag, idet de første 5 år er afdragsfri.

For de fæstere, der har penge på fæstekonto for solgt jord, skal denne andel betales af denne konto.

Tabel 3. 32. Oversigt over opdyrkning 1973-80

	<u>Nyopdyrkning m²</u>	<u>Forbedring af indmark m²</u>
1973	170.000	65.000
1974	216.000	24.000
1975	190.000	16.000
1976	234.000	88.000
1977	437.000	55.000
1978	560.000	64.000
1979	421.000	27.000
1980	596.000	75.000

Kilde: Færøernes jordfond

Tabel 3. 33. Kartoffelavl 1970 og 1975-79

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Antal dyrkere	2.382	1.924	2.343	2.503	2.449	2.182
Dyrket areal i 1000 m ²	976	772	954	1.039	922	826
Kartoffelhøsten i 100kg	16.364	10.063	13.549	16.476	13.212	10.178
<u>Udbytte i kg pr.1000 m²</u>	<u>1.677</u>	<u>1.303</u>	<u>1.420</u>	<u>1.586</u>	<u>1.433</u>	<u>1.232</u>

Kilde: Statistikkontoret

Landsdyrlægen

I henhold til hjemmestyreloven er veterinærvæsen særanliggende. Landsdyrlægen er rådgivende for landsstyret og andre myndigheder med hensyn til veterinære spørgsmål og har pligt til at varetage alt sædvanligt dyrlægearbejde, såsom tilsyn med gældende veterinære bestemmelser, fremsættelse af forslag til iværksættelse af bestemmelser til forebyggelse af sygdomme hos husdyr og iøvrigt iværksættelse af foranstaltninger i akutte tilfælde for at forebygge sygdomme hos husdyr og ferskvandsfisk. Landsdyrlægen skal efter omstændighederne være offentligheden behjælpelig med almindelig dyrlægehjælp.

Hygiejnisk laboratorium

Ved lagtingslov nr. 18 af 6. maj 1975 om et offentligt laboratorium er Hygiejnisk laboratorium underlagt landsdyrlægeembedet. Laboratoriet har til formål at foretage undersøgelser af vand, råstoffer og alle stoffer overhovedet til fødevareproduktion m. m.

Fra begyndelsen er hovedvægten lagt på garanti for madvarer til eksport. I denne forbindelse er det hidtidige arbejde på fiskerilaboratoriet, der virkede fra 1950 til 1975, henlagt til laboratoriet.

I henhold til reglement nr. 82 af 12. november 1975 er laboratoriet ekspedition for tilsynsmyndighederne, der virker i henhold til lagtingslov nr. 41 af 22. juni 1972 med senere ændringer om autorisation for virksomheder og fiskerfartøjer til produktion af fødevarer og reglement nr. 47 af 21. september 1973 med senere ændringer om indretning af og tilsyn med fiskevirksomheder og fiskerfartøjer.

Laboratoriet har lagt vægt på at få vedtaget bemyndigelseslove ("offentlig madvarelov" og "offentlig lov om kvalitetstilsyn med fisk og fiskevarer m. m."), der giver laboratoriet hjemmel til at gennemføre omfattende undersøgelser af madvarer (eksport, import på stedet), således at forbrugerne bliver skånet for

1. forfalskninger
2. sundhedsfarlige varer.

Der lægges for tiden stor vægt på at få fiskevirksomheder og fiskerfartøjer gjort forskriftsmæssige (i henhold til eksisterende lov), at få foretaget forskellige madvareundersøgelser i egen interesse og at medvirke til forskellige undersøgelser, der kan tjene helheden (undersøgelser af mælk, vand, blåhvilling m. m.). Institutionen er rådgivende for landsstyre, sundhedskommissioner, fiskevirksomheder m. m.

Laboratoriet er opdelt i to afdelinger. En kemisk ingeniør er afdelingsleder på den kemiske afdeling, og en dyrlæge er afdelingsleder på den bakteriologiske afdeling. Afdelingslederne varetager sammen med landsdyrlægen ledelsen af laboratoriet. Foruden afdelingslederne er 1/2 kontorist, 3 laboranter på fuld tid og 1 laborant på halv tid beskæftiget på laboratoriet.

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V.

Betydningen af denne gren inden for færøsk økonomi fremgår af det nationalregnskab, som Búskaparráðið har opstillet.

En oversigt over udviklingen i årene 1976, 1977, 1978 og 1979 fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 3. 34. Bruttofaktorindkomsten for håndværk, industri samt bygge- og anlægsvirksomhed i 1970 og 1977-79

	1970		1977		1978		1979	
<u>Årets priser</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>
Håndværk og industri	80.344	14,0	292.183	15,2	315.700	15,5	367.400	16,6
Bygge- og anlægsvirksomhed	60.600	10,0	191.453	9,9	229.500	11,2	231.416	10,4
<u>Ialt</u>	<u>140.944</u>	<u>24,0</u>	<u>483.636</u>	<u>25,1</u>	<u>545.200</u>	<u>26,7</u>	<u>598.816</u>	<u>27,0</u>

Kilde: Búskaparráðið

Fra 1976 til 1979 steg disse erhvervs andel af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst fra 24,3 til 27,0 %.

Egnsudvikling

I henhold til lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling er der mulighed for at opnå lån og tilskud op til 50 % af investeringerne i større virksomheder, der bygges med produktion til eksport for øje.

I 1980 har egnsudviklingsrådet behandlet 7 ansøgninger. Der er givet 4 virksomheder tilsagn om lån på ialt 7.350.000 kr. To tidligere meddelte tilsagn om lån er forhøjet med ialt 1.250.000 kr.

I 1980 er der til færøske virksomheder udbetalt investeringsstøtte på ialt 5.060.000 kr.

Færøernes industrifond

Færøernes industrifond er stiftet i henhold til lagtingslov nr. 60 af 24. september 1970 med det formål at yde lån til håndværks- og industrivirksomheder, til nybygninger, udvidelser, rationalisering og tilpasning til ændrede markedsforhold.

Fonden ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer, der er valgt af Færøernes landsstyre.

Fonden yder lån mod pant i bygninger og arbejdsredskaber, som tilbagebetales over henholdsvis 20 og 10 år. Renten er for tiden 9 % p. a. Fondens grundkapital er 4,5 mill. kr., og fonden har til sin udlånsvirksomhed fået lån fra Investeringsfonden for Færøerne og fra Industriens investeringsfond.

I finansåret 1979/80, som sluttede 1. april 1980, behandlede fonden 52 ansøgninger om lån på ialt 19.400.000 kr. 32 ansøgninger på ialt 16.459.000 kr. blev bevilget, medens 4 ansøgninger blev afslået, og 2 blev tilbagetrukket. I finansåret blev der udbetalt 20 lån på ialt 12.600.000 kr., og den 31. marts 1980 havde fonden bevilget 129 lån på tilsammen 66.301.450 kr. Fondens egenkapital var den 31. marts 1980 13.610.104 kr.

Industriens udviklingsfond

Industriens udviklingsfond (Menningargrunnur Ídnaðarins) blev oprettet ved lagtingslov nr. 37 af 26. juni 1973. Fonden ledes af en bestyrelse på 3 medlemmer valgt af Færøernes lagting hvert tredje år, således at der hvert år afgår et medlem.

Fonden finansieres ved bevilling på finansloven og har hjemmel til lånoptagelse med landskassegaranti, dog højst 5 mill. kr. om året i 5 år.

Fondens formål er at yde støtte til fremme af foranstaltninger, der kan skabe bedre forhold for industri, håndværk og servicevirksomheder ved:

1. ydelse af opbygningskredit,
2. ydelse af rentetilskud,
3. ydelse af eksportkredit eller eksportgaranti,
4. ydelse af tilskud til oplæring, undersøgelser og vareudvikling,
5. ydelse af hjælp til markedsundersøgelser, eksporttilskud o.l.
6. ydelse af lån og/eller tilskud til tillægsinvesteringer, finansiering og drift af nydannede virksomheder og omdannelse af eksisterende til ændrede markedsforhold o.l.
7. ydelse af hjælp til udvikling på bestemte steder.

Siden udviklingsfonden begyndte at virke, og indtil 31. marts 1980 er der bevilget lån på ialt 40.595.531 kr., tilskud på ialt 5.578.673 kr. og driftsgarantier på ialt 850.000 kr. De samlede bevillinger fra landskassen til udviklingsfonden var da 29.000.000 kr.

Heraf blev der i finansåret 1973/74 bevilget 4 mill. kr.

"	1974/75	"	4 mill. kr.
"	1975/76	"	3,5 mill. kr.
"	1976/77	"	4 mill. kr.
"	1977/78	"	4,5 mill. kr.
"	1978/79	"	4,5 mill. kr.
"	1979/80	"	4,5 mill. kr.

Der er ialt i 1979/80 indkommet 110 nye ansøgninger om lån og tilskud.

Der er bevilget:

45 lån	ialt kr. 8.555.100,00
28 tilskud	ialt kr. 1.280.796,00
2 ombygningskreditter	ialt kr. 550.000,00
3 driftslån	ialt kr. 1.980.000,00
4 garantier for driftslån	ialt kr. 850.000,00

Industrikontoret

Færøernes industriforening har etableret og driver Industrikontoret (Ídnaðarstovan) med en industrirådgiver som leder.

Institutionens formål er generelt at varetage industriens interesser og i konkrete tilfælde at bistå de enkelte virksomheder bl. a. med udarbejdelse af ansøgning om lån og tilskud fra forskellige offentlige fonds m. v. som f. eks. egnsudviklingsmidlerne og de forskellige færøske fonds til udbygning og udvikling af in-

dustrien. Behandlingen i industrikontoret omfatter i hovedtræk projektering, overslag, driftsbudget, formulering af ansøgninger og indstillinger m. m.

Industrikontoret har siden dets etablering beskæftiget sig med patent og mønsterbeskyttelse, markedsundersøgelser og -vurderinger, vareudvikling, -vurdering og -forsøg (testning) samt undersøgelser og vurdering af projekter, ligesom det har været med i arbejdet for at samordne undervisningen inden for fiskerierhvervet i de nordiske lande. Dette arbejde er støttet af bl. a. Nordisk Industrifond og Nordisk Kulturfond.

Landsstyret nedsatte i 1977 et udvalg, hvis hovedopgave skulle være at fremkomme med en indstilling om forbedringer og initiativtagningen i den færøske industri. Det første skridt i dette arbejde - en nøjagtig registrering af færøske industri-, håndværks- og servicevirksomheder - afsluttedes i foråret 1978, og nogle af resultaterne fremgår af nedenstående tabel.

Det er hensigten, at disse registreringer foreløbig skal udføres hvert andet år. Bestyrelsen afgav en betænkning til landsstyret ved juletid 1978.

I de registrerede virksomheder er ikke medtaget offentlige virksomheder så som landsingeniøren, SEV, telefonvæsenet, kystfarten, kommunale stenbrud, landbrug m. fl. Frisører og rutekørsel er heller ikke medtaget.

Tabel 3. 35. Folketal og samlet omsætning inden for fiskeindustri, anden industri samt håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder

	<u>Folketal</u> <u>31/12 1976</u>		<u>Fiskein-</u> <u>dustri</u>		<u>Industri</u>		<u>Håndv. og</u> <u>tjenesteyd.</u>		<u>Ialt</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Mill.</u> <u>kr.</u>	<u>%</u>	<u>Mill.</u> <u>kr.</u>	<u>%</u>	<u>Mill.</u> <u>kr.</u>	<u>%</u>	<u>Mill.</u> <u>kr.</u>	<u>%</u>
Norðoyar	5.679	13,7	64,9	19,4	20,3	14,5	31,7	12,2	116,9	15,9
Eysturoy syd	7.726	18,6	141,2	42,1	59,9	42,7	41,7	16,1	242,8	33,1
Eysturoy nord	1.193	2,9	11,0	3,3	4,8	3,4	1,7	0,7	17,5	2,4
Streymoy nord	3.221	7,7	16,6	5,0	2,3	1,6	8,3	3,2	27,2	3,7
Streymoy syd	13.595	32,7	42,0	12,5	39,0	27,8	146,6	56,6	227,6	31,0
Vágar	2.771	6,7	12,3	3,7	8,1	5,8	7,0	2,7	27,4	3,7
Sandoy	1.688	4,1	10,2	3,0	0,9	0,6	1,9	0,7	13,0	1,8
Suðuroy	5.702	13,7	36,9	11,0	5,1	3,6	19,9	7,7	61,9	8,4
Færøerne ialt	41.575	(100,0)	335,1	{45,6}	140,4	(19,1)	258,8	(35,2)	734,3	(100,0)
				{af						
				{734,3}						

Kilde: Ídnaðarstovan

Pr. 1. januar 1978 var der registreret 589 virksomheder på Færøerne.

Tabel 3. 36. Industri-, håndværks-og servicevirksomheder pr.
1. januar 1978

Fiske- og filétfabrikker	34
Mejerier	2
Drivhuse	4
Bryggerier	2
Manufakturvirksomheder	14
Skindvirksomheder	4
Spinderier	3
Bygningsindustri	297
Stenindustri	17
Smedier og værksteder	94
Bilværksteder	52
Trykkerier	20
Kemisk industri	5
Skibsværfter	8
Bådebyggere	14
Sejl- og fiskeredskaber	10
<u>EDB virksomheder</u>	<u>9</u>
<u>Ialt</u>	<u>589</u>

Kilde: Ídnaðarstovan

I 1980 har kontoret indsendt 48 ansøgninger om lån og tilskud til bygning af nye virksomheder, udvidelse af ældre og til moderniseringer til de forskellige låneinstitutter, fonds m. fl. Heraf har 24 ansøgere fået bevilget lån, medens 12 er blevet afslået, og 12 ikke er blevet færdigbehandlet.

Det samlede beløb for disse 48 projekter er på ca. 31 mill. kr.

HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV

Handel og serviceerhverv

Områderne er som andre erhvervsforhold særanliggende med færøsk lovgivning, dog er de almindelige erhvervsretlige love sat i kraft på Færøerne. Der kan nævnes lagtingslov nr. 33 af 20. december 1955 om næring med senere ændringer, lov nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 15. maj 1970 om passager- og gods-transport og lagtingslov nr. 24 af 28. marts 1956 om forsikrings-

virksomhed med senere ændringer.

Fra nationalregnskabet for de seneste år er bruttofaktorindkomsten for denne del af erhvervet vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 37. Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1970 og 1975-79

<u>Årets priser</u> <u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Handel, forlystelser og hoteller	56,8	131,5	169,6	217,0	234,5	256,5
Pengeinstitutter	31,1	74,3	77,1	116,0	140,7	170,9
Liberale erhverv	6,1	20,3	21,6	25,7	30,2	38,7
Husgerning	6,7	9,3	10,0	10,4	11,0	12,9
Skibsfart	11,7	35,9	51,0	62,8	66,4	77,9
Transport	20,0	35,1	40,2	53,3	64,0	67,1
<u>Ialt</u>	<u>132,4</u>	<u>306,4</u>	<u>369,5</u>	<u>485,2</u>	<u>546,8</u>	<u>624,0</u>

Kilde: Búskaparráðið

Færøske forsikringsselskaber har i henhold til lagtingslov monopol på at drive forsikringsvirksomhed på Færøerne, og alle sådanne selskaber er samlet i Tryggingarsambandið Føroyar. Det samlede antal nytegnede forsikringer var i 1979 15.245 og i 1980 13.716 mod 16.291 i 1978 og 15.068 i 1977. De samlede forsikringspræmier steg med 10,4 % fra 77,8 mill. kr. i 1978 til 85,9 mill. kr. i 1979, og med 9,9 % til 94,4 mill. kr. fra 1979 til 1980.

I 1979 blev der anmeldt skader på skibe for 47,0 mill. kr. og i 1980 for 23,5 mill. kr. mod 39,8 mill. kr. i 1978. Tryggingarsambandið's samlede nettofortjeneste var for 1979 1,6 mill. kr. og i 1980 3,0 mill. kr. mod 2,5 mill. kr. i 1978 og 7,5 mill. kr. i 1977.

Tabel 3. 38. Antal aktieselskaber 1970-80

	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. december</u>
1970	264	25	3	286
1971	286	30	3	313
1972	313	41	0	354
1973	354	32	1	385
1974	385	41	7	419
1975	419	22	17	424
1976	424	25	6	443
1977	443	56	3	496

(fortsættes)

Antal aktieselskaber 1970-80 (fortsat)

	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. december</u>
1978	496	36	1	531
1979	531	45	2	574
1980	574	54	11	617

Kilde: Aktieselskabsregistret

Ved udgangen af 1980 var der ialt 41 kommanditselskaber. Dette er uændret fra året før. At der i de tidligere år blev etableret så mange kommanditselskaber skyldes utvivlsomt, at kommanditisterne kun blev beskattet af de beløb, de fik udbetalt fra selskabet. Dette er ændret, og nu bliver kommanditselskaber og aktieselskaber beskattet efter samme regler, der indebærer, at indtægter under 40.000 kr. beskattes med 36 %, mellem 40.000 kr. og 100.000 kr. med 42 % og indtægter over 100.000 kr. med 48 %. Denne skattebyrde svarer stort set til skattebyrden for personer.

Transport

Til person- og godstransport såvel søværts som landværts kræves en forud meddelt skriftlig tilladelse fra landsstyret. Denne tilladelse kan dog meddeles af kommunerne, hvis befordringen ikke overskrider kommunens grænser.

Al søtransport mellem øerne varetages nu af det offentlige. I 1974 overtog det landsejede rederi "Strandfaraskip Landsins" færgeforbindelsen Tórshavn-Skálafjørður, og i sommeren 1976 overtog landet også færgeforbindelsen mellem Vestmanna og Oyrargjógv.

Persontransporten til lands varetages af selskaber og enkeltpersoner. Godstransporten til lands, der helt har været på private hænder, drives nu delvis af det offentliges selskab, Strandferðslan, der med store lastbiler transporterer gods mellem byderne.

Notorkøretøjer

I året 1980 steg antallet af registrerede automobiler og motorcykler med 472. Ved årets slutning var tallet for disse køretøjer 11.912, medens tallet i 1970 var 3.639 og i 1975 7.430. I dette tal er ikke medregnet knallerter, hvoraf der ved udgangen af 1980 var 2.287.

Tabel 3. 39. Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1980

	<u>Last- og va- revogne</u>	<u>Busser</u>	<u>Hyre- vogne</u>	<u>Person- vogne</u>	<u>Motor- cykler</u>	<u>På- hængs- vogne</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	855	12	105	3.348	34	65	4.419
Norðoyar	196	5	35	1.158	5	16	1.415
Eysturoy	359	19	45	2.215	8	28	2.674
Streymoy	212	8	26	858	7	13	1.124
Vágar	105	8	16	617	3	4	753
Sandoy	51	8	10	213	17	2	301
Suðuroy N	108	10	28	538	18	7	709
Suðuroy S	86	10	18	387	0	16	517
Ialt	1.972	80	283	9.334	92	151	11.912

Kilde: Landfogeden på Færøerne

I løbet af året er der indregistreret 1.259 nye biler.

Fra 1977 til 1978 steg antallet af motorkøretøjer med 15 %, fra 1978 til 1979 med 7 % og fra 1979 til 1980 med 4 %. Knallerter er ikke medregnet heri.

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Flyvetrafikken er fællesanliggende. Alle driftsudgifter i forbindelse med flyvepladsen i Vágar afholdes af staten. P/f Flog-felag Føroya har ekspeditionen.

Tabel 3. 40. Antallet af flyvepassagerer i årene 1970, 1975 og 1977-80

<u>Antal passagerer</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Ankomst fra:</u>						
Danmark	6.164	13.220	17.796	19.256	21.340	21.403
Norge	900	820	661	847	749	761
Island	1.229	1.845	2.107	2.141	1.888	1.734
Skotland	522	655	167	147	124	87
Andre lande	-	29	25	25	54	487
Ialt ankommet	8.815	16.569	20.756	22.467	24.155	24.472
<u>Afrejse til:</u>						
Danmark	6.607	13.397	17.774	19.366	21.473	21.509
Norge	651	950	836	1.067	774	738
Island	1.189	1.480	1.909	1.920	1.821	1.776
					(fortsættes)	

Antallet af flyvepassagerer i årene 1970, 1975 og 1977-80 (fortsat)

<u>Antal passagerer</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Skotland	548	731	170	146	106	72
Andre lande	-	24	20	78	7	361
<u>Ialt afrejst</u>	<u>8.995</u>	<u>16.582</u>	<u>20.709</u>	<u>22.577</u>	<u>24.181</u>	<u>24.456</u>
<u>Transit</u>	<u>142</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Passagerer ialt</u>	<u>17.952</u>	<u>33.151</u>	<u>41.465</u>	<u>45.049</u>	<u>48.336</u>	<u>48.928</u>

Kilde: Statens luftfartsvæsen

I forhold til 1979 er antallet af passagerer i 1980 steget med 592 eller 1,2 %.

Passagerantallet fra Danmark steg i 1980 med 0,3 %, og passagertrafikken fra Norge med 1,6 %, medens passagertrafikken fra Island faldt med 2,3 % og fra Skotland med 32,1 %.

Passagerantallet til Danmark steg i 1980 med 0,2 %, medens passagertrafikken fra Norge faldt med 4,7 %, fra Island med 2,3 % og fra Skotland med 32,1 %.

Den nye lufthavnsbygning, der blev påbegyndt i 1976, blev færdig i 1978. I forhold til den gamle bygning rummer denne 4-5 gange så mange passagerer, ca. 800.

I 1979 blev arbejdet med at forlænge landingsbanen på Vágar samt opsætte radionavigatorisk landingsudstyr afsluttet. Flyvepladsen er forlænget med 150 meter fra 1100 meter til 1250 meter.

Besejling

Det stadigt stigende antal rejsende ad søvejen i de seneste mange år ændredes i 1979. I året blev der transporteret 33.331 passagerer, medens der i 1978 blev transporteret 36.167. I 1980 er antallet af rejsende ad søvejen igen steget betydeligt. Gennem året blev der transporteret 41.876, dette er en stigning fra 1979 til 1980 på 25,6 %.

Tabel 3. 41. Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1979 og 1980

	<u>1979</u>		<u>1980</u>	
	<u>Ankommet</u>	<u>Afrejst</u>	<u>Ankommet</u>	<u>Afrejst</u>
Danmark	7.296	6.871	8.635	9.337
Norge	3.716	3.213	5.341	5.694
Island	2.703	2.934	3.495	3.987
Skotland	2.920	3.678	2.857	2.530
<u>Ialt</u>	<u>16.635</u>	<u>16.696</u>	<u>20.328</u>	<u>21.548</u>

Kilde: Fa. H. C. Müller, p/f Skipafelagið Føroyar og Strandferðslan

SKIBSFLÅDEN

Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1975, 1979 og 1980

Ved slutningen af 1980 var der 310 skibe på mere end 20 BRT med en samlet tonnage på 70.422 BRT. Dette er et skib mindre end i 1979, men der har dog været en stigning i bruttotonnagen på 186 BRT.

Tabel 3. 42. Oversigt over skibsflåden i 1975, 1979 og 1980

	1975		1979		1980	
	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT
Fiskerskibe	227	46.314	263	52.424	261	51.761
Passagerskibe	15	4.757	21	8.884	21	9.083
Fragtskibe	20	7.442	12	4.441	12	6.010
Sandpumpere	11	1.226	9	1.388	10	1.444
Tangskibe	-	-	-	-	1	27
Tankskibe	1	92	2	1.687	1	92
Havundersøgelsesskibe	1	138	1	138	1	138
Vagt- og bjærgningsskibe	-	-	2	1.185	2	1.185
Lystfartøjer	1	89	1	89	1	89
Ialt	276	60.058	311	70.236	310	69.829

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 43. Tilgang af fartøjer i 1980

Navn	Byggeår	BRT	Art	Byggested
Hvannhólmur	1980	149,89	Hæktrawler	Danmark
Leivur í Hesti	1980	98,19	"	Frankrig
Norðlandia	1980	499,18	Fryseskib	Færøerne
Roc Amodour	1973	709,00	Hæktrawler	Frankrig
Snæbjørn	1980	29,69	Tangtrawler	Færøerne
Steinhúsbrøður	1960	49,26	Lineskib	Danmark
Ternan	1980	427,90	Passagerskib	Færøerne
Turið	1961	88,91	Lineskib-træ	Sverige
Teistin	1969	2.430,07	Passagerskib	Danmark
Vatnhamar	1961/62	100,0	Lineskib-træ	Danmark
Ialt 10 skibe		4.582,09		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af de 10 nyanskaffede skibe var 5 nybygninger, medens de andre skibes alder var: Steinhúsbrøður 20 år, Turið og Vatnhamar 19 år, Teistin 11 år og Roc Amadour 7 år.

Tabel 3. 44. Afgang af fartøjer i 1980

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>BRT</u>	<u>Art</u>	<u>Årsag</u>
Dúgván	1967	598	Passagerskib	Solgt/Guinea
Edith M.	1975	334	Industri trawler	- /Holland
Gerðhamar	1975	186	Lineskib stál	- /Grønland
Magnus í Rituvík	1972	206	Industri trawler	- /Danmark
Rókur	1971	755	Fragtskib	- /Norge
Róland II	1978	79	Ferskfiskesk.stál	- /Norge
Reynsatindur	1962	252	Lineskib stál	- /Grønland
Sjóborgin	1884	83	Line- og trawl skib træ	- /England
Stella Nova	1973	1.595	Tankskib	- /Liberia
Teistin	1950	98	Passagerskib	- /Danmark
V. U. Hammershaimb	1964	803	Fryseskib stál	- /Grønland
<u>Ialt 12 skibe</u>		<u>4.989</u>		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 45. Den samlede færøske skibsflåde 1970-80

<u>År</u>	<u>Pr. 1. jan.</u>		<u>Tilgang</u>		<u>Afgang</u>		<u>Pr.31. dec.</u>	
	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>
1970	216	45.314	12	2.231	5	712	233	46.833
1971	233	46.833	21	3.935	3	785	241	49.983
1972	241	49.983	30	2.939	6	1.491	265	51.431
1973	265	51.431	21	6.467	19	4.512	267	53.386
1974	267	53.386	15	6.075	15	5.207	267	54.368
1975	267	54.368	17	7.853	8	2.189	276	60.058
1976	276	60.058	20	6.975	14	3.326	282	63.735
1977	282	63.735	24	5.230	10	2.581	296	66.418
1978	296	66.418	16	4.712	4	960	308	70.172
1979	306	70.172	10	2.463	7	2.399	311	70.236
1980	311	70.236	10	4.582	11	4.989	310	69.829

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Til belysning af den fortsatte fornyelse og modernisering af fiskerflåden er der i næste tabel givet en oversigt over antallet af fiskerskibe i hver kategori, deres bruttotonnage og vejede gennemsnitsalder, d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af 1975, 1979 og 1980.

Tabel 3. 46. Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1979 og 1980

	Antal			Bruttotonnage			Vejet gennemsnitsalder		
	1975	1979	1980	1975	1979	1980	1975	1979	1980
<u>Stålskibe</u>									
Saltfisk-trawlere	4	5	5	2.057	3.788	3.788	8,1	5,3	6,3
Ferskfisk-skibe	10	40	42	4.250	9.765	10.643	6,4	7,8	8,6
Industri-trawlere	35	19	18	9.831	4.995	4.642	9,9	17,9	20,2
Trawlere ialt	49	64	65	16.838	18.548	19.073	8,7	10,0	11,0
Linebåde	31	35	34	7.707	7.741	7.378	12,8	14,8	16,1
Notskibe	19	18	18	7.672	8.166	8.166	7,5	11,6	12,6
Fryseskibe	16	24	23	5.346	9.467	8.779	8,0	8,8	9,1
Stålskibe ialt	115	141	140	37.563	43.922	43.396	9,6	10,9	11,8
<u>Træskibe</u>									
Line- og trawlskibe	97	104	104	5.184	5.651	5.689	37,0	33,7	33,2
Oplagte skibe	10	18	17	2.132	2.851	2.676	33,9	35,1	36,9
Fiskerskibe ialt	222	263	261	44.879	52.424	51.761	14,6	14,7	15,5

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af tabellen ses, at gennemsnitsalderen efter vægt er større for træskibene end for skibe af stål, henholdsvis 33,2 og 11,8 år.

For den samlede fiskerflåde var den vejede gennemsnitsalder i 1980 15,5 år mod 14,7 år i 1979 og 14,6 år i 1975.

Tabel 3. 47. Dæksfartøjer 5-20 BRT 1972-1980

	Antal	BRT
Ultimo 1972	123	1.682
" 1973	135	1.766
" 1974	155	1.931
" 1975	159	2.025
" 1976	174	2.111
" 1977	205	2.440
" 1978	191	2.319
" 1979	216	2.530
" 1980	209	2.510

Kilde: Skibsregistret

Antallet af dæksfartøjer mellem 5 og 20 tons steg fra 1979 til 1980 med 7 og i tons med 20.

Tabel 3. 48. Fiskerskibe i ordre og under bygning ultimo 1980

<u>Prod. land</u>	<u>Antal</u>	<u>Skibstype</u>
Færøerne	1	trawler
Frankrig	2	trawlere
<u>Ialt</u>	<u>3</u>	

Kilde: Færøernes landsstyre

OFFENTLIG VIRKSOMHED

(Veje, elektricitetsforsyning, havne og landingspladser, telekommunikation og postvæsen)

Veje

I henhold til lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 om landsveje henregnes følgende veje til landsveje: Veje mellem bygder og veje fra bygd til kaj, der har betydning for trafikken mellem øerne. Almindeligvis regnes kun en vej gennem bygder og mellem nabo-bygder som landsvej. Landet anlægges og vedligeholder landsvejene.

Anlæg af enkelte større vejstrækninger finansieres ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne med op til 85 % af anlægsværdien.

De øvrige bygdeveje er kommuneveje og anlægges og vedligeholdes af kommunerne.

Vejnettet er under stadig udbygning. I 1980 har flere vejstrækninger været under anlæg, ligesom der er sket forbedringer af eksisterende veje.

Tabel 3. 49. Vejenes længde, kapacitet og belægning (Tallene i parentes angiver længden af tunneller)

<u>Km</u>	<u>Ensporede veje</u>		<u>Tosporede veje</u>		<u>Ialt km</u>
	<u>Asfalt- belagte</u>	<u>Grus- belagte</u>	<u>Asfalt- belagte</u>	<u>Grus- belagte</u>	
Norðoyar	14,2(5) ¹⁾	4,6	12,7	-	31,5
Eysturoy	68,7	1,0	64,0(2,5) ²⁾	-	133,7
Streymoy	34,9	6,9	71,8(0,7)	8,5	122,1
Vágar	4,4		15,5	2,3	22,2

(fortsættes)

Vejenes længde, kapacitet og belægning (fortsat)

<u>Km</u>	<u>Ensporede veje</u>		<u>Tosporede veje</u>		<u>Ialt km</u>
	<u>Asfalt- belagte</u>	<u>Grus- belagte</u>	<u>Asfalt- belagte</u>	<u>Grus- belagte</u>	
Sandoy	16,7	1,2	13,2	-	31,1
Suðuroy	43,7(3)	3,1	25,1	-	71,9
Ialt i 1980	182,6	16,8	202,3	10,9	412,5
Ialt i 1979	175,7	26,4	194,3	4,7	401,1
Ialt i 1978	156,0	46,8	185,1	8,1	396,0

1) Heraf 3,8 km tunneller med betonkørebane

2) Heraf 0,2 km bro over Streymur og 2,5 km tunnel med betonkørebane

NB Som tosporede er regnet veje, der er 5 m eller mere brede

Kilde: Landsingeniøren

Tabel 3. 50. Udgifter til det færøske landevejsnet

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Nyanlæg af veje og tunneller	14,8	48,2	36,6	38,1	49,3	56,8
Til stenbrud og asfaltværk	0,1	3,2	13,0	3,3	1,4	6,2
Til alm. vedligeholdelse og forbedringer	5,2	17,7	12,8	23,0	28,3	25,7
Værksteder, maskiner og redskaber	-	-	16,2	10,2	8,8	3,7
Tilskud til kommunale veje	-	-	-	4,9	3,2	5,9
Andet	-	0,3	3,3	1,9	2,3	0,3
<u>Ialt</u>	<u>20,1</u>	<u>69,4</u>	<u>81,9</u>	<u>81,4</u>	<u>93,3</u>	<u>98,6</u>

Kilde: Landsingeniøren

Asfaltering af landsveje

I 1980 er der med undtagelse af Kalsoy asfalteret på alle øer, hvor der findes landsveje, ligesom der er foretaget større og mindre forbedringer og ombygninger af dele af de ældre vejstrækninger.

På Suðuroy er der i året asfalteret 4,0 km, på Sandoy 5,6 km, på Vágar 2,8 km, på Streymoy 34,9 km, på Eysturoy 33,1 km og på Norðoyar 3,1 km. Ialt er der i året asfalteret 83,5 km af landsveje.

Tilskud til kommuner til asfaltering

På finanslagtingsloven har der fra og med finansåret 1974/75 at regne hvert år været afsat et beløb, § 13, stk. 7, "Henlæggelse i fond til tilskud til kommuner til asfaltering". Oprindeligt var der en bemærkning om, at kommunerne tildeles 100 kr. pr. indbygger pr. år. I 1977/78 blev dette ændret til 120 kr. pr. indbygger pr. år og i 1978/79 til 150 kr. pr. indbygger pr. år.

I 1980 blev der fra fonden ydet tilskud på ialt 7.817.193,- kr., der fordeler sig blandt kommunerne som vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 51. Tilskud til kommuner til asfaltering

	Ydet tilskud		
	<u>pr. 31/12 1979</u>	<u>i 1980</u>	<u>pr. 31/12 1980</u>
Svínoy		81.845	81.845
Viðareidí	281.925		281.925
Hvannasund	31.800		31.800
Klaksvík	2.477.485	644.068	3.121.553
Fuglafjørður	794.766	461.100	1.255.866
Leirvík	365.540		365.540
Gøta	547.205	122.850	670.055
Runavík	657.488	468.960	1.126.448
Nes	266.203		266.203
Skáli	319.729	187.200	506.929
Sjógv	231.550	248.284	479.834
Eiði	317.195	174.300	491.495
Gjógv	32.725	62.700	95.425
Funningur	65.945		65.945
Haldarsvík	221.590	12.244	233.834
Hósvík		146.217	146.217
Kollafjørður		203.754	203.754
Kvívík	52.529	115.588	168.117
Vestmanna	673.556	374.000	1.048.256
Tórshavnar uttanb.	571.785	134.550	706.335
Kirkjubøur	20.438		20.438
Hestur	198.864		198.864
Nólsoy	174.433		174.433
Sandavágur	380.706		380.706
Miðvágur	85.300	629.235	714.535
Sørvágur	521.565	296.220	817.785
Bøur	6.200	2.886	9.086

(fortsættes)

Tilskud til kommuner til asfaltering (fortsat)

	Ydet tilskud		
	pr. 31/12 1979	i 1980	pr. 31/12 1980
Sandur	83.921	342.855	426.776
Skopun	80.974	295.557	376.531
Skálavík	90.263	95.138	185.401
Húsavík	75.447	75.849	151.296
Þkúvoy	80.210		80.210
Hvalba	562.765	123.300	686.065
Tvöroyri	278.100		278.100
Fámjin		125.415	125.415
Porkeri	94.325	57.881	152.206
Vágur	1.148.169		1.148.169
Sumba	475.349		475.349
Tórshavn	5.712.429	2.334.497	8.046.926
Ialt	17.978.474	7.817.193	25.795.667

Kilde: Landsingeniøren

I 1980 har følgende vejarbejder været under udførelse:

På Suðuroy har der været arbejdet på vejen til Víkarbyrgi, og denne er nu kommet inden for gærdet forbi den dyrkede indmark.

På Vágar fortsætter ombygningen af strækningen Sørvágur-Bøur. Der er også anlagt vej ovenover vest for bygden.

På Streymoy er vejstrækningen Hórvík-Hvítanæs-Sund asfalteret, og man har samtidig arbejdet på færdiggørelse af strækningen Sund-Kaldbak. Strækningen fra Kráargil og til Fjørð i Vestmanna er kommet så langt, at der kan køres ad den. På vejen til Syðradalur har man gravet 1,7 km, og man er nu kommet 600 m nord om Gjáir. Strækningen fra Hvalvík-Hósvík er færdig ombygget og asfalteret, og 300 m indkørsel til Hvalvík er også færdiggjort.

På Eysturoy har man arbejdet med nedkørselen til Eiði, og 150 m er færdige. Ombygningen af vejen mellem Skáli og Skála-botnur fortsætter.

På Norðoyar er man nu kommet 3,1 km fra Hattarvík mod Kirkju. På strækningen Húsar-Mikladalur kom man den 4. december igen med den sidste af de tre tunneller.

Autoværn

Der opsættes autoværn langs vejene efter behov. Der er ialt opsat 59,9 km autoværn, og de fordeler sig på de forskellige områ-

der som vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 52. Autoværn opsat i 1980

Område	Opsat i 1980	Km ialt	Område	Opsat i 1980	Km ialt
Suðuroy	0,5	12,1	Streymoy	0,8	15,8
Sandoy	-	5,3	Eysturoy	0,4	17,3
Vágar	0,1	1,7	Norðoyar	2,2	7,7
Ialt		19,1			40,8
					Ialt 59,9

Kilde: Landsingeniøren

Afmærkninger

Til orientering i trafikken er der malet afmærkninger på vejene. På et-sporede veje males rabatlinier, medens der på tosporede veje males rabat- og midterlinier. I 1980 er der malet på nedenævnte vejstrækninger med den anførte linjelængde, således at de stiplede linier kun er medregnet med den malede del.

Tabel 3. 53. Vejlængder

	Km vejlængde	Heraf 2 gange	Km linie
Norðoyar	16,95	0	36
Eysturoy	95,0	0	173
Streymoy	98,8	18	245
Vágar	19,9	0	43
Sandoy	17,1	0	36
Suðuroy	68,2	8	126
Ialt	315,95	26	659

Kilde: Landsingeniøren

Byggesager

Lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 bestemmer, at de kommunale byggemyndigheder ikke må give tilladelse til byggeri ved landsveje uden at forelægge sagen for landets vejmyndigheder. I 1980 behandlede landsingeniøren 170 sager vedrørende bygning ved landsveje.

Trafiktælling på hovedveje

Trafikken på hovedvejene tælles regelmæssigt og er nedenfor opstillet som gennemsnitstrafik pr. døgn, som viser det samlede antal køretøjer, der på et år kører i begge retninger over tællestedet, delt med antallet af dage i året (365).

Tabel 3. 54. Gennemsnitstrafik pr. døgn

Vej nr.	Tællested	Gennemsnitstrafik pr. døgn				
		1974	1976	1978	1979	1980
1o	Oyggjarvegur, på Bøllureyn	1.372	1.721	2.362	2.445	2.138
4o	Kollafjarðardalur, vest for Oyggjarvegur	700	725	1.094	1.415	1.526
1o	Kollafjarðardalur, øst for Oyggjarvegur	503	1.137	1.695	2.144	2.897
1o	Tunnelvejen, oven over Norðskáli		730	964	1.193	1.178
7o	Á Gøtueiði	1.005	1.053	1.490	1.591	1.519
1o	Í Heiðunum, ved Høgaból	1.993	2.890	4.488	3.258	3.299
2o	Á Nesi, Vágur	387	543	847	854	769
3o	Ved Sandsvatn, inni í Vika	208	298	-	606	752
4o	Við Leitisvatn, ved Leitisrætt	730	775	1.290	1.164	1.659
7o	Mellem tunnellerne på Borðoy	377	423	571	665	703

Kilde: Landsingeniøren

El-forsyning

Tabel 3. 55. Den samlede produktion og salget af el

	70/71	75/76	76/77	77/78	78/79	79/80
El-prod., mill. kwh.brutto	71,41	106,15	115,10	123,47	135,67	141,59
(heraf vandkraft)	55,93	46,68	47,06	48,88	43,18	59,39
Salg af strøm, mill. kwh.	63,52	91,30	99,23	106,67	108,04	123,40
Driftsindtægter mill. kr.	14,73	31,41	38,93	48,93	58,06	62,55
Driftsudgifter mill. kr. ¹⁾	13,64	33,33	35,71	41,83	58,46	66,24
Anlægsværdi mill. kr.	99,98	155,00	166,15	161,73	187,54	202,09
Afskrivning mill. kr.	33,06	55,89	62,50	63,83	74,07	90,45

1) Incl. afskrivninger 16,38 mill. kr. og olieforbrug 20,02 mill. kr. i 1979/80

Kilde: SEV

I 1974/75 blev Sundsværket tilsluttet med 2 x 6,0 MW og i 1978/79 forøget med 1 x 6,0 MW.

Tabel 3. 56. El-selskabets fordelingsanlæg pr. 1. april 1980

	60 kV	20 kV	10 kV	0,6 kV	0,4 kV
Ledninger og kabler km	48	368	332	13	532
Transformere stk.	8	128	140	6	-

Kilde: SEV

Havne- og landingspladser

Havnene og landingspladserne på Færøerne bygges og drives af kommunerne.

Udbygningen deles i økonomisk henseende i 2 grupper:

A. Større havne og B. Mindre havne og landingspladser.

A. Større havne, hvor hovedregelen er, at statskassen og landskassen yder tilskud, henholdsvis med 25 og 50 % af de rene byggeudgifter, medens kommunerne selv afholder de resterende 25 % af finansieringsudgifterne. Disse havne er opført på de af lagtinget vedtagne havneplaner. Den næstsidste havneplan vedrører tiden indtil 31. marts 1979. I 1978 vedtog Færøernes lagting en ny havneplan for tidsrummet 1. april 1978 til 31. marts 1984.

De reelle anlægsudgifter bliver sædvanligvis større end det beløb, de er budgetteret til i havneplanerne, og derfor vedtog Færøernes lagting i maj 1974 en ekstraordinær bevilling til havnebyggerier på 36 mill. kr. for den da gældende havneplan, der gik til 31. marts 1979, og i maj 1976 en ekstraordinær bevilling på 19,25 mill. kr. til Miðvágur/Sandavágur, Skopun og Sandur kommuner, hvortil landskassen yder 75 % i tilskud, medens statskassen intet yder.

Til Tórshavn kommune, der ikke var inkluderet i havneplanen 1969-1978, bevilgede Færøernes lagting i december 1965 50 % af 17.375 mill. kr. over 10 år til udbygning af Tórshavn havn, og i 1971 blev denne bevilling forhøjet med 3 mill. kr., og tidsfristen samtidig forlænget til 12 år. I maj 1970 fik Tórshavn havn yderligere en bevilling, der var på 50 % af 4,0 mill. kr. over 10 år.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne pr. 31. december 1980.

Tabel 3. 57. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne

Kommune	Bevilling					Bygget for mill. kr.	Rest af bev. mill. kr.
	10 års-plan 69-78 mill.kr.	Tillægsbev. 1974 mill.kr.	Andre bevil-linger mill.kr.	6 års-plan 78-84 mill.kr.	Ialt mill.kr.		
Klaksvík	6.000	4.000		25.000	35.000	17.320	17.680
Fuglafjørður	2.000	1.500		10.000	13.500	5.063	8.437
Leirvík	6.500	2.500		5.000	14.000	8.700	5.300
Gøta	2.000	2.250		10.000	14.250	14.250	-

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne (fortsat)

Kommune	Bevilling					Bygget for mill. kr.	Rest af bev. mill. kr.
	10 års-plan 69-78 mill.kr.	Tilbudsbev. 1974 mill.kr.	Andre bevil-linger mill.kr.	6 års-plan 78-84 mill.kr.	Ialt mill.kr.		
Runavík	6.500	2.000		15.000	23.500	12.391	11.109
Nes	1.400	1.000		8.000	10.400	5.400	5.000
Skáli	2.000	1.500		10.000	13.500	9.878	3.622
Sjógv	1.000	750		8.000	9.750	1.950	7.800
Eiði	2.000	1.000		8.000	11.000	11.000	-
Haldarsvík	1.000	750		6.000	7.750	1.750	6.000
Kollafjørður	2.000	1.000		6.000	9.000	1.199	7.801
Tórshavn			24.375	20.000	44.375	25.787	18.588
Vestmanna	2.000	2.500		15.000	19.500	2.953	16.547
Miðvágur/ Sandavágur	3.000	2.500	9.500	8.000	23.000	12.185	10.815
Sørvágur	1.500	1.350		8.000	10.850	9.080	1.770
Skopun	3.500	4.500	5.000	7.000	20.000	14.560	5.440
Sandur	3.750	2.300	4.750	8.000	18.800	14.848	3.952
Hvalba	1.000	850		10.000	11.850	11.850	-
Tvøroyri	4.000	2.000		15.000	21.000	7.210	13.790
Porkeri	1.000	750		5.000	6.750	1.739	5.011
Vágur	4.000	1.000		12.000	17.000	9.312	7.688
Ialt	56.150	36.000	43.625	219.000	354.775	198.425	156.350

Kilde: Landsingeniøren

I 1980 har man inden for gruppe A arbejdet i følgende kommuner

Færdiggjorte arbejder:

Klaksvík: 120 m anløbsbro á Stongunum
52 m anløbsbro i Klaksvík
Sørvágur: 102 m forlængelse af anløbsbroen

Arbejder under udførelse:

Klaksvík: Bro og havneområde á Vágssstongunum
Fuglafjørður: Bro og havnemole ved kajen
Gøta: Havnemole og uddybning i havnen
Runavík: Bro til fragtskibe
Nes: Havnemole uden for Toftagjógv
Skáli: 194 m anløbsbro nord for dokken

Arbejder under udførelse (fortsat):

Eiði:	Havnemole og havneområde
Sandur:	Havnemole og forlængelse af pieren
Hvalba:	Skibskajen ved Hamranes
Vágur:	Oliekaj

De seneste år har lagtinget ydet 75 % i tilskud til regulering og byggemodning af havneområder for visse af de større havne. Til disse arbejder yder statskassen ikke tilskud, idet kommunerne finansierer de resterende 25 % af udgifterne.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende disse tilskud pr. 31. december 1980. Dette er alle bevillinger, der er ydet siden 1968.

Tabel 3. 58. Tilskud til regulering og byggemodning af havneområder

<u>Kommune</u>	<u>Bevilling 1.000 kr.</u>	<u>Bygget for 1.000 kr.</u>	<u>Rest af bev. 1.000 kr.</u>
Fuglafjórður	975	500	475
Leirvík	250	-	250
Gøta	600	400	200
Runavík	300	300	-
Nes	320	320	-
Skáli	1.000	857	143
Sjógv	1.750	1.500	250
Eiði	400	380	20
Haldarsvík	600	600	-
Vestmanna	1.050	450	600
Sørvágur	1.000	-	1.000
Skopun	1.060	1.060	-
Sandur	500	-	500
Tvøroyri	640	172	468
Vágur	640	640	-
<u>Ialt</u>	<u>11.085</u>	<u>7.179</u>	<u>3.906</u>

Kilde: Landsingeniøren

De samlede byggeudgifter inden for gruppe A i løbet af året er ca. 50 mill. kr.

B. Mindre havne og landingspladser, hvor landskassen yder 75 % i tilskud og kommunerne de resterende 25 % af finansieringsudgifterne.

I maj 1974 vedtog lagtinget en 5 års plan for udbygning af

mindre havneanlæg, anløbsbroer og bådebassiner. Denne plan gik til 31. marts 1979, og de samlede investeringsbeløb er på 15,4 mill. kr. Iøvrigt bevilger lagtinget sædvanligvis hvert år tilskud over bestemte åremål til udbygning af mindre havne og landingspladser efter ansøgninger fra kommuner.

De samlede tilskudsbevillinger for finansåret 1980/81 er 75 % af 23.205 mill. kr.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser pr. 31. december 1980.

Tabel 3. 59. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser

<u>Kommune</u>	<u>5 års-plan 74-79 1000 kr.</u>	<u>Bevilling</u>		<u>Bygget for 1000 kr.</u>	<u>Rest- bev. 1000 kr.</u>
		<u>Alm. havne- bev. 1000 kr.</u>	<u>Ialt 1000 kr.</u>		
Fugloy		1.700	1.700	708,1	991,9
Svínoy		430	430	430,0	-
Viðareiði	320	1.025	1.345	597,3	747,7
Hvannasund	480	3.175	3.655	2.487,3	1.167,7
Klaksvík		6.510	6.510	2.050,0	4.460,0
Kunoy		2.460	2.460	2.273,3	186,7
Mikladalur		565	565	226,5	338,5
Húsar		-	-	-	-
Elduvík	500	2.785	3.285	2.180,2	1.104,8
Oyndarfjørður		9.810	9.810	903,8	8.906,2
Fuglafjørður		2.570	2.570	1.165,2	1.404,8
Leirvík		1.130	1.130	930,0	200,0
Gøta		2.150	2.150	810,0	1.340,0
Runavík	2.000	6.960	8.960	5.028,2	3.931,8
Nes		8.950	8.950	5.406,2	3.544,8
Skáli		1.000	1.000	650,0	350,0
Sjógv		6.240	6.240	2.190,0	4.050,0
Sund	850	2.400	3.250	2.546,7	703,3
Eiði		5.185	5.185	5.085,0	100,0
Gjógv		-	-	-	-
Funningur		-	-	-	-
Haldarsvík		1.755	1.755	1.408,9	346,1

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med
mindre havne og landingspladser (fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Bevilling</u>				
	<u>5 års- plan 74-79 1000 kr.</u>	<u>Alm. havne- bev. 1000 kr.</u>	<u>Ialt 1000 kr.</u>	<u>Bygget for 1000 kr.</u>	<u>Rest- bev. 1.000 kr.</u>
Hvalvík		1.875	1.875	1.466,2	408,8
Hósvík		650	650	375,9	274,1
Kollafjörður		1.190	1.190	950,0	240,0
Kvívík		1.300	1.300	300,0	1.000,0
Vestmanna		3.800	3.800	-	3.800,0
Tórshavn/Kaldbak	1.300	1.750	3.050	2.900,0	150,0
Tórsh. uttanb.		4.000	4.000	1.399,0	2.601,0
Kirkjubøur		475	475	387,6	87,4
Hestur		5.230	5.230	957,0	4.273,0
Nólsoy	2.850	4.500	7.350	3.050,0	4.300,0
Sandavágur	1.500	6.640	8.140	6.070,0	2.070,0
Miðvágur		6.030	6.030	930,0	5.100,0
Sørvágur		2.290	2.290	1.036,8	1.253,2
Bøur		150	150	50,0	100,0
Mykines		140	140	40,0	100,0
Sandur		5.280	5.280	704,6	4.575,4
Skopun		750	750	726,7	23,3
Skálavík	1.200	4.060	5.260	3.108,6	2.151,4
Húsavík	750	1.664	2.414	1.485,6	928,4
Skúvoy		900	900	350,0	550,0
Hvalba	1.600	6.370	7.970	5.452,4	2.517,6
Tvøroyri		2.235	2.235	955,0	1.280,0
Fámjin		910	910	382,9	527,1
Hov		145	145	95,0	50,0
Porkeri		1.235	1.235	912,1	322,9
Vágur		1.100	1.100	500,0	600,0
Sumba	2.000	3.890	5.890	4.040,6	1.849,4
<u>Ialt</u>	<u>15.350</u>	<u>135.359</u>	<u>150.709</u>	<u>75.701,7</u>	<u>75.007,3</u>

Kilde: Landsingeniøren

I 1980 har man arbejdet inden for gruppe B i følgende kommuner:

Færdiggjorte arbejder:

Viðareiði:	Oprydning til nye bådehusgrunde og sikret bakken i Eyðsvík.
Kunoy:	Forlængelse af landingsbroen i Haraldssund.
Sund:	Bådebro i Oyrabakki.
-	Stenkast i Oyri.
Eiði:	Bådebassin ved Ljósá.
Haldórsvík:	Forbedringer af landingspladsen i Tjørnuvík.
Tórshavn:	Forlængelse af landingsbroen i Hoyvík.
-	Anlæbsbro og ophaling i Hvítanes.
Hvalba:	Kajanlæg og bådehavn i Nes.

Arbejder under udførelse:

Kunoy:	Fortsættelse af bygning af 250 m landingsvej i Kunoy bygd.
Oyndarfjørður:	Fiskerihavn.
Runavík:	Anlægsbro i Söldarfjørður.
Nes:	Stenkast i Toftir.
Skáli:	Bådehavn i Skáli.
Sjógv:	Uddybning af bådebassinet i Selatrað.
Hvalvík:	Anlægsbro i dæksbådehavnen i Hvalvík.
Tórshavnar uttanb.	Stenkast i Argir.
Sandavágur:	Vej til Giljanes.
Miðvágur:	Bådebassin i Miðvágur.
-	Vej i Prestlandið.
Vágur:	Bådebassin i Vágur.
Sumba:	Dæksbådehavn i Lopra.

De samlede byggeudgifter i løbet af året er ca. 17 mill. kr.

I forbindelse med havne og landingspladser er der i løbet af året udført arbejder for ca. 67 mill. kr. Regner man med, at arbejdslønnen ligger på 36 % af byggeudgifterne, d. v. s. 24 mill. kr., svarer dette til, at 350 mand har tjent størstedelen af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Tabel 3. 60. Samlede investeringer i havne- og landingspladser i mill. kr. i årene 1972, 1976 og 1978-80

	<u>1972</u>	<u>1976</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Større havne incl. byggemodn.	19,8	8,7	12,1	26,1	50
Mindre havne og landingspl.	3,3	9,3	10,0	9,6	17
<u>Ialt</u>	<u>23,1</u>	<u>18,0</u>	<u>22,1</u>	<u>35,7</u>	<u>67</u>

Kilde: Landsingeniøren

På Færøerne er der 21 større havne, 11 mindre havne og 98 badebassiner og landingspladser. En oversigt over aktiviteten i 6 af de største havne er vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 61. Aktiviteten i de 6 største havne 1974-80

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1000 t.</u>			<u>Samlede</u>
		<u>Antal</u>	<u>1.000 t.</u>	<u>Udlosset</u>	<u>Indladet</u>	<u>År</u>	<u>indtægter</u>
							<u>1.000 kr.</u>
Tórshavn ¹⁾	1974	6.389	982,7	110,0	10,5	73/74	3.951
	1975	6.912	1.179,9	116,0	15,7	74/75	3.794
	1976	6.615	1.363,0	132,8	20,2	75/76	3.917
	1977	6.488	1.299,1	144,9	20,6	76/77	4.648
	1978	6.788	1.484,3	151,6	28,4	77/78	5.077
	1979	6.617	1.487,7	158,4	30,2	78/79	7.743
	1980	6.211	1.475,2	169,6	38,0	79/80	7.915
Klaksvík	1974	1.518	207,4	47,8	20,2	73/74	1.429
	1975	1.503	285,7	48,3	19,4	74/75	1.373
	1976	1.812	390,9	48,7	19,9	75/76	1.416
	1977	1.409	359,6	49,1	20,8	76/77	1.472
	1978	1.344	365,5	26,4 ²⁾	16,1	77/78	1.701
	1979	6.024	847,9	35,2	20,0	78/79	2.893
	1980	1.355	389,6	34,4	21,4	79/80	2.885
Fuglafj.	1974	1.681	201,7	33,5	50,0	73/74	497
	1975	1.446	173,0	17,7	46,9	74/75	568
	1976	1.507	176,2	17,0	49,2	75/76	524
	1977	1.434	169,8	23,6	51,7	76/77	618
	1978	1.573	232,3	28,1	47,5	77/78	651
	1979	1.666	250,2	25,3	44,4	78/79	1.164
	1980	1.394	222,5	26,5	40,7	79/80	1.183
Runavík	1974	1.239	164,1	56,0	27,0	73/74	660
	1975	1.190	160,7	50,6	27,7	74/75	704
	1976	1.320	160,4	46,8	30,6	75/76	824
	1977	1.737	191,6	62,7	27,8	76/77	871
	1978	1.843	219,3	59,7	20,7	77/78	948
	1979	1.724	230,2	62,5	21,7	78/79	1.705
	1980	1.481	213,4	68,5	16,4	79/80	2.029
Tvøroyri	1974	915	145,0	25,0	5,5	73/74	495
	1975	922	130,0	30,0	6,0	74/75	501
	1976	932	104,2	24,0	3,5	75/76	575
	1977	842	105,3	21,0	2,8	76/77	584

(fortsættes)

Aktivitet i de 6 største havne 1974-80 (fortsat)

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1000 t.</u>			<u>Samlede</u>
		<u>Antal</u>	<u>1.000 t.</u>	<u>Udlosset</u>	<u>Indladet</u>	<u>År</u>	<u>indtægter</u>
Tvøroyri	1978	782	122,8	22,0	3,6	77/78	594
	1979	795	110,2	23,0	3,5	78/79	835
	1980	689	116,5	23,5	4,5	79/80	1.000
Vágur	1974	1.739	95,1	6,6	2,4	73/74	203
	1975	1.957	96,3	6,7	2,7	74/75	245
	1976	1.106	241,5	9,1	3,3	75/76	290
	1977	952	224,8	7,3	4,7	76/77	375
	1978	738	224,6	8,0	5,2	77/78	377
	1979	852	255,8	10,0	12,2	78/79	853
	1980	932	260,6	10,0	10,3	79/80	713

- 1) I opgørelsen vedrørende Tórshavn er rutebådene medtaget
- 2) I oplysningerne vedrørende Klaksvík er kun Teistin medtaget af Strandfaraskip Landsins, Føroya Bjór, sandbådene og udroerbådene er ikke medtaget.

Kilde: Oplysninger fra de enkelte havne

De indenlandske telefonforbindelser

Telefonverk Føroya Løgtings blev etableret 19. november 1906, da lagtinget overtog Ólavur á Heygums telefonlinje mellem Vestmanna og Tórshavn. Telefonselskabets hovedopgave er at udbygge og forestå driften af telefonforbindelsen på Færøerne. Hele udbygningen indtil efter anden verdenskrig var baseret på bemandede, manuelle centraler. Enkelte steder, hovedsagelig i Tórshavn, var der en del jordkabel. Iøvrigt blev der benyttet luftledninger. Mellem nogle øer blev der anvendt søkabel og i enkelte tilfælde radioforbindelse.

1. maj 1953 blev den første automatisering gennemført på Færøerne, idet en automatcentral i Tórshavn blev taget i brug; men ikke før først i 1970'erne kom der for alvor gang i automatiseringen, der således også kom til at omfatte automatisk forbindelse mellem bygger - det er denne udbygningsetape, der sædvanligvis kaldes landsautomatiseringen. Denne udbygning blev færdig i april 1978. Herefter er samtlige øer blevet tilknyttet de eksisterende centraler således, at alle telefoner på Færøerne nu er automatiske.

Udgifterne til udbygning og driften af telefonvæsenet afholdes ikke over lagtingets finanslov, idet indtægterne fra abonnenterne dækker samtlige udgifter. Selve udbygningen finansieres del-

vis ved selvfinansiering og delvis ved låntagning. Af næste tabel fremgår antallet af centraler, abonnenter og ansøgere på venteliste i de seneste 10 år.

Tabel 3. 62. Antal centraler, abonnenter samt antal ansøgere på venteliste i finansårene 1970/71 - 1979/80

År	Centraler		Abonnenter		Ialt	Venteliste
	aut.	man.	aut.	man.		
1970/71	5	48	4.474	2.438	6.912	459
1975/76	13	20	9.134	1.395	10.529	467
1976/77	17	12	11.052	348	11.400	467
1977/78	19	4	12.059	32	12.091	552
1978/79	19	2	12.704	5	12.709	513
1979/80	19	0	13.279	0	13.279	417

Bemærkning: Inden landsautomatiseringen var blevet gennemført, omfattede ventelisten hovedsagelig ansøgere på bygd, men nu omfatter ventelisten hovedsagelig ansøgere i Tórshavn.

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Man var på et tidligt tidspunkt klar over, at landsautomatiseringen ville medføre, at den gamle automatcentral fra 1953 i Tórshavn måtte skiftes ud. Desværre opstod der problemer i denne forbindelse, således at sagen blev forsinket i flere år. I marts 1980 blev forholdene imidlertid bragt i orden, og den nye central blev taget i brug sommeren 1981.

I tabel 3. 63. er der udarbejdet en oversigt over telefonvæsenets økonomi samt antallet af personale.

Tabel 3. 63. Telefonvæsenets økonomi 1970/71 og 1975/76-1979/80

År	Drifts- indt. 1000 kr.	Drifts- udg. 1000 kr.	Investe- ringer 1000 kr.	Anlægs- værdi 1000 kr.	Fastlønnet personale
1970/71	7.584	7.299	3.981	15.175	106
1975/76	21.631	21.102	15.525	79.575	105
1976/77	22.562	22.904	12.790	88.212	102
1977/78	26.486	24.127	27.886	111.002	99
1978/79	29.247	31.758	17.951	123.086	101
1979/80	32.740	31.298	13.026	129.225	100

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Telefonvæsenets hovedopgave er telefonforbindelsen, men herudover har telefonvæsenet andre offentlige tekniske opgaver. For landsstyret passer telefonvæsenet samtlige radiosendestationer på Færøerne og har ansvaret for udbygningen. For det danske Post- og Telegrafvæsen har telefonvæsenet ansvaret for den tekniske vedlige-

holdelse af VHF-skibs-senderne, som Tórshavn radio anvender. Endvidere har telefonvæsenet ansvaret for den tekniske vedligeholdelse af sikkerhedsradioudstyret ved flyvepladsen på Vágar.

Telekommunikation med udlandet og med skibene

I 1906 blev der af Det Store Nordiske Telegraf-Selskab etableret en søkabelforbindelse mellem Shetlandsøerne og Tórshavn og derfra videre til Island. Hermed fik Færøerne telegrafforbindelse med det europæiske fastland. I 1954 oprettede post- og telegrafvæsenet en radiotelefonforbindelse mellem Færøerne og Danmark, og i 1961 oprettede post- og telegrafvæsenet, det britiske Post Office og Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i fællesskab et nyt, moderne søkabelanlæg mellem Skotland og Færøerne med videre forbindelse til Island. Dette kabel blev taget i brug i 1962, og der blev da mulighed for samtidig overføring af telefon- og telegrafforbindelser samt oprettelse af telextjeneste.

I 1971 blev der nedlagt et nyt, moderne søkabel mellem Shetlandsøerne og Færøerne, der blev taget i brug i slutningen af 1971. Telefonforbindelsen til udlandet varetages nu i et samarbejde mellem Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, post- og telegrafvæsenet og Telefonverk Føroya Løgtings. Samtidig blev radiotelefonforbindelsen, der blev oprettet i 1954, nedlagt.

Tabel 3. 64. Telekommunikation med udlandet og med skibene

	Udlandet			Skibene	
	Antal telegrammer (x 1000)	Antal rigstelefon samtaler (x 1000)	Antal telexabonnementer 31/12	Telegrammer	Samtaler
1966	102,5	94,0	26	16.621	24.891
1967	98,5	104,5	30	14.715	24.841
1968	102,0	99,0	40	13.076	24.670
1969	97,0	99,5	42	12.171	26.641
1970	94,5	111,5	44	11.566	28.599
1971	92,5	118,5	57	9.449	28.420
1972	83,0	194,0	59	8.450	33.252
1973	79,0	242,5	64	6.245	35.786
1974	76,5	290,5	68	4.861	40.242
1975	67,0	289,0	77	5.259	48.072
1976	52,3	91,3	77	5.161	55.744
1977	42,4	85,1	79	10.160	58.577
1978	39,2	67,3	91	18.352	64.447
1979	37,5	70,6	97	17.718	67.106
1980	34,2	68,9	101	14.726	59.338

Kilde: Det Store Nordiske Telegraf-Selskab

Vedrørende antallet af rigstelefon samtaler kan oplyses, at dette (68,9 x 1000) kun omfatter telefonistekspederede samtaler, da der ikke foreligger nogen opgørelse over samtaler, som foregår som telefonselvvalg.

Da telextjenesten sker over en fuldautomatisk central, er det ikke muligt at opgive antallet af telexmeddelelser. Det sidste år, hvor den manuelle telexstation var i brug (i 1968), var der 40 abonnenter, der ved samme års slutning havde sendt 38.500 telexmeddelelser.

I begyndelsen af 1920'erne blev Tórshavn Radio etableret med det formål at betjene trafikken mellem land og skibe. Indtil begyndelsen af 1930'erne var der kun tale om telegrafiforbindelse, men ved denne tid begyndte de første færøske skibe at anskaffe radiotelefonisendere og -modtagere, og stationen blev derfor også udstyret med radiotelefonianlæg. Dog var der stadig kun tale om udveksling af telegrammer mellem skibene og land. I 1953 påbegyndte man udbygningen og moderniseringen af stationen, og fra 1. januar 1954 var der mulighed for udveksling af telegrammer pr. telegrafi eller telefoni, ligesom det var muligt at tale mellem skibene og telefonabonnenter i land.

I 1965 fik stationen den første VHF-kanal (Húsareyn kanal 26), i 1977 en til (Suðuroy kanal 23), i 1978 en VHF-station på Svínø (kanal 24) og i år en på Mykines (kanal 25). På mellembølge kom kanal 2 (1708 kHz) i 1976, således at man nu kan ekspedere op til 6 skibssamtaler på én gang.

Stigningen i skibstelegrammer kommer for det meste af, at fremmede fiskerfartøjer har fået pålagt meddelelsespligt, når de befinder sig på den færøske landsokkel.

Med det moderne radiofonianlæg til anvendelse i skibe er der skabt mulighed for, at selv små fiskerskibe kan have radiotelefonianlæg ombord.

I forbindelse med at automatisk telefonforbindelse blev taget i brug mellem Færøerne og udlandet den 12. november 1975, skete der en omlægning vedrørende rigstelefonen. Forinden denne automatisering skete hele ekspeditionen af rigstelefon samtaler på telegrafstationen. Den automatiske rigstelefonforbindelse drives nu af telefonvæsenet, medens telefonistekspederede rigstelefon samtaler fortsat ekspederes fra telegrafstationen.

Det færøske postvæsen

Det færøske postvæsen, som har hørt under det danske postvæsen, blev overtaget 1. april 1976 og er nu en institution under Færøernes landsstyre. Postvæsenet har til formål 1. at opfylde landets behov for post- og pengetransport på Færøerne og mellem Færøerne og udlandet, 2. at være en tjenesteydende institution, i så høj grad som muligt drives ud fra forretningsmæssige hensyn, 3. at tilpasse sig samfundets udvikling og udvide virksomheden, når forholdene taler derfor, og 4. på et bredt grundlag at samarbejde med strandferðslan, telefonvæsenet, gjaldstovan og andre offentlige institutioner.

Postvæsenet ekspederer brevforsendelser, pakker, postanvisninger, aviser, tidsskrifter og andet, f. eks. ekspedition af postopkrævninger, postindkasseringer og udbringelse af adresseløse forsendelser.

Fra 1. april 1976 har det færøske postvæsen også ekspederet giro. Postvæsenet har sit eget regnskab. En finans-, drifts- og investeringsplan for postvæsenet bliver lagt hvert år og afgives til landsstyret inden den 15. november.

Alle planer om udbygning og nyordning af postvæsenet udarbejdes af postvæsenet i samråd med landsstyret, inden de bliver gennemført.

Postvæsenet kan som institution optage lån, dog betinget af landsstyrets og finansudvalgets godkendelse.

Posttaksterne fastsættes af landsstyret i samråd med finansudvalget.

Kun gyldige frimærker, udgivet af det færøske postvæsen, er anvendelige på Færøerne.

Personalet ved postvæsenet aflønnes og arbejder efter regler, som er fastsat af landsstyret, hvor der ikke findes lovbestemmelser.

Personalet er organiseret i en fagforening. Foreningens navn er Færøernes Postforening. Dens arbejdsområde omfatter områder, hvor Færøernes Postforening i henhold til gældende love og overenskomster har forhandlingsretten for medlemmer, der er i faste eller midlertidige stillinger.

Tabel 3. 65. De færøske posthuses virksomhed

	1975/76		1979		1980	
	1000 stk.	mill. kr.	1000 stk.	mill. kr.	1000 stk.	mill. kr.
1. Indbetalte postanvisninger	1.084	516	435	413	438	443
2. Indbet. postgirokort (fær.)	-	-	815	403	856	496
3. Indbet. postgirokort (danske) og postanvisninger til udlandet	370	194	407	339	378	367
4. Udbetalte postanvisninger og udbet. kort	1.035	502	416	407	433	441
5. anbefalede breve, sendt	-	-	58	-	62	-
6. Pakker, sendt	166	-	115	-	112	-
heraf til Danmark og udlandet	-	-	37	-	39	-
7. Pakker, kommet	304	-	258	-	247	-
heraf fra Danmark og udlandet	-	-	180	-	174	-
8. Færøske aviser og blade, sendt	1.915	-	2.065	-	2.059	-
heraf til Danmark og udlandet	-	-	70	-	63	-
9. Brevforsendelser, sendt	-	-	4.094	-	4.194	-
Foruden dette har frimærkeafdelingen sendt	-	-	590	-	642	-
10. Forsendelser uden adresse	-	-	777	-	1.117	-

Kilde: Det færøske postvæsen

Følgende frimærker er udgivet i 1980:

Nr.	Værdi	Billede	Udgivelsesdato
FR 42	90 øre	Blomster	17. marts 1980
FR 43	110 øre	-	17. marts 1980
FR 44	150 øre	-	17. marts 1980
FR 45	200 øre	-	17. marts 1980
FR 46	400 øre	-	17. marts 1980
FR 47	150 øre	Jakob Jakobsen (CEPT)	6. oktober 1980
FR 48	200 øre	V. U. Hammershaimb (CEPT)	6. oktober 1980
FR 49	110 øre	Kirkebøstolene	6. oktober 1980
FR 50	140 øre	-	6. oktober 1980
FR 51	150 øre	-	6. oktober 1980
FR 52	200 øre	-	6. oktober 1980

I 1979/80 blev følgende frimærker udsolgt:

Nr.	Værdi	Billede	Sidste salgsdag	Antal solg- te frim.
FR 18	100 øre	Fiskerskib	31. juli 1979	770.570
FR 19	125 øre	-	31. dec. 1979	1.064.250
FR 30	140 øre	Sule	1. dec. 1979	1.191.540
FR 31	180 øre	Søpapegøje	1. dec. 1979	875.080
FR 33	140 øre	Pigespejdere	1. dec. 1979	997.000
FR 34	140 øre	Landsbiblioteket	1. dec. 1979	998.000
FR 28	140 øre	Mykines	31. jan. 1980	1.964.000

Kap. 4

ØKONOMI

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

Eksport

Efter en stigning i den færøske eksport i 1976 og 1977 på mellem 30 % og 40 % i forhold til det nærmest foregående år og fald i eksporten i 1978 og 1979 på henholdsvis 2 % og 10 % er der igen sket en stigning i 1980. Stigningen i eksporten i 1980 udgør ialt 233,2 mill. kr., svarende til knap 31 % af eksporten i 1979. Stigningen skyldes både en mængdemæssig forøgelse af eksporten og en stigning i eksportpriserne. Herefter har eksportmængden nået 1978-niveauet, medens prisstigningen er kommet efter tre års stort set uændrede priser.

Tabel 4. 1. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper
1970, 1975 og 1977-80

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Saltfisk	77,0	157,2	177,4	169,7	139,4	198,2
Salfiskefilét	0,8	7,4	20,5	11,4	22,5	55,2
Frossen fiskefilét	59,0	84,8	215,3	221,3	229,0	266,0
Salt- og kryddersild	12,1	15,8	9,5	12,8	0,9	0,3
Persk sild og fisk	40,4	54,2	98,8	69,8	89,4	89,5
Industrifisk	4,1	9,9	8,5	19,3	16,1	13,1
Silde- og fiskeolie	9,8	19,5	14,6	13,6	6,1	15,2
Helleflynder, hellefisk, sildehaj, laks	16,8	9,9	18,7	9,6	13,5	44,0
Rejer	1,8	36,5	143,6	132,9	95,8	117,3
Silde- og fiskemel	22,3	39,3	78,6	64,9	44,9	59,9
Fiskeaffald	2,2	2,6	6,4	12,3	18,0	23,5
Andre fiskevarer	2,1	7,8	22,4	9,6	17,2	21,7
Strikkede varer og uldgarn	1,2	1,6	3,3	2,9	3,8	4,1
Skibe	0,1	16,1	43,7	23,5	59,8	80,6
Andre varer	1,3	1,4	0,6	1,2	1,3	2,3
<u>Eksport ialt</u>	<u>251,0</u>	<u>464,0</u>	<u>861,9</u>	<u>774,8</u>	<u>757,7</u>	<u>990,9</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Bortset fra posten "Skibe", der er meget svingende, består eksporten næsten udelukkende af fisk og fiskeprodukter, der i 1980 udgjorde godt 91 % af den samlede eksport. Dette er uændret i for-

hold til 1979, men et fald i forhold til de tidligere år, hvor denne andel har ligget omkring 96 %. Den lidt lavere andel af fisk og fiskeprodukter i den samlede eksport i 1979 og 1980 skyldes en usædvanlig stor eksport af skibe i disse år.

Eksporten af mere forarbejdede varer som frosne fiskefiléter samt fiskemel og fiskeolie har gennem de senere år været stigende og udgjorde i 1980 omkring 35 % af den samlede eksport. Efter et fald i 1979 er eksporten af fiskemel og fiskeolie igen steget i 1980 og har som helhed nået niveauet fra 1978. Stigningen skyldes hovedsagelig en øget pris på disse produkter. Eksporten af frossen filét har været fortsat stigende.

Den stigende forædlingsværdi er muliggjort af de store investeringer i fiskeindustrien, der har fundet sted siden midten af 1960'erne. Ændringerne i eksportens sammensætning mod mere forarbejdede varer må endvidere ses på baggrund af et øget færøsk fiskeri i de hjemlige farvande, der bl. a. er en følge af indskrænkningerne i de færøske fiskerirettigheder i fremmede farvande. Det øgede hjemmefiskeri har medført, at en større del af fisken efter kortere ture landes til videre forarbejdning på Færøerne end ved det tidligere saltfiskfiskeri, hvor fisken blev behandlet og saltet om bord på ture af op til flere måneders varighed, og derefter ofte blev sejlet direkte til aftagerlandet.

Andelen af de færøske fangster, der stammer fra de nære områder er steget fra 14 % i 1975 til 37 % i 1980. Samtidig er andelen af fangsterne i de fjerne områder og midterområder faldet kraftigt. Denne udvikling skyldes stigende vanskeligheder med at opretholde fiskeriet på de traditionelle fangststeder, efter at en række lande i 1977 har udvidet fiskerigrænserne. Adgangen til de traditionelle fiskepladser er herefter ofte betinget af gensidigt fiskeri eller andre modydelser. Andelen af fangsterne, der stammer fra de hjemlige farvande og hermed andelen af fangsterne, der landes på Færøerne, må forventes fortsat at stige i de kommende år. Denne forventning afspejles i en fortsat betydelig investeringsaktivitet i fiskeindustrien. Den færøske konsumfiskeindustri bestod ved udgangen af 1980 af ialt 19 fiskefilétfabrikker. Dette er en stigning i forhold til året før med én ny fabrik. Som følge af en nedgang i den samlede fangstmængde for færøske skibe i 1980 og en stagnation af fangsterne af konsumfisk i færøske farvande er der dog, uanset at en stigende andel af fangsten landes her, kun sket en be-

grænset stigning i landingerne af råfisk til filétfabrikkerne på Færøerne i 1980.

Selv om udviklingen således går i retning af en større eksport af mere forarbejdede varer, har Færøernes traditionelle eksportvare, saltfisk, fortsat meget stor betydning ligesom eksporten af fersk sild og fisk. Disse varearter udgjorde i 1980 sammen mere end 1/3 af den samlede eksport. Særligt er eksporten af saltfisk efter en fortsat faldende tendens siden 1977 steget betydeligt i 1980. Derimod er eksporten af fersk sild og fisk stagneret i 1980.

I de seneste år er eksporten af rejer steget meget kraftigt. Rejer er nu den tredjestørste eksportvare og udgjorde i 1977 og 1978 17 % af den samlede eksport. I 1979 og 1980 er som følge af restriktioner for rejefiskeriet i Grønland sket en nedgang i rejernes andel af eksporten, således at denne i 1980 udgjorde knap 12 %.

Eksporten af fiskeaffald er steget betydeligt de seneste år. Affaldet, der anvendes til dyrefoder, eksporteres hovedsagelig til Danmark. Stigningen i denne eksport må ses på baggrund af udbygningen af fiskefilétfabrikkerne, hvor de fleste virksomheder nu har fået etableret anlæg til formaling og frysning af affaldet fra filétfabrikationen.

Fra 1979 til 1980 er sket mere end en tredobling i eksporten af helleflynder, hellefisk, sildehaj og laks. Stigningen skyldes en øget eksport af laks efter en væsentlig forøgelse af laksefiskeriet ved Færøerne. I 1980 er således eksporteret ca. 550 tons laks til en gennemsnitspris af knap 50 kr. pr. kg mod kun 25 tons til en pris af 43 kr. pr. kg i 1979.

Posten "Andre fiskevarer" omfatter bl. a. fiskefars til 10 mill. kr., frosne kammuslinger til 6,5 mill. kr., frossen rogn til 3,7 mill. kr., røget fisk til 2,9 mill. kr. og frossen jomfruhummer til 2,3 mill. kr.

Eksportens størrelse og sammensætning vil naturligt være afhængig af fangstmulighederne, der er påvirket af de indgåede fiskeriaftaler mellem Færøerne og en række andre lande, jfr. kapitel 3.

Eksportens udvikling i de senere år afspejler tydeligt de stigende vanskeligheder ved at opretholde fiskeriet på de traditionelle fangstpladser. Som nævnt skyldes den øgede eksport af frosne fiskefiléter et øget fiskeri i de nære farvande. De stigende fangster i de hjemlige farvande har dog ikke kunnet opveje det aftagen-

de fiskeri i farvande uden for færøsk fiskeriterritorium. Den stagnerende eksport af fersk sild og fisk skyldes bl. a. et fald i fiskeriet af makrel i Nordsøen, der er en følge af en mindre makrelkvote i fiskeriaftalen mellem Færøerne og EF. Ligeledes skyldes den faldende betydning af rejeeksporten en mindre rejekvote i aftalen med EF om fiskeri i grønlandske farvande.

Af eksporten af skibe udgøres halvdelen af et nybygget fryselastskib samt et kemikalietankskib. Endvidere er eksporteret to mindre færger og et fragtskib til en samlet værdi af 8 mill. kr. Den resterende del af skibseksporten udgøres af 9 fiskerfartøjer til ialt 32 mill. kr. Eksporten af fiskerfartøjer i 1979 var kun på 3 skibe til en værdi af 5 mill. kr. Det synes således som om de senere års vanskelige situation for det færøske fiskeri nu med en vis forsinkelse har vist sig i et øget salg af fiskerskibe til udlandet. Som følge af en samtidig import af fiskerskibe er der dog kun tale om en begrænset reduktion af fiskerflåden. Antallet af skibe, der har været fortsat voksende til og med 1979, hvor flåden bestod af 263 skibe, er således kun faldet til 261 i 1980. Samtidig er tonnagen reduceret fra 52.424 bruttoregistertons i 1979 til 51.761 bruttoregistertons i 1980. Eksporten og importen af skibe afspejler således snarere omlægningen af flåden fra fjernfiskeri til et øget hjemmefiskeri. Således er antallet af ferskfiskerskibe vokset, medens antallet af industritrawlere, lineskibe og fryseskibe er faldet.

Udover eksporten af fiskeprodukter og skibe er der en mindre, traditionel eksport af uldgarn, strikkede varer og fåreskind.

I tabel 4. 2. og 4. 3. gives en oversigt over pris- og mængdeudviklingen for nogle betydende eksportvarer.

Tabel 4. 2. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970, 1975 og 1977-80

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Saltfisk	23.548	20.645	19.014	17.785	13.612	15.750
Frossen fiskefilét	12.189	11.562	18.736	20.764	21.966	22.326
Sildemel	12.616	22.366	19.206	24.318 ¹⁾	19.386 ¹⁾	19.535 ¹⁾
Fersk sild og fisk	31.184	42.932	41.955	31.069	34.306	30.716
Industrifisk	12.356	43.778	10.928	44.040	33.705	24.970
Salt- og kryddersild	3.498	3.569	1.918 ²⁾	1.567	175	36
<u>Rejer</u>	<u>200</u>	<u>4.238</u>	<u>12.401</u>	<u>10.093</u>	<u>6.917</u>	<u>7.999</u>

1) Sildemel og fiskemel iøvrigt 2) Excl. sild eksporteret i glas

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 4. 3. De gennemsnitlige eksportpriser for visse varer 1970
1975 og 1977-80

Kr. pr. ton	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Saltfisk	3.300	7.615	9.332	9.543	10.238	12.591
Frossen fiskefilét	4.844	7.334	11.493	10.661	10.428	11.914
Sildemel	1.620	1.601	2.873	2.667 ¹⁾	2.318 ¹⁾	3.065 ¹⁾
Fersk sild og fisk	1.206	1.239	2.314	2.247	2.606	2.913
Industrifisk	332	226	774	438	477	524
Salt- og kryddersild	2.264	4.432	4.442	8.160	4.999	8.288
Røjer	8.980	8.612	11.582	13.173	13.846	14.667

1) Sildemel og fiskemel iøvrigt

Kilde: Færøernes landsstyre

Eksporten af saltfisk er i 1980 steget med knap 59 mill. kr., svarende til 42 %. Dette er et brud på de senere års nedgangstendenser for denne eksportvare. Stigningen skyldes en stigning i den eksporterede mængde på knap 16 % og en stigning i prisen på omkring 23 %. De væsentligste aftagerlande for saltfisken er fortsat Italien, Spanien og Grækenland, som tilsammen aftager ca. 80 % af eksporten.

Eksporten af frosne fiskefiléter er i 1980 steget med 16 %. Eksportmængden er kun steget med under 2 %, medens prisen er steget med knap 14 %. Den begrænsede prisstigning gennem de senere år skyldes bl. a. en tendens til, at filéter af billigere fiskearter som f. eks. sej, får øget betydning på bekostning af filéter af dyrere fisk som torsk og kuller. Endvidere har prisudviklingen på det amerikanske marked som følge af dollarens fald haft en væsentlig betydning på prisudviklingen. Fordelingen på aftagerlande er i de allerseneeste år ændret væsentligt. Medens USA traditionelt har aftaget 3/4 eller mere af eksporten af frosne fiskefiléter, er USA's andel faldet betydeligt siden 1977. I stedet er salget til Storbritannien, Vesttyskland og Frankrig steget kraftigt med Vesttyskland som den største aftager. Disse lande aftager nu tilsammen 59 % af eksporten, medens USA's andel er faldet til 38 %. Særlig er salget af sejfiléter til Vesttyskland vokset.

Eksporten af silde- og fiskemel steg efter en nedgang i 1979 med 33 % i 1980. Stigningen skyldes alene stigende priser, idet den eksporterede mængde er stagneret. Eksporten af fiskemel går for langt den overvejende dels vedkommende til Storbritannien.

Eksporten af fersk sild og fisk, der overvejende landes di-

rekte i dansk havn af kraftblokskibene, er stort set uændret i forhold til 1979. Eksportmængden er faldet med godt 10 %, medens prisen er steget med knap 12 %. Faldet i den eksporterede mængde skyldes dels den førømtalte nedgang i makrelfiskeriet i Nordsøen, dels en nedgang i landingerne af anden iset fisk.

Efter en kraftig stigning i 1978 er eksporten af industrifisk igen faldet i 1979 og 1980. Faldet i 1980 er resultatet af en nedgang i den eksporterede mængde på 26 % og en prisstigning på omkring 14 %. Industrifisken afsættes næsten udelukkende til Danmark.

Eksporten af salt- og kryddersild er fra 1979 næsten ophørt. Et fortsat fald i mængden i 1980 på 80 % har ikke kunnet opvejes af en betydelig prisstigning. Sverige har været den største aftager af salt- og kryddersild.

Eksporten af rejer er i 1980 steget med godt 22 %. Stigningen skyldes en forøgelse af den eksporterede mængde på knap 16 % og en stigning i prisen på omkring 6 %. Udviklingen i 1980 er et resultat af et formindsket rejefiskeri ved Vestgrønland, som kan henføres til de mindskede rejekvoter, som Færøerne har kunnet opnå her ved forhandling med EF. Derimod har et eksperimentalt rejefiskeri ved Østgrønland, som indgik i EF-aftalen, vist sig vellykket med ialt 4.200 tons rejer af høj kvalitet. Salget til Danmark, Sverige og Frankrig, der traditionelt har været de største aftagere af færøske rejer og tilsammen aftog 75 % af eksporten i 1978, er i de senere år faldet, således at disse lande i 1980 kun aftog 57 %. Af andre store køberlande skal nævnes Holland, Belgien, Storbritannien og Italien.

Tabel 4. 4. giver en samlet oversigt over den færøske eksports fordeling på aftagerlande.

Tabel 4. 4. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970, 1975 og 1977-80

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>1. EF</u>						
Danmark	60.333	90.409	193.465	174.963	181.940	199.368
Italien	31.493	40.506	81.436	67.850	57.030	103.509
Storbritannien	25.021	60.906	97.878	100.167	141.345	136.880
Vesttyskland	29.473	8.426	23.384	51.306	71.758	124.002
Frankrig	706	15.291	71.131	65.845	64.139	71.136
Benelux	3.357	11.095	13.257	13.907	14.078	33.811
						(fortsættes)

Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970,
1975 og 1977-80 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Grækenland	.	.	.	.	.	18.171
Grønland	769	43	59	26	91	16.740
Irland	-	-	2.137	-	6	-
<u>EF-lande ialt</u>	<u>151.152</u>	<u>226.676</u>	<u>482.747</u>	<u>474.064</u>	<u>530.387</u>	<u>703.617</u>
<u>2. Lande uden for EF</u>						
Norge	3.316	10.307	37.792	15.770	21.667	37.976
Sverige	6.670	18.624	28.348	35.103	16.344	30.571
Portugal	17.186	49.874	1.502	-	-	-
Spanien	17.067	47.934	50.729	69.232	56.743	64.996
Grækenland	10.614	11.045	10.698	13.399	11.570	.
Polen	6.312	14.223	7.448	2.145	-	-
USA	29.485	68.030	219.016	153.641	108.692	110.713
Øvrige lande	9.214	17.240	23.672	11.451	12.249	43.072
<u>Lande uden for EF ialt</u>	<u>99.864</u>	<u>237.277</u>	<u>379.205</u>	<u>300.739</u>	<u>227.265</u>	<u>287.328</u>
<u>Samlet eksport</u>	<u>251.016</u>	<u>463.953</u>	<u>861.952</u>	<u>774.803</u>	<u>757.652</u>	<u>990.945</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

De tre største aftagerlande for den færøske eksport er Danmark, Storbritannien og Vesttyskland. Eksporten til Danmark er i 1980 steget med knap 10 %. Eksporten til Storbritannien er efter en stigning i 1979 på ikke mindre end 41 %, særlig som følge af et øget salg til dette marked af rejer og frossen fiskefilét igen faldet i 1980 med 3 %. Eksporten til Vesttyskland er i 1979 steget med omkring 40 % og i 1980 med 73 %. Dette skyldes især en stigende eksport af frosne fiskefiléter, idet en tidligere eksport af fiske-mel til Vesttyskland er ophørt. Derimod er eksporten til USA i 1979 faldet med omkring 30 %, og stort set stagneret i 1980. Dette er en fortsættelse af de senere års udvikling, hvor eksporten til USA har været fortsat faldende. USA er således rykket fra en andenplads til en fjerdeplads som aftager og aftager nu kun 11 % af eksporten af færøske fiskeprodukter. Nedgangen i eksporten til USA skyldes bl. a. en betydelig nedgang i eksporten af rejer til det amerikanske marked.

71 % af den færøske eksport gik i 1980 til lande inden for EF. Dette er en stigning i forhold til 1979, hvor EF's andel af eksporten udgjorde 70 % og i 1978, hvor EF's andel udgjorde 61 %.

Siden 1975 har eksporten til EF været fortsat stigende. Eksporten til Italien er i 1980 næsten fordoblet. Den tidligere registrerede tendens til forskydning fra det amerikanske til det europæiske marked er således fortsat i 1980. Bortset fra USA er de betydeligste aftagerlande uden for EF Spanien, Norge og Sverige.

Import

Ifølge en foreløbig opgørelse over Færøernes import i 1980 udgjorde denne ialt 1.251,7 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til 1979 på 15,6 %. Til sammenligning kan nævnes, at importen steg med 9,8 % fra 1978 til 1979 og med 8,3 % fra 1977 til 1978. Der er således tale om en betydelig stigning i importen i 1980. Af den samlede import stammer 63,1 mill. kr. fra import af skibe. Dette er en nedgang i forhold til året før. Importen excl. skibe er ialt steget med 18,6 % fra 1979 til 1980

Tabel 4. 5. viser importens fordeling på varegrupper. Ved bedømmelsen af tallene i tabellen må det tages i betragtning, at betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke er medregnet.

Tabel 4. 5. Importen fordelt på varegrupper 1970, 1975 og 1977-80

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979¹⁾</u>	<u>1980²⁾</u>
Fødevarer	38,8	73,6	100,9	105,8	118,8	129,8
Drikkevarer og tobak	5,7	10,4	15,9	18,8	18,6	20,0
Beklædning og fodtøj	9,3	16,4	27,5	33,2	37,3	49,8
Møbler, tekstiler, indbo, service	12,7	22,1	40,3	47,5	50,2	57,3
Køretøjer m.v. til private	7,6	18,6	37,5	46,4	41,7	33,8
Andet til private	25,1	59,9	103,9	109,7	132,9	138,2
<u>Forbrugsvarer ialt</u>	<u>99,2</u>	<u>201,0</u>	<u>326,0</u>	<u>361,4</u>	<u>399,5</u>	<u>428,9</u>
Brændsel og benzin ialt	22,2	91,9	140,4	113,7	181,8	269,4
Råstoffer til landbrug	3,2	4,4	6,8	7,9	10,1	11,5
Råstoffer til fiskeri og fiskeindustri	9,0	19,6	37,9	34,5	22,6	21,4
Råstoffer til byggeri og skibsværfter	33,6	57,8	106,2	123,8	131,6	170,7
Råstoffer iøvrigt	23,1	48,9	70,3	74,8	89,0	110,2
<u>Rå- og hjælpestoffer</u>	<u>68,9</u>	<u>130,7</u>	<u>221,2</u>	<u>241,0</u>	<u>253,3</u>	<u>313,8</u>

(fortsættes)

Importen fordelt på varegrupper 1970, 1975 og 1977-80
(fortsat)

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979¹⁾</u>	<u>1980²⁾</u>
Maskiner og instrumenter	24,2	61,4	106,1	135,3	129,1	136,9
Transportmidler til erhverv excl. skibe	2,4	8,4	14,6	25,8	29,0	28,0
Andre investeringsvarer	2,6	3,5	6,5	9,0	9,8	11,6
Investeringsvarer ialt	29,2	73,3	127,2	170,1	167,9	176,5
Import ialt, excl. skibe	219,5	496,9	814,8	886,2	1002,5	1188,6
Skibe	8,9	154,3	96,1	100,4	80,4	63,1
Import ialt	228,4	651,2	910,9	186,6	1082,9	1251,7

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1979 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Importen er i 1980 steget for alle varegrupperes vedkommende med undtagelse af køretøjer m. v. til privat brug, råstoffer til fiskeri og fiskeindustri, transportmidler til erhvervsmæssig brug samt skibe.

Hovedårsagen til importstigningen i 1980 er en fortsat vækst i importen af brændsel og benzin. Denne import voksede således med 48 % i 1980 og knap 60 % i 1979. Stigningen skyldes stigende priser, idet der fra 1978 til 1979 var et fald i mængderne på 18 % og fra 1979 til 1980 på 11 %. Faldet i mængderne skyldes især et fald i importen af benzin og dieselolie, medens importen af fyrings- og fuelolie kun har vist et mindre fald. Ved vurdering af denne udvikling må erindres, at importen af olie til opvarmning vil svinge under hensyn til vejrliget. Faldet i importen af fyringsolie kan således være forårsaget af en mild vinter i 1980.

Også importen af rå- og hjælpestoffer er steget kraftigt. Fra 1979 til 1980 var stigningen for denne post knap 24 %. Det er særligt importen af råvarer til brug i bygge- og anlægssektoren og i de øvrige byerhverv, der er steget, medens importen af råvarer til landbrug, fiskeri og fiskeindustri er stagneret. Nedgangen i importen af råvarer til fiskeindustrien skyldes antagelig mindre udenlandske landinger af fisk på Færøerne. For importen af råvarer til

bygge- og anlægssektoren har der været tale om en stigning, både i pris og mængde. Dette afspejler en fortsat høj bygge- og anlægsaktivitet i 1980.

Importen af varer til konsum er steget med godt 7 %. Stigningen skyldes prisstigninger, idet de importerede mængder er faldet med 4 %. Udviklingen dækker over en forskellig mængde- og prismæssig udvikling for de enkelte varegrupper. Importen af beklædning og fodtøj og af møbler, indbo m.v. har vist en mængdemæssig stigning. Derimod er sidste års fald i importen af personbiler fortsat, således at antallet af importerede biler i 1980 var på 943 mod 1334 i 1979. Fødevareimporten har vist et svagt mængdemæssigt fald, medens importen i løbende priser har vist en stigning som følge af prisstigninger særligt på mejeriprodukter og sukker. Posten "drikkevarer og tobak" har vist en mindre stigning, hovedsagelig som følge af en øget tobaksimport, medens importen af øl er faldet kraftigt. Dette har sammenhæng med, at der fra juli 1980 er indført nye regler for import og produktion af øl, ifølge hvilke produktion af øl i pilsner- og guldølstyrke er blevet tilladt på Færøerne. Samtidig er import af de stærke øltyper i skattekasse B blevet forbudt.

Når bortses fra skibe er importen af investeringsvarer steget med 5 %. Der er også her tale om en prisstigning, idet de importerede mængder er faldet med 2 %. Denne udvikling dækker over et fald i importen af transportmidler til erhvervsmæssig brug, men en mindre mængdemæssig stigning i importen af maskiner. Importen af investeringsvarer ligger fortsat på et højt niveau og afspejler en stadig høj investeringsaktivitet særlig i fiskeindustrien, affødt af det stigende hjemmefiskeri og de dermed følgende store landinger af fisk til forarbejdning på Færøerne.

Importen af skibe er efter et fald på 23 % fra 1978 til 1979 igen faldet med knap 22 % fra 1979 til 1980. Importen af skibe bestod af 4 mindre fiskerskibe, to hæktrawlere til 7,5 mill. kr. pr. stk., et passagerskib til 21 mill. kr. og en fabrikstrawler til 23 mill. kr. Sidstnævnte skib er tænkt anvendt til blåhvillingfiskeri med efterfølgende bearbejdning af fisken ombord til konsumprodukter. Værdimæssigt har importen af fiskerskibe været uændret i forhold til 1979. De begrænsede fiskerimuligheder synes således kun i begrænset omfang at have vist sig i en mindre investering i fiskerskibe, omend disses størrelse og type må antages at være uændret

under hensyn til den aftagende betydning af det færøske fjernfiskeri og det stigende hjemmefiskeri. De importerede skibe er indkøbt fra Danmark, Frankrig og Norge.

Der foreligger ikke nogen opgørelse for 1980 over importens fordeling på lande. Denne må imidlertid antages ikke at være ændret afgørende siden 1979, hvor den seneste opgørelse er foretaget. I tabel 4. 6. er derfor vist importens procentvise fordeling på købslande i 1970 og 1975-1979.

Tabel 4. 6. Importen fordelt på lande 1970 og 1975-79. Procentvis fordeling

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Danmark	73,6	66,2	66,5	72,1	68,1	73,4
Storbritannien	6,8	4,2	2,2	3,3	4,3	6,8
Norge	6,7	19,5	19,3	11,9	13,7	10,5
Island	2,2	0,8	1,0	2,0	1,9	1,3
Sverige	4,8	2,8	2,8	4,1	3,3	2,4
EF-lande bortset fra Danmark og Storbritannien	3,4	4,0	1,6	2,8)	8,7	5,6
Andre lande	<u>2,5</u>	<u>2,5</u>	<u>6,6</u>	<u>3,8)</u>		
<u>Import ialt</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Danmarks Statistik

Den andel af den samlede import, der kommer fra Danmark, har i de senere år udgjort godt to tredjedele. Fra 1978 til 1979 er importen fra Danmark steget med 14 %. Norges andel af importen har som helhed været voksende i de senere år, hovedsagelig som følge af en betydelig import af skibe. I 1979 er dog indtruffet et betydeligt fald i importen fra Norge. Faldet skyldes en mindre import af skibe. Importen fra Storbritannien har i de senere år været fortsat stigende. Andre landes store andel af importen i 1976 skyldes især import af lineskibe fra Polen. For alle de øvrige landes vedkommende har der efter en stigning i de senere år været tale om et fald i importen i 1979.

Tabel 4. 7. viser udviklingen i importen opdelt i anvendelsesgrupper i faste og løbende priser i perioden 1975-1980. Det bemærkes, at skibe ligesom i de fleste andre landes statistikker er holdt uden for beregningen af importen i faste priser. Dette skyldes de vanskeligheder, der er forbundet med at skønne prisudviklingen for skibe.

Tabel 4. 7. Importen fordelt på anvendelsesgrupper i faste og løbende priser 1975 og 1977-80. Index 1975 = 100

	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979¹⁾</u>	<u>1980²⁾</u>
Konsumvarer					
Import i løbende priser	100	162	180	199	213
Prisindex for import	100	113	123	129	145
Import i faste priser	100	144	146	154	147
Brændsel og benzin					
Import i løbende priser	100	153	124	198	293
Prisindex for import	100	154	157	212	356
Import i faste priser	100	113	113	93	82
Rå- og hjælpestoffer					
Import i løbende priser	100	169	184	194	240
Prisindex for import	100	115	122	134	156
Import i faste priser	100	147	151	145	154
Investeringsvarer (excl. skibe)					
Import i løbende priser	100	174	232	229	241
Prisindex for import	100	115	125	131	141
Import i faste priser	100	150	185	174	170
Import ialt (excl skibe)					
Import i løbende priser	100	164	178	202	239
Prisindex for import	100	117	125	138	168
Import i faste priser	100	140	143	146	142

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1979 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Løbende priser er de priser, varerne rent faktisk er omsat til. Indexene for import i løbende priser angiver således den samlede virkning af pris- og mængdeændringer. Prisindexene angiver udviklingen i et gennemsnit af importpriserne. Opgørelsen i faste priser viser bevægelserne i de importerede mængder og giver således et indtryk af den realøkonomiske udvikling.

Importpriserne har været konstant stigende i hele perioden og ligger nu 68 % over priserne i 1975. Stærkest er priserne steget for brændsel og benzin, hvor prisen er mere end tredoblet, mens priserne for de øvrige varegrupper er steget mindre end for

den samlede import. Fra 1979 til 1980 er importpriserne som helhed steget med 22 % mod stigninger på 7-10 % i de nærmest foregående år. De importerede mængder har været stigende for alle varegrupper indtil 1979, hvor der skete et mængdemæssigt fald i importen af rå- og hjælpestoffer og af investeringsvarer. Denne udvikling er fortsat i 1980, hvor der er sket et mængdemæssigt fald for alle varegrupper med undtagelse af rå- og hjælpestoffer. Som helhed er importen faldet mængdemæssigt med knap 3 % fra 1979 til 1980 mod stigninger på 1-2 % i de foregående år. Den kraftige stigning i importen i løbende priser i 1980 skyldes således udelukkende prisstigninger.

Import og eksport i faste priser og bytteforhold

I tabel 4. 8. gives en samlet oversigt over import og eksport i faste og løbende priser samt udviklingen i Færøernes bytteforhold.

Tabel 4. 8. Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1975 og 1977-80.

Index 1975 = 100

	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u> ¹⁾	<u>1980</u> ²⁾
Import i løbende priser	100	164	178	202	239
Prisindex for import	100	117	125	138	168
Import i faste priser	100	140	143	146	142
Eksport i løbende priser	100	183	168	156	203
Prisindex for eksport	100	143	141	142	167
Eksport i faste priser	100	128	119	109	118
<u>Bytteforhold</u>	<u>100</u>	<u>122</u>	<u>113</u>	<u>103</u>	<u>99</u>

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1979 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Eksporten i løbende priser, eksportpriserne og de eksporterede mængder er efter en stigning frem til 1977 og et fald i 1978 og 1979 igen steget i 1980.

Bytteforholdet er forholdet mellem indexene for eksport- og importpriser. At dette i 1980 var 99 betyder, at Færøerne for den samme mængdemæssige eksport kan opnå en importværdi på 99 % af, hvad der kunne købes i 1975.

En relativt stærkere stigning i importpriserne end i eksportpriserne siden 1977 har betydet en forringelse af bytteforholdet

med 7 % i 1978, 9 % i 1979 og 4 % i 1980. Forringelsen af bytteforholdet må dog ses på baggrund af en betydelig forbedring heri fra 1975 til 1977, således at bytteforholdet først i 1980 er kommet under niveauet for 1975. De betydelige udsving i bytteforholdet er karakteristisk for et land med et ensidigt erhvervsgrundlag og afspejler samtidig følsomheden over for de internationale konjunkturer.

I de kommende år kan næppe ventes betydelige stigninger i fiskepriserne udover den nuværende prisstigningstakt. Derimod må importpriserne fortsat forventes at stige betydeligt, især som følge af en fortsat stigning i oliepriserne. På denne baggrund kan næppe ventes en forbedring af det færøske bytteforhold i de nærmeste år. Den eneste mulighed for en forbedring af bytteforholdet synes at ligge i videreforarbejdning og kvalitetsforbedring af en større del af de færøske fiskeprodukter, således at disse kan indbringe en højere eksportpris.

På grundlag af import- og eksporttallene kan opstilles følgende oversigt over handelsbalancen.

Handelsbalancen

Tabel 4. 9. Færøernes handelsbalance 1970 og 1975-80

<u>Mill. kr.</u>	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1970	251,0	228,4	22,6
1975	464,0	651,7	÷ 187,7
1976	631,4	789,5	÷ 158,1
1977	861,9	910,9	÷ 49,0
1978	774,8	986,6	÷ 211,8
1979	757,7	1.082,9 ¹⁾	÷ 325,2 ¹⁾
1980	990,9	1.251,7 ²⁾	÷ 260,8 ²⁾

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1979 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Danmarks Statistik og Færøernes landsstyre

Efter en forbedring af handelsbalancen i 1977 har de seneste tre år vist underskud på mellem 212 og 325 mill. kr. I 1980 forventes et underskud på handelsbalancen på 260,8 mill. kr. Der er således tale om en 5-6 dobling af underskuddet på handelsbalancen siden 1977. Årsagerne hertil er det forringede bytteforhold, faldet i de eksporterede mængder over årene siden 1977 som helhed og en

stadigt stigende import, båret særlig af importen af brændsel og benzin. Fra 1979 til 1980 har en betydelig stigning i eksporten ikke kunnet opveje de stigende importpriser.

ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER

Arbejds-, løn- og prisforhold er overtaget som særanliggender. De vigtigste love er

Lov nr. 86 af 31. marts 1928 for Færøerne om mægling i arbejdsstridigheder med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 13 af 20. marts 1958 om funktionærer,

Lagtingslov nr. 29 af 12. oktober 1954 om lærlingeforhold med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 om pristalsbehandling af arbejdslønninger med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 31 af 19. marts 1951 om ferie med løn med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 31 af 5. juli 1971 om landets tjenestemænd med senere ændring,

Lagtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om fiskernes afregning og lønreguleringsfond med senere ændringer

Lagtingslov nr. 22 af 18. marts 1980 om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet,

Lagtingslov nr. 30 af 21. maj 1975 om pristal med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 37 af 1. juni 1978 om 40 timers arbejdsuge,

Lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 om priskontrol.

Arbejdsforhold

Det private arbejdsmarked

På det private arbejdsmarked sluttes der sædvanligvis 2-årige overenskomster mellem arbejdsgiverorganisationerne på den ene side og håndværker- og arbejdsmandsforbundene på den anden.

Ved overenskomstforhandlingerne i 1979 sluttedes som sædvanlig en to-årig overenskomst for håndværkernes vedkommende, medens der for arbejdsmændenes vedkommende kun sluttedes en ét-årig overenskomst. Overenskomsterne vedrører kun grundlønningerne, idet pristalsreguleringen er fastsat ved lagtingslov. Der er ikke nogen offentligt støttet arbejdsløshedsforsikring på Færøerne. Fra 1. juli 1979 er en ny lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel sat i kraft på Færøerne, jfr. kapitel 5.

De færøske arbejdsgivere er organiseret i fire foreninger: Føroya Arbejdsgevarafelag (arbejdsgiverforening), Føroya Handverksmeistarafelag (håndværksmesterforening), Føroya Keypmannafelag

(købmandsforening) og Føroya Reidarafelag (rederiforening). Alle foreningerne forhandler løn- og arbejdsforhold.

Håndværkerne er organiseret i Føroya Handverkarafelag. Dette forbund, der har ca. 1.200 medlemmer, slutter aftale for alle foreningens afdelinger.

Arbejdsmændene i Tórshavn og Klaksvík er organiseret i lokale foreninger, medens arbejdsmændene i det øvrige land er organiseret i Føroya Arbeiðarafelag. Foreningerne i Tórshavn og Klaksvík er ikke medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Disse 3 forbund har tilsammen omkring 7.500 medlemmer. I tallet indgår kvindelige arbejdere uden for Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, idet kvindeforbundene disse tre steder ikke er medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Det bemærkes, at en del fiskere er medlemmer af arbejdsmandsforbundene. Ved overenskomstforhandlingerne i 1979 udgjorde alle arbejdsmandsforbund een forhandlingspart.

Under overenskomstforhandlingerne i foråret 1979 på det private arbejdsmarked måtte forligsmanden træde til og stille forslag til forlig mellem håndværkerne og håndværksmestrene. Forslaget, der godkendtes af organisationerne efter urafstemning blandt håndværkerne, indebar en to-årig overenskomst med stigninger i grundlønnen pr. time på 1,75 kr. i det første år og 2,00 kr. i det andet år fra 1. maj 1979.

Lærlingelønnen inden for håndværk og industri er ved lagtingslov af 16. oktober 1978 om ændring af lærlingeloven fastsat til 25 % af lønnen for en faglært arbejder i det første læreår, 35 % i andet år, 45 % i tredje år og 55 % i fjerde læreår. Dette er en forbedring i lærlingelønningerne i forhold til de hidtil gældende bestemmelser, hvor lærlingelønnen lå mellem 15 og 33 1/3 % af de faglærtes lønninger. Fra 1. september 1980 refunderer landskassen 50 % af den lovpligtige lærlingeløn, medens lærlingene går på teknisk skole.

Mellem arbejdsmændene og arbejdsgiverne sluttedes fra 1. maj 1979 en ét-årig overenskomst med en stigning i timelønnen på 1,40 kr. I overenskomsterne fra foråret 1977 er det aftalt, at der fra 1. maj 1981 skal være ligeløn mellem mænd og kvinder. Overenskomsten blev fra arbejderside opsagt med udgangen af april 1980. Under forhandlingerne om en ny overenskomst måtte forligsmanden træde til og udsætte de varslede konflikter. Herefter opnåedes enighed om en ét-årig overenskomst, der gav arbejdsmændene en timelønsforhøjelse

på 2,15 kr.

Både håndværkernes og arbejdsmændenes overenskomster er opsagt fra arbejderside til 1. maj 1981. Under de hidtidige forhandlinger er det ikke lykkedes at komme til enighed om nye overenskomster.

Typograferne adskiller sig fra de øvrige håndværkere ved at være organiseret i en særlig forening. Typografernes lønninger ligger over de øvrige håndværkerlønninger. Den senest indgåede overenskomst, der er fra 1980 er opsagt med udgangen af april 1981.

En organisation af handels- og kontorfunktionærer, beskæftiget på det private arbejdsmarked i Tórshavn, blev stiftet i 1973. Denne forening sluttede første gang overenskomst med Færøernes Arbejdsgiverforening i 1974. Denne er blevet fornyet i 1977 og i 1979. En lignende organisation, der blev stiftet i Klaksvík i 1976, sluttede ligeledes overenskomst i 1977, der er blevet forlænget i 1979.

Arbejdstiden er fastsat ved lagtingslov. Den siden 1970 og indtil oktober 1978 gældende normalarbejdstid på $42\frac{1}{2}$ time om ugen er ved lagtingslov nr. 37 af 1. juni 1978 nedsat gradvis til 40 timer ugentlig pr. 1. januar 1980. Ved lagtingslov er feriens længde fastsat til minimum 4 uger, og feriegodtgørelsen til personer, der ikke har ret til løn under ferie er fastsat til $9\frac{1}{2}$ % af lønnen.

I henhold til lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 er pristalsreguleringen af arbejds lønninger fastsat til 60 øre pr. time for hver fulde 3 points udsving i det færøske pristal udover 100 pr. 1. oktober 1975. I foråret 1980 er pristallet fastsat til 100 pr. 1. januar 1980 uden ændring af dyrtidsportionernes størrelse.

Fiskerne er sluttet sammen i Føroya Fiskimannafelag, der har ca. 3.300 medlemmer.

Fiskernes overenskomst har forskelligt indhold, alt efter hvilken fartøjstype og fangstmetode der er tale om. Der kan skelnes mellem to hoved aflønningsformer, aflønning efter bruttoprincippet og aflønning efter nettoprincippet. Efter bruttoprincippet aflønnes mandskabet med en vis andel, gennemsnitlig omkring 25-30 % af skibets indtægter opgjort som fangsternes salgsværdi med diverse pristilskud. Den resterende del tilfalder rederen, der ud af sin andel afholder omkostningerne. Stigende fangsværdier vil således medføre stigende hyrer uanset omkostningsudviklingen, medens stigende omkostninger alene formindsker rederens andel. Efter nettoprincippet aflønnes mandskabet med en andel typisk 35-45 %

af nettoindtægterne, beregnet som bruttoindtægten ved salg af fangsten med fradrag af variable omkostninger, d. v. s. olie, agn, proviant, salt m. v. Stigende omkostninger vil således blive fordelt mellem reder og mandskab. I de senere år er aflønning efter brutoprincippet vundet stærkt frem, men nettokontrakter findes stadig.

Overenskomsten indeholder endvidere bestemmelser om den indbyrdes fordeling mellem mandskabet. Den seneste overenskomst er sluttet i 1978 og omfatter foruden generelle bestemmelser 12 særbestemmelser vedrørende fordeling af fangsten.

Overenskomsten opsiges i efteråret 1979 af rederiforeningen, der på grund af stigende omkostninger, særligt som følge af de stigende oliepriser, ønskede en ændret beregning af mandskabsandelen for den del af fiskerne, der lønnes med en andel af bruttoindtægten, således at olieprisstigningerne holdes uden for beregningsgrundlaget. Efter forgæves mæglingsforsøg fra forligsmanden og en kortvarig strejke blandt fiskerne i foråret 1980 er fiskerne og rederiforeningen dog nået til enighed om en uændret forlængelse af den hidtidige overenskomst.

De omtalte aflønningsformer medfører betydelige forskelle i mandskabslønnen mellem forskellige skibstyper og fangstformer og stærkt svingende indtægter. I de senere år har der været en udpræget stærkere stigning i hyren for mandskab, der aflønnes efter brutoprincippet end for mandskab, aflønnet efter nettoprincippet. Med henblik på at afbøde virkningerne af de svingende indtægter er der ved lagtingslov fastsat bestemmelser om mindsteløn og mindsteindtægt til fiskere. Mindstelønnen og mindsteindtægten, der pr. 1. april 1981 udgør 7223 kr. om måneden, henholdsvis 258,50 kr. pr. dags fiskeri i hjemmefiskeriet, udbetales af fiskernes lønreguleringsfond og dækkes fuldt ud af landskassen. Mindsteløn og mindsteindtægt pristalsreguleres efter det færøske pristal. Som supplement til lønnen ydes af landskassen pristilskud, der beregnes pr. kg landet fisk og udbetales til mandskabet. Endvidere udbetales ferieløn med den på land gældende procentsats.

Endelig har navigatører og maskinister deres egne organisationer, der indgår overenskomster med rederiforeningen.

Det offentliges arbejds- og lønforhold

Inden for det offentlige er funktionærer, ansat i landsstyret og dets institutioner, aflønnet i henhold til overenskomst mellem funktionærernes organisation, Starvsmannafelagið, der har omkring

780 medlemmer, og Færøernes landsstyre. Overenskomsterne er principielt 2-årige. Den seneste overenskomst er indgået i juli 1979. Der blev aftalt årlige lønforhøjelser pr. 1. juli 1979 på $2 \frac{3}{4} \%$ af den pr. 1. april 1979 gældende løn + 900 kr. og pr. 1. april 1980 på $3 \frac{1}{2} \%$ af lønnen pr. 1. april 1979 + 1.500 kr. Overenskomsten er af Starvsmannafelagið opsagt med udgangen af april 1981. Forhandlingerne mellem foreningen og landsstyret har hidtil drejet sig om afgrænsningen af foreningens område og har ved overenskomstens udløb ikke resulteret i enighed om en ny overenskomst.

De færøske tjenestemandsløve er opbygget på samme måde som de danske fra 1969. Ændringer foretages efter aftale med en forening af tjenestemænd, der har omkring 50 medlemmer. Der er i 1973 indgået en aftale om opnormering af visse tjenestemandstilninger. I 1976 blev der indgået en aftale om justering af tjenestemandslønningerne bl. a. i forbindelse med overgangen til den ændrede pristalsregulering af lønningerne, der blev gennemført i 1975, og i 1977 og i 1979 blev der afsluttet overenskomster med forhøjelser svarende til Starvsmannafelagið's samt visse opnormeringer.

Folkeskolelærerne aflønnes i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på Færøerne. Grundlønninger og indplacering følger stort set reglerne i den danske tjenestemandsløve, men aftaler om lønninger og arbejdsforhold træffes mellem Færøernes landsstyre og Føroya Lærarafelag, der har omkring 400 medlemmer. Lønningerne pristalsreguleres i overensstemmelse med det færøske pristal. I efteråret 1979 blev der afsluttet en overenskomst efter samme retningslinier som tjenestemandsoverenskomsten. Herudover skete en nedsættelse af lærernes pligtige ugentlige timetal, ligesom overenskomsten indeholder bestemmelser om regulering af lærerpensionerne.

Udover de her nævnte færøske overenskomster anvendes danske overenskomster i et vist omfang, især inden for sundhedsvæsen og administration.

De kommunale tjenestemænd og funktionærers arbejds- og lønforhold aftales med de enkelte kommuner. For funktionærernes vedkommende er vilkårene som hovedregel overensstemmende med aftalen mellem landsstyret og Starvsmannafelagið. Der findes faglige forninger for kommunalt ansatte i Tórshavn og Klaksvík.

Lønninger

Der udarbejdes ikke statistik over udbetalte arbejds lønning-

ger på Færøerne. Med henblik på at give et billede af lønudviklingen er der foretaget en beregning af den overenskomstmæssige timeløn for typiske funktionær- og arbejdergrupper pr. 1. januar i årene 1970 og 1975-81, som vist i tabel 4. 10.

Funktionærlønnen er lønnen for en assistent på 1. løntrin. Timelønnen er beregnet som årslønnen med tillæg af særlig feriegodtgørelse i henhold til Starvsmannafelagið's overenskomst med landstytret divideret med det årlige antal arbejdstimer. Da der ikke udbetales tillæg for søgnehelligdage og andre fridage, er disse dage fratrukket.

Lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere er den overenskomstmæssige timeløn ved sædvanligt arbejde med tillæg af feriepenge for henholdsvis faglærte håndværkere og ufaglærte mandlige og kvindelige arbejdere, hvorimod tillæg for særligt arbejde og overarbejdstillæg ikke er medregnet.

Da lønningerne er angivet i årets priser, er der med henblik på en vurdering af bevægelserne i reallønnen anført udviklingen i det færøske pristal pr. 1. januar i hvert af årene.

Tabel 4. 10. Arbejdslønninger og pristal 1970 og 1975-81

Pr. 1. jan.	Timeløn i øre					Index: 1970 = 100				
	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl. kvl.		Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl. kvl.	
1970	556	1208	1182	996	724	100	100	100	100	100
1975	941	2665	2427	2131	1925	169	221	205	214	266
1976	102 ¹⁾	2826	2658	2274	2069	176 ³⁾	234	225	228	286
1977	109 ¹⁾	3119	3057	2581	2375	188 ³⁾	258	259	259	328
1978	117 ¹⁾	3499	3462	2964	2824	202 ³⁾	290	293	298	390
1979	124 ¹⁾	3855	3881	3354	3212	214 ³⁾	319	328	337	444
1980	145 ¹⁾	4297	4752	4160	4100	250 ³⁾	356	402	418	566
1981	116 ²⁾	4862	5361	4785	4703	290 ³⁾	402	454	480	649

1) Pristal juli 1975 = 100

2) Pristal januar 1980 = 100

3) Beregnet

Kilde: Organisationerne og Færøernes prisråd

I tiden siden 1970 er lønningerne til assistenter firedoblet, medens lønningerne til faglærte og ufaglærte mænd er steget mere end $4\frac{1}{2}$ gang. Lønningerne til ufaglærte kvinder er i samme periode mere end seksdoblet. Da pristallet i samme periode kun er knap tredoblet, har der set over hele perioden været tale om betydelige real-

lønsforbedringer for alle grupper, stærkest for de lavtlønnede. Assistentgruppen, der har haft den højeste timeløn i den største del af det betragtede tidsrum, er nu passeret af de faglærte mandlige arbejdere. Som følge af den større stigningstakt er timelønnen for gruppen kvindelige arbejdere omend stadig den laveste kun 1,7 % lavere end de ufaglærte mandlige arbejders. Forskellen mellem faglærte og mandlige ufaglærte arbejders lønninger er nu godt 13 %, hvilket er lidt mindre end i 1970.

I 1980 er lønningerne for kontorfunktionærer steget med 13 %. Faglærte arbejders løn er ligeledes steget med ca. 13 %, medens ufaglærte mandlige og ufaglærte kvindelige arbejders løn er steget med 15 %. Da priserne i 1980 er steget med godt 18 %, har der for alle disse grupper været tale om en reallønsnedgang i 1980.

Stigningen i lønningerne består udelukkende af overenskomst- og dyrtidsreguleringer, idet lønglidning er ukendt på Færøerne.

For så vidt angår indkomster for fiskere, henvises til hyreoversigterne i afsnittet om fiskeri i kapitel 3. Ifølge en af Føroya Fiskimannafelag foretagen opgørelse over hyren pr. dag for forskellige skibstyper er dagshyrerne steget med mellem 5 og 83 % i forhold til 1979. Hyren omfatter parter i skibets fangst, feriepenge, pristilskud og udbetalte mindstelønninger. Dagshyren i 1980 varierede mellem 859 kr. for mandskabet på rejetrawlere til 408 kr. for mandskabet på fryseskibe på fiskeri efter sildehaj og hellefisk. Den typiske dagshyre ligger omkring 600 kr. Variationen i årshyrene er betydelig, idet der udover variationen i dagshyrene også vil være store variationer i antallet af dage, der fiskes. En opgørelse over udviklingen i hyrerne over de seneste 5 år har vist, at hyren til mandskab, lønnet efter bruttokontrakt, er steget væsentlig stærkere end hyren til mandskab, lønnet efter nettokontrakt.

Priser

Ved lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 er nedsat et prisråd med 3 medlemmer valgt af landsstyret, ét repræsenterende forbrugerinteresser, ét repræsenterende sælgerinteresser og ét uvildigt medlem, der er formand for rådet. Prisrådet skal følge prisudviklingen og kan fastlåse varepriser i indtil et halvt år ad gangen, begrænse prisforhøjelser relativt eller absolut samt fastsætte maksimumspriser, såfremt rådet finder en pris eller en avance urimelig. Loven fastsætter endvidere visse bestemmelser om prismærkninger, om mellemhandlerudgifter, om garantier, om kalkulation m. v. Pris-

rådet erstatter det ved lagtingslov nr. 25 af 24. april 1952 oprettede valuta- og priskontrolråd.

I 1975 er der indført et nyt lønregulerende pristal. Pristallets vægtgrundlag er udarbejdet på grundlag af en forbrugsundersøgelse af 47 husstande i 1971 og 1972. Pristallet, der har juli 1975 = 100, udregnes hvert kvartal, første gang pr. 1. oktober 1975. Ved lagtingslov nr. 20 af 7. marts 1980 er pristallet fastsat til 100 pr. 1. januar 1980.

Det færøske pristal er lønregulerende for tjenestemænd og kontorfunktionærer ved landsstyret og dets institutioner, folkeskolens lærere og en del af det øvrige arbejdsmarked, der aflønnes efter færøske overenskomster. Hovedparten af denne gruppe er faglærte og ufaglærte arbejdere. Alle gruppers lønninger reguleres kvartalsvis efter det sidst udregnede pristal, idet der udbetales 1 dyrtidsportion á 60 øre pr. time eller 105 kr. pr. måned for hver 3 points stigning i pristallet.

Tabel 4. 11. Pristallet januar 1980 - januar 1981

<u>Varegruppe</u>	<u>Vægt</u>	Jan. <u>1980</u> Juli 1975=100	Jan. <u>1980</u>	April <u>1980</u>	Juli <u>1980</u>	Okt. <u>1980</u>	Jan. <u>1981</u>
				Jan. 1980 = 100			
Brød og mel	4,39	132,3	91,3	96,1	100,3	104,5	109,8
Kød	10,23	134,0	92,5	94,6	97,1	99,4	103,7
Fisk	3,95	158,4	109,4	111,9	113,5	119,1	120,7
Mejeriprodukter, margarine, æg	10,58	124,3	85,8	88,6	93,6	99,4	103,3
Frugt og grøntsager	3,76	159,9	110,4	116,2	128,0	150,5	135,3
Kartofler	1,85	159,3	110,0	112,3	106,2	160,3	123,9
Sukker og sukkervarer	3,97	89,2	61,6	68,2	74,1	90,0	95,3
Andre fødevarer	0,69	155,0	107,0	110,1	112,7	116,7	123,9
Drikkevarer	2,77	188,2	129,9	138,3	141,1	143,9	142,7
Tobak	3,76	140,3	96,9	98,0	99,4	101,3	102,8
Øl, vin og spiritus	1,84	155,1	107,1	107,1	111,8	103,3	103,3
Beklædning og fodtøj	10,20	133,6	92,2	93,2	94,7	95,7	98,5
Vask og rengøring	3,32	150,8	104,1	107,3	111,7	115,9	119,1
Husholdningsred- skaber m. v.	8,18	129,4	89,3	91,2	94,7	97,2	99,4

(fortsættes)

Pristallet januar 1980 - januar 1981 (fortsat)

<u>Varegruppe</u>	<u>Vægt</u>	Jan. <u>1980</u> Juli 1975=100	Jan. <u>1980</u>	April <u>1980</u>	Juli <u>1980</u>	Okt. <u>1980</u>	Jan. <u>1981</u>
				Jan. 1980 = 100			
Brændsel og belysning	10,49	197,9	136,6	146,3	178,1	169,9	175,9
Bolig	10,98	143,2	98,9	102,2	110,4	113,1	118,3
Andre varer	9,04	147,3	101,7	104,1	106,2	106,6	107,7
<u>Ialt</u>	<u>100,00</u>	<u>144,8</u>	<u>100,0</u>	<u>103,6</u>	<u>110,5</u>	<u>114,1</u>	<u>116,2</u>

Kilde: Færøernes prisråd

Ved lagtingslov nr. 20 af 7. marts 1980 om ændring af lagtingslov om pristal er den hidtidige beregning af pristallet ændret, således at forhøjelser af indførselsafgifter, fremstillingsafgifter og andre afgifter til landskassen, der fra 1. januar 1980 pålægges varerne, holdes uden for pristalsberegningen. Der foretages ikke sæsonudjævning af priserne. Pristallet steg i 1980 med 16,2 % fra 100 til 116,2. Forbrugerpriserne er herudover steget med de i foråret 1980 gennemførte stigninger i indførselsafgifter og en række punktafgifter. Prisivirkningen af disse afgiftsforhøjelser er beregnet til godt 2 %. Den samlede stigning i forbrugerpriserne i 1980 har således været godt 18 %. Året før var stigningen i pristallet 16,9 %. Heri indgår told og afgifter. Der er således tale om en betydelig prisstigningstakt i både 1979 og 1980. En væsentlig del af stigningen i pristallet i 1980 skyldes en stigning i prisen på brændsel og belysning på knap 30 %. Hvis denne post var blevet holdt uden for pristalsberegningen, ville pristallet være steget med omkring 14 %. Herudover har posterne "mejeriprodukter, margarine, æg", "frugt og grøntsager", "sukker og sukkervarer" samt "bolig" vist betydelige stigninger. Posten "øl, vin og spiritus" har vist et fald i 1980. Dette skyldes de nye regler for produktion og import af stærkt øl, som har medført, at en væsentlig del af forbruget af øl er ændret fra importeret øl til øl produceret på Færøerne. Pristallet udløste 1 dyrtidsportion pr. 1. april, 2 portioner pr. 1. juli, 1 portion pr. 1. oktober 1980 og 1 portion pr. 1. januar 1981. Herudover udbetaltes pr. 1. april 1980 en portion á 56 øre i timen eller 98 kr. pr. måned som kompensation for de overskydende 2,8 points ved nulstillingen af pristallet pr. 1. januar 1980.

OFFENTLIGE INDTÆGTER

Skatter og afgifter er særanliggender. De fastsættes og opkræves af færøske myndigheder. Landskassen opkræver indkomstskatter, told, produktionsafgifter og motorafgifter, medens kommunernes indtægter næsten udelukkende stammer fra indkomstskatter. Skatter på fast ejendom og på formue findes ikke.

Skatter

Indkomstskatter opkræves i henhold til lagtingslov nr. 50 af 2. juli 1963 om landsskat og kommuneskat med senere ændringer. Særligt er der ved lagtingslovene nr. 4 af 11. februar 1977 og nr. 71 af 24. oktober 1978 om ændring af ovennævnte lov sket en række væsentlige ændringer i de hidtil gældende beskatningsregler.

Indkomstskatten til landet og kommunerne udskrives af den skattepligtige indkomst, der er fastsat som bruttoindkomsten med de undtagelser og begrænsninger, loven fastsætter. Således kan der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst foretages fradrag for nødvendige udgifter til erhvervelse og vedligeholdelse af indkomsten, herunder f. eks. afskrivninger på erhvervsbygninger og driftsmidler samt renter af erhvervsmæssig gæld.

Lønmodtagere kan fradrage 20 % af lønindkomsten, idet dog fradraget p.t. højst kan udgøre 5.500 kr. Dette fradrag har erstattet en række tidligere fradrag, som f. eks. fradrag for personlige forsikringsudgifter, husleje fradrag, fagforeningskontingenter, transportudgifter, udgifter ved dobbelt husførelse samt visse andre fradrag, der har været indrømmet forskellige grupper af lønmodtagere. Fradragets maksimumsbeløb pristalsreguleres med udgangspunkt i et beløb på 4.000 kr. pr. 1. oktober 1978. Herudover foretages fradrag for underholdsbidrag til fraskilt eller frasepareret ægtefælle og til ikke hjemmевærende børn samt for bidrag til pensionsordninger med løbende udbetalinger.

Betalte skatter, der tidligere kunne fradrages i den skattepligtige indkomst, har fra og med skatteåret 1977/78 (indkomståret 1976) for aktieselskaber og kommanditselskaber og fra og med skatteåret 1979/80 (indkomståret 1978) for personlige skatteydere ikke mere kunnet fradrages ved indkomstopgørelsen. Ligeledes er den tidligere ret til fradrag af privat gæld i den skattepligtige indkomst ophævet og erstattet af et fradrag i den beregnede kommuneskat på 14 % af renteudgifterne og i den beregnede landsskat på 28 % af

disse. Rentefradraget kan fordeles mellem ægtefæller efter disses eget ønske.

Renteindtægter af indestående i færøske pengeinstitutter medregnes ikke i indkomsten, men beskattes direkte med $\frac{1}{2}$ % af indestående, medens renter af indestående i udenlandske pengeinstitutter og af indestående penge iøvrigt, herunder gældsbreve og andre værdipapirer beskattes som indkomst. Ligeledes beskattes udbytte af aktier i færøske selskaber direkte med $12\frac{1}{2}$ % af udbyttet.

Skatten til landskassen udskrives fra skatteåret 1980/81 (indkomståret 1979) efter en fælles skatteskala for forsørgere og ikke-forsørgere, ifølge hvilken skattepligtige indkomster indtil 21.000 kr. årligt beskattes med 20 %, stigende til 44 % for indkomster over 300.000 kr. årligt. I den beregnede skat foretages et personfradrag, der eksempelvis er på 6.700 kr. for sambeskattede ægtepar, hvor kun den ene af ægtefællerne har skattepligtig indkomst, på 2.700 kr. for hver af ægtefællerne, hvis begge er sat selvstændigt i skat, og på 4.200 kr. for enlige. Fradraget aftrappes med stigende indkomster over 20.000 kr. Endvidere foretages i de beregnede skatter et børnefradrag for hvert hjemmeboende barn under 16 år på 150 kr. i kommuneskatten og 1.000 kr. i landsskatten, således at det samlede børnefradrag udgør 1.150 kr. årligt pr. barn.

I tillæg til den normale landsskat er der i foråret 1980 udskrevet en ekstraskat til landskassen for skatteåret 1980/81 på 3 % af skattepligtige indtægter over 90.000 kr. for enkelte personer, og 120.000 kr. for ægtepar, hvor kun den ene af ægtefællerne har skattepligtig indkomst.

Kommuneskatten, der tidligere har været udskrevet af en skatteindkomst, der er fremkommet ved nedsættelse eller forhøjelse af den skattepligtige indkomst efter skalaer, der er fastsat ved kommunale vedtægter, er fra og med skatteåret 1979/80 udskrevet af samme indkomst som anvendes ved beregning af landsskatten, og med samme procent (ligningsprocenten) for alle skatteydere. Kommunernes ret til at nedsætte eller forhøje indkomsten forinden påligningen er således bortfaldet, og kommuneskatten er herefter proportional. For skatteåret 1980/81 ligger ligningsprocenterne mellem 8 og 17.

Kirkeskat opkræves kun i et begrænset antal kommuner. I skatteåret 1980/81 opkrævede således kun 10 kommuner kirkeskat. Kirkeskatteprocenten varierede mellem 0,15 % og 1,0 %.

Ægtefæller er som hidtil sambeskattet, men ved den senest fo-

retagne ændring af skattelovene er der sket en udvidelse af de indkomstkilder, af hvilke den gifte kvinde sættes selvstændigt i skat. Ved fastsættelsen af de ovenfor omtalte personfradrag i skatten er tillige tilstræbt en mere ensartet beskatning af ægtepar, hvor kun den ene ægtefælle har indtægter, og ægtepar, hvor begge er sat selvstændigt i skat.

Aktieselskaber og kommanditselskaber, der til og med skatteåret 1976/77 er blevet beskattet som personer, pålignes herefter selskabsskat. Selskaberne svarer skat til landskassen og kommunen med tilsammen 33 % af de første 50.000 kr. i skattepligtig indkomst, 43 % af de næste 100.000 kr. og 49 % af resten, som nævnt uden fradrag for betalte skatter. Selskabsskatterne fordeles med 30 % som kommuneskat og 70 % som landsskat.

Ligesom for de personlige skatteydere er der i foråret 1980 udskrevet en ekstra skat til landskassen, der for selskaber udgør 5 % af indkomster over 90.000 kr. årligt.

Antal skatteydere og skattepligtige indkomster

I tabel 4. 12. er vist det samlede antal skatteydere og den skattepligtige indkomst til og med skatteåret 1980/81. Som følge af ændringen i reglerne for beregning af den skattepligtige indkomst for aktieselskaber fra og med skatteåret 1977/78, hvorefter disse ikke længere kan fradrage betalt skat, er der fra dette år foretaget en opdeling af skatteyderne i personlige skatteydere og aktieselskaber.

Tabel 4. 12. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst i skatteårene 1970/71 og 1975/76 - 1980/81

Skatteår	<u>Antal skatteydere</u>		<u>Skattepl. indkomst 1.000 kr.</u>		<u>Gnsl. skpl. indkomst kr.</u>	
	<u>Person- lige</u>	<u>Selska- ber</u>	<u>Person- lige</u>	<u>Selska- ber</u>	<u>Person- lige</u>	<u>Selska- ber</u>
1970/71		17.629		255.800		14.510
1975/76		19.152		529.120		27.627
1976/77		19.639		600.568		30.580
1977/78	19.816	370	652.246	71.300	32.915	192.703
1978/79	20.534	419	702.887	85.948	34.230	205.125
1979/80	26.817	352	1.376.531	85.927	51.331	244.111
1980/81	27.186	417	1.463.542	89.289	53.834	214.123

Note: Som følge af ændringer i beskatningsreglerne er tallene for 1979/80 og 1980/81 ikke umiddelbart sammenlignelige med de tidligere år, jfr. teksten.

Kilde: Líkningarráð Føroya

Med de i 1978 og med virkning fra skatteåret 1979/80 gennemførte ændringer af skattelovene, hvoraf særlig skal nævnes skattefradragets bortfald, indførelsen af et standardfradrag til erstatning af en række tidligere fradrag samt ændringen af rentefradraget til et fradrag i skatten, er der sket en så væsentlig ændring i beregningen af den skattepligtige indkomst for de personlige skatteydere, at en umiddelbar sammenligning med de tidligere år ikke er mulig. Ligeledes er antallet af personlige skatteydere ændret væsentligt efter indførelsen af selvstændig beskatning af gifte kvinder med egen indtægt. Til belysning af de nævnte fradragstørrelse kan nævnes, at de private renteudgifter udgjorde 88,6 mill. kr. i 1979/80 og 95,0 mill. kr. i 1980/81.

Da der ikke fra 1979/80 til 1980/81 er sket principielle ændringer i beregningen af den skattepligtige indkomst, er en sammenligning af indkomsterne i disse to år mulig. Fra 1979/80 til 1980/81 steg de samlede skattepligtige indkomster for personlige skatteydere med 6,3 % og for selskaber med 3,9 %. Da disse stigningsprocenter også dækker over en stigning i antallet af skatteydere, skal nævnes, at den gennemsnitlige indkomst for personlige skatteydere kun steg med 4,8 %, medens den gennemsnitlige selskabsindkomst faldt med 12,3 %. Der er således tale om en stærkt reduceret stigningstakt i indkomsterne i forhold til de gode indkomstår 1975, 1976 og 1977.

For selskabernes vedkommende kan tallene for antal selskaber og de skattepligtige indkomster sammenlignes med de tre tidligere år, idet definitionen af den skattepligtige indkomst ikke er ændret for disse siden skatteåret 1976/77. Som det vil fremgå, har de gennemsnitlige aktieselskabsindtægter vist et fald fra indkomståret 1978 til indkomståret 1979 på godt 12 %.

Tabel 4. 13. Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i skatteåret 1980/81

Skattepligtig indkomst 1000 kr.	Personlige skatteydere				Selskaber			
	Antal	%	Samlet indk. 1000 kr.	% af samlet indk.	Antal	%	Samlet indk. 1000 kr.	% af samlet indk.
Under 5	2.695	9,9	3.490	0,2	208	49,8	53	0,1
5-10	1.390	5,1	10.704	0,7	24	5,8	199	0,2
10-20	4.860	17,9	75.915	5,2	20	4,8	306	0,3
20-30	2.316	8,5	58.402	4,0	15	3,6	367	0,4
30-40	1.984	7,3	69.548	4,8	21	5,0	763	0,9
40-50	2.111	7,8	94.472	6,5	19	4,5	908	1,0
50-60	1.662	6,1	91.878	6,3	15	3,6	819	0,9
60-70	1.627	6,0	105.928	7,2	12	2,9	774	0,9
70-80	1.632	6,0	122.628	8,4	7	1,7	530	0,6
80-90	1.418	5,2	120.534	8,2	4	1,0	346	0,4
90-100	1.289	4,7	122.458	8,4	5	1,2	498	0,6
100-150	3.175	11,7	378.489	25,8	13	3,1	1.605	1,8
150-200	671	2,5	114.149	7,8	14	3,4	2.518	2,8
200-250	203	0,7	44.895	3,1	7	1,7	1.651	1,8
250-300	78	0,3	21.477	1,5	7	1,7	2.017	2,3
300-400	53	0,2	17.853	1,2	7	1,7	2.573	2,8
over 400	22	0,1	10.722	0,7	19	4,5	73.362	82,2
<u>Ialt</u>	<u>27.186</u>	<u>100,0</u>	<u>1.463.542</u>	<u>100,0</u>	<u>417</u>	<u>100,0</u>	<u>89.289</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Líkningarráð Føroya

Tabel 4. 13. viser skatteyderne fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst samt de enkelte indkomstgruppers andel af den samlede indkomst. Omkring 1/3 af de personlige skatteydere havde i 1980/81 en indkomst på 20.000 kr. eller derunder. Disse skatteydere tjente tilsammen knap 6 % af den samlede indkomst. Godt 15 % af skatteyderne havde en skattepligtig indkomst på over 100.000 kr. Disse tjente tilsammen 40 % af den samlede skattepligtige indkomst. Indkomstgruppen mellem 20.000 kr. og 100.000 kr., der omfatter godt halvdelen af skatteyderne, tjente tilsammen 54 % af den samlede indkomst. Tallene er som følge af de førnævnte ændringer i skattereglerne ikke sammenlignelige med de i tidligere årbøger viste indkomstfordelinger for skatteåret 1978/79 og tidligere. På den ene side vil ændringen af fradragsreglerne medføre en forhøjelse af den skattepligtige indkomst i forhold til tidli-

gere. I den modsatte retning trækker, at et stort antal gifte kvinder nu er registreret som selvstændige skatteydere.

For selskabernes vedkommende bemærkes, at op mod 50 % i 1980/81 havde en skattepligtig indkomst på under 5.000 kr., og at disse selskaber kun tjente 0,1 % af den samlede selskabsindkomst. Disse tal synes bemærkelsesværdige efter de seneste skattelovsændringer, der bl. a. indebærer, at selskaberne ikke har kunnet fradrage betalte skatter. Derimod har selskaber fortsat ret til at fradrage erhvervsmæssige renter i indkomsten. Kun godt 4 % af selskaberne havde en skattepligtig indkomst på over 400.000 kr. Disse selskaber tjente godt 82 % af den samlede skattepligtige selskabsindkomst. Ved vurderingen af disse tal må tages i betragtning, at der på Færøerne findes et meget stort antal mindre selskaber, f. eks. oprettet omkring enkelte fiskerfartøjer.

Udskrevne skatter

Udskrevne skatter er i den følgende tabel angivet uden fradrag for børnetilskud, der som nævnt fradrages i den beregnede skat (1980/81 12,5 mill. kr. i landsskatten og 1,9 mill. kr. i kommuneskatten). Tallene angiver de ved hovedligningen udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer, og omfatter både personlige skatter og selskabsskatter. Af den samlede udskrevne skat i 1980/81 på 545,1 mill. kr. er 503,1 mill. kr. personlige skatter og 42,0 mill. kr. selskabsskatter.

Tabel 4. 14. Udskrevne skatter i skatteårene 1970/71 og 1975/76 - 1980/81

1.000 kr.	<u>Kommunale skatter</u>		<u>Landsskatter</u>		<u>Skatter</u>
	<u>Indkomst- skat</u>	<u>Bygnings- skat</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Folkepen- sionsbidr.</u>	<u>Ialt</u>
1970/71	34.437	617	36.364	4.777	76.195
1975/76	104.717 ¹⁾	-	136.466	11.655	252.838
1976/77	120.517 ¹⁾	-	161.450	13.107	295.074
1977/78	148.104 ¹⁾	-	192.747	14.480	355.331
1978/79	182.262 ¹⁾	-	252.137	17.268	451.667
1979/80 ⁴⁾	200.731 ¹⁾	-	292.852	- 3)	493.583
1980/81	227.581 ¹⁾	-	317.562	- 3)	545.143

1) Incl. kirkeskat i visse kommuner

2) Opkrævet i Tórshavn til og med 1971/72

3) Folkepensionsbidrag opkræves ikke mere

4) Den for 1979/80 udskrevne ekstraskat med et provenu på omkring 2,9 mill. kr. indgår ikke i tallet

Kilde: Føroya gjaldstova

I forhold til skatteåret 1979/80 er de udskrevne landsskatter steget med godt 8 % og kommuneskatten (incl. kirkeskat) med godt 13 %. Fra 1978/79 til 1979/80 var de tilsvarende stigninger henholdsvis 16 % og 10 % og fra 1977/78 til 1978/79 på 30 % og 28 %. Dette må ses på baggrund af en stigning i de skattepligtige indkomster, der fra 1977/78 til 1978/79 var på godt 9 % og fra 1979/80 til 1980/81 var på omkring 6 %. Indkomststigningen i det mellem-liggende år må antages ikke at overstige dette niveau. Der er således tale om en fortsat, omend aftagende stigning i det relative beskatningsniveau. Det må dog i denne forbindelse tages i betragtning, at de stigende indkomster som følge af progressionen i skatteskalaerne i sig selv vil medføre en relativ stigning i skatterne, også ved uændrede skatteskalaer.

Til belysning af beskatningsniveauets udvikling kan nævnes, at direkte skatter til land og kommune samt indirekte skatter som told, indførselsafgifter, produktionsafgifter tilsammen udgjorde 34 % af bruttofaktorindkomsten i 1978, fordelt med 25 % til landskassen og 9 % til kommunerne, medens det således angivne skattetryk i 1965 udgjorde 21 % og 1970 udgjorde 26 %.

De udskrevne direkte skatter er i 1980/81 fordelt med 42 % i kommunale skatter og 58 % i landsskatter. Balancen mellem kommuneskat og landsskat har ikke ændret sig nævneværdigt i de senere år.

Tabel 4. 15. viser antallet af skatteydere, gennemsnitlig indkomst og udskrevne skatter for personlige skatteydere i de enkelte kommuner. Som det vil fremgå, er der betydelige forskelle i indkomsterne fra kommune til kommune, idet særlig de mindre og isolerede kommuner har en lavere indkomst end gennemsnittet. Tallene er før fradrag af børnetilskud.

Tabel 4. 15. Udskrevne personlige skatter m. v. i skatteåret 1980/81 i de enkelte kommuner

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gns1. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.1)</u>	<u>Udskrevne skatter i 1.000 kr.</u>		<u>Ialt</u>
				<u>Lands- skat</u>	<u>Komm. skat2)</u>	
Tórshavn	8.525	63.363	15,8	115.268	89.832	205.100
Fugloy	36	39.436	10,0	225	135	360
Svínoy	51	33.539	10,0	242	132	374
Viðareiði	141	45.023	12,0	1.016	619	1.635
Hvannasund	235	41.795	12,0	1.512	971	2.483

(fortsættes)

Udskrevne personlige skatter m. v. i skatteåret
1980/81 i de enkelte kommuner (fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gns1. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.¹⁾</u>	<u>Udskrevne skatter i 1.000 kr.</u>		<u>Ialt</u>
				<u>Lands- skat</u>	<u>Komm., skat²⁾</u>	
Klaksvík	2.943	56.895	17,3	33.272	27.508	60.780
Kunoy	71	30.136	10,0	264	171	435
Mikladalur	49	33.853	9,0	206	113	319
Húsar	48	39.631	10,5	308	145	453
Oyndarfjørður	118	49.434	12,0	1.079	613	1.692
Elduvík	72	42.772	12,0	495	311	806
Fuglafjørður	900	50.876	14,3	8.888	5.762	14.650
Leirvík	435	45.582	15,5	3.606	2.711	6.317
Gøta	510	53.182	16,0	5.420	3.946	9.366
Nes	610	44.249	13,5	4.855	3.463	8.318
Runavík	1.161	55.404	13,5	12.546	8.814	21.360
Sjógv	524	51.049	14,0	5.124	3.572	8.696
Skáli	385	59.546	13,5	4.909	3.008	7.917
Eiði	375	51.515	13,0	3.577	2.264	5.841
Sund	226	55.891	14,0	2.613	1.532	4.145
Funningur	78	42.055	10,0	586	278	864
Gjógv	75	35.060	9,0	398	182	580
Haldarsvík	217	42.929	13,0	1.566	1.048	2.614
Saksun	16	32.781	9,0	64	43	107
Hvalvík	201	49.242	10,0	1.812	847	2.659
Hósvík	111	49.719	12,0	1.038	578	1.616
Kollafjørður	397	55.271	13,0	4.177	2.453	6.630
Kvívík	325	47.120	14,0	2.834	1.864	4.698
Vestmanna	801	49.214	15,0	7.586	5.554	13.140
Tórshavn uttanb.	671	62.248	15,7	8.681	5.748	14.429
Kirkjubøur	91	57.326	9,5	1.078	454	1.532
Hestur	56	24.691	15,0	140	175	315
Nólsoy	234	37.607	15,0	1.496	1.127	2.623
Sandavágur	468	45.789	14,0	3.943	2.584	6.527
Miðvágur	612	44.936	15,0	4.883	3.548	8.431
Sørvágur	621	42.524	15,0	4.673	3.434	8.107
Bøur	54	25.725	9,0	149	97	246
Mykines	28	36.707	8,0	165	68	233

(fortsættes)

Udskrevne personlige skatter m. v. i skatteåret
1980/81 i de enkelte kommuner (fortsat)

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gns1. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.1)</u>	<u>Udskrevne skatter i 1.000 kr.</u>		<u>Ialt</u>
				<u>Lands- skat</u>	<u>Komm. skat2)</u>	
Sandur	426	40.604	16,0	2.994	2.482	5.476
Skopun	317	49.793	16,0	2.927	2.143	5.070
Skálavík	145	50.511	16,0	1.424	1.054	2.478
Húsavík	106	43.731	14,0	789	565	1.354
Skúvoy	72	35.700	8,0	385	187	572
Hvalba	452	44.756	17,0	3.403	2.933	6.336
Tvøroyri	1.365	48.375	16,2	11.834	9.529	21.363
Fámjin	83	38.291	8,0	424	185	609
Hov	97	40.512	11,0	573	342	915
Porkeri	214	49.730	13,0	1.909	1.132	3.041
Vágur	1.063	44.495	17,0	8.309	7.380	15.689
Sumba	375	39.043	11,0	2.476	1.336	3.812
<u>Ialt</u>	<u>27.186</u>	<u>53.834</u>	<u>-</u>	<u>288.141</u>	<u>214.972</u>	<u>503.113</u>

1) Incl. kirkeskatteprocent

2) Incl. kirkeskat

Kilde: Føroya gjaldstova

Restancerne udgjorde pr. 31. december 1980 194,2 mill. kr., hvoraf 62,7 mill. kr. vedrørte skatteåret 1980/81. De tilsvarende beløb udgjorde pr. 31. december 1979 151,7 mill. kr. og 58,6 mill. kr. De samlede restancer pr. 31. december 1980 udgjorde 34,1 % af de udskrevne skatter i 1980/81, fratrukket børnefradrag, mod 31,7 % i 1979/80 og 23,2 % året før. Restancerne for 1980/81 udgjorde 11,0 % mod 12,3 % på tilsvarende tidspunkt i 1979/80 og 8,8 % i 1978/79. Der er således også i 1980 sket en betydelig stigning i skatterestancerne. Det samlede restancebeløb er i 1980 steget med 28 % mod 49 % året før.

Afgifter

De vigtigste afgiftslove er lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgift m. v. med senere ændringer, lagtingslov nr. 9 af 27. april 1961 om særlig indførselsafgift med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 19. maj 1979 om ekstra indførselsafgift og lagtingslov nr. 23 af 9. maj 1968 om afgift på motorkøretøjer.

Alle importerede varer med undtagelse af visse fødevarer, råvarer og halvfabrikater samt bøger og tidsskrifter er belagt med en generel indførselsafgift på 13 % af fakturaværdien. I foråret 1979 er ved lagtingslov indført en ekstra indførselsafgift på 2 %, der med få undtagelser pålægges samme varer som den generelle indførselsafgift. Den ekstra indførselsafgift er forhøjet med 2 % i efteråret 1979 og med 3 % i foråret 1980 og udgør nu 7 %. Den samlede generelle og ekstra indførselsafgift udgør således nu ialt 20 %. Herudover er praktisk taget alle varer belagt med en mængdeafgift eller en værdiafgift eller en kombination af disse. Disse afgifter er ved ændringer af lagtingsloven om indførselsafgift blevet forhøjet for en række varer i foråret 1979, i efteråret 1979 og i foråret 1980.

Der er endvidere produktionsafgift på øl, sodavand, chokolade og sukkervarer. I forbindelse med en i foråret 1980 gennemført ændring af loven om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke, hvorved de færøske bryggerier fik tilladelse til at fremstille øl, som indeholder indtil 4,6 vægtprocent alkohol, er fastsat en produktionsafgift for sådant øl, omtrent svarende til indførselsafgiften.

Landskassens indtægter

Tabel 4. 16. viser landskassens indtægter fordelt på de forskellige indtægtskilder.

Tabel 4. 16. Landskassens indtægter 1970/71 og 1975/76 - 1981/82

1.000 kr.	<u>Landsskat</u> ¹⁾	<u>Motor afgifter</u>	<u>Told og andre afgifter</u>	<u>Andre indtægter</u> ³⁾	<u>Ialt</u>
1970/71	43.277	7.713	66.784	1.093	118.867
1975/76	155.371	4.761 ²⁾	144.211	13.508	317.851
1976/77	184.901	5.280	175.690	286	366.157
1977/78	212.248	6.593	210.398	3.171	432.410
1978/79	278.693	7.708	227.589	379	514.369
1979/80	290.826	9.617	278.123	19.465	598.031
1980/81 (FL)	354.000	9.500	321.210	355	685.065
1981/82 (FFL)	380.000	11.000	367.410	2.855	761.265

1) Incl. folkepensjonsbidrag og landskassens andel af sømandsskat

2) Nedgangen skyldes benzinafgiftens overførsel til told og andre afgifter

3) "Andre indtægter" stammer hovedsagelig fra Færøernes andel af overskuddet fra Danmarks Nationalbank og svinger således i takt med dette

Kilde: Landskasseregnskaber og finanslov (§§ 1, 2, 3, 4, 7 og 8)

Af landskassens indtægter stammede i 1979/80 49 % fra indkomstskatter og 48 % fra told og andre afgifter. De resterende indtægter stammer hovedsagelig fra Færøernes andel af nationalbankens overskud, der i 1979 var på 19,0 mill. kr. Landets virksomheder såsom kystfarten, landsapoteket, telefonværket m. v. er som helhed underskudsgivende og er derfor medtaget i opgørelsen over landskassens udgifter. Indkomstskatternes andel af landskassens indtægter har været stadigt stigende frem til 1978/79, hvor denne andel udgjorde 54 %. Faldet i indkomstskatternes andel af de samlede indtægter i 1979/80 skyldes de førnævnte forhøjelser af told og indførselsafgifter i foråret og efteråret 1979. Fra 1979/80 til 1980/81 er regnet med en stigning i indtægterne på knap 15 % og fra finansloven 1980/81 til finanslovforslaget for 1981/82 med en stigning på 11 %. Over de to år som helhed forudsættes stigningen ligeligt fordelt på direkte og indirekte skatter.

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

Statens og landskassens udgifter

Statens udgifter på Færøerne er for finansåret 1979 opgjort til 383,3 mill. kr. fordelt med 335,6 mill. kr., svarende til 88 %, som driftsudgifter og 47,7 mill. kr., svarende til 12 %, som anlægsudgifter, jfr. tabel 4. 2o. Opgørelsen er udarbejdet på grundlag af regnskabstallene for finansåret 1979 og omfatter alene direkte udgifter afholdt af staten på Færøerne. Indirekte udgifter f. eks. i forbindelse med færingers ophold på danske sygehuse eller færingers uddannelse ved danske uddannelsesinstitutioner er ikke medregnet.

Som følge af det statslige finansårs omlægning til kalenderår fra 1. januar 1979 er udgiftsopgørelsen for finansåret 1979 ikke umiddelbart sammenlignelig med tal for de tidligere statslige finansår eller med tallene for landskassens udgifter, idet landskassefinansåret stadig omfatter perioden fra 1. april i et år til 31. marts i det følgende år. Til brug for sammenstillingerne af statskasseudgifter og landskasseudgifter i tabellerne 4. 17. - 4. 19. er derfor foretaget opgørelser af statens udgifter i perioderne 1. april 1978 til 31. marts 1979 og 1. april 1979 til 31. marts 1980, idet der for de udgifter, hvor der ikke foreligger regnskabstal for de pågældende perioder, er foretaget skønsmæssige opregninger på grundlag af udgifterne i finansårene 1978 og 1979.

De således beregnede udgifter for statskassen i perioden 1.

april 1979 - 31. marts 1980, svarende til landskassefinansåret 1979/80 er opgjort til ialt 393,6 mill. kr., idet fordelingen mellem driftsudgifter og anlægsudgifter er som vist i tabel 4. 17., og fordelingen efter hovedformål er som vist i tabel 4. 19.

Landskassens udgifter udgjorde i landskassefinansåret 1979/80 ialt 626,7 mill. kr., hvoraf 441,4 mill. kr. eller ca. 70 % var driftsudgifter, medens 185,3 mill. kr. eller ca. 30 % var anlægsudgifter. I 1978/79 var fordelingen af udgifterne mellem driftsudgifter og anlægsudgifter 60 %, henholdsvis 40 %. Den ændrede fordeling af udgifterne mellem drifts- og anlægsudgifter skyldes de senere års bestræbelser for at begrænse stigningen i de offentlige budgetter, der i første række har resulteret i en beskæring af anlægsbudgettet, særligt udgifterne til vej- og havnebyggerier. En væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af forskellige fonds, hvis midler tilvejebringes ved tilskrivninger fra landskassen samt ved optagelse af lån. Henlæggelserne til sådanne fonds og afdrag på lån er derfor medregnet i anlægsudgifterne.

Den betydelige forskel i anlægsudgifternes andel af de samlede udgifter for statskassen og landskassen må ses på baggrund af, at havne, trafikvesen m. v. er overtaget som særanliggende.

Tabel 4. 17. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter
1970/71 og 1975/76 - 1979/80

Mill. kr.	Driftsudgifter			Anlægsudgifter			Samlede udgifter		
	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt
1970/71	72,1	88,2	160,3	15,5	30,7	46,2	87,6	118,9	206,5
1975/76	200,9	198,4	399,3	13,8	119,5	133,3	214,7	317,9	532,6
1976/77	214,8	235,9	450,7	25,8	130,3	156,1	240,6	366,2	606,8
1977/78	240,2	258,2	498,4	28,6	174,2	202,8	268,8	432,4	701,2
1978/79	277,4	312,1	589,5	35,5	205,0	240,5	312,9	517,1	830,0
1979/80	346,0	441,4	787,4	47,6	185,3	232,9	393,6	626,7	1020,3

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Fra 1978/79 til 1979/80 er statens samlede udgifter på Færøerne steget med 80,7 mill. kr. eller 25 % mod en stigning på 15 % året før. Landskassens udgifter er steget med 109,6 mill. kr. eller 21 % mod en stigning på 20 % fra 1977/78 til 1978/79. Fordelingen af statens udgifter mellem driftsudgifter og anlægsudgifter er stort set uændret i forhold til de foregående år. Derimod

er driftsudgifternes andel af landskassens udgifter som nævnt faldet fra 1978/79 til 1979/80, medens denne andel ikke ændredes fra 1977/78 til 1978/79. Af de samlede stats- og landskassensudgifter udgør statens udgifter i 1979/80 godt 38 %. Denne andel har været svagt faldende fra 1970/71 til 1978/79. Fra 1978/79 til 1979/80 er statens andel af de samlede udgifter uændret. Den nedadgående tendens i statens andel af de offentlige udgifter på Færøerne må ses i sammenhæng med, at en væsentlig del af stigningen i landskassens udgifter i de senere år er faldet på områder, der er overtaget som særanliggende. Dette gælder f. eks. udbygningen af veje og havne og erhvervsstøtten, hvor særligt støtten til fiskeriet beslaglægger en stadigt større del af landskassens udgifter.

Tabel 4. 18. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål
1970/71, 1975/76 og 1977/78 - 1979/80

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1977/78	1978/79	1979/80
Administration m. v.	10.740	27.388	32.032	36.432	42.618
Sundhedsvæsen	31.110	57.405	76.777	94.627	114.711
Samfærdsel ¹⁾	24.013	77.868	112.917	137.522	154.380
Skolevæsen m. v.	29.246	77.595	98.249	119.373	136.529
Videnskab, litteratur og kunst	2.591	10.191	13.574	15.533	16.303
Fiskeri og søfart	28.308	82.091	113.874	145.826	214.836
Landbrug	2.067	4.697	5.882	12.627	12.103
Handel og industri	498	5.329	8.306	9.369	20.894
Socialvæsen ²⁾	48.044	126.253	154.343	174.956	210.131
Rets- og politivæsen	4.190	7.955	9.887	11.894	13.510
Kirkevæsen	1.936	2.962	4.699	5.117	5.499
Renter og afdrag	7.632	15.526	19.174	23.645	14.836
Garantienlæggelser	5.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Henl. til driftskap.	3.562	703	7.667	-	-
Andre udgifter	7.581	32.472	39.850	39.081	59.951
Ialt	206.518	532.435	701.231	830.002	1.020.301

1) Underskuddet i landsstyrets kystfart, der i de tidligere år er opført under "Andre udgifter" er fra 1978/79 optaget under "Samfærdsel". Fra 1979/80 er tillige landskassens tilskud til driften af busruterne "Bygdaleiðir" optaget under denne post. Underskuddet i kystfarten udgjorde i 1979/80 16,3 mill. kr. og ved busruterne 0,2 mill. kr.

2) Invalide- og folkepensionsbidraget er ikke fradraget

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Statskassens og landskassens udgifter er tilsammen steget med 190,3 mill. kr., svarende til knap 23 %, fra 1978/79 til 1979/80. Den største stigning i udgifterne er sket inden for områderne "sundhedsvæsen" og "socialvæsen", hvor stigningen er på over 20 %, inden for "fiskeri og søfart", hvor stigningen er på 47 %, inden for "handel og industri", hvor udgifterne er mere end fordoblet samt for posten "andre udgifter", der er steget med 53 %. Derimod er posten "samfærdsel", der de tidligere år har vist kraftige stigninger, kun steget moderat i 1979/80, medens udgifterne til renter og afdrag er faldet.

Stigningen for posten sundhedsvæsen skyldes væsentligst en stigning i udgifterne til driften af de tre færøske sygehuse, der udgør op mod 95 % af udgifterne til sundhedsvæsenet. Den voldsomme stigning i udgifterne til fiskeri og søfart skyldes hovedsagelig en kraftig stigning i landskassens tilskud til mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet. Udgifterne hertil er fra 1978/79 til 1979/80 steget med 42,2 mill. kr., svarende til 52 %. Herudover er også udgifterne til fiskeriinspektionen og til landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste steget kraftigt. Fordoblingen af udgifterne til handel og industri, der er rene landskassenedgifter, skyldes henlæggelser til en energifond med henblik på udbygning af det fælleskommunale elektricitetsselskab S.E.V. Posten "andre udgifter" omfatter for landskassens vedkommende pensionsudgifter, henlæggelser til forskellige fonds, underskud ved visse landsinstitutioner samt afskrivninger, der udgør langt hovedparten af landskassens udgifter under denne post. For statskassens vedkommende omfatter posten særligt udgifterne ved driften af Flyvestation Thorshavn samt tilskud til investeringsfonden for Færøerne og investeringstilskud i henhold til egnsudviklingsloven. Selv om stigningen i udgifterne til samfærdsel, der for hovedpartens vedkommende afholdes af landskassen, har været moderat, er denne udgiftspost stadig en af de betydeligste. Udgifterne afspejler et stort igangværende vej- og tunnelbyggeri, ligesom landskassens tilskud til kommunale havnebyggerier i henhold til den af lagtinget i sommeren 1978 vedtagne 6 års plan for udbygning af havnene er betydelige. Posten indeholder endvidere et stigende underskud på landsstyrets kystfart (Strandfaraskip Landsins).

Statens udgifter

Tabel 4. 19. viser statens udgifter i perioden 1. april 1979 til 31. marts i årene 1970/71 til 1979/80 opdelt på hovedformål, medens tabel 4. 20. viser en specifikation af statens udgifter i det statslige finansår (kalenderåret) 1979.

Tabel 4. 19. Statens udgifter efter hovedformål 1970/71, 1975/76 og 1977/78 - 1979/80

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Administration m. v.	2.439	4.309	4.550	4.982	5.642
Sundhedsvæsen	21.150	36.174	47.803	53.821	63.582
Samfærdsel	3.805	5.887	16.590	16.550	23.783
Skolevæsen m. v.	16.758	44.725	55.932	67.467	77.845
Videnskab, litteratur og kunst	326	704	751	896	1.115
Fiskeri og søfart	9.138	23.597	27.794	32.428	62.871
Socialvæsen	26.282	70.417	79.770	93.268	111.672
Rets- og politivæsen	4.166	7.934	9.879	11.864	13.499
Kirkevæsen	1.526	2.375	3.674	3.897	4.234
Andre udgifter	2.061	18.538	22.077	27.745	29.366
<u>Ialt</u>	<u>87.651</u>	<u>214.660</u>	<u>268.820</u>	<u>312.918</u>	<u>393.609</u>

Kilde: Statsregnskaber og oplysninger fra statsinstitutioner

Tabel 4. 20. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1979

	<u>Driftsudgifter</u>		<u>Anlægsudgifter</u>		<u>Drifts- og anlægsudg. ialt</u>
<u>1.000 kr.</u>	<u>Statsin-</u> <u>stitu-</u> <u>tioner</u>	<u>Til-</u> <u>skud</u> ¹⁾	<u>Statsin-</u> <u>stitu-</u> <u>tioner</u>	<u>Til-</u> <u>skud</u> ¹⁾	
<u>1. Statens administration:</u>					
Rigsombudet	2.789	-	-	-	2.789
Fær. oppebørselskontor	-	1.844	-	-	1.844
Fær. socialforvaltning	-	480	-	-	480
<u>Ialt</u>	<u>2.789</u>	<u>2.324</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.113</u>
<u>2. Sundhedsvæsen:</u>					
Vaccinationer m. v.	-	1.073	-	-	1.073
Landslægeembedet	378	-	-	-	378
Jordemødre og komm.læger	-	1.389	-	-	1.389
Sygehuse ²⁾	-	58.198	-	-	58.198
<u>Ialt</u>	<u>378</u>	<u>60.600</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61.038</u>

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1979
(fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Driftsudgifter</u>		<u>Anlægsudgifter</u>		<u>Drifts- og an- lægsudg. ialt</u>
	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	
<u>3. Samfærdsel:</u>					
Havnetilskud	-	-	-	1.354	1.354
Vágar flyveplads	5.007	-	17.542	-	22.549
<u>Ialt</u>	<u>5.007</u>	<u>-</u>	<u>17.542</u>	<u>1.354</u>	<u>23.903</u>
<u>4. Skolevæsen:</u>					
Folkeskolen ³⁾	89	38.342	-	5.995	44.426
Seminariet	5.982	-	-	-	5.982
Private skoler	-	2.653	-	-	2.653
Aftenskoler	-	1.678	-	-	1.678
Erhvervsskoler	-	10.110	-	1.937	12.047
Statens uddannelsesstøtte	-	8.825	-	-	8.825
<u>Ialt</u>	<u>6.071</u>	<u>61.608</u>	<u>-</u>	<u>7.932</u>	<u>75.611</u>
<u>5. Videnskab og kunst:</u>					
Fiskerilaboratoriet	197	292	-	-	489
Geologiske undersøgelser	555	-	-	-	555
Livsvarig hædersgave og fast årlig statsydelse	-	105	-	-	105
<u>Ialt</u>	<u>752</u>	<u>397</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.149</u>
<u>6. Fiskeri og søfart:</u>					
Skibstilsynet	1.130	-	-	-	1.130
Inspektionsskibene	51.616	-	-	-	51.616
Marinestationen	5.227	-	-	-	5.227
Fyrvæsenet	2.161	-	-	-	2.161
Meteorologisk institut	1.317	-	-	-	1.317
<u>Ialt</u>	<u>61.451</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>61.451</u>
<u>7. Socialvæsen:</u>					
Folke- og invalide- pension m. v.	306	66.955	-	-	67.261
Hjælp efter forsorgsl.	-	9.115	-	-	9.115
Sørforsorg	3.479	5.587	9.410	474	18.950
Børnebidrag	-	1.485	-	-	1.485
Børneforsorg	-	7.208	-	-	7.208
					(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1979
(fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Driftsudgifter</u>		<u>Anlægsudgifter</u>		<u>Drifts- og an- lægsudg. ialt</u>
	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	<u>Statsin- stitu- tioner</u>	<u>Til- skud¹⁾</u>	
Sygekasser	-	3.830	-	-	3.830
Dagpenge ved sygdom og fødsel	-	1.468	-	-	1.468
<u>Ialt</u>	<u>3.785</u>	<u>95.648</u>	<u>9.410</u>	<u>474</u>	<u>109.317</u>
<u>8. Rets- og politivæsen:</u>					
Politivæsen og sysselm.	10.169	-	388	-	10.557
Dommerembedet	1.495	-	-	-	1.495
Arrestvæsenet	953	-	-	-	953
<u>Ialt</u>	<u>12.617</u>	<u>-</u>	<u>388</u>	<u>-</u>	<u>13.005</u>
<u>9. Kirkevæsen:</u>					
Lønninger og pensioner	3.102	-	-	-	3.102
Præstegårde	832	-	-	-	832
Befordring, kontorhold m.v.	162	-	-	-	162
<u>Ialt</u>	<u>4.096</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.096</u>
<u>10. Andre udgifter:</u>					
Kompensation for ATP	2	-	-	-	2
Justervæsenet	84	-	-	-	84
Flyvestation Thorshavn	17.906	-	-	-	17.906
Investeringsf. for Fær.	-	-	-	6.000	6.000
Investeringstilskud i henh. til egnsudvik- lingsloven	-	-	-	4.575	4.575
<u>Ialt</u>	<u>17.992</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>10.575</u>	<u>28.567</u>
<u>Samlede udgifter 1-10</u>	<u>114.938</u>	<u>220.637</u>	<u>27.340</u>	<u>20.335</u>	<u>383.250</u>

1) Omfatter både lovbundne og ikke lovbundne tilskud

2) Incl. landssygehusets psykiatriske afdeling, det tidligere statshospital

3) Udgifter til skolelægeordningen er medregnet under udgifterne til sundhedsvæsenet

Kilde: Statsregnskab og oplysninger fra institutionerne

Af statens udgifter på Færøerne faldt i finansåret 1979 ialt 246,0 mill. kr. eller 64 % inden for områderne sundhedsvæsen, socialvæsen og undervisningsvæsen. Heraf udgør socialvæsen den største post med 109 mill. kr. fulgt af skolevæsenet med 75 mill. kr.

og sundhedsvæsenet med 61 mill. kr. Af øvrige udgifter udgør fiskeriinspektionen den største post.

Investeringsfonden for Færøerne er oprettet i henhold til lov nr. 28 af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne m. v. med det formål at yde lån til investering i offentlige anlæg, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling. Fonden kan endvidere af indkomne renter og afdrag yde lån til erhvervsformål. Fondens udlån til erhvervsformål formidles af den færøske industrifond, jfr. kapitel 3. Fondens midler er fremkommet ved tilskrivninger fra staten. Tilskrivningerne udgjorde i finansårene 1964/65 - 1971/72 10 mill. kr. pr. år, i finansårene 1972/73 og 1973/74 9 mill. kr. pr. år og i finansårene 1974/75 og 1975/76 8 mill. kr. pr. år. Endvidere har staten i henhold til lov nr. 153 af 31. marts 1976 om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v. ydet et tilskud på 7 mill. kr. i hvert af finansårene 1976/77 og 1977/78 og på 6 mill. kr. i finansårene 1978 og 1979. De samlede tilskrivninger udgør herefter 140 mill. kr. Ved nævnte lov blev ledelsen overført fra den hidtidige bestyrelse, der bestod af 3 danske og 2 færøske medlemmer, til en bestyrelse, der udpeges af det færøske hjemmestyre. Loven bemyndiger endvidere hjemmestyret til at fastsætte de nærmere regler om fondens virksomhed.

Den ny bestyrelse er udpeget i efteråret 1978. Fonden har ikke bevilget lån i finansåret 1977/78 og 1978. I 1979 er ydet lån på 34,0 mill. kr., og den samlede restgæld til fonden udgjorde pr. 31. december 1979 126,7 mill. kr. I forbindelse med fondens overførsel til hjemmestyret er i 1978 overført 60 mill. kr. og i 1979 41 mill. kr. af fondens midler til de færøske banker.

Udover egentlige udgifter ved drift af statsinstitutioner på Færøerne og statens tilskud til færøske institutioner yder staten og flere offentlige danske institutioner lån til forskellige formål på Færøerne.

Danmarks Skibskreditfond har siden finansåret 1964/65 ydet lån til færøsk indregistrerede skibe. Lånene ydes som 7 % obligationslån til parikurs, idet skibskreditfondens obligationer ligesom realkreditinstituttets obligationer overtages til parikurs af Danmarks Nationalbank. Fonden har ikke udbetalt nye lån til skibe hjemmehørende på Færøerne i 1979/80. Restgælden til fonden var pr. 31. marts 1980 26,3 mill. kr.

I Kreditforeningen af Kommuner i Danmark kan de færøske kommuner opnå lån mod garanti fra landsstyret (efter lagtingslov for hver enkelt ansøgning) og staten. Disse lån ydes med en løbetid, der varierer fra 6 til 40 år. Kreditforeningen har i 1979/80 udbetalt nye lån til færøske kommuner på 19,6 mill. kr. Færøske kommuners restgæld til foreningen var pr. 31. marts 1980 på 129,2 mill. kr.

Udover ovennævnte to låneinstitutioner har Kongeriget Danmarks Fiskeribank siden 1959 ydet lån til skibe hjemmehørende på Færøerne. Bankens virksomhed er iøvrigt omtalt under kapitel 3.

Tabel 4. 21. Statens og offentlige danske institutioners udlån, restgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-80

<u>1.000 kr.</u>	<u>Staten</u>	<u>Investe- rings- fonden¹⁾</u>	<u>Fiske- riban- ken</u>	<u>Skibs- kredit- fonden</u>	<u>Kommune- kredit- forening</u>	<u>Ialt</u>
1970	68.992	37.687	18.532	14.178	20.969	160.358
1975	59.752	125.927	28.401	7.556	36.766	258.402
1976	59.001	132.486	33.841	5.280	83.617	314.921
1977	61.623	-	35.771	14.660	119.191	231.245
1978	68.688	-	51.915	27.090	125.702	273.395
1979	76.033	-	72.344	32.120	118.016	298.513
1980	76.968	-	88.293	26.250	129.237	320.748

1) Investeringsfondens restgæld er fra og med 31. marts 1977 overført til hjemmestyret

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 22. Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1979/80¹⁾

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr.1/4-79</u>	<u>Tilgang 1979/80</u>	<u>Afgang 1979/80</u>	<u>Restgæld pr.31/3-80</u>	<u>Renter 1979/80</u>
<u>Statslån:</u>					
Landssygehuset ³⁾	15.086	-	407	14.679	974
Klaksvík sygehus ³⁾	686	-	82	604	49
Tórshavn kommune	8.580	-	524	8.056	192
El-selskabet SEV	15.850	-	1.553	14.297 ²⁾	1.055
Håndv. og industri ³⁾	31	-	9	22	2
Egnsudviklingslån ³⁾	25.773	2.916	1.431	27.258	2.103
Erhvervsskoler ³⁾	10.027	2.025	-	12.052	-
Statslån ialt	76.033	4.941	4.006	76.968	4.375

(fortsættes)

Udviklingen i statens og offentlige danske institu-
tioners udlån i 1979/80¹⁾ (fortsat)

1.000 kr.	Restgæld pr. 1/4-79	Tilgang 1979/80	Afgang 1979/80	Restgæld pr. 31/3-80	Renter 1979/80
<u>Fiskeribanklån</u>	72.344	23.063	7.114	88.293	6.641
<u>Skibskreditfondslån</u>	32.120	-	5.870	26.250	1.478
<u>Kommunekredit- foreningslån</u>	118.016	19.577	8.356	129.237	8.894
<u>Ialt</u>	<u>298.513</u>	<u>47.581</u>	<u>25.346</u>	<u>320.748</u>	<u>21.388</u>

- 1) Investeringsfondens restgæld er overført til hjemmestyret
- 2) Hovedparten af denne lånemasse udgøres af 11,5 mill. kr. genudlånning til det færøske, fælleskommunale elværk af et af staten optaget dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker

3) Tallene omfatter perioden 1. januar - 31. december 1979

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Statens og de offentlige danske kreditinstitutioners udlån på Færøerne er siden 1970 fordoblet. Fra 1979 til 1980 er udlånene steget godt 7 %. For statens vedkommende skyldes stigningen en vækst i egnsudviklingslånene og i udlånene til ernæringsvsskoler. Herudover er især fiskeribanklånene steget, medens der ikke i 1979/80 er ydet nye lån fra skibskreditfonden til skibe hjemmehørende på Færøerne.

Statsgarantier

Tabel 4. 23. illustrerer udviklingen i statens garantier for færøske lån siden 1970, bortset fra garantier for kommunekreditforeningslån.

Tabel 4. 23. Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1975-80

1.000 kr.	Lands- kassen	Færøernes realkredit- institut	S. E. V.	Egnsudvik- lingsgaran- tier m. v.	Ialt
1970	14.290	32.544	1.959	8.748	57.541
1975	4.240	51.076	1.250	10.541	67.107
1976	3.180	56.825	1.167	8.794	69.966
1977	2.120	61.883	1.083	6.846	71.932
1978	1.060	72.918	1.000	4.806	79.784
1979	-	95.380	917	3.731 ¹⁾	100.028
1980	-	88.203	834	2.333 ²⁾	91.370

1) Pr. 31. december 1978

2) Pr. 31. december 1979

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 24. Udviklingen i statsgarantier i 1979/80

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr. 1/4-79</u>	<u>Tilgang 1979/80</u>	<u>Afgang 1979/80</u>	<u>Restgæld pr. 31/3-80</u>
Færøernes real- kreditinstitut	95.380	6.972	14.149	88.203
S. E. V.	917	-	83	834
Egnsudviklings- ¹⁾ garantier m. v.	3.731	-	1.398	2.333
<u>Ialt</u>	<u>100.028</u>	<u>6.972</u>	<u>15.630</u>	<u>91.370</u>

1) 1. januar - 31. december 1979

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Statens garantier for færøske lån er steget med omkring 60 % siden 1970. Stigningen skyldes en vækst i Færøernes realkreditinstituts emission af obligationer, der i henhold til lov nr. 605 af 28. november 1973 med senere ændringer udstedes med statsgaranti. I instituttets regnskabsår 1979/80 er der for første gang sket et fald i cirkulationen af instituttets obligationer. Instituttets virksomhed iøvrigt omtales under kapitel 3.

Landskassens udgifter

Tabel 4. 25. viser en oversigt over landskassens udgifter, baseret på landskasseregnskaberne til og med 1979/80 og lagtingsfinanslovene for 1980/81 og 1981/82.

Tabel 4. 25. Landskassens udgifter efter hovedformål i finans-
årene 1970/71, 1975/76 og 1978/79-1981/82

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn- skab 1970/71</u>	<u>Regn- skab 1975/76</u>	<u>Regn- skab 1978/79</u>	<u>Regn- skab 1979/80</u>	<u>Finans- lov 1980/81</u>	<u>Finans- lov 1981/82</u>
Lagting og lands- administration	8.301	23.079	31.450	36.976	41.076	46.541
Sundhedsvæsen	9.960	21.231	40.806	51.129	49.088	59.984
Samfærdsel ¹⁾	20.208	71.981	120.972	130.597	105.703	101.016
Skolevæsen	12.488	32.945	51.906	58.684	59.250	64.225
Videnskab og kunst	2.265	9.487	14.637	15.188	18.396	22.097
Fiskeri og søfart	19.170	58.494	113.398	151.965	222.056	237.412
Landbrug	2.067	4.697	12.627	12.103	13.659	17.292
Handel og industri	498	5.329	9.369	20.894	14.671	12.140
Socialvæsen	21.762	55.836	81.688	98.459	99.727	110.563
Rets- og politi- væsen	24	21	30	11	20	20
Kirkevæsen	410	587	1.220	1.265	1.500	1.825

(fortsættes)

Landskassens udgifter efter hovedformål i finans-
årene 1970/71, 1975/76 og 1978/79-1981/82 (fortsat)

1.000 kr.	Regn- skab 1970/71	Regn- skab 1975/76	Regn- skab 1978/79	Regn- skab 1979/80	Finans- lov 1980/81	Finans- lov 1981/82
Renter og afdrag ²⁾	7.632	15.526	23.645	14.836	24.000	31.000
Garantihenlæggelse	5.000	4.000	4.000	6.000	6.000	6.000
Henlæggelse til driftskapital	3.562	703	-	-	281	250
Andre udgifter	5.520	13.934	11.336	30.585	29.638	40.900
Ialt	118.867	317.850	517.084	626.692	685.065	751.265

- 1) Fra og med 1978/79 er underskuddet af landsstyrets kystfart (Strandfaraskip Landsins) opført under denne post
- 2) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån

Kilde: Landskasseregnskab og lagtingsfinanslov

Landskassens udgifter har været stærkt stigende i de senere år og udgør for finansåret 1979/80 626,7 mill. kr., medens de i finansåret 1970/71 var 118,9 mill. kr. For de fleste områder er der tale om en femdobling af udgifterne i denne periode. Grupperne "Samfærdsel", "Videnskab og kunst", "Fiskeri og søfart" og "Handel og industri" er steget noget mere. Årsagerne må søges i den fortsat stærke udbygning af havnene og vejnettet, udbygningen af Frødska-parsetrid, udbygningen af fiskerflåden, de nyetablerede fonds til udbygning af erhvervslivet samt de stigende tilskud til fiskerierhvervet. Posten "Andre udgifter" omfatter bl. a. underskuddet ved landets institutioner, herunder postvæsen og telefonvæsen samt henlæggelser til forskellige fonds og afskrivninger af bygninger, anlæg og skibe. Heraf udgør afskrivninger den væsentligste del. Fra 1978/79 er underskuddet af landsstyrets kystfart flyttet fra posten "Andre udgifter" til posten "Samfærdsel". Underskuddet udgjorde i 1978/79 10,5 mill. kr. og i 1979/80 16,3 mill. kr.

Den største stigning fra finansåret 1978/79 til finansåret 1979/80 er sket inden for områderne "sundhedsvæsen", "samfærdsel", "skolevæsen", "fiskeri og søfart", "handel og industri" samt "socialvæsen". Stigningen i sundhedsvæsenets udgifter skyldes øgede driftsudgifter ved de tre sygehuse, især for landssygehusets vedkommende. Endvidere er der i 1979/80 sket en stigning i henlæggelserne til etablering af lægecentraler. Stigningen inden for området "Samfærdsel" skyldes et fortsat stort vej- og tunnelbyggeri.

Endvidere er især udgifterne til havnebyggerier øget som følge af den i 1978 vedtagne 6 års havneplan, der har forøget landskassetilskuddene til kommunale havnebyggerier væsentligt. Hertil kommer en betydelig stigning i underskuddet ved driften af landsstyrets kystfart. Stigningstakten for udgifterne til samfærdsel er dog aftaget i forhold til de foregående år, mest som følge af en reduceret stigningstakt for udgifterne til vej- og havnebyggerier. Den kraftige stigning i udgifterne til fiskeri og søfart skyldes i hovedsagen en stigning i udbetalingerne af mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet, der bl. a. er en følge af de i februar 1980 vedtagne støtteordninger for fiskeriet. Stigningen i udgifterne til handel og industri skyldes henlæggelser i en fond til udbygning af det fælleskommunale elektricitetsselskab S.E.V. Af posten "andre udgifter" udgøres 29,4 mill. kr i 1979/80 af afskrivninger på bygninger, skibe, anlæg m. v.

Faldet i landskassens udgifter til renter og afdrag i 1979/80 skyldes en mindre henlæggelse til afdrag på lån i 1979/80, idet landskassens renteudgifter har været fortsat stigende. Således udgjorde nettorenteudgifterne i 1978/79 8,8 mill. kr. og i 1979/80 14,6 mill. kr.

I henhold til lagtingslov om fordeling af landskassens overskud, vedtaget den 20. december 1972, overføres en trediedel af overskuddet til fonden for fiskerflådens fornyelse og en trediedel til fonden til bygning af tunneller og broer. Overskuddet, der i 1977/78 var 23,0 mill. kr., er vendt til et underskud på 2,5 mill. kr. i 1978/79 og på 28,7 mill. kr. i 1979/80.

På den nu vedtagne lagtingsfinanslov for 1981/82 påregnes en fortsat stærk stigning i udgifterne inden for området "Fiskeri og søfart". Endvidere påregnes store stigninger i udgifterne til sundhedsvæsen, skolevæsen, videnskab og kunst samt til landbrug. Derimod påregnes en nedgang i udgifterne inden for området "Samfærdsel", særligt som følge af en mindre aktivitet inden for vej- og tunnelbyggeriet og et forventet fald i underskuddet på landsstyrets kystfart.

Landskassens lånoptagelse og garantiforpligtelser

Tabel 4. 26. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-1980

<u>Mill. kr.</u>	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervis- ning m.v.</u>	<u>Fisker- flåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	<u>Ialt</u>
1970	15,9	3,9	4,7	22,3	13,2	60,0
1975	17,8	1,3	31,0	51,7	52,0	153,8
1976	17,1	2,3	30,5	55,6	66,2	171,7
1977	16,7	10,3	30,4	92,8	65,8	216,0
1978	16,2	8,6	40,1	87,6	70,9	223,4
1979	15,8	5,2	40,0	130,7	78,5	270,2
1980	15,3	1,3	34,2	161,4	103,5	315,7

Kilde: Landskasseregnskab

Landskassens lånerestgæld udgør pr. 31. marts 1980 315,7 mill. kr. Dette er en stigning på knap 17 % i forhold til 1979 mod en stigning på knap 21 % året før. Af restgælden på "Andre lån" udgør gæld i forbindelse med landsstyrets kystfart 17,5 mill. kr. og gæld i forbindelse med landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste 11,8 mill. kr. Posten "Andre lån" består herudover af landsstyrets vekselgælds på 50,0 mill. kr. til Danmarks Nationalbank.

Af det under fiskerflåden optagne beløb vedrører 24,3 mill. kr. et i Luxembourg optaget lån og 9,8 mill. kr. et vesttysk lån til fornyelse af fiskerflåden.

Stigningen i lån til veje og havne i 1977 skyldes hjemtagelsen af et lån på 7 mill. \$ i Orion Bank, Guernsey. Stigningen i denne post fra 1978 til 1979 skyldes optagelse af et lån på 48,4 mill. kr. i Vesttyskland til vej anlæg og stigningen fra 1979 til 1980 skyldes et lån i Holland på 35 mill. kr. til veje og havne.

Tabel 4. 27. viser landskassens garantiforpligtelser fordelt efter formål.

Tabel 4. 27. Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 1970 og 1975-1977 samt pr. 31. marts 1979-80 fordelt efter formål

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Telefon- værket</u>	<u>Erhvervs- livet</u>	<u>Ialt</u>
1970	28,1	59,2	9,2	55,7	152,2
1975	40,8	72,6	39,5	47,4	200,3
1976	90,2	69,0	73,4	60,1	292,7

(fortsættes)

Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar
1970 og 1975-1977 samt pr. 31. marts 1979-80 fordelt
efter formål (fortsat)

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Telefon- værket</u>	<u>Erhvervs- livet</u>	<u>Ialt</u>
1977	111,3	68,4	92,6	69,7	342,0
1979	165,1	58,7	111,6	116,3	451,7
1980	168,8	75,6	106,9	168,0	519,3

Kilde: Landskasseregnskab

Den betydelige stigning i landskassens garantistillelse for kommunernes lån skyldes øget lånoptagelse i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Stigningen for telefonværkets vedkommende skyldes, at dette i perioden 1975-80 har optaget en række større udenlandske lån. Herudover bemærkes en kraftig stigning i landskassens garantiistillelse for lån til det færøske erhvervsliv.

PENGE OG KREDITFORHOLD

I medfør af lov nr. 248 af 12. april 1949 om pengesedler m. v. på Færøerne har Færøerne egne pengesedler. Sedlerne, der er det lovlige betalingsmiddel på Færøerne, fremstilles af Danmarks Nationalbank med pålydende værdi 1.000 kr., 500 kr., 100 kr., 50 kr. og 10 kr., idet 1.000 kr.- og 500 kr.-sedler for første gang blev udsendt i oktober 1980. Færøske pengesedler omveksles til danske kroner til parikurs uden særligt gebyr. I februar 1978 udsendtes en ny type 10 kr.-sedler og i oktober 1978 en ny type 100 kr.-sedler.

Det færøske pengevesen henhører under statsministeriet, idet den stedlige bestyrelse varetages af rigsombudsmanden i samarbejde med Færøernes landsstyre. Færøerne modtager en andel af nationalbankens overskud, svarende til det færøske seddelomløbs andel af det samlede seddelomløb i riget. Ombytning og udlevering af sedler foregår på rigsombudet. Færøernes landsstyre, de færøske banker, Færøernes realkreditinstitut og Føroya Sparikassi har hver en folio-konto hos rigsombudet.

Danske pengesedler kan anvendes på Færøerne, og som skille-mønt anvendes den i Danmark anvendte skillemønt.

Færøerne har 2 banker, Føroya Banki og Sjóvinnubankin i Tórshavn og 3 sparekasser, Føroya Sparikassi i Tórshavn, Norðoya Sparikassi i Klaksvík og Suðuroya Sparikassi i Vágur.

Foruden bankerne og sparekasserne er der af andre finansielle institutioner det tidligere nævnte Færøernes realkreditinstitut, det monopoliserede forsikringsselskab "Tryggingarsambandið Føroyar",

den af landsstyret oprettede boliglånefond, "Húsalánsgrunnurin", der yder 3. prioritetslån til boligbyggeri og Føroya Bankis datterselskab p/f Húsalán, der formidler bankens 2. prioritetslån til boligbyggeri.

Herudover yder nogle offentligt støttede fonde lån til offentlige og erhvervsmæssige investeringer. Her skal nævnes Investeringsfonden for Færøerne, der yder lån til offentlige anlæg af betydning for det færøske erhvervslivs udvikling og lån direkte til erhvervsmæssige formål. Fondens udlån til erhvervsformål ydes gennem Færøernes industrifond, der sammen med Industriens Udviklingsfond yder lån til industri og håndværk.

Udover de på Færøerne værende finansielle institutioner yder visse danske kreditinstitutioner lån på Færøerne. Dette gælder Kongeriget Danmarks Fiskeribank, Danmarks Skibskreditfond samt Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Derimod ydes normalt ikke lån fra de almindelige danske kreditforeninger til byggeri på Færøerne. Endelig skal nævnes, at der kan ydes lån og tilskud i henhold til egnsudviklingsloven til virksomheder på Færøerne. Ovennævnte fondes og kreditinstitutioners virksomhed er omtalt i kapitel 3 under håndværk, industri m. v. og i kapitel 4 under offentlige udgifter.

Ved lagtingslov nr. 57 af 2. oktober 1978 er det vedtaget at oprette en færøsk landsbank, Føroya Landsbanki. Landsbanken skal primært være landskassens bank, men skal også kunne fungere som bankforbindelse for andre offentlige myndigheder og institutioner. Banken skal formidle og administrere landskassens og andre offentlige institutioners långivning og låntagning og vil herunder kunne modtage indlån fra og yde lån til disse.

Banken, der skal ledes af et tilsynsråd med repræsentanter for det færøske erhvervsliv, en bestyrelse og en direktion, har endnu ikke påbegyndt sin virksomhed.

Som grundlag for landsbankens virksomhed er landsstyret ved lagtingslov nr. 89 af 1. november 1978 bemyndiget til at stille garanti for krav over for landsbanken indtil 50 mill. kr. Endvidere er landsstyret ved lagtingslov nr. 88 af samme dato bemyndiget til at yde landsbanken et etableringslån på op til 1 mill. kr.

Tabel 4. 28. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen pr. 1. januar 1970 og 1975-81

Mill. kr.	Indlån			Udlån			Seddel-cirkulation
	Spare-kasser	Banker	Ialt	Spare-kasser	Banker	Ialt	
1/1 1970	130,7	219,3	350,0	120,3	213,2	333,5	44,6
1/1 1975	287,2	611,0	898,2	261,4	612,9	874,3	78,1
1/1 1976	326,3	655,1	981,4	303,4	656,8	960,2	90,5
1/1 1977	380,5	774,0	1154,5	347,1	757,8	1104,9	100,4
1/1 1978	454,0	928,4	1382,4	393,0	989,9	1382,9	112,8
1/1 1979	524,0	1112,3	1636,3	464,3	1150,6	1614,9	124,3
1/1 1980	601,3	1223,4	1824,7	536,2	1270,0	1806,2	131,5
1/1 1981	671,8	1408,2	2080,0	597,9	1456,6	2054,5	144,3

Kilde: Pengeinstitutterne og materiale ved rigsombudet

De samlede indlån i banker og sparekasser udgjorde pr. 1. januar 1981 2.080,0 mill. kr. mod 1.824,7 mill. kr. pr. 1. januar 1980. Dette er en stigning på 14,0 % i løbet af 1980. I 1979 steg indlånene med 11,5 % og i 1978 med 18,4 %. De samlede udlån androg pr. 1. januar 1981 2.054,5 mill. kr. mod 1.806,2 mill. kr. pr. 1. januar 1980. Der er således sket en stigning i de samlede udlån fra banker og sparekasser på 13,7 % i løbet af 1980 mod en stigning på 11,8 % i 1979 og 16,8 % i 1978. For både indlån og udlån er der således efter en reduktion i stigningstakten i 1979 igen sket en stigning i denne i 1980, idet dog stigningen fortsat ligger lavere end i de foregående år. Stigningen har været størst for bankernes vedkommende, hvor ind- og udlån er steget med omkring 15 %, medens stigningen for sparekassernes vedkommende har været på omkring 11 %. Dette er en ændring af billedet fra 1979, hvor stigningen i ind- og udlån lå på 15 % for sparekassernes vedkommende og på omkring 10 % for bankernes. Som helhed synes den langsomme indkomstudvikling i de seneste år kun i begrænset omfang at have givet sig udslag i opsparingen, målt ved indlånene i banker og sparekasser.

Seddelcirkulationen er i 1980 steget med 9,7 % fra 131,5 mill. kr. til 144,3 mill. kr. I 1979 steg seddelcirkulationen med 5,8 % og i 1978 med 10,2 %. Det antages sædvanligvis, at betalings-sædvanerne i samfundet og dermed pengenes omløbshastighed kun ændres langsomt. Seddelcirkulationen kan derfor tages som et vist mål for aktiviteten, i hvert fald i den del af handel og omsætning,

hvor der sædvanligvis anvendes kontante penge. Da udsendelsen af nye sedler med værdier på 500 kr. og 1.000 kr. f. eks. gennem kravene til bankers og sparekassers beholdning af disse seddelstørrelser i sig selv må antages at medføre en vis stigning i seddelomløbet, ligger den "reelle" stigning heri for 1980 antagelig lidt under de opgjorte 9,7 %.

Tages tallene for indlån, udlån og for seddelomløb som et vist mål for den økonomiske aktivitet, tyder disse på, at der efter en relativ nedgang i aktiviteten i 1979 er sket et mindre opsving i forhold hertil i 1980. Stigningen i disse størrelser er dog fortsat væsentlig lavere end i 1978 og de nærmest foregående år.

Tabel 4. 29. Pengeinstitutternes udlån pr. 31. december 1978, 1979 og 1980 fordelt efter hovedformål

Mill. kr.	Banker			Sparekasser			Ialt		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980
<u>Låneformål</u>									
Udrustningslån til skibe	43,3	54,4	58,7	-	-	-	43,3	54,4	58,7
Fiskeri, rederi m.v.	152,5	157,3	181,8	-	-	-	152,5	157,3	181,8
Skibsbyggelån	60,7	55,9	41,2	2,0	-	-	62,7	55,9	41,2
Bilfinansiering	35,3	36,5	38,1	0,0	0,0	-	35,3	36,5	38,1
Handel	122,4	157,5	182,9	26,6	2,0	3,3	149,0	159,5	186,2
Håndværk og industri	145,6	132,7	145,4	0,4	0,3	0,4	146,0	133,0	145,8
Prioritets- og byggelån	359,1	449,2	480,1	357,3	447,2	496,7	716,4	896,4	976,8
Andre private lån	95,6	119,6	151,2	36,0	45,2	57,1	131,6	164,8	208,3
Off. lån	136,1	106,9	177,2	42,0	41,5	40,4	178,1	148,4	217,6
Ialt	1150,0	1270,0	1456,6	464,3	536,2	597,9	1614,9	1806,2	2054,5

Kilde: Banker og sparekasser

Udlån til erhvervsformål er steget med godt 9 % i 1980. Stigningen heri var i 1978 på 19 %, men i 1979 på kun godt 1 %. Efter en stagnation i udlånene til erhvervsformål i 1979 er disse igen steget i 1980, omend stigningstakten fortsat ligger betydeligt under stigningen i 1978 og de foregående år. Kun skibsbygningslån har vist et fald i 1980. Dette er en fortsættelse af faldet i disse lån i 1979. Lån til erhvervsformål udgjorde ved udgangen af 1980 ialt 30 % af bankers og sparekassers udlån. Dette er en

svag nedgang i forhold til året før. Erhvervslån ydes hovedsagelig af bankerne og udgjorde 42 % af disses samlede udlån ved udgangen af 1980.

Prioritets- og byggelån er under ét steget med 9 % i 1980. En meget kraftig stigning i disse lån i 1978 og 1979 er således afløst af en reduceret stigningstakt. Prioritets- og byggelån udgjorde ved udgangen af 1980 83 % af sparekassernes og 33 % af bankernes samlede udlån. Dette er en svag nedgang for bankernes vedkommende. Betragtes byggelån alene, er disse efter en svag nedgang i 1979 igen steget i 1980, men kun med knap 5 %. Denne udvikling i prioritets- og byggelånene kan antagelig forklares ved, at de senere års store byggeri særlig inden for boligbyggeriet er nået til den endelige finansiering og viser sig i en kraftig stigning i prioritetslånene i 1978 og 1979, medens en begyndende stagnation i byggeriet fra 1978-79 viser sig i en stagnation i byggelånene fra 1979 og en mindre stigningstakt for prioritetslånene fra 1980.

Endelig bemærkes en stigning i andre private lån inklusive bilfinansieringslån på 22 % i 1980 og i offentlige lån på knap 47 %. Den kraftige stigning i offentlige lån kommer efter et fald i disse lån i 1979.

Pr. 31. december 1980 var bankernes udlån fordelt på 12.700 lån og sparekassernes på 12.112 lån. Den gennemsnitlige udlånsstørrelse er således betydelig højere i bankerne end i sparekasserne.

Den normale finansieringsmåde for boligbyggeri, der på Færøerne overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse inden for 30-40 % af værdien, normalt ikke over 140.000 kr. i Tórshavn og 110.000 kr. uden for Tórshavn.

2. prioritet i bank med højst halvdelen af sparekasselånet eller i p/f Húsálán med højst 40.000 kr.

3. prioritet i Húsálánsgrunnurin. Ved lagtingslov nr. 97 af 1. november 1978 er der sket en ændring af lånegrænserne, således at fonden kan yde lån op til 90 % af vurderingssummen for huse op til 120 m², medens der for huse over denne størrelse kun kan gives lån op til 40 % af vurderingssummen. Hidtil er lån dog kun ydet med et maksimumsbeløb på 100.000 kr. Det gennemsnitlige lånebeløb lå i 1980 på 90.000 kr. Ifølge de nye bestemmelser reguleres ren-

ter og afdrag efter låntagerens indkomst, idet det tilstræbes, at en låntager ikke skal anvende mere end 20 % af den skattepligtige indkomst til forrentning og afdrag på boligen. Prioritetslånene afdrages over mindst 20 og højst 40 år. Fonden, hvis midler hidtil er blevet tilvejebragt ved tilskrivninger fra landskassen, kan endvidere med landsstyrets bemyndigelse udstede obligationslån. I de seneste år er der overført betydelige beløb fra landskassen til fonden, således 7,5 mill. kr. i 1976/77, 9,5 mill. kr. i 1977/78 og 10 mill. kr. i hvert af finansårene 1978/79, 1979/80 og 1980/81.

Den resterende del af byggeudgifterne finansieres ved egenkapital og i et vist omfang ved eget arbejde.

Ved lagtingslov nr. 100 af 1. december 1978 er der oprettet en boligfond med det formål at forestå opførelse og drift af udlejningsboliger i samarbejde med kommunerne. Fondens grundfond er på 5 mill. kr., der er tilskrevet fra landskassen i finansåret 1979/80. Fondens midler tilvejebringes iøvrigt ved tilskrivninger fra landskassen og ved optagelse af lån på og uden for Færøerne. I 1980/81 er overført 1,5 mill. kr. fra landskassen til fonden. Ved opførelse af boligejendomme skal fonden ud af grundfond og landskassetilskrivninger udrede 18 % og kommunerne 18 % af vurderingssummen. Resten tilvejebringes gennem boligfondens lånoptagelse. Lejligheder i ejendomme, som fonden lader opføre, må normalt ikke være større end 100 m². Der er endnu ikke opført ejendomme med støtte fra fonden.

Nedenstående tabel 4. 30. belyser boligbyggeriets omfang gennem tilgangen af nye prioritetslån i 1980.

Tabel 4. 30. Prioritetslån i boligbyggeri 1/1-1980 - 31/12-1980
i sparekasserne, p/f Húsálán og Húsálánsgrunnurin

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>1/1-1980</u>	<u>Tilgang</u> <u>1980</u>	<u>Afgang</u> <u>1980</u>	<u>Restgæld</u> <u>31/12-1980</u>
Føroya Sparikassi	333.501	58.615	24.737	367.379
Norðoya Sparikassi	69.027	13.914	7.242	75.699
Suðuroya Sparikassi	27.515	6.230	1.877	31.868
Sparekasser ialt	430.043	78.759	33.856	474.946
P/f Húsálán	43.043	9.037	4.144	47.936
Húsálánsgrunnurin	99.695	33.247	3.785	129.157
<u>Ialt</u>	<u>572.781</u>	<u>121.043</u>	<u>41.785</u>	<u>652.039</u>

Kilde: Pengeinstitutterne

Sparekasserne samt p/f Húsaland og Húsalandsgrunnurin havde i 1980 en samlet tilgang af prioritetslån til boligbyggeri på 121 mill. kr., svarende til 21 % af lånemassen ved årets begyndelse. Stigningstakten for disse lån er faldet i forhold til 1978, hvor tilgangen var på 28 % og 1979, hvor tilgangen var på 24 %. Stigningen skyldes hovedsagelig en stigning i udlånene fra Húsalandsgrunnurin, der er muliggjort ved de stigende tilskud til fonden fra landskassen.

På grundlag af oplysninger fra sparekasserne kan tabel 4. 31. over færdige huse siden 1975 opstilles.

Tabel 4. 31. Boligbyggeriet 1975-1980

	<u>Antal færdige huse</u>					
	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Tórshavn	90	75	122	133	111	95
På bygd	171	154	193	236	214	231
<u>Ialt</u>	<u>261</u>	<u>229</u>	<u>315</u>	<u>369</u>	<u>325</u>	<u>326</u>

Kilde: Sparekasserne

Antallet af færdiggjorte huse er efter et fald i 1979 stagneret i 1980.

I 1978 var stigningen på 17 % og i 1977 på 38 %. Fordelingen af byggeriet har i de to seneste år ændret sig, således at en større del af byggeriet er sket på bygd. Dette må antagelig ses i sammenhæng med en stærk mangel på byggegrunde i Tórshavn. Sammen med den aftagende stigningstakt i bankers, sparekassers og de øvrige kreditinstitutioners prioritetslån afspejler disse tal en fortsat høj, men stagnerende byggeaktivitet.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere veksler i Danmarks Nationalbank inden for en ramme af 153,5 mill. kr. i 1981. Heri indgår rediskontering af veksler udstedt af landsstyret på indtil 100 mill. kr. Grænsen for rediskontering af landsstyresveksler er i 1980 hævet fra 50 mill. kr. til 100 mill. kr.

Tabel 4. 32. Nationalbankens genbelåning af færøske veksler 1971, 1975 og 1977-80

<u>1.000 kr.</u>	<u>1971</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Beholdning af re-diskonterede veksler pr. 1/1	o	25.237	49.540	68.810	75.804	74.350
Rediskonteret i årets løb	851	141.861	298.694	320.447	333.192	420.010
Betalt diskonto	14	2.313	6.164	6.159	7.675	12.181
Ialt	865	169.411	354.398	395.416	416.671	506.541
Indfriet i årets løb	865	131.504	285.588	319.612 ¹⁾	342.321	394.242
Beholdning af rediskonterede veksler pr. 31/12	o	37.907	68.810	75.804 ¹⁾	74.350	112.299

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 anførte tal

Kilde: Materiale ved rigsombudet

I lighed med de foregående år har der i 1980 været en stigning i rediskonteringerne. Således er disse steget med 26 % i 1980 mod ca. 4 % i 1979 og 7 % i 1978. Stigningen i disse år er dog væsentlig mindre end tidligere, hvor der i visse år har været tale om næsten en fordobling. Den aftagende stigningstakt kan i væsentlig grad forklares ved gunstige afsætningsmuligheder for fisk og fiskevarer. Stigningen i rediskonteringerne i 1980 skyldes bl. a. den førnævnte udvidelse af grænsen for rediskontering af landsstyresveksler. Ved udgangen af 1980 udgjorde beholdningen af re-diskonterede landsstyresveksler 80 mill. kr.

Udover rediskontering har bankerne adgang til genbelåning af obligationer i Danmarks Nationalbank efter særlige regler. Rammen for bankernes belåning af obligationer er for 1981 fastsat til 75 mill. kr., hvoraf 65 mill. kr. gælder obligationer udstedt af Færøernes Realkreditinstitut.

Tabel 4. 33. De finansielle institutioners obligationsbeholdninger 1975 og 1977-80

<u>1.000 kr.</u>	<u>31/12-75</u>	<u>31/12-77</u>	<u>31/12-78</u>	<u>31/12-79</u>	<u>31/12-80</u>
<u>Færøske obligationer:</u>					
Realkreditobligationer	-	-	-	-	-
Andre fær. obligationer	23.154	24.380	22.416	25.942	28.216
Fær. obligationer ialt	23.154	24.380	22.416	25.942	28.216

(fortsættes)

De finansielle institutioners obligationsbeholdninger
1975 og 1977-80 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>31/12-75</u>	<u>31/12-77</u>	<u>31/12-78</u>	<u>31/12-79</u>	<u>31/12-80</u>
<u>Danske obligationer:</u>					
Statsobligationer	18.525	65.664	91.496	156.696	236.129
Fiskeribankobligationer	16.506	15.317	15.829	21.866	23.723
Skibskreditfondsobl.	8.155	7.875	9.898	-	-
Kommunekreditfor.obl.	7.355	5.133	4.872	4.935	4.519
Kredit- og hypotek- foreningsobl. o. 1.	<u>137.230</u>	<u>141.369</u>	<u>174.365</u>	<u>185.879</u>	<u>147.136</u>
Danske obligationer ialt	187.771	235.628	296.460	369.376	411.507
<u>Færøske+danske obl. ialt</u>	<u>210.925</u>	<u>260.008</u>	<u>318.876</u>	<u>395.318</u>	<u>439.723</u>

Kilde: Institutionerne

De finansielle institutioners obligationsbeholdninger er i løbet af 1980 steget med ialt 44 mill. kr., svarende til 11 %. Denne stigning ligger væsentlig under stigningen i de foregående år. Stigningerne skyldes næsten udelukkende indkøb af danske statsobligationer. Beholdningen af danske obligationer iøvrigt er derimod faldet i 1980. Det er særligt bankerne, der har forøget obligationsbeholdningen.

Det kan oplyses, at pengeinstitutterne ved udgangen af 1980 ligger inde med en aktiebeholdning på 16,0 mill. kr. Dette er en stigning på 4,3 mill. kr. eller 37 % i forhold til 1979. Institutionernes aktiebeholdninger er steget stærkt i de senere år.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) har siden 1962 udarbejdet Færøernes nationalregnskab (Tjóðarroknaskapur). Det senest udarbejdede regnskab vedrører året 1979. Regnskabet er alene udarbejdet i løbende priser, d. v. s. de faktiske konstaterede priser, lønninger m. v. i de enkelte år.

Bruttonationalproduktet, der er værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har forbrugt ved produktionen, er for året 1979 opgjort til 2.359,9 mill. kr. Dette er en vækst på knap 8 % i forhold til 1978, hvor bruttonationalproduktet opgjordes til 2.193,9 mill. kr. Fra 1977 til 1978 steg bruttonationalproduktet med 5 %. Der er således i 1978 og 1979 tale om en kraftig afsvækkelse af bruttonationalproduktets vækst i forhold til de to foregående år, hvor væksten

var på over 25 %. Bruttonationalproduktet opgøres i markedspriser, d. v. s. incl. indirekte afgifter og med fradrag af offentlige tilskud til nedbringelse af priserne.

Bruttofaktorindkomsten, der er bruttonationalproduktet med fradrag af indirekte afgifter og med tillæg af offentlige pristilskud, viser den indkomst, beregnet i kostpriser, der tilfalder de enkelte produktionsfaktorer. For 1979 er bruttofaktorindkomsten opgjort til 2.214,3 mill. kr. mod 2.040,4 mill. kr. i 1978. Der er således en stigning i bruttofaktorindkomsten fra 1978 til 1979 på 173,9 mill. kr. eller 8,5 %.

Tabel 4. 34. Bruttofaktorindkomsten 1975 og 1977-79, fordelt på erhverv

<u>Årets priser</u>	<u>1975</u>		<u>1977</u>		<u>1978</u>		<u>1979</u>	
	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%
Fiskeri	293,8	24,5	559,5	29,2	491,9	24,1	463,1	20,9
Landbrug m. v.	24,3	2,0	29,4	1,5	40,0	2,0	36,7	1,7
Grinde- og hvalfangst	0,9	0,1	1,9	0,1	1,9	0,1	9,0	0,4
Fuglefangst og pelsdyrhold	1,0	0,1	1,6	0,1	1,5	0,1	1,6	0,1
Kulminer	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,4	0,0
Håndværk og industri	202,4	16,9	292,2	15,2	315,7	15,5	367,4	16,6
Pengeinstitutter	74,3	6,2	116,0	6,0	140,7	6,9	170,9	7,7
Handel m. v.	131,5	10,9	217,0	11,3	234,5	11,5	256,5	11,5
Bygge- og an- lægsvirksomhed	108,6	9,0	191,5	10,0	229,5	11,2	231,4	10,4
Skibsfart	35,9	3,0	62,8	3,3	66,4	3,3	78,0	3,5
Transport	35,1	2,9	53,3	2,8	64,0	3,1	67,1	3,0
Post, telegraf og telefon	29,8	2,5	39,9	2,1	47,9	2,3	56,8	2,6
El-værker	16,9	1,4	30,3	1,6	34,0	1,7	37,3	1,7
Liberales erhverv	20,3	1,7	25,7	1,3	30,2	1,5	38,7	1,8
Boligbenyttelse	35,2	2,9	40,4	2,1	44,2	2,2	47,8	2,2
Husgerning	9,3	0,8	10,4	0,6	11,0	0,5	12,9	0,6
Offentlige lønninger	181,0	15,1	245,8	12,8	286,8	14,0	338,7	15,3
<u>Ialt</u>	<u>1200,5</u>	<u>100,0</u>	<u>1917,9</u>	<u>100,0</u>	<u>2040,4</u>	<u>100,0</u>	<u>2214,3</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Búskaparráðið

Fiskeriet er, med en produktionsværdi på 20-25 % af den samlede bruttofaktorindkomst, det væsentligste erhverv og grundlaget under de øvrige erhvervsgrene. Kun værdien af den landede fisk er medtaget under posten "fiskeri", medens værdien af den videreforarbejdning af fisken, der finder sted på land, er medtaget under "håndværk og industri". Den endelige værdi af fiskeprodukterne er således betydeligt højere, end tallene for fiskerierhvervet viser. Fiskeprodukterne går næsten udelukkende til eksport og udgør langt den overvejende del af denne.

Det næstvigtigste erhverv er håndværk og industri med over 15 % af bruttofaktorindkomsten. Omkring 45 % af den del af bruttofaktorindkomsten, der hidrører fra håndværk og industri, stammer fra filét- og fiskemelsfabrikation, medens den næststørste industrigren er skibsværfter med 13 % af denne andel. Det kan endvidere nævnes, at trawl-, garn- og tovværksfabrikation er en ikke uvæsentlig industrigren med godt 3 % af den del af bruttofaktorindkomsten, der hidrører fra håndværk og industri.

Det trediestørste erhverv er offentlig virksomhed. Produktionsværdien på dette område er målt med de udbetalte offentlige lønninger. Herudover er handel samt bygge- og anlægsvirksomhed betydelige erhvervsgrene med hver godt 10 % af bruttofaktorindkomsten.

Inden for de senere år er der ikke sket væsentlige forskydninger i de enkelte erhvervs andel af bruttofaktorindkomsten. Dog synes der i 1979 at være sket et mindre fald i fiskeriets andel.

Bruttoinvesteringerne er de faste investeringer og tilvæksten i lagerbeholdningerne. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne også udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m. v.

Tabel 4. 35. Samlede bruttoinvesteringer 1970, 1975 og 1977-79

Mill. kr.	1970	1975	1977	1978	1979
<u>I. Faste investeringer:</u>					
1. Private investeringer:					
Fiskerskibe	11,0	131,6	165,7	145,1	69,4
Fiskeindustri	4,1	20,5	54,3	48,5	44,8
Frugt- og passagerskibe	10,1	42,3	7,5	55,7	41,4
Andre erhvervsinvesteringer	18,5	34,5	121,5	187,2	201,2
				(fortsættes)	

Samlede bruttoinvesteringer 1970, 1975 og 1977-79
(fortsat)

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Boligbyggeri	23,0	68,0	110,0	140,0	127,2
Private nyinvesteringer ialt	66,7	296,9	459,0	576,5	484,0
2. Offentlige investeringer:					
Veje, havne og flyveplads	25,3	83,4	101,8	105,9	125,3
SEV, telefonselskabet m.v.	8,1	27,0	45,4	33,4	58,7
Undervisning	8,2	25,8	23,6	27,3	30,0
Sygehuse m. v.	13,2	0,7	1,0	4,0	3,1
Andre offentlige investeringer	8,2	25,8	43,4	45,2	51,1
Offentlige nyinvesteringer ialt	63,0	162,7	215,2	215,8	268,2
Samlede faste nyinvesteringer	129,7	459,6	674,2	792,3	752,2
Vedligeholdelse	40,7	79,7	118,5	133,6	149,2
Samlede faste investeringer	170,4	539,3	792,7	925,9	901,4
II. <u>Lagerinvesteringer:</u>					
Forøgelse af fiskelagre	÷ 0,3	÷ 9,4	1,6	÷13,6	÷14,6
Forøgelse af andre lagre	3,8	0,0	-	26,5	÷20,0
Bruttoinvesteringer ialt	173,9	529,9	794,3	938,8	866,8

Kilde: Búskaparráðið

Medens de samlede faste nyinvesteringer steg med ca. 34 % fra 1976 til 1977 og med 18 % fra 1977 til 1978 er der fra 1978 til 1979 sket et direkte fald i de samlede nyinvesteringer på godt 5 %. Dette fald er resultatet af et fald i de private nyinvesteringer på 16 % og en stigning i de offentlige nyinvesteringer på 24 %. Der er således sket en betydelig ændring af det hidtidige mønster, hvor særligt de private investeringer var årsag til en stærk stigning i de samlede investeringer.

Indtil 1976 var de private investeringer præget af stærkt stigende investeringer i fiskerskibe. I 1977 er denne udvikling vendt, og investeringerne i fiskerskibe faldt med 6 % fra 1976 til 1977, med 12 % fra 1977 til 1978 og med ikke mindre end 52 % fra 1978 til 1979. Denne udvikling afspejler den eksisterende usikkerhed omkring fiskeriets fremtidige muligheder og den tidligere omtalte omstilling af fiskerflåden til mindre skibe. Posten "fragt-

og passagerskibe" svinger betydeligt fra år til år. Den kraftige stigning i denne post fra 1977 til 1978 skyldes levering af et fragt- og passagerskib til et færøsk rederi. I 1979 er et færøsk bygget fryselastskib leveret til et færøsk rederi. Investeringerne i fiskeindustrien er steget kraftigt frem til 1977, hvor de var dobbelt så store som i 1976. I 1978 er de faldet med ca. 11 % og fra 1978 til 1979 med knap 8 %. De reducerede investeringer i fiskeindustrien skyldes antagelig, at filétfabrikernes kapacitet efter kraftige udvidelser i de senere år nu er fuldt udbygget til at forarbejde den nuværende tilgang af råfisk. Investeringerne i fiskeindustrien ligger dog absolut set på et højt niveau og afspejler således også et behov for rationaliseringer i dele af fiskeindustrien. De øvrige erhvervsinvesteringer firedobledes fra 1976 til 1977 og viser fortsat en stigende tendens. Den pludselige stigning i 1977 må antagelig bl. a. tilskrives etablering af nogle større detailhandelsvirksomheder i Tórshavn-området. Boligbyggeriet viser frem til 1978 en kraftig, men jævn stigning. I 1979 er der sket et mindre fald i investeringerne i boligbyggeri. Når dette fald ikke har vist sig i et tilsvarende fald i antallet af færdigbyggede huse, må dette antagelig tilskrives en tendens til byggeri af mindre enheder end i de nærmest foregående år.

Udviklingen i de offentlige investeringer var fra 1976 til 1977 især præget af en stigning i elseskabet SEV's og telefonselskabets investeringer. Fra 1977 til 1978 har udviklingen hovedsagelig været præget af en stigning i investeringerne i havne, veje og lufthavn samt i sygehuse m. v., medens et fald i SEV's og telefonselskabets investeringer har opvejet denne stigning. I 1979 har udviklingen især været præget af investeringer i veje, havne og flyveplads samt i en stigning i telefonselskabets og SEV's investeringer. Investeringen i veje, havne og flyveplads skyldes dels en udvidelse af lufthavnens landingsbane og opsætning af lysanlæg og automatisk indflyvningsudstyr, dels et betydeligt havnebyggeri under den af lagtinget vedtagne 6 års plan for udbygning af de færøske havne.

Betalingsbalancen opstilles i løbende poster og kapitalbevægelser. De løbende poster omfatter vare- og tjenestebalancen, der viser et regnskab over indtægter og udgifter ved udvekslingen af varer og tjenesteydelser med udlandet, herunder også Danmark. De løbende poster omfatter endvidere renteindtægter og -udgifter samt

gaver og tilskuddet fra den danske stat. Kapitalposterne viser, hvorledes Færøerne som et resultat af de i de løbende poster opgjorte transaktioner med udlandet har forøget eller mindsket sin gæld til udlandet, og hvorledes disse bevægelser har resulteret i ændringer i aktiver og passiver hos forskellige offentlige og private institutioner. De løbende poster og kapitalposterne skulle således i princippet vise samme slutresultat, således at et underskud på de løbende poster reflekteres i en tilsvarende forøgelse af Færøernes gæld over for udlandet. I praksis er opgørelsen af betalingsbalancen, særligt for de løbende posters vedkommende, så vanskelig, at der under disse må optages en særlig post omfattende fejl og udeladelser, hvis størrelse bestemmes af forskellen mellem de faktiske opgjorte bevægelser på de løbende poster og kapitalposterne.

Tabel 4. 36. viser Færøernes betalingsbalance for 1979.

Tabel 4. 36. Færøernes betalingsbalance 1979

A. Løbende poster

<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto-indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	757,7	1.043,7	÷ 286,0
2. Søtransport:			
a. fragtskibe	115,1	45,6	69,5
b. fiskerskibe	-	36,6	÷ 36,6
3. Rejser udenlands o. 1.	26,1	130,3	÷ 104,2
4. Forsikringer, prov. o. 1.	7,6	23,5	÷ 15,9
5. Varer og tjenester iøvrigt	<u>85,3</u>	<u>134,4</u>	<u>÷ 49,1</u>
Varer og tjenester ialt	991,8	1.414,1	÷ 422,3
6. Renter og udbytter	52,8	127,8	÷ 75,0
7. Gaver (netto)	-	2,0	÷ 2,0
8. Den danske stat	<u>383,3</u>	-	<u>383,3</u>
Løbende poster ialt	1.427,9	1.543,9	÷ 116,0
Fejl og udeladelser			<u>÷ 62,0</u>
			÷ 178,0
			(fortsættes)

Færøernes betalingsbalance 1979 (fortsat)

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto-passiver</u>
1. Landskassen	÷ 10,7	34,1	44,8
2. Kommuner, SEV m. fl.	18,5	49,7	31,2
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	48,0	12,0	÷ 36,0
b. realkreditinstituttet	9,7	34,1	24,4
c. overført fra investeringsfonden for Færøerne	-	41,2	41,2
4. Seddelomløbet	7,2	-	÷ 7,2
5. Eksportselskaberne netto	12,3	3,3	÷ 9,0
6. Andre virksomheder og personer	-	88,6	88,6
<u>Kapitalbevægelser ialt</u>	<u>85,0</u>	<u>263,0</u>	<u>178,0</u>

Kilde: Búskaparráðið

Underskuddet på betalingsbalancen i 1978 er i 1979 fortsat og forværret med et underskud på 178 mill. kr. Underskuddet skyldes hovedsagelig et stigende underskud på handelsbalancen, stammende fra forringelsen af det færøske bytteforhold og det voksende importoverskud.

Underskuddet på vare- og tjenestebalancen er i 1979 opgjort til ialt 422,3 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til året før på knap 12 %. Hertil kommer en kraftigt stigende nettorentudgift til udlandet. Disse udgiftsposter har ikke kunnet opvejes af tilskuddet fra statskassen trods en stigning heri fra 1978 til 1979 på over 20 %.

Underskuddet på betalingsbalancen er finansieret af en betydelig offentlig kapitalimport. Således er landskassens nettogæld til udlandet forøget med omkring 45 mill. kr., medens kommuners samt el- og telefonselskabets gæld er forøget med over 30 mill. kr. Ligeledes er de private selskabers gæld til udlandet øget betydeligt. I forbindelse med overførslen af Investeringsfonden for Færøerne til færøsk regie er fondens restformue på 41 mill. kr. overført til de færøske banker i 1979.

Med henblik på en samlet belysning af den økonomiske udvikling i de seneste år er der i tabellerne 4. 37. - 4. 40. givet samlede oversigter over bruttonationalproduktets anvendelse, bruttoinvesteringerne, betalingsbalancen og opsparingen i årene 1970, 1975 og 1977-79.

Tabel 4. 37. Bruttonationalproduktets anvendelse 1970, 1975 og 1977-79

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Bruttofaktorindkomst ¹⁾	590,6	1.200,5	1.917,9	2.040,4	2.214,3
+ indirekte afgifter	64,2	139,7	201,2	222,7	264,8
÷ pristilskud	17,8	33,5	31,1	69,2	119,2
Bruttonationalprodukt	637,0	1.306,7	2.088,0	2.193,9	2.359,9
Import + eksport af varer og tjenester ²⁾	33,5	308,1	238,2	426,4	511,9
Varer og tjenester ialt til rådighed	670,5	1.614,8	2.326,2	2.620,3	2.871,8
der er anvendt således:					
Til faste nyinvesteringer	129,7	459,6	674,2	792,3	752,2
" vedligeholdelse	40,7	79,7	118,5	133,6	149,2
" lagerinvesteringer	3,5	÷ 9,4	1,6	12,9	÷ 34,3
" offentligt konsum	71,4	175,4	237,9	311,8	336,9
" privat konsum	425,2	909,5	1.293,9	1.369,7	1.667,7
Ialt	670,5	1.614,8	2.326,1	2.620,3	2.871,8

1) Excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

2) Incl. fejl og udeladelser

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 38. Samlede bruttoinvesteringer 1970, 1975 og 1977-79

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Faste nyinvesteringer:					
Boligbyggeri	23,0	68,0	110,0	140,0	127,2
Skibe	21,1	173,9	173,2	200,8	110,8
Andre erhvervsinvesteringer	22,6	55,0	175,8	235,7	246,0
Offentlige investeringer	63,0	162,7	215,2	215,8	268,2
Faste nyinvesteringer ialt	129,7	459,6	674,2	792,3	752,2
Vedligeholdelse	40,7	79,7	118,5	133,6	149,2
Faste investeringer ialt	170,4	539,3	792,7	925,9	901,4
Lagerinvesteringer	3,5	÷ 9,4	1,6	12,9	÷ 34,6
Samlede bruttoinvesteringer	173,9	529,9	794,3	938,8	866,8

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 39. Betalingsbalancens hovedposter 1970, 1975 og 1977-79

<u>Mill. kr.</u>	<u>Løbende poster</u>				
	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Eksport (fob):</u>					
Fisk og fiskeprodukter	248,4	444,9	814,3	747,3	692,8
Skibe	0,1	16,1	43,7	23,5	59,8
Andre varer	2,5	3,0	3,9	4,0	5,1
Ialt eksport	251,0	464,0	861,9	774,8	757,7
<u>Import (cif):</u>					
Skibe	8,8	154,3	156,9	100,4	77,5
Andre varer	219,6	496,9	754,0	886,2	966,2
Import ialt	228,4	651,2	910,9	986,6	1043,7
Handelsbalance	22,6	÷187,2	÷49,0	÷211,8	÷286,0
Varer og tjenesteydelser iøvrigt netto ¹⁾	÷42,6	÷101,9	÷157,7	÷167,1	÷136,3
Saldo på vare- og tjenestebalance	÷20,0	÷289,1	÷206,7	÷378,9	÷422,3
Renter, udbytter, gaver netto	÷10,4	÷7,4	÷45,0	÷54,5	÷77,0
Den danske stat	85,9	183,8	263,2	295,0	383,3
Saldo på løbende poster	55,5	÷112,7	11,5	÷138,4	÷116,0
Fejl og udeladelser	÷6,3	4,8	÷3,7	÷17,9	÷62,0
Ialt	49,2	÷107,9	7,8	÷156,3	÷178,0
<u>Kapitalbevægelser</u>					
<u>Nettoforøgelse af passiver:</u>					
Landskassen	1,9	20,4	10,9	21,2	44,8
Kommuner, SEV	÷2,1	41,3	22,3	12,8	31,2
Banker og sparekasser	÷37,1	÷23,2	÷0,9	÷80,2	÷36,0
Realkreditinstituttet	÷1,8	6,5	22,3	12,4	24,4
Investeringsfonden for Færøerne	.	.	.	60,0	41,2
Seddelomløbet	÷2,8	÷12,5	÷12,4	÷11,5	÷7,2
<u>Private virksomheder o. l.:</u>					
Eksportselskaberne netto	2,1	18,2	÷52,9	21,9	÷9,0
Andre virksomheder og personer	9,4	57,2	2,9	119,7	88,6
Ialt	÷49,2	107,9	÷7,8	156,3	178,0

1) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

Kilde: Búskaparráðið og Danmarks Statistik

Idet beløbet, modtaget fra den danske stat, henregnes til indkomsten, kan der opstilles følgende beregning af opsparingen på Færøerne.

Tabel 4. 4o. Opsparingen 1970, 1975 og 1977-79

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Bruttonationalprodukt	637,0	1.306,7	2.088,0	2.193,9	2.359,9
Renter m. v. ¹⁾ vedrørende udlandet netto	÷3,2	16,4	÷17,2	÷24,9	÷46,3
Bruttonationalindkomst	633,8	1.323,1	2.070,8	2.169,0	2.313,6
Den danske stat	85,9	183,8	263,2	295,0	383,3
Ialt	719,7	1.506,9	2.334,0	2.464,0	2.696,9
+ offentligt og privat konsum	496,6	1.084,9	1.531,8	1.681,5	2.004,6
Bruttoopsparing	223,1	422,0	802,2	782,5	692,3

1) Incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

Kilde: Búskaparráðið

Gennem 1970'erne er der sket en kraftig vækst i det færøske bruttonationalprodukt. I 1978 og 1979 er dog sket en væsentlig afsvækkelse i væksttempoet. Således steg bruttonationalproduktet i de to år kun med henholdsvis 5 og 7 % mod stigninger på over 25 % de to foregående år.

Den svagere stigning i bruttonationalproduktet i 1978 og 1979 har ikke givet sig udslag i en tilsvarende reduktion i den samlede efterspørgsel til forbrug og investering, omend væksten i disse størrelser er aftaget noget i forhold til de foregående år. I 1978 steg det samlede offentlige og private forbrug med knap 10 % og bruttoinvesteringerne med 18 %. I 1979 er det samlede offentlige og private forbrug steget med 19 %, medens bruttoinvesteringerne er faldet med knap 8 %. Den manglende tilpasning af efterspørgslen til den stagnerende produktion har resulteret i kraftige underskud på vare- og tjenestebalancen i 1978 og 1979.

Som følge af et løbende underskud på vare- og tjenestebalancen har den samlede tilgang af varer og tjenester i alle årene oversteget bruttonationalproduktet og er i perioden 1975-1979 steget med 78 %. Den svagere stigning i bruttonationalproduktet i 1978 og 1979 end årene før er til dels opvejet af stigende underskud på vare- og tjenestebalancen, således at varer og tjenester til rådighed er steget med knap 13 % i begge årene. Af den samlede tilgang af varer og tjenester anvendes 35 % til investeringer og de resterende

65 % til privat og offentligt forbrug. Denne andel har været stort set uændret i de senere år. Derimod er inden for posten "privat og offentligt forbrug" i den betragtede periode sket en stærkere stigning i det offentlige forbrug end i det private.

Betalingsbalancen har siden 1970 vist en stærkt svingende udvikling, idet dog de fleste år har vist et underskud, der særligt i 1978 og 1979 er steget kraftigt. Betalingsbalanceunderskuddet fremkommer som resultat af et betydeligt løbende underskud på vare- og tjenestebalancen, der til en vis grad opvejes af tilskuddet fra den danske statskasse. Som et resultat af de fortsatte betalingsbalanceunderskud og den heraf følgende stigning i udlandsgælden har nettorenteudgifterne til udlandet vist en stigende tendens, særlig i de seneste år. Således er nettoudgiften til renter, udbytter m. v. steget med 21 % fra 1977 til 1978 og med 38 % fra 1978 til 1979. Kapitalbalancen, d. v. s. opgørelsen over Færøernes gæld og tilgodehavender i udlandet udviser ved udgangen af 1980 en gæld, der er anslået til 975 mill. kr. Dette tal er omkring 40 % højere end året før. De store udgifter til forrentning og indfrielse af gælden, hvoraf en væsentlig del er relativt kortfristet, vil udgøre en voksende belastning for den færøske økonomi i de kommende år. Af den samlede gæld til udlandet stammer omkring 60 % fra de sidste 3 år, hvor den indenlandske efterspørgsel kun har kunnet tilfredsstilles ved et betydeligt lånefinansieret importoverskud.

Som følge af den manglende tilpasning af det private og offentlige forbrug til den stagnerende produktion er opsparingen faldet i 1978 og 1979 uanset en betydelig stigning i tilskuddene fra den danske statskasse. Forskellen mellem opsparingen og de samlede investeringer finansieres ved en kapitalimport, svarende til underskuddet på betalingsbalancen, ialt 178,0 mill. kr. i 1979.

Nationalregnskabstallene tegner et samlet billede af de i kapitel 4 idøvrigt omtalte tendenser. Efter en vis svækkelse af økonomien i 1975 har 1976 og 1977 været karakteriseret af en meget høj og stigende produktion og betydelige investeringer i skibe og i industri samt bygge- og anlægsvirksomhed. Et forbedret bytteforhold og en øget eksport medførte en væsentlig formindskelse af betalingsbalanceunderskuddet i 1976 og vendte i 1977 dette til et overskud. Opgørelserne over lønniveauet og de skattepligtige indkomster viste stærke nominelle indkomststigninger. Da prisstigningerne i de to år var relativt beskedne, har der også været tale om

en betydelig fremgang i de reale indkomster.

I 1978 er dette billede vendt. Begrænsninger af fangstmulighederne for det færøske fjernfiskeri er slået kraftigt igennem i 1978 og har ikke kunnet opvejes af et betydeligt forøget fiskeri inden for den færøske 200 sømile-fiskerigrænse. Samtidig har de i de foregående år stærkt stigende fiskepriser fra 1978 vist en stagnerende tendens med det resultat, at bytteforholdet er undergået en mærkbar forringelse i forhold til 1977. Som et resultat af de begrænsede fiskerimuligheder er der i 1978 sket et absolut fald i eksporten, som sammen med en fortsat meget kraftig omend noget dæmpet efterspørgsel både til privat og offentligt forbrug og til investering har medført et betydeligt underskud på betalingsbalancen uanset en ikke uvæsentlig stigning af tilskuddet fra den danske statskasse.

Arbejdslønningerne viste i 1978 fortsatte stigninger. Da prisstigningerne var moderate, har også reallønningerne vist en ikke uvæsentlig stigning. Derimod synes stigningstakten for de samlede indkomster, målt ved de skattepligtige indkomster at være aftaget noget i forhold til de foregående år. Dette stemmer godt overens med nationalindkomststatistikken, der viser en aftagende stigningstakt for bruttonationalprodukt og bruttofaktorindkomst.

Uanset en svagere stigning i de skattepligtige indkomster er de udskrevne skatter i skatteåret 1978/79 steget betydeligt og har således medført en stigning i det relative beskatningsniveau. Samtidig hermed er der sket en betydelig stigning i de offentlige udgifter, der særlig er gået til finansiering af et stigende offentligt forbrug, idet de offentlige investeringer har været uforandrede fra 1977 til 1978.

Den ugunstige udvikling af den færøske økonomi er fortsat i 1979. Begrænsningerne, der især har berørt fjernfiskeriet, medførte i 1978 en nedgang i fiskeriet. Denne tendens er fortsat i 1979. Hjemmefiskeriet har vist en stagnerende tendens og har således trods meget omfattende subsidieringer ikke kunnet opveje nedgangen i fjernfiskeriet. Det svigtende fiskeri har medført en yderligere nedgang i Færøernes eksport og har sammen med et forringet bytteforhold og en fortsat stigende import, både hvad angår importmængde og -værdi, ført til et underskud på betalingsbalancen, der er opgjort til 178 mill. kr. i 1979 trods et fortsat stigende tilskud fra statskassen. Underskuddet er især blevet finansieret ved en stor offent-

lig låntagning i udlandet.

Trods en begrænset stigning i den samlede produktion har den samlede efterspørgsel i 1979 ligget på et næsten uforandret højt niveau. Således har det private og offentlige forbrug vist en betydelig stigning, hvorimod der i 1979 er sket et direkte fald i investeringerne som følge af et betydeligt fald i de private nyinvesteringer. Derimod har de offentlige investeringer vist en fortsat stigende linje. Faldet i de private investeringer har særligt vist sig i et fald i investeringerne i fiskerskibe, der reflekterer den generelle usikkerhed omkring fiskeriets fremtidige muligheder og den fortsatte omstilling af fiskerflåden til hjemmefiskeriet.

Der foreligger ikke tal, der giver mulighed for en direkte sammenligning af indkomstudviklingen i 1979 med de foregående år. Den i 1978 observerede svagere stigningstakt for de samlede indkomster må dog antages at være fortsat i en stagnerende tendens i 1979 særligt som følge af faldende indkomster hos ansatte og selvstændige i fiskeriet. Derimod synes ikke at være sket en tilsvarende stagnation i indkomsterne hos lønmodtagere og selvstændige i andre erhverv. Uanset ikke ubetydelige lønstigninger er der dog som følge af relativt kraftige prisstigninger i 1979 sket en nedgang i reallønnen på omkring 3 %. Prisstigningerne skyldes udover stigende importpriser også de ved begyndelsen af året og i efteråret foretagne forhøjelser dels af punktafgifterne, dels af den generelle indførselsafgift.

Det offentliges skatteindtægter er steget i 1979. Dette skyldes bl. a. virkningerne af den i 1978 vedtagne ændring af skattelo-
vene, der indebar bortfald af den hidtidige skattefradragsregel og en række øvrige fradrag samt en ændring af de gældende skatteska-
laer. Endvidere er i 1979 udskrevet en ekstra skat på højere ind-
komster. Det stigende skatte- og afgiftsprovenue er bl. a. anvendt til finansiering af de stærkt stigende subsidier til fiskeriet.

Stagnationstendensen for det færøske fiskeri har også gjort sig gældende i 1980. Stagnationen er et resultat af stigende vanskeligheder ved at opretholde fiskeriet på de traditionelle fangstpladser. Fordelingen af fangsten mellem fangststeder vi-
ser en fortsat stærkt øget vægt på farvandene inden for den fær-
øske 200 sømile-grænse. Trods en øget fangstindsats har fiske-
riet i færøske farvande kun vist en ubetydelig stigning. Sam-

tidig er fangstmønstret ændret således, at mindre værdifulde fisk udgør en stigende andel af fangsterne. Selv om en stadigt større del af fangsterne med det stigende hjemmefiskeri landes på Færøerne, har tilgangen af råvarer til den færøske fiskeindustri som følge af det stagnerende fiskeri kun vist en mindre stigning.

Trods den ugunstige udvikling i fiskeriet har eksporten i 1980 vist en betydelig fremgang, særligt båret af en stigning i eksportpriserne, idet de eksporterede mængder af de mest betydende eksportvarer kun har vist begrænsede stigninger. Derimod har importen vist tilsvarende stigninger, idet et mindre fald i de importerede mængder langt er blevet opvejet af en kraftig stigning i importpriserne. Stigningen i eksportpriserne har ikke kunnet opveje stigningen i importpriserne med en fortsat forringelse af bytteforholdet som følge. Sammen med en stærk stigning i renteudgifterne til udlandet må denne udvikling trods en mindre forbedring af handelsbalancen antages at have medført en yderligere forringelse af den færøske betalingsbalance i 1980.

Efterspørgslen til forbrug må på baggrund af importtallene antages at have vist en begrænset stigning. Importen af forbrugsvarer har således vist et mængdemæssigt fald, der dog er blevet opvejet af stigende priser. Ligeledes må efterspørgslen til investering antages at have vist en begrænset stigning. Også for investeringsvarernes vedkommende er der sket et mængdemæssigt fald i importen, der er blevet opvejet af stigende importpriser. Stigningen i investeringerne skyldes en fortsat stigning i de offentlige investeringer, idet de private faste nyinvesteringer antages at være faldet i forhold til 1979.

Arbejder- og funktionærlønninger er i 1980 steget med 13-15 %. Da forbrugerpriserne samtidig er steget med 18-19 %, har der for disse grupper været tale om et reallønsfald. Der foreligger ikke tal, der giver mulighed for en umiddelbar vurdering af udviklingen i de øvrige gruppers indkomster. Fiskernes indkomster varierer meget stærkt, afhængigt af skibstype, aflønningsform m. v. Med et stagnerende fiskeri og stigende omkostninger for fiskeriet, må fiskernes indkomster som helhed antages at have vist begrænsede stigninger. Ligeledes må de selvstændiges indkomster med begrænsede stigninger i omsætningen til forbrug og investering antages at have været stagnerende.

De offentlige udgifter viser en fortsat kraftig stigning.

I lagtingsfinansloven for 1980/81 blev således fastsat en stigning i landskassens udgifter på 15 % i forhold til regnskabstallene for 1979/80. Når hertil lægges bevillingerne på tillægsbevillingsloven, bliver stigningen betydeligt højere. En del af udgiftsstigningen skyldes øgede subsidier til fiskeriet. Ligeledes har landskassens renteudgifter været stærkt stigende.

Uanset de begrænsede lønstigninger har de udskrevne skatter i 1980/81 vist en fortsat stærkere stigning end stigninger i indkomsterne. Det stigende skatteprovenu skyldes bl. a. udskrivning af en ekstraskat på højere indkomster i foråret 1980. De udskrevne kommuneskatter er i 1980 steget lidt stærkere end landsskatten. Der er således tale om en fortsat, men dog aftagende stigning i skattetrykket. Udover stigningen i indkomstskatterne har en forhøjelse af den generelle indførselsafgift i foråret 1980 bidraget til en væsentlig stigning i skatte- og afgiftsprovenuet.

Kap. 5

SOCIALE FORHOLD

Regler og forvaltning

Sociale forhold omfatter almindelig forsorg, børneforsorg, børnebidrag, særforsorg, sygesikring, folke- og invalidepension, lovpligtig ulykkesforsikring og dagpenge. Området er fællesanliggende, bortset fra lovpligtig ulykkesforsikring, der er særanliggende.

De gældende regler er fastlagt i følgende særlige love m. v. for Færøerne: Lovbekendtgørelse nr. 541 af 11. november 1976 (med senere ændringer) om invalidepension m. v., lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. marts 1977 (med senere ændring) om offentlig forsorg, lagtingslov nr. 36 af 4. maj 1977 om tillægssydelse til enker, lovbekendtgørelse nr. 130 af 29. marts 1977 om børneforsorg, lovbekendtgørelse nr. 12 af 9. januar 1978 om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., lovbekendtgørelse nr. 542 af 11. november 1976 (med senere ændringer) om folkepension, lovbekendtgørelse nr. 554 af 7. november 1977 om offentlig sygesikring, kgl. anordning nr. 389 af 15. november 1966 (med senere ændringer) om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, lov nr. 644 af 13. december 1978 om dagpenge ved sygdom eller fødsel og socialministeriets bekendtgørelse nr. 323 af 27. juni 1979 om pligt til at modtage færinger på bistanndslovens institutioner under amtskommunerne for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap samt socialministeriets bekendtgørelse nr. 60 af 30. januar 1980 om udøvelse af forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede på Færøerne.

Der er nedsat et fast udvalg vedrørende Færøernes sociallovgivning under socialministeriet. Dette udvalg behandler løbende sociale spørgsmål for Færøerne, herunder om nye principper i sociallovgivningen i Danmark også bør gennemføres på Færøerne.

Almindeligvis udarbejdes forslag til sociale love i dette udvalg, hvorefter de af landsstyret forelægges lagtinget. De af lagtinget vedtagne og af landsstyret anbefalede forslag fremlægges herefter i folketinget og behandles endeligt som andre forslag til rigslove.

Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri kommuner, der har over 2.000 indbyggere, administrerer selv reglerne i forsorgsloven om de trangsbestemte ydelser: Almindelig underholdshjælp og hjælp til

enlige forsørgere. Iøvrigt varetages forvaltningen af landsstyrets socialforvaltning, Almannastovan (Færøernes socialforvaltning), der også er ankeinstans for afgørelser, der er truffet af de 3 nævnte kommuner. Almannastovans administration omfatter den direkte forvaltning med kontakt med klienterne samt afgørelser og beregning vedrørende de fleste sociale ydelser (på samme måde som kommunerne i Danmark). En socialrådgiver ved Almannastovan gør tjeneste på Suðuroy. Herudover medvirker Almannastovan ved forvaltning med hensyn til institutioner og udfører forberedende arbejder med hensyn til landsstyrets regelfastsættende og lovforberedende opgaver. Almannastovans afgørelser i personsager kan indankes for landsstyret, der har den endelige administrative afgørelse.

I visse tilfælde er den direkte forvaltning henlagt til andre organer. Afgørelser om tilkendelse af invalidepension og revalideringsydelser træffes således af Færøernes ulykkesforsikringsråd, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og 3 medlemmer, valgt af lagtinget.

Ulykkesforsikringsrådet træffer tillige afgørelser i henhold til ulykkesforsikringsanordningen, der iøvrigt forvaltes af det gensidige forsikringsselskab Føroya Vanlukku trygging.

Rådets afgørelser i henhold til invalidepensionsloven og ulykkesforsikringsanordningen kan indankes for Den sociale Ankestyrelse i København, og det samme er tilfældet for rådets afgørelser om førtidig folkepension.

De færøske sygekasser varetager sikringen mod følger af sygdom. De ledes af deres bestyrelser under tilsyn af sikringsstyrelsen.

Reglerne i børneforsørgsloven administreres af børneværnsudvalg i hver enkelt kommune. Deres afgørelser kan i visse tilfælde indankes for Færøernes nævn for børneforsørg, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og en af landsstyret valgt person med pædagogisk indsigt, og i andre tilfælde for Almannastovan.

Tabel 5. 1. Antal modtagere af sociale ydelser

	<u>1/1-70</u>	<u>1/1-75</u>	<u>1/1-80</u>	<u>1/1-81</u>
Indtægtsbestemt folkepension	2.898	3.436	4.072	4.196
Folkepensionens mindstebeløb	223	18	3	2
Invalidepension	853	1.019	1.064	1.080

(fortsættes)

Antal modtagere af sociale ydelser (fortsat)

	<u>1/1-70</u>	<u>1/1-75</u>	<u>1/1-80</u>	<u>1/1-81</u>
heraf: laveste	67	118	109	110
mellemste	626	561	486	508
højeste	160	340	469	462
Invaliditetsydelse	36	39	42	48
Enkepension	103	141	154	135
Enkebørnsbidrag	412	444	405	368
Børneforsorg	56	64	64	74
Udvidet hjælp	18	36	47	46
Hjælp til enlige forsørgere	76	316	148	156
Almindelig underholds- hjælp	110	100	49	54
Dagpenge	-	-	63	208
<u>Ialt</u>	<u>4.785</u>	<u>5.613</u>	<u>6.111</u>	<u>6.367</u>

Kilde: Materiale i Almannastovan

Ydelsernes omfang og finansiering

Reglerne om kontantydelse i folkepensionsloven, invalidepensionsloven (der også indeholder regler om revalidering) og forsørgsloven, svarer med hensyn til betingelserne for at opnå ydelser nogenlunde til de tilsvarende danske regler før bistandsloven, idet ydelsernes størrelse dog er noget mindre end de tilsvarende danske.

Reglerne i ulykkesforsikringsanordningen - der fortsat er uændret gældende - svarer i princippet til de tilsvarende danske, dog med ret betydelige afvigelser; således er dagpenge bibeholdt, hvor der ikke er ret til dagpenge efter dagpengeordningen, og ydelserne er uden hensyn til indtægten mindst halvdelen af den højeste ydelse. Desuden er dækningsområdet større end i Danmark, idet f. eks. færden til og fra arbejde er dækket.

Sygekasserne er bibeholdt på Færøerne, og reglerne svarer til de tidligere danske med den forskel, at befordring til og af læge er en sygekasseydelse. Sygekassernes virksomhed omfatter således hovedsagelig betaling for lægehjælp, medicin og befordring i forbindelse med besøg hos og af praktiserende læge. Færinger på midlertidigt ophold i Danmark er omfattet af den danske sygesikring, og en modsvarende ordning gælder for danskere på midlertidigt ophold på Færøerne.

Dagpengeordningen omfatter sygdom, ulykkestilfælde og fødsel

og kun ydelser fra det offentlige. Der er 2 karensdage og dagpenge ydes højst i 13 uger. I visse tilfælde yder Lønjavningargrunnur Skipsfiskimanna mindsteløn som sygeløn til skibsfiskere med højere beløb end, og i stedet for, dagpenge.

Ved sygdom udover 13 uger og ved arbejdsløshed - såvel som i andre trangstilfælde - ydes hjælp efter forsorgsloven.

Enker har i henhold til forsorgsloven ret til enkepension, såfremt de har børn under 18 år. Enkepensionen er (som i Danmark) af samme størrelse som folkepensionen. Herudover ydes der - finansieret udelukkende af landskassen - en tillægsydelse, der svarer til omtrent halvdelen af den øvrige enkepension.

Børnetilskud ydes i form af fradrag i den beregnede kommune- og landsskat på henholdsvis 150 kr. og 1.000 kr. om året pr. barn under 16 år. Hvis den pågældende ikke betaler skat eller er på-lignet mindre skat end summen af disse fradrag, udbetales det over-skydende beløb kontant. Herudover findes ikke regler om børnetil-skud til alle.

Ulykkesforsikringen finansieres udelukkende ved forsikrings-præmier, og sygekasserne får statstilskud på omkring 25 % af ud-gifterne, der iøvrigt finansieres ved medlemskontingenter.

De transbestemte ydelser efter forsorgsloven afholdes med en fjerdedel af statskassen og tre fjerdedele fra færøsk side.

Udgifterne til dagpenge afholdes med 40 % af statskassen og 60 % af landskassen.

Alle andre kontantydelse, således særlig de store udgifter til folkepension og invalidepension, afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

De udgifter, der således afholdes fra færøsk side, afholdes med fem sjettedele endeligt af landskassen, medens en sjettedel reparerer på kommunerne. Folkepensionen afholdes dog med 9/10 af landskassen, medens 1/10 reparerer på kommunerne. Kommunernes andel fordeles med halvdelen efter befolkningstal og halvdelen efter skatteindtægt. Kommunernes andel fordeles således ikke efter an-tallet af modtagere af sociale ydelser.

Tabel 5. 2. Sociale udgifter i landskassefinansåret 1979/80

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u> ²⁾	<u>Ialt</u>
Folkepension m. v.	42.814	46.947	6.379	-	96.140
Invalidepension m. v.	15.953	19.143	3.191	-	38.287
Revalidering	1.168	1.042	174	-	2.384
Enkepension	2.758	1.497	250	-	4.505
Almindelig under- holdshjælp	1.216	487	243	-	1.946
Hjælp til enlige forsørgere	1.716	687	343	-	2.746
Udvidet hjælp	571	686	114	-	1.371
Hjemmehjælp	5.286	6.344	1.057	-	12.687
Enkebørnsbidrag	779	935	156	-	1.870
Forskudsbetaling af børnebidrag	433	520	87	-	1.040
Skattemæssigt børnetilskud	10.006	-	1.876	-	11.882
Børneforsorg	2.160	7.569	4.168	-	13.897
Dagpenge ved sygdom eller fødsel	3.570	2.343	-	-	5.913
Skúlin á Trøðni	1.479	5.646 ³⁾	-	-	7.125
Åndssvageforsorgen	407	13.296 ³⁾	-	-	13.703
Sygekasser ¹⁾	-	4.224	-	13.206	17.430
Landsstyrets midler	203	-	-	-	203
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	7.252	7.252
Sygeløn (Lønudlignings- fond)	-	-	-	1.919	1.919
Hensat til byggeri	1.150	-	-	-	1.150
Administration af ulykkesforsikringsrådet	-	306 ³⁾	-	-	306
Almannastovan	1.958	480	14	-	2.452
<u>Ialt</u>	<u>93.627</u>	<u>112.152</u>	<u>18.052</u>	<u>22.377</u>	<u>246.208</u>

1) Vedrørende kalenderåret 1979 2) Medlemskontingenter, forsikringspræmier m. v. 3) Tallet er regnskabstal for kalenderåret 1979.

Kilde: Landskasseregnskabet, statsregnskabet og materiale i Almannastovan

Tabel 5. 2. omfatter - som i årbogen for 1979 - alle udgifter, der rettelig kan betegnes som sociale udgifter og kun sådanne. Tallene svarer derfor ikke til tallene i afsnittet om offentlige

udgifter. I tabel 5. 2. er medtaget udgifter til Almannastovan og skattemæssige børnetilskud, medens omvendt Húsálánsgrunnurin (Boliglånefonden) og tilskud til Afholds- og andre foreninger ikke er medregnet.

Tabel 5. 3. Sociale udgifter i hovedposter i landskassefinansårene 1970/71 - 1979/80

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1978/79	1979/80
Forsorg og bidrag	4.671	24.343	29.495	41.117
Børneforsorg	1.917	6.781	12.427	13.897
Sygekasser	6.033	14.504	16.183	17.430
Folke- og enkepension	26.642	62.661	90.475	100.645
Invalidepension	12.775	27.763	36.027	38.287
Skattemæssigt børnetilskud	1.917	6.828	11.621	11.882
Revalidering	565	1.794	1.960	2.384
Ulykkesforsikring	1.921	4.878	8.007	7.252
Dagpenge ved sygdom eller fødsel	-	-	-	5.913
Andre udgifter	873	5.390	5.610	7.401
Ialt	57.314	154.942	211.805	246.208

Kilde: Landskasse- og statsregnskaber samt materiale i Almannastovan

Tabel 5. 3. "andre udgifter" omfatter særlig udgifterne ved Almannastovans administration og henlæggelser af landskassen til investeringsformål vedrørende specialskole og plejehjem. Fra 1970/71 til 1979/80 er der sket en betydelig stigning i de sociale udgifter. Årsagerne hertil er flere: a) stigning i det samlede antal modtagere af sociale ydelser, især folkepensionister, b) lovbestemte forhøjelser af ydelserne, c) pristalsregulering, d) udbygning af hjemmehjælpen, e) udbygning af institutionsforsorg (plejehjem, specialskole, daginstitutioner), og g) ikrafttrædelsen fra 1. juli 1979 af loven om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Institutioner m. v.

For børn under skolepligtig alder er der 9 daginstitutioner (tre vuggestuer og fem børnehaver i Tórshavn og en børnehave i Klaksvík) og tre dagplejeformidlingsordninger (Tórshavn, Klaksvík og Tórshavn udenbys kommune) med ialt 507 pladser. Daginstitutionerne og dagplejeformidlingerne er under tilsyn af Socialstyrelsen og Almannastovan, og de i Danmark gældende almindelige regler for

sådanne institutioners forhold finder i vidt omfang anvendelse her.

Der ydes tilskud fra staten med 40 % og fra kommunen med 30 % af driftsudgifterne, medens 30 % af driftsudgifterne afholdes af forældrenes betaling for børnenes ophold. Som i Danmark er der mulighed for ydelse af friplads til mindrebemidlede forældre.

For børn findes kun en døgninstitution, Føroya Barnaheim, (Færøernes Børnehjem). Dette er under tilsyn m. v. på samme måde som daginstitutionerne, og driftsudgifterne dækkes fuldt ud med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

I Tórshavn findes et alderdomshjem med 26 pladser og i Miðvágur på Vágar og i Tvøroyri på Suðuroy alderdoms- og plejehjem med henholdsvis 35 og 28 pladser. Disse hjem er under tilsyn af Almannastovan. 80 % af driftsudgifterne afholdes af den almindelige folkepensionskonto, 5 % direkte af landskassen og de resterende 15 % kommunalt. Herudover findes plejeafdelinger på sygehusene i Tórshavn (26 pladser) og Klaksvík (17 pladser).

Med hensyn til disse afdelinger har sygehusene formel status som plejehjem.

I Tórshavn findes et mindre hjem - Tórshavnar privata vistarheim - for selvhjulpne patienter, der ikke kan klare sig alene. I henhold til overenskomst med hjemmet, der har ca. 10 pladser i Tórshavn og ca. 10 pladser på en filial i Runavík, afholdes udgiften ved driften af den almindelige invalidepensionskonto.

Revalideringsinstitutionen ALV kan give handelsskoleundervisning på lokaliteten við Áir nord for Tórshavn og et beskyttet værksted i Tórshavn, hvortil kommer salgsvirksomhed for ting, der er fremstillet af invalider. Institutionen er under tilsyn af Færøernes ulykkesforsikringsråd, og udgifterne til handelsskolen afholdes i form af elevdagsbetaling efter invalidepensionsloven, medens udgifterne ved de øvrige foranstaltninger afholdes af en fast bevilling på lagtingsfinansloven og af indsamlede midler.

I Tórshavn findes et aflastnings- og fritidshjem, "Fritíðarheimi í Skrivaragøtu", med 5 aflastningspladser til ophold og 10 pladser til dagaflastning (fritidshjem) for åndssvage og i et vist omfang andre handicappede. Hjemmet er en selvejende institution, og driften afholdes efter aftale med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

Skúlin á Trøðni yder undervisning til alle former for handicappede, ikke alene i skolealderen, men også før og efter denne.

Skolen har et elevhjem. Den er en selvejende institution med egen bestyrelse under tilsyn af socialstyrelsen, og udgifterne afholdes af statskassen med tre fjerdedele og af landskassen med en fjerdedel.

Tabel 5. 4. Antal elever ved Skúlin á Trøðni, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 1970 - 1981

Pr. 1/1	Taleli- dende ¹⁾	Høreli- dende	Synsli- dende	Ånds- svage	Ialt	In- terne	Ex- terne	Ambu- lante	Ialt
1970	147	14	7	0	168	53	30	85	168
1975	277	424	8	21	730	49	70	611	730
1978	340	588	10	49	987	43	90	854	987
1979	195	878	7	41	1.121	33	94	994	1.121
1980	229	710	5	42	986	34	75	877	986
1981	217	767	2	35	1.021	28	90	903	1.021
heraf									
under	36	5	0	3	44	0	25	19	44
i	52	13	1	17	83	13	36	34	83
over	129	749	1	15	894	15	29	850	894
undervisningspligtig alder									

1) Samt ordblinde og bevægelseshæmmede

Kilde: Oplysninger fra Skúlin á Trøðni

Åndssvageforsorgen omfatter 4 sektorer: a) Den sociale afdeling, der særlig hjælper hjemmeboende b) 4 afdelinger Eirargarður 14-16 (på landssygehusets område), hvor 48 personer bor, c) Pensionatet Eirargarður 4, hvor 11 selvhjulpne personer bor d) Værkstedet Vón på Argir med plads til 45 personer. Åndssvageforsorgen er en statsinstitution, som dog er under Almennastovans ledelse, og udgifterne afholdes af statskassen, bortset fra administrationen på Almennastovan.

Der ydes hjemmehjælp adskillige steder på Færøerne (pr. 1. januar 1981 til 656 hjem af 502 hjemmehjælpere). Hjemmehjælpen ydes som midlertidig hjemmehjælp, hvor husmoderen er syg, som vedvarende hjemmehjælp til pensionister og til lejlighedsvis aflastning af dem, der i hjemmet passer en handicappet person.

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1980 afholdt 42 møder og behandlet 2.335 sager, fordelt med 1.578 sager vedrørende invalideforsikringen, 718 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 39 sager om andre, navnlig generelle spørgsmål.

Tabel 5. 5. Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikrings-
rådet 1970 - 1980

A. Ulykkesforsikringen

	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
a) afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen	17	6	28	19
b) ingen helbredsforringelse	52	89	125	88
c) invaliditetsgrad under 5 %	48	52	76	40
d) invaliditetserstatning	25	20	30	38
e) erstatning til efterladte	3	5	4	0
<u>Ialt</u>	<u>145</u>	<u>172</u>	<u>263</u>	<u>185</u>

B. Invalidedeforsikringen

a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 36, mellemste 68, laveste 10)	171	114	118	114
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	10	5	2	2
sluttet med afslag på invalidepension	42	21	7	11
<u>Ialt</u>	<u>223</u>	<u>140</u>	<u>127</u>	<u>127</u>

b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("Kontrolsager"): afgjort med fortsat invalidepension (højeste 16, mellemste 17, laveste 3)	55	69	54	36
afgjort med inddragelse af invalidepension	14	9	7	2
<u>Ialt</u>	<u>69</u>	<u>78</u>	<u>61</u>	<u>38</u>

c) sager om hjælp i henhold til invalidepensionslovens § 31:				
Bevillinger til medicin	30	84	108	207
" " ortoped. fodtøj	47	87	94	54
" " høreapparater	58	119	134	121
" " bandager m. v.	35	114	182	195
" " kørestole m. v.	7	18	28	28
" " rejser	3	19	17	16
" " uddannelse hos ALV	18	4	0	6
			(fortsættes)	

Øversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikrings-
rådet 197o - 198o (fortsat)

	<u>1979</u>	<u>1975</u>	<u>1979</u>	<u>198o</u>
bevillinger til anden uddannelse 19	16	22	37	
" " briller	-	-	22 ¹⁾	23
" " ombygning	-	-	7 ¹⁾	1o
" " biler	-	-	18 ¹⁾	7
" " astmasenetøj	-	-	21 ¹⁾	25
" " gang-/ståstativ	-	-	13 ¹⁾	22
" " reparation m. v.	-	-	32 ¹⁾	38
" " andre ydelser	12	51	63	127
Afslåede andragender	<u>4o</u>	<u>3o</u>	<u>74</u>	<u>71</u>
Ialt	269	542	835	987

d) andre sager:

vedrørende bistandstillæg	24	16	15	6
" plejetillæg	11	12	1o	9
folkepension i henhold til folke- pensionslovens § 2, stk. 3	47	43	29	37
vedrørende toldfritagelser	1o	1o	16	14
inddragelse af medicinbevilling	1	3	1o	1
invaliditetsydelse (invalidite- pensionslovens § 16)	<u>7</u>	<u>1</u>	<u>4</u>	<u>2</u>
Ialt	1oo	85	84	69

1) Tidligere henført under andre ydelser

Kilde: Færøernes ulykkesforsikringsråd

Udviklingen i 198o

Ved bekendtgørelse nr. 6o af 3o. januar 198o om udøvelse af forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede på Færøerne fastsatte socialministeriet regler for åndssvageforsorgen på Færøerne fra 1. januar 198o.

Ved kundgørelse nr. 32 af 28. marts 198o bestemte landsstyret, at sagsområdet Lovpligtig ulykkesforsikring fra 1. april 198o overtages som færøsk særanliggende.

Ved lagtingslov nr. 51 af 12. maj 198o skabtes mulighed for en engangsydelse af brændselstilskud, der udgør 9oo kr. til hver pensionist, der pr. 1. oktober 198o havde ret til invalide-, folke- eller enkepension med pensionstillæg.

Bygningen Eirargarður 14-16 blev taget i brug som bo-institution for åndssvage.

Værkstedet Vón's nye bygning på Argir blev taget i brug.

Opførelsen af et elevhjem på Argir til Skúlin á Trøðni (Færøernes Specialskole) påbegyndtes.

Opførelsen af et plejehjem i Klaksvík påbegyndtes. Bygningen, der er beliggende på sygehusets område, skal også omfatte lokaler til sygehusets brug.

Kap. 6

SUNDHEDSVÆSEN

Sundhedsvæsenet omfatter landslægen, sygehusene, kommunelægerne, skolelægerne, tandlægerne, hjemmesygeplejerskerne, sundhedsplejerskerne, jordemødrene og apotekerne. Bortset fra apotekervæsenet er området fællesanliggende.

LANDSLÆGEN

Landslægen er lagtingets og rigsombudsmandens sagkyndige i alle lægelige, hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold. Landslægen fører på sundhedsstyrelsens vegne tilsyn med sygehusene og den virksomhed, der udøves på Færøerne af apoteker, læger, tandlæger, jordemødre og andre medarbejdere inden for sundhedsvæsenet. Landslægen udarbejder og udgiver årlige medicinalberetninger for Færøerne, og han yder som embedslæge bistand til rets- og politimyndighederne.

De med landslægeembedet forbundne udgifter betales af statskassen.

SYGEHUSENE

Der er 3 sygehuse på Færøerne, Landssjúkrahúsið i Tórshavn, der nu også omfatter det tidligere statshospital, Klaksvík sygehus og Suðuroy sygehus. Området er et fællesanliggende, men sygehusene drives i henhold til lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet som institutioner under landsstyret. Udgifterne til det tidligere statshospital, der hidtil er afholdt fuldt ud af staten, er fra finansåret 1977/78 afløst af en fast ydelse svarende til nettodriftsudgifterne i finansåret 1976/77 reguleret i overensstemmelse med ændringerne i den danske bruttofaktoriindkomst.

Ved den nye sygehuslov gennemførtes også med virkning fra 1. april 1977 en mere indgående og lovmæssig regulering af sygehusvæsenet og sygehusvæsenets ydelser end efter den hidtil gældende lov.

Sygehusene administreres fortsat af hver sin bestyrelse på 5 medlemmer, hvoraf lagtinget udpeger 3 medlemmer og indenrigsministeren og Færøernes landsstyre hver 1 (tidligere udpegede indenrigsministeren 2 medlemmer). Endvidere er der i henhold til loven nedsat et planlægningsudvalg for det færøske sygehusvæsen, der skal fremsætte forslag om udbygningen af det samlede sygehusvæsen. Udvalget, der er sammensat på samme måde som bestyrelserne, påbegyndte

sit arbejde i 1978 og afgav betænkning i august 1980, jfr. nedenfor.

Den daglige administrative ledelse af sygehusvæsenet varetages af en af landsstyret udnævnt direktør. Sygehusdirektøren er samtidig sekretær for hver af de 3 sygehusbestyrelser og for planlægningsudvalget.

Den daglige ledelse af de enkelte sygehuse forestås af en inspektør for hvert af de 3 sygehuse.

Den 6. oktober 1977 har landsstyret i henhold til den nye sygehuslov udsendt et nyt reglement for det færøske sygehusvæsen med nærmere regler for kompetence- og ansvarsfordelingen inden for sygehusvæsenet.

Den 27. august 1980 udsendte landsstyret en bekendtgørelse, der nærmere præciserer hvem der kan sende patienter til behandling uden for Færøerne og til hvilke sygehuse. Årsagen til ændringen er, at patienter fra Færøerne med virkning fra 1. januar 1981 kun vil kunne undersøges og behandles vederlagsfrit på Rigshospitalet med tilhørende institutioner.

Statens tilskud til det færøske sygehusvæsen udgør i følge sygehusloven det ovenfor nævnte tilskud baseret på nettoudgifterne til statshospitalet i finansåret 1976/77 og halvdelen af sygehusvæsenets øvrige nettodriftsudgifter. Tidligere modsvarede statens driftstilskud halvdelen af nettodriftsudgifterne for sygehusene bortset fra statshospitalet, men reguleringen skete efterfølgende efter årlig godkendelse af Folketingets finansudvalg. Med sygehusloven er tilskuddet blevet lovbundet, og den periodiske forskydning er undgået. Reglerne om en ophævelse af sygekassernes tilskud for hver sygedag og om sygehusvæsenets overtagelse af sygekassernes udgifter til befordring og befordringsgodtgørelse i forbindelse med indlæggelse har medført en merudgift for det færøske sygehusvæsen på ca. 2 mill. kr. og dermed for statskassen på ca. 1 mill. kr. Denne merudgift for staten kompenseres dog delvis af en besparelse på ca. 500.000 kr. ved, at statstilskuddet til de færøske sygekasser reduceres som følge af ovennævnte ydelsers bortfald.

Anlægsudgifter i forbindelse med udbygning af sygehusene er hidtil afholdt således, at statskassen har afholdt halvdelen, mens landskassen har afholdt den anden halvdel, således at sidstnævnte er blevet finansieret ved et lavt forrentet, langfristet statslån, jfr. dog nedenfor om byggeriet i Klaksvík.

Landssjúkrahúsið har 284 sengepladser, heraf 80 i den psykiatriske afdeling, og modtager primært patienter fra Streymoy, Vágar og Sandoy sysler samt en del fra Eysturoy sysseL, men har iøvrigt indlæggelser fra hele landet i kraft af sygehusets funktion som centralsygehus og som følge af de på hospitalet værende afdelinger for psykiatriske og åndssvage patienter. Sygehuset har en kirurgisk og en medicinsk afdeling, en fødeafdeling, en røntgenafdeling, en fysiurgisk afdeling, en afdeling for intensiv terapi, en øre-, næse- og halsafdeling, en øjenklinik, en patologisk afdeling og en plejeafdeling samt en psykiatrisk afdeling. Tuberkuloseafdelingen, der blev oprettet i 1962 til afløsning af detselvstændige tuberkulosehospital, er nedlagt i 1973. Fra finansåret 1977/78 er udgifterne til tuberkuloses sygebehandling overgået fra en særlig bevilgning til en udgift under det almindelige sygehusvæsen. Til Landssjúkrahúsið er der endvidere fra 1960 knyttet en sygeplejeskole, Sjúkrasystraskúli Føroya.

Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling, der hidtil har rådet over 80 sengepladser, begyndte at modtage patienter i 1969. Afdelingerne for åndssvage, der toges i brug 1. marts 1980, rummer 48 pladser. Af disse vil 20 blive anvendt til de børn og unge, der i 1973 tog den ene af psykiatrisk afdelings bygninger i anvendelse, således at denne vil blive tilbageført, og afdelingens samlede sengetal vil herefter komme op på 100. Åndssvageforsorgen vil fortsat råde over 11 værelser i en af Landssjúkrahúsið's personalebygninger.

Klaksvík sygehus har 47 blandede sengepladser og modtager patienter fra Norðoya sysseL og den østlige del af Eysturoy sysseL.

I 1980 påbegyndtes opførelsen af et alderdoms- og plejehjem. Dette bygges sammen med sygehuset, og i denne forbindelse moderniseres en del funktioner, der er fælles, køkken, kantine, kapel, hovedindgang, omklædning og depotrum m. v. De samlede udgifter er pr. 1. juli 1980 opgjort til 43 mill. kr., hvoraf sygehusets andel udgør 18,4 mill. kr. Af dette beløb har staten givet tilsagn om et tilskud på 9,3 mill. kr. I modsætning til tidligere vil den resterende del ikke blive finansieret med et langfristet statslån. Byggeriet ventes afsluttet i 1983, hvorefter den ene af sygehusets afdelinger, der gennem flere år har været belagt med plejepatienter, vil kunne tages i brug som en egentlig sengeafdeling.

Suðuroy sygehus har 26 blandede sengepladser og modtager pa-

tienter fra Suðuroy nordre og søndre sysler.

I 1980 blev en kontor- og lagerbygning taget i brug. Bygningen, der er på 300 m² og kostede 1,1 mill. kr., indeholder kontor til læger, forstanderinde og administration, lokale til lægekonsulenter m. v., lagerlokale, garage og et lokale til nødelværket.

I 1976 oprettedes Hotel Tórshavn, en selvejende institution i København, som har til formål at tilbyde logi til patienter, der sendes til Danmark, og til disses pårørende. Sygehusvæsenet råder over mindst 8 sengepladser pr. døgn på hotellet og afholder selv udgiften for de benyttede værelser.

I finansåret 1979/80 var der 4109 overnatninger af patienter og pårørende mod 3135 i 1978/79.

Der blev i dette finansår sendt 420 patienter til sygehuse i Danmark, hvoraf 392 til Rigshospitalet og dets afdelinger. 370 patienter sendtes fra Landssjúkrahúsið og 50 fra Klaksvík sygehus.

Tabel 6. 1. Sygehusenes kapacitet og belægning

<u>Antal sengepladser</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	178	294	294	284	284
Klaksvík sygehus	46	48	48	47	47
Suðuroy sygehus	26	26	26	26	26
<u>Ialt</u>	<u>250</u>	<u>368</u>	<u>368</u>	<u>357</u>	<u>357</u>

<u>Antal indlæggelser</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	4.149	4.867	5.316	5.444	5.723
Klaksvík sygehus	1.071	1.358	1.011	1.262	1.207
Suðuroy sygehus	842	675	651	596	635
<u>Ialt</u>	<u>6.062</u>	<u>6.900</u>	<u>6.978</u>	<u>7.302</u>	<u>7.565</u>

<u>Antal sygedage</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	64.570	93.828	99.946	95.786	97.798
Klaksvík sygehus	18.183	18.442	18.534	18.147	18.048
Suðuroy sygehus	11.475	8.826	8.503	8.593	8.414
<u>Ialt</u>	<u>94.228</u>	<u>121.096</u>	<u>126.983</u>	<u>122.626</u>	<u>124.260</u>

<u>Gns. antal sygedage pr. patient</u>					
Landssjúkrahúsið ¹⁾	15,6	19,3	18,8	17,6	17,1
Klaksvík sygehus	16,0	13,5	18,3	14,4	15,0
Suðuroy sygehus	13,6	12,4	13,1	14,4	13,3
<u>Ialt</u>	<u>15,5</u>	<u>17,6</u>	<u>18,2</u>	<u>16,8</u>	<u>16,4</u>

(fortsættes)

Sygehusenes kapacitet og belægning (fortsat)

<u>Gns. belægnings-</u> <u>procent</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	99,4	87,4	93,1	92,4	94,3
Klaksvík sygehus	108,3	105,3	108,0	105,8	105,2
Suðuroy sygehus	120,9	93,5	89,6	90,5	88,7
<u>Ialt</u>	<u>103,3</u>	<u>90,2</u>	<u>94,5</u>	<u>94,1</u>	<u>95,4</u>

1) Inclusive det tidligere statshospital i Tórshavn, fra 1. januar 1977 Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling

Kilde: Sygehusene

Det noget høje gennemsnitlige antal sygedage pr. patient på Landssjúkrahúsið skyldes et stort antal kronisk syge patienter på de medicinske og psykiatriske afdelinger, samt at plejeafdelingen medregnes.

For Klaksvíks vedkommende er forklaringen ligeledes plejepatienter.

Tabél 6. 2. Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene

<u>Antal</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Operationer:</u>					
Landssjúkrahúsið	1.358	1.943	1.835	2.106	2.639
Klaksvík sygehus	215	790	401	825	893
Suðuroy sygehus	456	257	277	333	395
<u>Ialt</u>	<u>2.029</u>	<u>2.990</u>	<u>2.513</u>	<u>3.264</u>	<u>3.927</u>

Fødsler:

Landssjúkrahúsið	501	570	564	542	610
Klaksvík sygehus	119	105	92	95	88
Suðuroy sygehus	105	80	100	79	92
<u>Ialt</u>	<u>725</u>	<u>755</u>	<u>756</u>	<u>716</u>	<u>790</u>

Røntgenundersøgelser og -behandlinger:

Landssjúkrahúsið	4.974	5.512	6.324	5.659	5.013
Klaksvík sygehus	809	1.359	1.207	1.492	2.498
Suðuroy sygehus	1.707	683	1.431	431	420
<u>Ialt</u>	<u>7.490</u>	<u>7.554</u>	<u>8.962</u>	<u>7.582</u>	<u>7.931</u>

Laboratorieundersøgelser:

Landssjúkrahúsið	78.748	92.490	85.974	87.637	83.563
Klaksvík sygehus	10.501	20.996	17.789	18.038	20.545
Suðuroy sygehus	167	11.516	10.569	9.826	11.042
<u>Ialt</u>	<u>89.416</u>	<u>125.002</u>	<u>114.332</u>	<u>115.501</u>	<u>115.150</u>

Kilde: Sygehusene

De lavere tal for Klaksvík sygehus i 1977 skyldes i det væsentlige, at den faste kirurgiske overlæge havde orlov i $\frac{1}{2}$ år.

Tabel 6. 3. Sygehusenes ambulante virksomhed

<u>Antal</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
<u>Skadestuebehandlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	873	1.514	2.090	2.124	2.327
Klaksvík sygehus	634	607	670	767	757
Suðuroy sygehus	-	53	84	-	-
<u>Ialt</u>	<u>1.507</u>	<u>2.174</u>	<u>2.844</u>	<u>2.891</u>	<u>3.084</u>

Efterbehandlinger:

Landssjúkrahúsið	.	.	3.065	3.085	4.000
Klaksvík sygehus	.	.	673	402	475
Suðuroy sygehus	.	.	-	250	506
<u>Ialt</u>	<u>.</u>	<u>.</u>	<u>3.738</u>	<u>3.737</u>	<u>4.981</u>

Røntgenundersøgelser og -behandlinger:

Landssjúkrahúsið	5.302	8.514	8.414	8.489	10.080
Klaksvík sygehus	1.162	2.157	2.379	2.733	2.541
Suðuroy sygehus	<u>3.073</u>	<u>1.023</u>	<u>582</u>	<u>1.755</u>	<u>1.564</u>
<u>Ialt</u>	<u>9.537</u>	<u>11.694</u>	<u>11.375</u>	<u>12.977</u>	<u>14.185</u>

Laboratorieundersøgelser:

Landssjúkrahúsið	5.467	18.432	18.080	21.908	24.797
Klaksvík sygehus	2.997	6.188	7.596	8.259	8.842
Suðuroy sygehus	<u>193</u>	<u>3.435</u>	<u>6.661</u>	<u>7.950</u>	<u>8.473</u>
<u>Ialt</u>	<u>8.657</u>	<u>28.055</u>	<u>32.337</u>	<u>38.117</u>	<u>42.112</u>

Kilde: Sygehusene

Efterbehandling omfatter egentlig behandling og kontrol efter et sygehusophold. Oplysningerne vedrørende Suðuroy sygehus er præget af, at kommunelægerne varetager størstedelen af skadebehandlingen.

Tabel 6. 4. Sygehusenes normerede personale pr. 1. april

<u>Antal stillinger</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Læger:</u>						
Landssjúkrahúsið	20,0	26,0	29,3	29,3	33,0	33,0
Klaksvík sygehus	2,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Suðuroy sygehus	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>
<u>Ialt</u>	<u>24,0</u>	<u>32,0</u>	<u>36,3</u>	<u>36,3</u>	<u>40,0</u>	<u>40,0</u>

(fortsættes)

Sygehusenes normerede personale pr. 1. april (fortsat)

<u>Antal stillinger</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Sygeplejersker:</u>						
Landssjúkrahúsið	111,0	172,9	212,8	216,3	221,3	225,3
Klaksvík sygehus	18,0	23,0	23,0	23,0	25,0	25,5
Suðuroy sygehus	16,0	16,0	16,0	14,0	15,0	15,0
<u>Ialt</u>	<u>145,0</u>	<u>211,9</u>	<u>251,8</u>	<u>253,3</u>	<u>261,3</u>	<u>265,8</u>

Personale med anden
plejeuddannelse: 1)

Landssjúkrahúsið	30,0	48,0	57,0	57,0	58,5	62,5
Klaksvík sygehus	5,0	13,0	14,0	16,0	18,0	18,0
Suðuroy sygehus	-	-	-	2,0	4,0	4,0
<u>Ialt</u>	<u>35,0</u>	<u>61,0</u>	<u>71,0</u>	<u>75,0</u>	<u>80,5</u>	<u>84,5</u>

Personale med anden
sundhedsfaglig udd.: 2)

Landssjúkrahúsið	25,0	39,0	50,0	51,0	53,0	53,5
Klaksvík sygehus	6,0	7,0	10,0	10,5	10,5	10,5
Suðuroy sygehus	3,0	3,0	5,0	7,0	7,0	7,0
<u>Ialt</u>	<u>34,0</u>	<u>49,0</u>	<u>65,0</u>	<u>68,5</u>	<u>70,5</u>	<u>71,0</u>

Kontorpersonale:

Landssjúkrahúsið	15,0	16,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Klaksvík sygehus	2,0	2,0	2,0	3,0	4,0	4,0
Suðuroy sygehus	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0	4,0
<u>Ialt</u>	<u>19,0</u>	<u>20,0</u>	<u>20,0</u>	<u>21,0</u>	<u>23,0</u>	<u>23,0</u>

Portører og drifts-
personale:

Landssjúkrahúsið	20,0	31,5	31,0	31,0	33,0	35,0
Klaksvík sygehus	2,0	2,0	3,0	4,0	4,0	4,0
Suðuroy sygehus	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0	4,0
<u>Ialt</u>	<u>24,0</u>	<u>35,5</u>	<u>37,0</u>	<u>38,0</u>	<u>41,0</u>	<u>43,0</u>

Køkken-, vaskeri- og
rengøringspersonale:

Landssjúkrahúsið	80,0	107,0	108,0	108,0	108,0	108,0
Klaksvík sygehus	26,0	23,0	23,0	23,0	24,5	24,5
Suðuroy sygehus	21,0	21,0	20,0	24,0	23,0	23,0
<u>Ialt</u>	<u>127,0</u>	<u>151,0</u>	<u>151,0</u>	<u>155,0</u>	<u>155,5</u>	<u>155,5</u>

(fortsættes)

Sygehusenes normerede personale pr. 1. april (fortsat)

<u>Antal stillinger</u>	<u>1970</u>	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Andet personale:</u>						
Landssjúkrahúsið	5,0	7,0	12,0	12,0	13,0	13,0
Klaksvík sygehus	3,0	2,0	3,0	2,0	2,0	2,0
Suðuroy sygehus	-	-	-	-	-	-
<u>Ialt</u>	<u>8,0</u>	<u>9,0</u>	<u>15,0</u>	<u>14,0</u>	<u>15,0</u>	<u>15,0</u>

Personale ialt:

Landssjúkrahúsið	306,0	445,7	515,1	519,6	534,8	545,3
Klaksvík sygehus	64,0	75,0	83,0	86,5	93,0	93,5
Suðuroy sygehus ³⁾	46,0	46,0	49,0	56,0	59,0	59,0
<u>Ialt</u>	<u>416,0</u>	<u>566,7</u>	<u>647,1</u>	<u>662,1</u>	<u>686,8</u>	<u>697,8</u>

1) Omfatter væsentligst sygehjælpere og plejere

2) Laboranter, lægesekretærer, terapeuter m. v.

3) En del af personalet er fælles med Suðuroy Ellis- og Røktarheim

Kilde: Sygehusene

Tabel 6. 5. Sygehusenes samlede udgifter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	15.177	42.654	60.124	70.231	85.098
Klaksvík sygehus	3.147	8.916	11.347	14.129	16.159
Suðuroy sygehus	2.371	4.872	6.325	7.964	8.802
<u>Ialt</u>	<u>20.695</u>	<u>56.442</u>	<u>77.796</u>	<u>92.324</u>	<u>110.059</u>

1) Incl. udgifterne til det tidligere statshospital, Tórshavn, fra 1. januar 1977 Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling. Fra og med finansåret 1977/78 indgår endvidere udgifterne til tuberkulosestationens drift i sygehusudgifterne

Kilde: Sygehusenes regnskaber

Tabel 6. 6. Specifikation af sygehusenes udgifter¹⁾

<u>1.000 kr.</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Lønninger og pensioner	59.722	68.453	80.009
Medicin, undersøgelser og forbrugsvarer	5.657	7.420	6.865
Apparaturanskaffelser	262	-	938
Fødevarer	2.005	2.378	2.554
Brændsel og driftsmidler	2.446	2.563	3.613
Vedligeholdelse af bygninger og inventar	2.115	4.029	7.316

(fortsættes)

Specifikation af sygehusenes udgifter¹⁾ (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Importafgifter og varetransport	1.187	1.607	1.744
Administration	807	1.638	1.721
Patienttransport og fremmede sygehuse	2.287	3.057	4.120
Efteruddannelse og tjenesterejser	310	600	632
Forsikringer og andre afgifter	622	608	634
Patientunderhold m. v.	407	458	521
Sygeplejeskolen	179	186	219
Andre udgifter	520	440	494
<u>Ialt</u>	<u>78.526</u>	<u>93.437</u>	<u>111.380</u>

- 1) Forskellen mellem totaltallene i denne tabel og tabellerne 6. 5. og 6. 8. udgøres af refusionen fra Suðuroy Ellis- og Røktarheim til Suðuroy sygehus

Kilde: Sygehusenes regnskaber

Tabel 6. 7. Sygehusenes udgifter pr. sygedag

<u>Kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1976/77</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	235,05	454,60	539,85	610,58	721,87	849,88
Klaksvík sygehus	173,07	483,46	557,76	668,85	782,60	878,35
Suðuroy sygehus	206,64	552,01	720,20	743,24	894,61	1097,78
<u>Ialt</u>	<u>219,63</u>	<u>466,09</u>	<u>554,68</u>	<u>627,66</u>	<u>743,07</u>	<u>869,89</u>

- 1) Som tabel 6. 5.

Kilde: Sygehusenes regnskaber

Tabel 6. 8. De samlede sygehusudgifters fordeling

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Statens andel	9.587	34.012	45.045	51.535	60.862
Landskassens andel	9.525	20.124	28.119	38.809	47.019
Andet ¹⁾	1.583	2.306	1.853	1.980	2.178
<u>Ialt</u>	<u>20.695</u>	<u>56.442</u>	<u>75.017²⁾</u>	<u>92.324</u>	<u>110.059</u>

- 1) I hovedsagen sygehusenes lejeindtægter
 2) Forskellen mellem dette tal og totaltallet i tabel 6. 5. skyldes, at efterregulering af statstilskud på 2.779.000 kr. er konteret på landskasseregnskabet i 1977/78, medens det i statsregnskabet er konteret i regnskabsåret 1. april - 31. december 1978

Kilde: Statsregnskaber, landskasseregnskaber samt sygehusenes regnskaber

Som ovenfor nævnt afgav planlægningsudvalget for sygehusvæsenet i august 1980 betænkning vedrørende udbygningen af sygehusvæsenet efter 1½ års arbejde. Betænkningen er udarbejdet med en samlet tidshorisont på 12 år. Første del, programdelen, omfatter de 4 finansår 1980/81 - 1983/84 og indeholder konkrete forslag til, hvornår udbygning m. v. skal finde sted, medens perspektivdelens forslag, årene 1984/85 - 1991/92, skal betragtes som mere generelle for hele perioden. I henhold til sygehusloven skal betænkningen revideres løbende.

Arbejdet var tilrettelagt således, at 5 underudvalg vedrørende kirurgi, medicin, psykiatri, lokalsygehuse og hjælpefunktioner, afgav rapport til udvalget. På baggrund af disse og andet materiale, rejser og drøftelser, har udvalget især behandlet spørgsmålet om fordelingen af opgaver mellem de tre sygehuse og om udbygningen af disse. For Landssjúkrahúsið's vedkommende omfatter disse børneafdeling og lokaler til ambulante funktioner m. v., medens der for lokalsygehuse er planer om udbygning og renovering. I programdelen søges Landssjúkrahúsið's børneafdelings lokaleproblemer løst, og i Klaksvík er forbedring af visse hjælpefunktioner i gang. Øvrige planer kan ikke forventes realiseret i programdelen.

Udvalget har påpeget sammenhængen mellem sygehusvæsenet på den ene side og socialvæsenet og den primære sundhedstjeneste på den anden side og har foreslået, at der i fremtiden foretages en samordning af disse områder bl. a. i forbindelse med planlægningen.

Arbejdet med revision af betænkningen er påbegyndt.

SUNDHEDSPLEJEN

Kommunelægerne

Færøerne er opdelt i 11 kommunelægedistrikter, hvor der i øjeblikket praktiserer ialt 20 kommunelæger. Kommunelægerne er almindeligt praktiserende læger, der udover faste takster fra sygekasserne og indtægter ved profylaktiske undersøgelser modtager et fast honorar fra det offentlige, pr. 1. oktober 1980 knap 69.000 kr. årligt. Statskassen betaler halvdelen af dette honorar og landskassen og kommunerne hver en fjerdedel. Herudover stiller kommunerne fri bolig, konsultationslokaler og uden for Tórshavn instrumentarium til rådighed.

Lagtinget har vedtaget at fremme hovedparten af de forslag, der er fremsat i den af kommunelægeudvalget i 1973 afgivne betænk-

ning. Gennemførelsen af en stor del af disse forslag har fundet sted inden for de seneste år.

Efter betænkningen skal Færøerne opdeles i 12 kommunelægedistrikter, og antallet af kommunelæger forøges til 23. Der refterer således besættelse af 3 stillinger, 2 stillinger i Tórshavn (Suðurstreymoy kommunelægedistrikt) og 1 stilling på Norðstreymoy.

Betænkningen foreslår endvidere, at der i distrikter med flere kommunelæger etableres lægecentraler (helsecentraler), hvortil også sundhedsplejerske, skolesundhedsplejerske, hjemmesygeplejerske, jordemoder, fysioreapeut o. a. kan knyttes. På nuværende tidspunkt er der opført en lægecentral på Sandoy, og en lægecentral (helsecentral) er færdig til ibrugtagning i Vágur. Bygningen af centraler er påbegyndt i Miðvágur og i Tórshavn, og det er hensigten at opføre lægecentraler i Runavík og við Streymin.

Lægecentralerne finansieres ved tilskud fra landskassen på 50 % af anlægsudgifterne. De resterende 50 % af udgifterne afholdes af kommunerne og finansieres gennem et langfristet lån fra landskassen (40 %) og kommunal selvfinansiering (10 %).

Baggrunden for nyordningen er ønsket om en bedre lægelig dækning af befolkningen. Denne skal opnås ved at mindske arbejdspresset for den enkelte læge, idet der ved gennemførelsen af nyordningen vil blive 1.300 - 2.000 patienter pr. læge (gennemsnitlig 1.800), og ved at etablere en mere hensigtsmæssig geografisk placering. Nyordningen forventes ligeledes at gavne sundhedsarbejdet i almindelighed, fordi den vil give lægerne bedre muligheder for at uddanne sig til og deltage i offentlige tillidshverv, først og fremmest i sundhedskommissionerne.

Gennemførelse af nyordningen sker i takt med, at de nødvendige boliger og konsultationslokaler fremskaffes.

Skolelægerne

Der er ansat ialt 11 skolelæger. Uden for Tórshavn (Suðurstreymoy lægedistrikt) fungerer kommunelægerne i disse stillinger. I Tórshavn varetages skolelægearbejdet af en privat praktiserende speciallæge i pædiatri. Området er reguleret af anordning nr. 16 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om skolelægeordning, der trådte i kraft den 1. februar 1981. Udgifterne ved skolelægeordningen afholdes af landskassen med 50 % statslig refusion af alle udgifter, bortset fra administrationsudgifter. De resterende udgifter deles mellem landskassen og kommunerne efter regler, der fastsættes af hjemmestyret.

Tandlægerne

Udøvelse af tandlægevirksomheden på Færøerne sker i henhold til lov nr. 190 af 11. juni 1954 om tandlægevirksomhed. Ifølge lagtingslov nr. 38 af 11. juni 1958 om tandlægeordning bemyndiges landstytret til at drage omsorg for, at der ansættes en tandlæge i hvert kommunelægedistrikt. Hjemmestyret har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om eventuel ikrafttræden på Færøerne af tandlægeloven af 1976 (loven ophæver den gældende lov fra 1954).

Faste skoletandlæger findes nu i Tórshavn, Sørvágur, Klaksvík, Tvøroyri, Vágur, Fuglafjørður (har også klinik i Leirvík), Vestmanna, Skáli (har også klinik i Gøta) og Sandur. Herudover er der indrettet skoletandklinikker uden fast skoletandlæge i Glyvrrar og Eiði.

Alle driftsudgifter ved skoletandplejen afholdes af kommunerne.

Ved årets udgang var der på Færøerne 28 tandlæger.

Hjemmesygeplejerskerne, sundhedsplejerskerne

Anordning nr. 14 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om hjemmesygeplejerskeordninger, anordning nr. 15 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om sundhedsplejerskeordninger og anordning nr. 16 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om skolelægeordning trådte i kraft den 1. februar 1981. Herved blev lovgrundlaget tilvejebragt for gennemførelsen af den hjemmesyge- og sundhedsplejeordning, som kommunelægeudvalget har foreslået i 1973, og lagtinget har godkendt i 1976.

Efter nyordningen skal der ansættes 11,5 hjemmesygeplejersker, 3 skolesundhedsplejersker, 4 sundhedsplejersker, 8 syge/sundhedsplejersker i kombinerede stillinger, samt 1 ledende sundhedsplejerske.

Udgifterne ved hjemmesyge- og sundhedsplejeordningen afholdes af landskassen med 50 % statslig refusion af alle udgifter, bortset fra administrationsudgifter. De resterende udgifter deles mellem landskassen og kommunerne efter regler, der fastsættes af hjemmestyret.

Hjemmesyge- og sundhedsplejeordningen forventes gennemført i løbet af 1981, herunder indpasning under de nye forhold af det personale, der har været ansat under de hidtidige ordninger.

Jordemødrene

Der har tidligere været ansat 28 distriktsjordemødre på Færøerne, men for tiden er der kun ansat 12, hvortil kommer 1 privat-

praktiserende jordemoder i Tórshavn.

De gældende regler om jordemødrenes ansættelse, aflønninger m. v. er fastsat i anordning nr. 333 af 25. oktober 1962 om distriktsjordemødre på Færøerne, som ændret ved anordning nr. 457 af 8. september 1976. Distriktsjordemødrene har hidtil været tjene- stemandsansatte, men med hjemmel i sidstnævnte anordning er det be- stemt, at nyansættelse af jordemødre efter 1. januar 1977 skal ske på overenskomstvilkår. Lønudgiften deles med halvdelen til stats- kassen, en fjerdedel til landskassen og en fjerdedel til kommunerne. Ud over den faste løn får jordemødrene betaling for svangerskabs- undersøgelser og medvirken ved fødsler.

Hovedparten af fødslerne foregår på sygehusene; således fødte under 1 % hjemme i 1980. Kommunalægeudvalget foreslog på denne bag- grund en nyordning, hvorefter distriktsjordemoderordningen skulle ophæves, og jordemødrene sygehusansættes. Lagtinget har haft for- slaget til behandling og har vedtaget, at der skal ansættes 8 jor- demødre, som skal have konsultation og undersøgelse på sygehusene, og 6 lokale jordemødre, der så vidt muligt skal have konsultation og behandling i kommunelægernes konsultationslokaler. Den sidst- nævnte gruppe af jordemødre skal kunne følge de fødende til syge- huset.

Der er af landsstyret nedsat et jordemoderudvalg, der arbej- der med gennemførelsen af den nye jordemoderordning.

APOTEKERVÆSEN

Apotekervæsenet er som den eneste del af sundhedsvæsenet over- taget som særanliggende ved lagtingslov nr. 14 af 28. marts 1949.

Den færøske apotekerfond ejer apotekervæsenets bygninger, va- relagre og inventar. Administration, tilsyn m. v. sker ifølge et af landsstyret fastsat regulativ.

Ved apotekervæsenet er frøuden landsapotekeren normeret 3 af- delingsledere, 1 på hvert apotek i Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, 3,6 andre provisorer, 9,5 apoteksassistenter, 15,3 apoteksdefektri- cer og 13,9 andre funktionærer, heri også medregnet elever. (1980)

Det samlede bruttosalg uden fradrag var i kalenderåret 1980:

	Kr.:
Tórshavn	14.154.145
Klaksvík	2.794.515
Tvøroyri	<u>2.843.478</u>
Ialt	<u>19.792.138</u>

Salget fordeler sig således:

Lægemidler efter recept til enkeltpersoner:

	<u>Antal recepter:</u>	<u>Kr.:</u>
Tórshavn	133.540	7.209.601
Klaksvík	29.629	1.681.140
Tvøroyri	<u>35.306</u>	<u>1.857.542</u>
Ialt	<u>198.475</u>	<u>10.748.283</u>

Heri er medregnet 9 kommunelægers distribution af 6.289 recepter til en værdi af 152.995 kr.

Lægemidler efter recept til sygehuse:

	<u>Antal recepter:</u>	<u>Kr.:</u>
Tórshavn	26.262	1.934.058
Klaksvík	5.593	266.739
Tvøroyri	<u>2.297</u>	<u>134.879</u>
Ialt	<u>34.152</u>	<u>2.335.676</u>

Værdien af salget af receptpligtige lægemidler udgør 66,1 % af det samlede salg, hvilket er en stigning på 2,8 % i forhold til 1979.

Bevægelserne i antallet af ekspederede recepter til enkeltpersoner har været:

<u>År:</u>	<u>Antal recepter:</u>
1975	185.200
1976	184.330
1977	187.500
1978	190.100
1979	192.567
1980	198.071

Antallet af ekspederede recepter til enkeltpersoner har i disse år ikke vist anden stigning end forholdet til stigningen i befolkningstallet og har været 450-460 recepter pr. 100 indbyggere.

Det samlede bruttosalg har i nedenstående finansår været:

<u>År:</u>	<u>Kr.:</u>
1974/75	9.342.000
1975/76	10.567.000
1976/77	11.988.000
1977/78	13.725.000
1978/79	15.165.000
1979/80	17.103.000

43 håndkøbsudsalg sælger håndkøbsvarer fra apoteket svarende til 6,4 % af omsætningen (1980).

UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN

De samlede udgifter til sundhedsvæsenet på Færøerne udgjorde i 1979/80 ca. 136,4 mill. kr. Af dette beløb afholdt statskassen ca. 63,6 mill. kr., landskassen ca. 50,2 mill. kr., kommunerne ca. 5,2 mill. kr. og sygekasserne ca. 17,4 mill. kr. I det sidstnævnte tal indgår et statstilskud til de færøske sygekasser på ca. 4,2 mill. kr.

Kap. 7.

UNDERVISNINGSVÆSEN

Det færøske undervisningsvæsen omfatter børneskolen (grundskolen, fortsættelsesskolen og gymnasium) og HF-undervisning. Herudover er der lærlingeuddannelser inden for handels- og kontorfagene og de tekniske fag. I enkelte tilfælde må den teoretiske uddannelse finde sted på tekniske skoler i Danmark.

Af videregående uddannelser er der sygeplejerskeuddannelse, alle former for navigations- og skibsmaskinuddannelser bortset fra den udvidede maskinmestereksamen, merkonomeksamen, lærereksamen samt videnskabelige specialkurser, herunder en basisuddannelse og en indledende teologisk uddannelse på universitetsplan.

Af institutioner med mere almen undervisning kan nævnes en højskole og en husholdningsskole. Der er endvidere etableret aften-skoleundervisning i de fleste kommuner.

Folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler, handelsskolen, maskinskolen og aftenskoleundervisningen er fællesanliggender, medens Færøernes gymnasium (Føroya Studentaskúli), navigations-skolerne, Færøernes folkehøjskole, Færøernes husholdningsskole og det færøske akademi (Fróðskaparsetur Føroya) er overtaget som sær-anliggender.

De dele af det færøske undervisningsvæsen, der er fællesanliggender, reguleres ved de pr. 14. februar 1979 vedtagne rammelove for det færøske undervisningsvæsen: lov nr. 51 for Færøerne om folkeskolen, lov nr. 52 for Færøerne om læreruddannelsen, lov nr. 53 for Færøerne om fritidsundervisning m.v. og lov nr. 54 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler. Lovene overlader inden for visse rammer kompetencen til yderligere regelfastsættelse på de pågældende områder til det færøske hjemmestyre. Rammelovene bibeholder de hidtidige regler for ydelse af statstilskud til det færøske undervisningsvæsen. Tilskudsreglerne vil blive nærmere omtalt under de enkelte områder.

I henhold til en overenskomst mellem regeringen og Færøernes landsstyre er med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 sket en overførsel til Færøernes landsstyre af den administration vedrørende undervisningsvæsenet på Færøerne, der hidtil har henhørt under rigsombudsmanden og Færøernes skoledirektion, d.v.s. administrationen af folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler og Færøernes

maskinskole, handelsskolen og fritidsundervisningen. Overførslen fandt sted pr. 1. august 1979.

I forbindelse med overtagelsen af undervisningsvæsenets administration vedtog lagtinget i september 1978 en lagtingslov om styrelsen af undervisningsvæsenet. I henhold til denne er administrationen af hele det færøske undervisningsvæsen nu samlet under landsstyret som den højeste administrative myndighed på dette område. Den daglige administration udøves af et undervisningsråd (Landsskúlaráðið) på 5 medlemmer, hvoraf 4 er udpeget af lagtinget og 1 af landsstyret og et undervisningsdirektorat (Landsskúlafyrisingin) ledet af en af landsstyret ansat undervisningsdirektør.

Undervisningsrådet har overopsynet med hele undervisningsvæsenet, men den daglige ledelse af administrationen af undervisningsvæsenet ligger i undervisningsdirektoratet. Det har således tilsynet med, at de gældende regler for undervisningsvæsenet overholdes og at fastsatte beslutninger bliver fremmet. Undervisningsrådet godkender de af undervisningsdirektoratet udarbejdede forslag til generelle bestemmelser vedrørende undervisningsvæsenet. Undervisningsrådet godkender byggesager og afgiver indstilling vedr. tilskud af stats- og landskassen. Det ansætter lærere og afgiver indstilling til landsstyret om besættelsen af stillinger som ledere og dermed ligestillede. Alle andre sager vedrørende de enkelte lærere afgøres af undervisningsdirektoratet. Undervisningsrådet godkender det årlige forslag til finanslov for undervisningsvæsenet, inden det afgives til landsstyret, medens undervisningsdirektoratet overfor landsstyret har ansvaret for, at bevillingerne til undervisningsvæsenet anvendes i overensstemmelse med finansloven. Undervisningsdirektøren er undervisningsrådets forretningsfører.

UNDERVISNINGSVÆSENETS VIRKSOMHED

I tabel 7. 1. gives en samlet oversigt over antallet af elever udskrevet af børneskolen og fagskolerne i 1975 og 1977-1980.

Tabel 7. 1. Antal elever udskrevet af børneskoler og fagskolerne 1975 og 1977-1980

	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
A. <u>Børneskolen:</u>					
Studentereksamen	74	88	67	54	57
HF	-	70	94	84	66
				(fortsættes)	

Antal elever udskrevet af børneskolen og fagskolerne
1975 og 1977-1980 (fortsat)

	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Realeksamen	294	312	373	397	423
Udskrevet efter 10. kl. og 3. real (uden realeksamen)	199 ¹⁾	186 ³⁾	184 ⁵⁾	217 ⁷⁾	202
Udskrevet efter 9. kl. og 2. real	193 ²⁾	50 ⁴⁾	54 ⁶⁾	42 ⁸⁾	44 ⁹⁾
Udskrevet efter 8. kl. og 1. real	63	46	62	38	32
Udskrevet efter 7. kl.	39	46	42	49	35
<u>Ialt</u>	<u>862</u>	<u>798</u>	<u>876</u>	<u>881</u>	<u>859</u>

B. Faglige skoler:

Tekniske skoler

Svendeprøver	99	108	114	106	111
Teknisk forberedelseseksamen	-	-	20	14	20
Tekniske driftsassistententer	-	-	-	10	-

Handelsskoler

Handelsmedhjælpereksamen	71	52	74	77	80
Statskontr. fagprøver	172	196	170	181	184
Statskontr. højere fagprøver	13	36	18	6	16
Bankmedhjælpereksamen	-	-	18	1	17
Merkonomprøver	67	87	80	71	65
Højere handelseksamen	-	-	-	-	24

Sømandsskoler

Skibsførere	8	24	12	18	26
Styrmænd	9	25	24	26	21
Fiskeskippere	23	52	45	34	29
Telegrafister	2	6	3	5	-
Skibskokke	8	10	8	-	9

Maskinskoler

Aspirantkursus til maskinist	25	15	15	18	10
Maskinister	35	19	19	18	27
Maskinmestereksamen	19	26	11	10	20

Færøernes sygeplejeskole

Sygeplejersker	12	21	14	17	13
----------------	----	----	----	----	----

Færøernes seminarium

Lærereksamen	21	21	22	27	25
--------------	----	----	----	----	----

<u>Ialt</u>	<u>584</u>	<u>698</u>	<u>667</u>	<u>639</u>	<u>670</u>
-------------	------------	------------	------------	------------	------------

1) Heraf 196 med 10. kl. prøve	2) Heraf 163 med 9. kl. prøve
3) Heraf 184 med 10. kl. prøve	4) Heraf 27 med 9. kl. prøve
5) Heraf 180 med 10. kl. prøve	6) Heraf 31 med 9. kl. prøve
7) Heraf 190 med 10. kl. prøve	8) Heraf 21 med 9. kl. prøve
9) Heraf 36 med 9. kl. prøve	

Kilde: Skolerne

Undervisningsvæsenets udgifter er fordelt på landskassen, statskassen, kommunerne og andre efter forskellige kriterier for de enkelte områder. Tabel 7. 2. giver en samlet oversigt over udgifterne ved driften af det færøske undervisningsvæsen i lagtingsfinansåret 1979/80.

Tabel 7. 2. Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1979/80

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
Folkeskolen					
Lærerlønninger m. v.	34.719	28.406	-	-	63.125
Pensioner	4.485	1.121	-	-	5.606
Skolernes drift (lys, varme, vedligeh., materiel m.v., skolelæge, og -tandlæge)	320 ¹⁾	80 ¹⁾	19.000	-	19.400
Skolekørsel	1.135	1.135	2.270	-	4.540
Andre udgifter (lærerkursus m. v.)	130	489	-	-	619
Ialt	40.789	31.231	21.270	-	93.290
Private skoler	2.450	-	43	304	2.797
Gymnasiet og HF	-	10.973	-	-	10.973
Handelsskolen	2.316	-	178	62	2.556
Tekniske skoler	5.830	-	784	283	6.897
Færøernes seminarium	5.482	-	-	-	5.482
Sømandsskoler	-	3.705	-	-	3.705
Færøernes maskinskole	1.322	-	-	-	1.322
Færøernes folkehøjskole	-	1.280	10	191	1.481
Færøernes husholdningsskole	-	315	41	79	435
Færøernes akademi	-	2.700	-	-	2.700
Aftenskoler	2.130	1.065	1.370	-	4.565
1979/80 ialt	60.319	51.269	23.696	919	136.203
1978/79 ialt	51.738	42.793	18.642	933	114.106
1977/78 ialt	45.221	37.189	15.529	1.310	99.249
1976/77 ialt	39.697	32.839	13.735	1.169	87.440
1975/76 ialt	34.824	28.978	12.490	1.216	77.508

1) Tilskud til 8.-9. skoleår, statskassen 80.000 kr. og landskassen 80.000 kr.

Kilde: Statsregnskab, landskasseregnskab, kommuneregnskaber og skolernes regnskaber

Oplysningerne om statskassens og landskassens udgifter til undervisningsvæsenets drift er tilvejebragt fra statsregnskabet for 1979 og landskasseregnskabet for 1979/80 samt fra regnskaber for de enkelte institutioner. Kommunernes udgifter til folkeskolen er skønnet på basis af de foreliggende kommuneregnskaber for finansåret 1979/80. For så vidt angår aftenskolen og udgifterne til skolekørsel er de kommunale udgifter skønnet på grundlag af statskassens og landskassens udgifter til disse formål. Oplysningerne om private udgifter i forbindelse med undervisningen er hentet fra de enkelte institutioners regnskaber.

Ud over driftsudgifterne på 136,2 mill. kr. er afholdt anlægsudgifter, der i finansåret 1979/80 skønsmæssigt har andraget 32,5 mill. kr. Hertil kommer elevunderstøttelser til et samlet beløb af 11,4 mill. kr., jfr. tabel 7.12. og 7.13.

De samlede udgifter til undervisningsvæsenet har i finansåret 1979/80 således andraget ca. 180 mill. kr. Disse udredes med ca. 44% af statskassen, ca. 34% af landskassen, ca. 21% af kommunerne og ca. 1% af private. I 1978/79 udgjorde de samlede udgifter til undervisningsvæsenet 152,7 mill. kr., hvoraf 114,1 mill. kr. i driftsudgifter, 27,0 mill. kr. i anlægsudgifter og 11,6 mill. kr. i elevtilskud. Der er således tale om en stigning i de samlede udgifter fra 1978/79 til 1979/80 på omkring 18%.

BØRNESKOLEN

Folkeskolen

Folkeskolens styrelse er fastlagt i lagtingslov nr. 21 af 22. marts 1979 om folkeskolen. Loven, der er udstedt med hjemmel i den foran nævnte rammelov for Færøerne om folkeskolen, afløste ved skoleårets begyndelse den 1. august 1979 den hidtil gældende lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne.

Folkeskolen er fortsat kommunal. Med den nye folkeskolelov er dog sket den ændring, at kommunen alene har ansvaret for at kommunens beboere kan få den fornødne undervisning, herunder at de nødvendige økonomiske midler og de fornødne undervisningslokaler stilles til rådighed, medens tilsynet med og styrelsen iøvrigt af kommunens skoler udøves af skolekommissionen, der har kompetence i alle sager vedrørende kommunens skolevæsen, der ikke udtrykkeligt

er henlagt til andre myndigheder. Skolekommissionen vælges samtidig med og efter samme regler som kommunalbestyrelsen. Overopsynet med folkeskolen føres af undervisningsrådet, der i henhold til styrelsesloven har overført dette til undervisningsdirektoratet.

Folkeskolen omfatter efter de nye regler en syv-årig grundskole og en to-årig fortsættelsesskole, der kan videreføres med en 10. klasse. Undervisningspligten er 7 år, men langt den overvejende del af eleverne fortsætter i fortsættelsesskolen. Med den nye lov er realafdelingen bortfaldet således, at realeksamen efter de hidtil gældende regler sidste gang afholdes i 1981. Skolen er herefter en udelt skole, der dog har en udstrakt valgfrihed i fagkombinationerne i fortsættelsesskolen, særligt i 10. klasse. Udover valgfrihed i fagmæssig henseende vil der endvidere i visse fag i 8.-10. klasse kunne vælges mellem undervisning i et grundpensum og et udvidet pensum. Skolen vil kunne afsluttes med en afgangsprøve i 9. og 10. klasse.

Lærernes lønnings- og andre ansættelsesforhold er fastsat i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne. Den heri fastsatte kompetence for Færøernes skoledirektion til at ansætte lærere er fra 1. august 1979 overført til undervisningsrådet. Ansættelsen sker efter indstilling fra skolekommissionen. Det kræves efter loven, at en lærer skal have eksamen fra Færøernes seminarium eller eksamen fra et dansk seminarium med tillæg af en særlig prøve i færøsk efter nærmere af undervisningsrådet fastsatte regler. Skoleinspektører udnævnes indtil videre af dronningen efter indstilling fra undervisningsministeriet og Færøernes landsstyre.

Lærerne i den færøske folkeskole er bortset fra de højere stillinger fra viceinspektør og derover lønnet i samme lønklasse som lærerne i den danske folkeskole. Grundlønningerne og de nærmere regler om lønfastsættelser iøvrigt fastsættes efter aftale mellem Færøernes landsstyre og Færøernes lærerforening. Dyrtidsreguleringen sker efter færøsk pristal efter samme regler som for færøske tjenestemænd. Den færøske tjenestemandsløvslov er opbygget efter de samme principper som den danske.

I konsekvens af de omtalte ændringer i undervisningsvæsenets styrelse er et forslag til lov om ændring af den nugældende lov om tjenestemænd i den færøske folkeskole i øjeblikket under udarbejdelse.

Herefter vil kompetencen til ansættelse af de hidtil kongeligt udnævnte skoleinspektører og andet ledende personale inden for skolevæsenet overgå til Færøernes landsstyre efter indstilling fra undervisningsrådet. Indtil ændringsloven kan vedtages, er administrationen af loven om tjenestemænd i den færøske folkeskole i henhold til en af undervisningsministeriet given bemyndigelse overført til undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet.

Udover de tjenestemandsansatte lærere beskæftiges et betydeligt antal timelærere, faglærere samt løse og faste vikarer i den færøske folkeskole. Disse ansættes af skolekommissionen efter nærmere af undervisningsrådet fastsatte retningslinjer, og deres løn- og arbejdsvilkår fastsættes af undervisningsrådet.

Lærerlønningerne, der udgør ca. 70% af samtlige driftsudgifter for folkeskolen, afholdes fuldt ud af statskassen og landskassen og fordeles mellem disse med 55% til statskassen og 45% til landskassen. Pensionerne fordeles med 80% til statskassen og 20% til landskassen. Det ugentlige lærertimetal i skoleåret 1980/81 er ca. 14.600 imod ca. 14.400 for skoleåret 1979/80.

Størsteparten af de øvrige driftsudgifter udredes af kommunerne, idet dog disses udgifter til godkendt skolekørsel afholdes med 50% af statskassen og landskassen og deles ligeligt mellem disse. I særlige tilfælde afholder statskassen og landskassen tilsammen 75% af udgifterne til skolekørsel.

Folkeskolens samlede driftsudgifter, der i 1979/80 udgjorde 93,3 mill. kr., jfr. tabel 7.2., har i de senere år stort set været fordelt med 45% på statskassen, 35% på landskassen og 20% på kommunerne.

Til anlægsudgifterne ved folkeskolebyggeri ydes der 30% tilskud af landskassen og 20% af statskassen, medens kommunerne selv dækker 50% af anlægsudgifterne, ofte ved optagelse af lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Efter samme regler ydes tilskud til idrætsbyggerier, der har tilknytning til eller i væsentligt omfang benyttes i skoleundervisningen. I 1979/80 er der af kommunerne skønsmæssigt investeret ca. 32,5 mill. kr. i skole- og idrætsbyggeri, hvoraf 16,2 mill. kr. er refunderet af statskassen og landskassen.

Private skoler

Der er to private skoler, der begge ligger i Tórshavn. De får i henhold til finansudvalgsbeslutning af 25. juni 1952 et tilskud af statskassen på 85% af de udbetalte lærerlønninger. Dette er i over-

ensstemmelse med de regler, der gjaldt i Danmark efter den gamle friskolelov af 12. juli 1946, medens de nye danske regler, der medfører tilskud på 85% af alle tilskudsberettigede udgifter, ikke er gennemført på Færøerne. Statstilskuddet, der i 1979/80 var på 2,5 mill. kr., dækker ca. 80% af skolernes samlede udgifter. Der ydes ikke tilskud af landskassen, men kommunen yder et beskedent tilskud. Herudover deltager børn i de to skoler på lige fod med børn i kommunens skoler i den kommunale skolelæge- og skoletandlægeordning. De to skoler er godkendte af undervisningsrådet, landsstyret og undervisningsministeriet og står under tilsyn af skolekommissionen i det omfang, tilsyn kræves efter lovgivningen.

Gymnasiet og HF

I henhold til lagtingslov nr. 20 af 23. april 1976 om Færøernes gymnasium og HF-kursus er gymnasiet og HF-kurset en institution under landsstyret. Der kan oprettes afdelinger af institutionen. Rektor har det daglige administrative og pædagogiske ansvar for skolen. Overblikket med gymnasie- og HF-undervisningen føres efter styrelsesloven af undervisningsdirektoratet, der bl.a. skal godkende skolens undervisningsplaner.

Landskassen udreder alle udgifter i forbindelse med gymnasiet og HF-kurset. Driftsudgifterne hertil var i 1979/80 ialt 11 mill. kr., jfr. tabel 7.2.

Gymnasieundervisningen gives på Føroya Studentaskúli i Tórshavn på følgende linier: nysproglig, samfundssproglig, samfundsmatematisk, matematisk-naturfaglig og matematisk-fysisk. HF-undervisningen gives på gymnasiet samt i Klaksvík, Gøta, Tvøroyri og Vágur.

Det lovmæssige grundlag for HF, hvortil undervisningen påbegyndtes i 1974, er tilvejebragt ved lagtingslov nr. 22 af 23. april 1976 om højere forberedelseseksamen. Eksamen blev for første gang afholdt i 1976. I 1980 blev der optaget 7 HF-klasser, heraf 3 i Tórshavn, 1 i Klaksvík, 1 i Gøta og 2 på Suðuroy. I gymnasiet optoges 6 1. g.-klasser i 1980.

I Tórshavn varetages gymnasie- og HF-undervisningen af 52 lærere, der i efteråret 1980 underviste 1073 ugentlige timer. Af disse lærere er 39 heltidsansatte. HF-undervisningen i Klaksvík, Gøta og Suðuroy varetages af 9 akademisk uddannede heltidsbeskæftigede lærere og 27 deltidsbeskæftigede med ialt 446 timer i

efteråret 1980. Da det kun i begrænset omfang særlig uden for Tórshavn har været muligt at ansætte lærere, der fuldt ud opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF, har man som en midlertidig ordning specielt for HF på Færøerne anvendt lokalt ansatte folkeskolelærere i en række fag, hvor eleverne, ud over den undervisning disse giver, yderligere får undervisning af støttelærere, der opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF. Disse støttelærere har ansvaret for undervisningen i det pågældende fag.

Skolernes virksomhed

Tabel 7.3. Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus i skoleårene 1975/76 og 1977/78 - 1980/81.

	1975/76	1977/78	1978/79	1979/80	1980/81
A. <u>Antal skoler</u> ¹⁾	73	70	70	70	70
heraf med undervisning ud over 7. årg.	16	16	16	16	18
B. <u>Antal lærere</u> ²⁾	441	466	476	484	481
C. <u>Antal elever</u>					
HF-klasser	162	193	156	183	251
gymnasieklasser	266	186	200	250	295
realklasser ³⁾	1.142	1.310	1.347	869	406
8., 9. og 10 klasser	762	714	724	1.295	1.885
folkeskolen iøvrigt	5.629	5.600	5.596	5.583	5.456
privatskoler	468	474	456	442	423
<u>Elever ialt</u>	<u>8.429</u>	<u>8.477</u>	<u>8.479</u>	<u>8.622</u>	<u>8.716</u>

1) Excl. gymnasium og HF-kursus.

2) Heltidsansatte. Hertil kommer vikarer m.v., i 1980/81 ialt 52 årsvikarer.

3) Kun 3. real. Som følge af realafdelingens bortfald er der i skoleåret 1980/81 alene 3. real-klasser.

Kilde: Oplysninger fra skolerne.

Fra midten af 1960^{erne} er der sket en betydelig udvidelse af antallet af skoler med undervisning ud over 7. årgang. Det er således kun børn fra de fjernest liggende øer, der må flytte hjemmefra for at få skolegang ud over 7. årgang.

Størrelsesmæssigt er der tale om en stor spredning mellem skolerne. Således har den største skole 650 elever, medens enkelte skoler kun har én elev.

I takt med udbygningen af skolerne er der sket en stigning i antallet af lærere. Der er i årets løb normeret 12 nye stillinger i folkeskolen, således at der pr. 1. januar 1981 ialt er normeret 433 lærerembeder, hvoraf 409 er besat. De ledige stillinger samt 52 midlertidige vikarstillinger bestrides af vikarer. Hertil kommer, at der læses et meget stort antal overtimer, navnlig ved de større skoler.

Tabel 7.4. Antal elever i skoleårene 1975/76 og 1977/78 - 1980/81 fordelt på årgange og klassetrin.

	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>	<u>1980/81</u>		
	<u>Ialt</u>	<u>Ialt</u>	<u>Ialt</u>	<u>Ialt</u>	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	<u>Ialt</u>
Forskolekl.	48	48	48	46	26	18	44
1. årgang	881	790	767	825	445	384	829
2. årgang	938	813	794	781	437	392	829
3. årgang	936	874	823	795	381	391	772
4. årgang	873	929	867	822	388	392	780
5. årgang	806	945	936	878	405	416	821
6. årgang	837	869	956	933	455	422	877
7. årgang	778	806	861	945	473	454	927
8. årgang	281	290	276	812	450	460	910
9. årgang	256	240	252	276	379	386	765
10. klasse	225	184	196	207	92	118	210
1. real ¹⁾	446	508	488				
2. real ¹⁾	327	427	455	441			
3. real	369	375	404	428	172	234	406
1. gymn. kl.	72	62	81	111	52	55	107
2. gymn. kl.	93	56	62	80	49	60	109
3. gymn. kl.	101	68	57	59	40	39	79
1. HF-klasse	82	83	75	122	59	87	146
2. HF-klasse	80	98	73	71	44	61	105
Ialt	8.429	8.465 ²⁾	8.471 ³⁾	8.632 ⁴⁾	4.347	4.369	8.716 ⁵⁾

1) Som følge af realafdelingens bortfald er der i skoleåret 1980/81 ingen 1. og 2. real.

2) Hertil kommer 12 enkeltfagsstuderende ved HF.

3) Hertil kommer 8 enkeltfagsstuderende ved HF.

4) Hertil kommer 7 enkeltfagsstuderende ved HF.

5) Iberegnet 13 enkeltfagsstuderende ved HF.

Kilde: Oplysninger fra skolerne.

Det samlede elevtal er steget med 84 i forhold til skoleåret 1979/80. Ialt blev i 1980 udskrevet 756 elever af folkeskolen. Af den årgang, der i 1979/80 gik i 7. klasse, har 96% efter undervisningspligtens ophør fortsat skolegangen i 8. klasse i 1980/81. Denne andel har været stort set uændret i en årrække.

Specialundervisningen

Specialundervisning for handicappede børn finder sted ved de almindelige skoler og på Skúlin á Trøðni. (Færøernes Specialskole). Pr. 1. januar 1981 blev der givet specialundervisning på 40 almindelige skoler. 189 lærere på disse skoler underviste 577 elever i 1046 ugentlige timer. Egentlige hjælpeklasser fandtes på 2 af de 38 kommunale skoler, der har specialundervisning. Undervisningen af høre- og talehæmmede elever varetages af 6 høre- og talelærere. Til undervisningsdirektoratet er knyttet en konsulent for specialundervisningen, en særlig synskonsulent og en høre/talekonsulent.

I forhold til skoleåret 1979/80 er der tale om et stort set uændret antal af elever under specialundervisningen. Antallet af læste specialundervisningstimer er i 1980/81 større end i de foregående skoleår. Dette skyldes en større andel af elever med væsentlig større handicap.

Til elever, der på grund af sygdom midlertidigt ikke er i stand til at følge den normale undervisning i skolen, ydes særundervisning i hjemmet eller på sygehuset. Endvidere gives speciel undervisning i færøsk for fremmedsprogede elever.

Tabel 7.5. Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 1981 i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap.

<u>Handicap</u>	<u>Tórshavn og omegn</u>			<u>Andre byer og bygder</u>			<u>Ialt</u>		
	<u>p.</u>	<u>d.</u>	<u>Ialt</u>	<u>p.</u>	<u>d.</u>	<u>Ialt</u>	<u>p.</u>	<u>d.</u>	<u>Ialt</u>
Synshæmmede	3	6	9	10	7	17	13	13	26
Hørehæmmede	0	3	3	5	2	7	5	5	10
Talehæmmede	2	12	14	16	42	58	18	54	72
Læse-, skrive- og regneret.	55	100	155	69	200	269	124	300	424
Bevæg.hæmmede	1	4	5	3	1	4	4	5	9

(fortsættes)

Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 1981 (fortsat).

	Tórshavn og omegn			Andre byer og bygder			Ialt		
	p.	d.	Ialt	p.	d.	Ialt	p.	d.	Ialt
Svagt begavede og åndssvage	5	1	6	9	12	21	14	13	27
Adfærdsvanskelige	1	4	5	1	3	4	2	7	9
1.1.1981 ialt	67	130	197	113	267	380	180	397	577
1.1.1980 ialt			165			396			561
1.1.1979 ialt			132			418			550
1.1.1978 ialt			196			372			568
1.1.1975 ialt			185			356			541

Kilde: Oplysninger fra skolerne

VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Færøernes akademi

Færøernes Akademi er en selvejende institution, der er oprettet i henhold til lagtingslov nr. 28 af 20. maj 1965. Området er særansvarliggende, og institutionens driftsudgifter, der i 1979/80 udgjorde 2,7 mill. kr., dækkes af landskassen.

I september 1972 påbegyndte akademiet undervisning til en 2-årig naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse. Hovedformålene med denne uddannelse var:

Opbygning af et naturvidenskabeligt akademisk miljø, tilpasset færøske forhold.

Forberedelse til forskellige højere uddannelser, som det færøske samfund har behov for.

Forberedelse til videregående uddannelser på højere læreanstalter i andre lande i henhold til generelle eller specielle aftaler, og dermed forkortelse af studietiden i udlandet.

I perioden 1972-78 gennemførte 3 hold, eller ialt 34 studerende, uddannelsen. I efteråret 1978 påbegyndte 10 studerende basisuddannelse, hvoraf 6 afsluttede eksamen i 1980. Lærerstaben består af 4. I forårssemesteret 1980 var der desuden en timelønnet undervisningsassistent knyttet til basisuddannelsen.

I de år, hvor basisuddannelsen har bestået som en afdeling ved akademiet, er der efterhånden foretaget ændringer i uddannelsen.

I 1979 blev der arbejdet på en omlægning af uddannelsen, og den er nu lagt i fastere rammer i henhold til landsstyrets bekendtgørelse nr. 59 af 13.5.1980 angående naturvidenskabelig afdeling og basisuddannelse. Der blev ikke optaget nye studerende i efteråret 1980; i stedet var der kursustilbud i matematik, fysik og kemi for folkeskolelærere. Kun kurset i matematik fik tilstrækkelig tilslutning, og det gennemførtes som halvdagskursus en gang om ugen i Tórshavn, Runavík og Tvøroyri med 17 kursusedtagere ialt.

Allerede inden man gik i gang med basisuddannelsen, blev der underskrevet samarbejdsaftaler med Roskilde Universitetscenter og Odense Universitet (denne sidstnævnte er senere revideret to gange, senest i marts 1980). Ifølge denne aftale kan studenter med basisuddannelse herfra fortsætte studierne i en eller flere naturvidenskabelige fag ved et af de nævnte universiteter med fuld meritering.

Samarbejdsaftalen med Aalborg Universitetscenter blev underskrevet i 1977. Ifølge denne aftale har studenter med basisuddannelse herfra mulighed for at opnå 1 - 1½ års meritering i ingeniørstudiet. I marts 1980 er der truffet aftale med Danmarks Tekniske Højskole om en betydelig meritering for ingeniørstuderende.

Desuden arbejder man for at få direkte aftaler med universiteterne i Bergen og Reykjavík og Landbohøjskolen.

I samarbejde med lærerne ved basisuddannelsen gennemførte Færøernes Akademi i 1979/80 to forsøgskurser for folkeskolelærere: et årskursus i naturfag (med særlig vægt på færøske forhold) og et 150 timers kursus i elektroteknik og datalogi. Elevtallet var henholdsvis 4 og 5. Undervisningen varetoges af 3 faste lærere ved basisuddannelsen samt 6 timelærere.

I oktober 1980 startede et kursus i kristendomskundskab for folkeskolelærere o.a. med 13 deltagere. Kurset afholdes på skolen på Oyrarbakka.

Efter at man i 10 år havde gennemført eksamensfrit studium (årskursus i færøsk for lærere og studenter) oprettedes i 1974 ved den færøske afdeling et et-årigt eksamensstudium i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. I 1975 afsluttede 8 studerende denne uddannelse, i 1976 11 og 1978 5. Det et-årige studium er godkendt som svarende til "grunnfag" ved universiteterne i Oslo og Trondhjem samt et år af B.A.-studiet ved Islands Universitet.

I 1976 påbegyndtes undervisning til exam.art. i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. Dette er en et-årig fortsættelse af det i

1974 oprettede studium. Det udvidede studium afsluttedes i 1977 af 13 studerende (heraf 3 lærere) og i 1979 af 4 studerende (heraf 1 lærer). Efter ansøgning er den 2-årige exam.art.-uddannelse godkendt som ækvivalent med humanistiske bifag ved universiteterne i København, Odense og Århus, med "mellomfag" i Oslo og Trondhjem samt 2 år af B.A.-studiet ved Islands Universitet.

Etableringen af exam.art.-studiet i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur har medført, at årskurset i færøsk for lærere kun afholdes hvert andet år, nemlig samtidig med det et-årige eksamensstudium, der i ret stort udstrækning lader sig koordinere med årskurset. Ligeledes er undervisningen tilrettelagt med mulighed for deltagelse i begge kurser. I 1977/78 deltog 6 lærere i kurser på den færøske afdeling, i 1979/80 deltog 8 lærere, hvoraf en fulgte begge kurser.

I efteråret 1979 optoges det 4. hold studerende til det et-årige eksamenskursus i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. 10 studerende bestod eksamen i maj 1980, hvoraf 9 fortsatte exam.art.-studiet i 1980/81 foruden to, der tidligere har studeret ved akademiet.

I september 1976 indledte akademiet forsøgsvis en 2-årig pro-pædeutisk uddannelse i teologi, svarende til forprøven ved de teologiske fakulteter i Danmark. Undervisningen omfatter fagene græsk, hebraisk, bibelkundskab, dogmatik, filosofihistorie og kirkehistorie. Alle fag afsluttes med mundtlig eksamen.

Det sidste år var der 5 studerende; 3 gennemførte studiet i alle fag, medens 2 tog eksamen i de fleste af fagene.

I 1978 blev den teologiske afdeling organiseret som selvstændig afdeling ved akademiet. Samme år påbegyndte et nyt hold på 3 det pro-pædeutiske studium. Senere kom der 2 studerende til, som havde påbegyndt studiet i Danmark, således at antallet af studerende, der afsluttede eksamen i 1980, var 5. Desuden var der en studerende, der tog eksamen i et enkelt fag.

Det teologiske fakultet ved København Universitet har vedtaget, at uddannelsen med supplering af en enkelt disciplin er at betragte som ækvivalerende med forprøven ved universitetet. Dette indebærer, at en student herfra ifølge aftalen mellem Københavns og Århus universiteter vil kunne fortsætte studierne i Århus på samme vilkår som en student fra København.

Efter anmodning fra de studerende fortsatte man i efteråret 1980 med 3. års undervisning i Det nye Testamente, Det gamle Testamente og kirkehistorie i forlængelse af det hidtidige 2-årige studium med 4 studenter foruden en, der læser et enkelt fag. Undervisningen varetages af en fast lærer samt 2 timelærere. Der arbejdes for at få denne del af studiet godkendt ved Københavns og Århus universitet.

Akademiets aftenundervisning i vintersæsonen 1980/81 består af kurser i følgende fag: færøsk, gammel skrift og slægtsforskning, engelsk, færøsk folkekultur og kulturhistorie, indsamling af folkeminder, havebrug og Færøernes flora og fauna. De tre førstnævnte kurser strækker sig over hele sæsonen, det 4. kun over efterårs-månederne. Der er oprettet 11 hold med ialt 155 deltagere til de kurser, der startede i efteråret 1980. De 5 lærere havde ialt 23 undervisningstimer ugentlig. De tre sidste kurser påbegyndes i februar 1981.

Offentlige forelæsninger 1980: I forårssemesteret var der ialt 6 forelæsninger, hvoraf de 5 over samme hovedemne; i efterårssemesteret 9 fordelt på 5 hovedemner. Disse 15 forelæsninger har været fulgt af ialt 1200 tilhørere. Endvidere har der gennem året været afholdt 3 offentlige gæsteforelæsninger med ialt 90 tilhørere.

I 1979 udskrev akademiet en prisopgave om Færøerne under de to verdenskrige. Fristen udløb 1.12.1980, men blev forlænget til 1.3.81.

Prisopgaven 1980 har titlen: Den færøske bygdeskole til 1950.

Færøernes seminarium

Færøernes seminarium er et statsseminarium og uddannelsen sker i henhold til rammelov for Færøerne af 14. februar 1979 og lagtingslov nr. 69 af 28. maj 1980 om læreruddannelsen.

Tilsynet og administrationen ligger hos undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet sammen med Direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m.v.

Tabel 7. 6. Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar 1975 og 1978-1981

	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
1. år	26	44	22	26	24
2. år	20	25	41	22	28

(fortsættes)

Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar
1975 og 1978-1981 (fortsat)

	<u>1975</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
3. år	18	27	25	40	22
4. år	21	22	27	25	39
<u>Ialt</u>	<u>85</u>	<u>118¹⁾</u>	<u>115²⁾</u>	<u>113³⁾</u>	<u>113⁴⁾</u>
1) Heraf 40 kvinder	2) Heraf 42 kvinder		3) Heraf 51 kvinder		
4) Heraf 55 kvinder					
Kilde: Seminariet					

Optagelsesbetingelserne på seminariet er bestået studenter-eksamen, HF eller lignende. I 1977/78 er for første gang optaget 2 klasser. Undervisningen ved seminariet skal udover at uddanne lærere til folkeskolen (grundskolen og fortsættelsesskolen) tillige sigte mod, at lærerne skal kunne påtage sig undervisning i aften- og ungdomsskoler.

Seminariet har 11 fastansatte lærere og 18 deltidsansatte. Det ugentlige lærertimetal er på 357. Seminariets driftsudgifter, der i 1979/80 udgjorde 5,5 mill. kr., afholdes fuldt ud af statskassen.

I forbindelse med seminariet findes en øvelsesskole med ca. 500 elever, der er oprettet af Tórshavn kommune og drives af denne som den ene af de kommunale skoler med fortsættelsesafdeling.

Efteruddannelse af lærere

Lærerne efteruddannes ved deltagelse i årskursus samt kortere kurser, først og fremmest på Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Sløjdlærerskole og Danmarks Højskole for Legemsøvelser samt på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes akademi). Herudover har færøske lærere deltaget i årskurser i andre lande. Endvidere afholdes årligt kortere kurser på Færøerne. Danmarks Lærerhøjskole havde i 1980 et kursus i kemi. I de senere år er oprettet flere foreninger af lærere i særlige fag, disse foreninger har haft korte kurser for lærere. Undervisningsdirektoratet har givet økonomisk hjælp til flere af disse kurser.

Færøernes sygeplejeskole

Færøernes sygeplejeskole er oprettet af de 3 sygehuse og godkendt af sundhedsstyrelsen som egentlig sygeplejeskole. I modsætning til tidligere kan eleverne nu modtage al undervisning på Færøerne. Således er fra 1976 al psykiatrisk undervisning givet på Færøerne. Første hold, der blev undervist efter denne ordning, blev dimmitteret

i februar 1978. Den teoretiske undervisning er koncentreret på selve sygeplejeskolen, der ligger i forbindelse med Landssjúkrahúsið, hvor også den praktiske undervisning finder sted. Udgifterne ved undervisningen betales af Landssjúkrahúsið.

Fra oktober 1979 undervises de ved forskolen optagne elever efter den nye anordning nr. 31 af 29. januar 1979 om sygeplejerskeuddannelsen. Grunduddannelsen består af en forskole på et halvt år og en herpå følgende 3-årig uddannelse bestående af blandet teori- og praktikundervisning. Skolens uddannelsesplan skal godkendes af sundhedsstyrelsen, og skolen står under tilsyn af denne. Skolen ledes af et skoleråd, sammensat efter nærmere af sundhedsstyrelsen fastsatte regler samt en sygeplejeuddannet forstander.

Tabel 7.7. Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975 og 1. januar 1977 - 1. januar 1981.

	<u>1975</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
Grundlæggende år	16	14	15	18	22	20
1. år	20	17	13	15	18	22
2. år	20	14	17	13	15	17
3. år	12	21	14	17	13	15
1. - 3. år ialt	52	52	44	45	46	54

Kilde: Skolen

Ved skolen er ansat en forstanderinde samt 4 heltidsbeskæftigede, en halvtidsbeskæftiget og 20 deltidssbeskæftigede lærere.

ERHVERVSUDDANNELSER

Efter aftale mellem landsstyret og undervisningsministeriet er lov nr. 54 af 14. februar 1979 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler sat i kraft den 1. august 1979. Kompetencen til godkendelse af disse skoler samt til fastsættelse af regler for omfanget, indholdet og tilrettelæggelsen af disses undervisning er herved overført til det færøske hjemmestyre. Rammeloven afløser de hidtidige lovbestemmelser på dette område, idet dog bestemmelserne for tilskud til skolerne, der er givet i §§ 4-18 i anordning for Færøerne nr. 392 af 3. november 1965 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler, som ændret ved anordning nr. 518 af 23. september 1977 indtil videre forbliver i kraft.

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole er en selvejende institution anerkendt af undervisningsministeriet. Den modtager statstilskud i henhold til anordning for Færøerne nr. 392 af 3. november 1965 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler. De samlede driftsudgifter, der i 1979/80 udgjorde godt 1,3 mill. kr., dækkes fuldt ud af statskassen. Skolen har indtil videre til huse i lejede lokaler i Tórshavn.

Tabel 7. 8. Antal elever på Færøernes maskinskole 1975 og 1977-1980

	<u>1975</u>		<u>1977</u>		<u>1978</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>	
Januar-juni = 1										
Juni-januar = 2	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
Forb.kursus	24	-	17	-	17	-	18	-	10	10 ¹⁾
Maskinisteksamen	-	35	-	21	-	24	-	21	-	28
<u>Maskinmestereks.</u>										
1. semester	26	-	19	-	22	-	19	-	18	-
2. semester	-	24	-	19	-	19	-	19	-	17
3. semester	<u>22</u>	-	<u>33</u>	<u>9</u>	<u>17</u>	-	<u>19</u>	-	<u>28</u>	-
<u>Ialt</u>	<u>72</u>	<u>59</u>	<u>69</u>	<u>49</u>	<u>56</u>	<u>43</u>	<u>56</u>	<u>40</u>	<u>56</u>	<u>55</u>

1) Fra november 1980

Kilde: Skolen

I henhold til lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestre, er maskinmesteruddannelsen af 1½ års varighed, og optagelsesbetingelsen er bestået maskinisteksamen. Ved indførelsen af disse bestemmelser afskaffedes færøsk maskineksamen.

Skolen har 4 heltids- og 4 deltidsansatte lærere. Lærertallet for hvert hold er normalt 32 timer om ugen - i 1980 således 96 timer ugentlig.

Der påbegyndes forberedelseskursus i november måned og maskinistkursus i august. Disse kurser er af henholdsvis 8 måneders og et halvt års varighed. Maskinmesterkursus påbegyndes hvert år i januar og afsluttes 1½ år senere. Skolen vil således have 3 kurser løbende i perioden 1. januar - 30. juni, 2 i perioden 1. august - 31. oktober og 3 fra 1. november - 31. december.

Tekniske skoler

De to tekniske skoler på Færøerne, der er beliggende i Tórshavn og Klaksvík, er selvejende institutioner, der som Færøernes maskinskole er anerkendt af undervisningsministeriet og får statstilskud i henhold til den under maskinskolen nævnte anordning.

Denne blev ved anordning nr. 518 af 23. september 1977 ændret således, at driftstilskud til lærlingeundervisning ydes fra staten med 80% og fra kommunerne med 20%.

Ændringen har virkning for undervisningen af lærlinge, der har indgået lærlingeforhold den 1. april 1975 eller senere. Den hidtidige fordeling har været indtil 65% fra staten, indtil 30% fra kommunerne og resten fra mestrene. Udgifterne ved undervisningen ved skolernes eksamensafdelinger dækkes med 100% fra statskassen.

Endvidere kan der til bygninger m.v. af statskassen ydes rente- og afdragsfrie lån på indtil halvdelen af opførelsesværdien. Til anskaffelse af udstyr til lærlingeundervisningen yder statskassen tilskud på 85% af udgifterne. De samlede driftsudgifter ved de to tekniske skoler og de dertil hørende skolehjem udgjorde i 1979/80 omkring 6,9 mill. kr. Heraf betalte statskassen 85%, kommunerne godt 11% og private de resterende knap 4%.

De to tekniske skoler i Tórshavn og Klaksvík underviste i skoleåret 1979/80 i ialt 9 håndværksfag. I 1978/79 gennemførtes ved teknisk skole i Tórshavn tillige et kursus i el-svejsning. Al lærlingeundervisning foregår på dagskole. Teknisk skole i Tórshavn har undervisning i alle fagene, medens teknisk skole i Klaksvík har undervisning i tømrer-, snedker-, maskinarbejder- og elektrikerfagene. Fra og med skoleåret 1971/72 skal lærlinge, der påbegynder et læreforhold inden for maskinarbejder-, snedker- og tømrerfagene fra Eysturoy og Norðoyar, gå på skole i Klaksvík, medens de øvrige lærlinge undervises i Tórshavn.

Tabel 7.9. Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1979/80 fordelt på årgange

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	12	19	19	17	67
Blikkenslagere og rørleggere	-	2	2	1	5
Bygningsmalere	-	-	2	2	4
Bygningssnedkere	17	13	14	3	47
Bygningstømrere	18	23	12	8	61
Elektrikere	8	11	19	46 ¹⁾	84

(fortsættes)

Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1979/80
fordelt på årgange (fortsat)

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Frisører	8	9	20	9	46
Maskinarbejdere	22	19	44	36	121
Skibsbyggere	-	-	-	5	5
1979/80 ialt	85	96	132	127	440
1978/79 ialt	131	111	122	127	491
1975/76 ialt	111	117	98	100	426

1) 4.-6. år

Kilde: Skolerne

I 1979/80 var eleverne fordelt med 340 på teknisk skole i Tórshavn og 100 på teknisk skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1978/79 var henholdsvis 398 og 132.

Teknisk skole i Tórshavn har i skoleåret 1979/80 haft en klasse med 12 elever, der læste til teknisk assistent, og to klasser med ialt 39 elever, der læste til teknisk forberedelseseksamen. I juni 1980 tog 20 elever teknisk forberedelseseksamen.

På skolen i Klaksvík bestod 14 elever maskinisteksamen i 1980.

Den tekniske skole i Tórshavn beskæftigede pr. 1. januar 1981 14 lærere ved lærlingeundervisningen og 13 lærere ved eksamensundervisningen, 3 lærere ved begge former for undervisning, eller i alt 24 lærere. For finansåret 1979 var det samlede antal lærere- og elevtimer henholdsvis

lærlingeundervisningen: 9.544 og 132.616

eksamensundervisningen: 1.792 og 49.664

eller ialt 11.336 og 182.280

Klaksvík tekniske skole beskæftigede pr. 1. januar 1981 8 lærere, hvoraf 5 er heltids- og 3 deltidsbeskæftigede. Det gennemsnitlige ugentlige lærertimetal andrager 190 timer.

I 1976 blev skolehjemmene ved de to tekniske skoler taget i brug. I Tórshavn er der 96 sengepladser og i Klaksvík 44 sengepladser. Skolehjemmet i Klaksvík indeholder endvidere værkstedslokaler til tømrer- og snedkerfagene.

Handelsskolen

Handelsskolen, der en centralskole for hele landet, er en selvejende institution, der modtager tilskud efter tilsvarende regler som de tekniske skoler. Skolen har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík,

Fuglafjörður, Tvøroyri, Vágur, Sørvágur, Oyrarbakka og Vestmanna. Ved de fem sidste afdelinger kan eleverne alene tage visse statskontrollerede enkeltfagprøver, medens der ved de tre førstnævnte afdelinger foruden enkeltfagprøverne kan tages lærlingeprøver og merkonomeksamen. I Tórshavn blev i 1978 for første gang påbegyndt højere handelsundervisning. Denne undervisning foregår om dagen, medens den øvrige undervisning alene foregår om aftenen. Endvidere arrangeres undervisning i bankfaget og kortere erhvervskurser.

Af de samlede driftsudgifter i 1979/80 på 2,6 mill. kr. afholdt statskassen 91% og kommunerne 7%.

Tabel 7. 10. Handelsskolens elevtal pr. 1. januar 1981

	<u>Tórs-</u> <u>havn</u>	<u>Klaks-</u> <u>vík</u>	<u>Eyst-</u> <u>uroy</u>	<u>Suð-</u> <u>uroy</u>	<u>Vág-</u> <u>ar</u>	<u>Oyra-</u> <u>bakki</u>	<u>Vest-</u> <u>manna</u>	<u>Ialt</u>
Lærlinge på kon- tor og grossist- linien	<u>126</u>	<u>15</u>	<u>14</u>					<u>155</u>
1. år	62	5	7					74
2. år	64	10	7					81
Lærlinge på butikslinien	<u>14</u>							<u>14</u>
1. år	6							6
2. år	8							8
Enkeltofagprøver	<u>44</u>	<u>28</u>	<u>32</u>	<u>46</u>	<u>22</u>	<u>25</u>	<u>23</u>	<u>220</u>
maskinskrivning	12	23	8	30	11	13	6	103
bogføring	17	3	13	7	11	12		63
engelsk I, II og III	7	2	11				17	37
færøsk				9				9
regning	4							4
andet	4							4
Højere enkeltfag- prøver	<u>42</u>	<u>4</u>	<u>15</u>	<u>3</u>	<u>1</u>			<u>65</u>
Højere handels- eksamen	<u>31</u>							<u>31</u>
1. år	14							14
2. år	17							17
Bankskole			<u>20</u>					<u>20</u>

(fortsættes)

Handelsskolens elevtal pr. 1. januar 1981 (fortsat)

	<u>Tórs-</u> <u>havn</u>	<u>Klaks-</u> <u>vík</u>	<u>Eyst-</u> <u>uroy</u>	<u>Suð-</u> <u>uroy</u>	<u>Vág-</u> <u>ar</u>	<u>Oyra-</u> <u>bakki</u>	<u>Vest-</u> <u>manna</u>	<u>Ialt</u>
Merkonomkurser	<u>92</u>	<u>9</u>	<u>13</u>					<u>114</u>
databehandling I		9	8					17
revisionsteknik	10							10
ledelse og sam-	9							9
arbejde								
eksternt regn-	22							22
skabsvæsen								
internt regn-	22		5					27
skabsvæsen								
virksomheds-	13							13
organisation								
virksomheds-	16							16
økonomi								
Fagdeltagere	349	56	94	49	23	25	23	619
Elever ialt								
1/1-1981	305	56	86	34	18	18	22	539
1/1-1980	300	32	66	27	32	16	47	520
1/1-1979	272	46	60	39	21	12	54	504

Kilde: Handelsskolen

De statskontrollerede prøver omfatter de almindelige enkeltfagprøver og de tidligere højere fagprøver. Begge er et-årige, ligesom merkonomprøverne er et-årige. Prøverne kan efter 2-3 år stykkes sammen til en linieeksamen. Lærlingenes skolegang strækker sig over 2 år.

Skolen har 2 fastansatte lærere og 75 timelærere. Det samlede ugentlige lærertimetotal andrager ca. 560 timer

Undervisningen ved handelsskolen omfattede pr. 1. januar 1981 539 personer, hvoraf 311 kvinder. De tilsvarende tal pr. 1. januar 1980 var 520 og 324.

Navigationsskoler

På Færøerne findes 2 navigationsskoler - Føroya Sjómannsskúli i Tórshavn og Klaksvíkar Sjómannsskúli i Klaksvík. Begge skoler er institutioner under Færøernes landsstyre.

De samlede driftsudgifter ved de to navigationsskoler, der i 1979/80 udgjorde ca. 3,7 mill. kr., afholdes fuldt ud af landskassen.

Tabel 7.11. Antal elever på navigationsskoler pr. 1.1.1975 og 1.1.1978 - 1.1.1981.

	1975	1978	1979	1980	1981
Skibsførerelever (12 mdr.s kursus)	8	17	19	26	16
Styrmandselever (24 mdr.s kursus)	39	55	54	54	64
Fiskerskippererelever (12 mdr.s kursus)	28	48	40	37	33
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	4	-	6	-	4
Kokkeskoleelever (5 mdr.s kursus)	-	8	-	9	-
Ialt	79	128	119	126	117

Kilde: Skolerne

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 17 fiskerskippererelever undervises i Tórshavn. De øvrige fiskerskippererelever, radiotelegrafisterne og kokkeskoleeleverne bliver undervist i Klaksvík. På Færøernes navigationsskole er der i 1980 afholdt et duelighedskursus på 50 timer med 24 elever og et kystskipperkursus på 2 måneder med 30 elever.

Begge skoler har afholdt et radiotelefonistkursus (ugekursus) med ialt 87 elever.

Skolen i Tórshavn har 14 lærere, hvoraf 3 deltidsbeskæftigede med samlet ugentligt lærertimetotal på 280 timer, medens der på skolen i Klaksvík er ansat 3 heltids- og 3 deltidsbeskæftigede lærere med et samlet ugentligt timetal på 114 timer.

ANDEN UNDERVISNING

Færøernes folkehøjskole

Færøernes folkehøjskole er en selvejende institution, der modtager tilskud fra landskassen i henhold til lagtingslov af 1. juni 1978 om tilskud til folkehøjskoler. Denne lov afløste pr. 1. april 1979 den hidtil gældende lagtingslov fra 1961.

Ifølge de nye regler ydes der tilskud fra landskassen på 100% af udgifterne til aflønning af skolens leder og på 70% af de øvrige driftsudgifter, herunder lærerlønninger, drift af bygninger, undervisningsmateriel m.v. Til anlægsudgifter ydes et tilskud på 50% til køb og opførelse af bygninger i form af et rente- og afdragsfrit lån. Der ydes ikke tilskud til varekøb til kostafdelingen. Endvidere ydes af landskassen tilskud til de enkelte elever i forhold til deres økonomiske forhold.

Af de samlede driftsudgifter i 1979/80 på ialt 1 mill. kr., afholdtes 83% af landskassen, medens de deltagende elever selv afholdt de resterende 17% hovedsagelig som skolepenge. Højskolen har endvidere en mindre indtægt ved afholdelse af korte kurser i sommerperioden.

Skolen havde på sommerholdet 1980 16 drenge og 21 piger og på vinterholdet 12 drenge og 22 piger, d.v.s. et samlet elevtal på 71 højskoleelever. I skoleåret 1979/80 havde skolen ialt 67 højskoleelever.

Færøernes husholdningsskole

Færøernes husholdningsskole har hjemsted i Klaksvík. Skolen har lokaler i Klaksvík husmoderforenings lokaler. Det første kursus, der var et prøvekursus, blev afholdt i 1974 efter tilladelse fra landsstyret. Dette prøvekursus gik så godt, at der var ønske om at fortsætte.

I sommeren 1977 blev Færøernes husholdningsskole godkendt af landsstyret, lagtinget og byrådet.

Der afholdes to kurser årligt med 12 elever på hvert kursus. Skolen får støtte fra det offentlige.

Aftenskolerne

Den omtalte rammelov nr. 53 af 14. februar 1979 for Færøerne om fritidsundervisning m.v., der overfører kompetencen til regelsættelse på dette område til det færøske hjemmestyre, skal i følge lovens § 10 ikraftsættes af undervisningsministeren efter forhandling med hjemmestyret. Ikraftsættelsestidspunktet afventer vedtagelsen af en lagtingslov med de udfyldende regler for fritidsundervisningen.

Indtil ikraftsættelsen af rammeloven kan finde sted, godkendes aftenskoler efter regler baseret på bekendtgørelse nr. 176 af 7. oktober 1935 om tilskud fra staten til ungdoms- og aftenskoler på Færøerne, idet dog administrationen af dette område i henhold til en af undervisningsministeriet given bemyndigelse er overført fra Færøernes skoledirektion til undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet. Der ydes tilskud af statskassen og landskassen med 70% af lærerlønningerne. Udgifterne iøvrigt afholdes af kommunerne.

Skolerne havde i vinteren 1979/80 ialt 7.249 elever med ialt 36.222 timer mod 5.312 elever og 32.480 timer året før. Af eleverne i 1979/80 var 5.411 kvinder og 1.838 mænd.

Den meget store stigning i aftenskoleundervisningen skyldes, at et stigende antal kommuner tilbyder fritidsundervisning samt et udvidet fagtilbud i undervisningen.

UDDANNELSESSTØTTE

Tabel 7.12. Statens Uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne 1975/76 og 1977/78 til 1979/80.

<u>1.000 kr.</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
8. - 9. årgang ¹⁾	75	85	75	50
10. kl. og 3. real kl.	2.247	2.134	2.972	3.117
Lærlinge	843	938	1.103	3.904
Gymnasiet og HF	1.706	1.674	2.357	2.683
Seminariet	468	834	1.007	903
Sygeplejeskolen	5	12	16	27
Sømandsskoler	508	827	893	1.021
Maskinskolen	392	400	464	508
Akademiet	129	130	92	126
Ialt	6.373	7.034	8.979	8.825

1) Excl. kommunernes tilskud på mindst 3 gange de anførte tal.

Kilde: Statens Uddannelsesstøtte.

Statens Uddannelsesstøttes udgifter til stipendier til studerende m.v. på Færøerne udgjorde i 1979/80 ca. 9 mill. kr. Til unge under uddannelse over 9. skoleår sker uddelingen af stipendier efter de regler, der er fastsat i den danske lov om Statens Uddannelsesstøtte. Udgifterne hertil afholdes fuldt ud af statskassen. For Færøerne gælder en særlig regel for unge i 7. - 9. skoleår over undervisningspligtig alder, ifølge hvilken kommunerne til disse kan udbetale stipendier, som inden for visse maksimumsbeløb refunderes med 25% af statskassen. Af kommunerne er således i 1979/80 udbetalt 200.000 kr. i stipendier til elever i 7. - 9. skoleår.

Endvidere får færøske studerende på de højere læreanstalter i Danmark stipendier fra Statens Uddannelsesstøtte efter sædvanlige regler. Fra og med støtteåret 1975/76 ydes der ikke lån fra uddannelsesstøtten, og de studerende er henvist til at optage statskautionerede studielån.

Tabel 7.13. Landskassens elevtilskud 1975/76 og 1977/78 - 1979/80.

<u>1.000 kr.</u>	<u>1975/76</u>	<u>1977/78</u>	<u>1978/79</u>	<u>1979/80</u>
Gymnasiet	441 ¹⁾	663 ¹⁾	781 ¹⁾	1.138 ¹⁾
Folkehøjskolen	142	141	181	201
Erhvervsskoler	400	300	200	200
Universiteter etc.	200	400	440	440
Anden uddannelse	345	349	806	417
Ialt	1.528	1.853	2.408	2.396

1) Omfatter kostafdelingens underskud. Direkte elevtilskud blev udbetalt for sidste gang i 1974/75.

Kilde: Landskasseregnskaber.

Landskassens elevtilskud udgjorde i 1979/80 2,4 mill. kr. Dette er af samme størrelsesorden som året før.

De samlede udbetalte elevtilskud til studerende m.v. på Færøerne udgør således 11,4 mill. kr. Heri er medregnet kommunernes udgifter på 200.000 kr. til de ovenfor omtalte stipendier til elever i 7. - 9. skoleår. Det samlede udbetalte elevtilskud var noget mindre end i 1978/79.

Kap. 8

RETS- OG POLITIVÆSEN

FÆRØERNES RETSVÆSEN

Færøernes ret har hovedtingsted i Tórshavn, hvor ordinær retsdag normalt afholdes 1. og 3. tirsdag i hver måned. Retten har desuden fast bitingsted i Tvøroyri, hvor der afholdes ordinære retsmøder 6 gange årlig. Herudover afholdes der i et vist omfang retsmøder i Klaksvík og i flere bygder.

Sorenskriveren er overformynder på Færøerne og formand for Færøernes Ulykkesforsikringsråd, Færøernes Overfredningsnævn, Lejenævnet for Tórshavn kommune, Færøernes Overlandvæsenkommission, Færøernes Overudskiftningskommission og Færøernes Nævn for Børneforsorg. Endelig er sorenskriveren medlem af Sterilisationsnævnet. Vedrørende ulykkesforsikringsrådet henvises til kap. 5 om sociale forhold.

På dommerkontoret var pr. 1. januar 1981 foruden sorenskriveren, 1 retsassessor og 2 dommerfuldmægtige beskæftiget 13 kontorfunktionærer, heraf 7 deltidsansatte.

Nedenstående tabel angiver antallet og arten af retssager og andre retshandlinger i året 1980. Endvidere er medtaget antallet af de af huslejenævnet og overfredningsnævnet behandlede sager. Til sammenligning er medtaget tallene for 1970, 1978 og 1979.

Tabel 8. 1. Oversigt over Færøernes rets virksomhed

	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Borgerlige sager</u>				
Stævninger indleveret til berømmelse	1.439	1.488	2.174	2.333
Afsagte domme ialt	833	1.118	1.335	1.772
heraf udeblivelses- og erkendelsesdomme	747	1.036	1.265	1.702
<u>Straffesager</u> ⁴⁾				
Indleveret til berømmelse	330	572	410	435
Afsagte domme	168	432	270	309
<u>Fogedforretninger</u>				
Indleverede begæringer	913	1.443	2.675	2.883
heraf udpantningsbegæringer	32 ¹⁾	208	1.513 ⁵⁾	1.845 ⁵⁾
<u>Auktioner</u>				
Auktionsbegæringer ialt	60	53	102	127
			(fortsættes)	

Oversigt over Færøernes rets virksomhed (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
heraf faste ejendomme	38	36	44	54
heraf skibe	3	12	27	47
Afholdte auktioner:				
over faste ejendomme	5	1	2	9
over skibe	2	1	4	18
<u>Tinglæste dokumenter</u>	2.536	2.021	1.678	1.730
heraf tinglæste skøder	583	510	331	311
<u>Tinglyste dokumenter</u>	3.897	10.010	10.213	12.485
heraf tinglyste skøder	395	951	964	1.295
<u>Protesterede veksler og</u> ²⁾ <u>anvisninger</u>	405	404	814	639
<u>Skifteretten</u>				
Anmeldte boer ialt	325	336	307	344
Afsagte konkursdekreter	0	0	0	0
Offentligt behandlede boer	57	28 ³⁾	25 ³⁾	36 ³⁾
<u>Huslejenævnet i Tórshavn</u>				
Indkomne sager	100	62	57	90
<u>Færøernes Overfredningsnævn</u>				
Indkomne sager	7	126	92	114

1) omfatter kun radiolicens

2) omfatter kun Tórshavn og omegn

3) omfatter alene offentligt behandlede boer, der ved årets slutning henstod uafsluttet

4) nedgangen i antallet af straffesager i 1979 hænger sammen med, at grænsen for udenretlig bøvedtagelse pr. 1/4 1979 forhøjedes fra kr. 300,- til kr. 2.000,-

5) stigningen skyldes indførelse af parkeringsvagt i Tórshavn, idet forfaldne, ikke rettidigt betalte parkeringsbøder inddrives ved udpantning

Kilde: Sørenskriveren

Straffesager berammes til foretagelse omkring 2 måneder efter anklageskriftets indlevering til retten, medens berammelsestiden i borgerlige sager, hvori der skal domsforhandles, er ca. $\frac{1}{2}$ år. Domsforhandling i en borgerlig sag berammes kun, såfremt sagen ikke kan afgøres på det foreliggende grundlag på den ordinære retsdag ca. 1 måned efter stævningens indlevering til retten.

FÆRØERNES POLITIVÆSEN

Færøerne udgør en politikreds og indgår i den almindelige politikredsinddeling. Politikredsen er opdelt i 7 sysler.

Den øverste leder af politivæsenet på Færøerne er landfogeden (politimesteren) med sæde i Tórshavn. Fra landfogedembedet ledes den almindelige politi- og anklagevirksomhed samt arrestvæsenet. I sin egenskab af anklager er landfogeden tillige statsadvokat.

Under landfogedembedets arbejds- og ansvarsområder henhører en række områder af ikke-politimæssig karakter. Blandt andet kan nævnes, at landfogeden er formand for Færøernes elektricitetsråd og for Tórshavn sundhedskommission, ligesom han er næstformand i Tórshavn brandkommission. Han er endvidere skibsregistrator for Færøerne, ligesom aktieselskabs-, handels- og foreningsregistret føres af embedet. På det familieretlige område kan nævnes, at landfogeden (uden for Tórshavn sysselmændene) er borgerlig vielsesmyndighed.

Den 1. januar 1981 beskæftigede politiet på Færøerne ialt 100 personer, heraf foruden landfogeden, 1 politiassessor og 1 politifuldmægtig. Ud over de 6 sysselmænd omfatter selve politistyrken 44 politifolk og 13 reservebetjente. 27 politibetjente og 4 reservebetjente var tilknyttet politistationen i Tórshavn, medens antallet af politibetjente og reservebetjente i syslerne udgjorde henholdsvis 17 og 9. Ved arrestvæsenet er ansat 6 personer. Kontorpersonalet udgjorde (incl. 8 deltidsansatte og 2 lærlinge) 28 personer, heraf 15 på politikontoret i Tórshavn og 2 på politistationen i Tórshavn.

Der er døgntjeneste på politistationen i Tórshavn.

I 1974 oprettede Direktoratet for Kriminalforsorgen en afdeling af kriminalforsorgen på Færøerne. Kriminalforsorgen, der varetages af en socialrådgiver, har kontor i Tórshavn. Foruden at føre tilsyn med betinget dømte og prøveløsladte, benyttes socialrådgiveren som konsulent for de lokale børneværn.

I 1980 har der været ført tilsyn med 15 personer, heraf 13 betinget dømte, medens 2 var prøveløsladte. I 9 af de 15 tilsyn indgår behandling for alkoholmisbrug. Herudover har 15 personer været under frivilligt tilsyn.

I 1979 førtes tilsyn med 18 personer, hvoraf 15 havde vilkår om behandling for alkoholmisbrug.

Politiets virksomhed

Af nedenfor stående tabel 8. 2. fremgår for så vidt angår årene 1970, 1978 og 1979 antallet af anmeldte og antallet af opklarede straffelovsovertrædelser. For året 1980 forelå ved redaktionens slutning alene oplysning om antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser. Det fremgår af tabellen, hvorledes overtrædelserne fordeler sig på de enkelte bestemmelser i straffeloven.

Tabel 8. 2. Oversigt over overtrædelser af straffeloven

	<u>Anmeldt</u>				<u>Opklaret</u>		
	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>
Vold mod offentlig myndighed o.l.	1	8	4	14	1	4	5
Falsk forklaring o.l.	1	3	0	7	1	1	0
Dokumentfalsk	0	15	7	22	0	13	1
Almen farlige forbrydelser	-	-	-	3	-	-	-
Sædelighedsforbrydelser	14	11	14	7	12	7	10
Voldsforbrydelser	29	29	32	43	21	5	10
Manddrab og forsøg herpå	3	1	2	1	3	0	1
Frihedsberøvelser	0	0	1	1	0	0	0
Freds- og æreskrænkelser	9	8	18	19	7	1	7
Indbrudstyverier	112	218	115	201	57	32	56
Andre tyverier	43	164	186	216	21	16	23
Andre berigelsesforbrydelser	124 ¹⁾	42	18	19	123 ¹⁾	9	0
Brugstyverier	123	242	195	128	23	39	47
Hærværk	72	240	164	174	39	53	31
Øvrige	11	5	8	1	7	3	2
<u>Overtrædelser af straffeloven ialt</u>	<u>542</u>	<u>986</u>	<u>764</u>	<u>856</u>	<u>315</u>	<u>183</u>	<u>193</u>

1) heraf 1 sag med 110 forhold

Kilde: Landfogeden

Tabel 8. 3. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser

	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Statsadvokatsager	119	158	253	276
a) spirituskørsel	}	124	173	167
b) groft uforsvarlig kørsel 58		5	6	10
Politisager ¹⁾	111	395	258	229
			(fortsættes)	

Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser (fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Udenretlig vedtagne bødeforelæg	811	1.065	913	754
Idømte og vedtagne bødebeløb kr.	146.075	489.830 ²⁾	609.895 ³⁾	938.981 ⁴⁾

1) Herunder indenretlige sager og sager, der forgæves er søgt afgjort ved bødeforelæg

2) Heraf 190.000 kr. hidrørende fra 8 trawlersager.

3) Heraf 180.000 kr. hidrørende fra 7 trawlersager

4) Heraf 140.000 kr. hidrørende fra 4 trawlersager

Kilde: Landfogeden

Tabel 8. 4. Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt

	<u>1970</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Indsatte til afsoning, herunder varetagtsfængslede	46	158	168	145
Afsoningsdage	1.125	2.453	2.482	3.101
Udrykninger	1.636	2.632	2.324	2.202
Detentionsanbragte	502	454	...	423
Færdselsuheld uden personskade	949	1.616	1.762	1.419
Færdselsuheld med personskade	25	108	92	89
Dræbte ved færdselsuheld	1	4	8	10
Dræbte ved andre ulykker	14	7	6	7
Brande	18	28	35	39

Kilde: Landfogeden

Kap. 9

KIRKELIV

FOLKEKIRKEN

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende. De vigtigste love er lov nr. 109 af 29. marts 1924 for Færøerne om kirkernes styrelse og lov nr. 48 af 25. februar 1963, som ændret ved lov nr. 551 af 2. november 1977, om oprettelse af en stilling som vicebiskop på Færøerne.

Færøerne hører i kirkelig henseende under Københavns stift. Den øverste lokale embedsmand er vicebiskoppen. Regler om arbejdsfordelingen mellem Københavns biskop og vicebiskoppen er fastsat i kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 198 af 31. maj 1963 af regulativ for vicebiskoppen på Færøerne.

Færøerne er opdelt i 13 præstegæld med ialt 60 kirker og 18 præsteembeder samt stillingen som vicebiskop.

Tabel 9. 1. Kirkernes placering og befolkningsgrundlag

<u>Præstegæld</u>	<u>Præster</u>	<u>Kirker</u>	<u>Kommuner</u>	<u>Bygder</u>	<u>Indbyggere pr. 31/12-80</u>
Norðoya østre (Viðareiði)	1	5	4	9	797
Norðoya vestre (Klaksvík)	2	5	4	11	4.992
Fuglafjørður	1	5 ¹⁾	4	9	3.362
Nes	1	3	2	9	3.197
Sjógv	1	4	3	10	1.732
Eiði	1	4	4	8	1.217
Norðstreymoy (Kvívík og Hvalvík)	2	8	7	16	3.468
Suðurstreymoy østre (Tórshavn øst)	2	3	5	18	14.312
Suðurstreymoy vestre (Tórshavn vest)	2				
Vágar (Miðvágur)	1	5	5	7	2.872
Sandoy (Sandur)	1	6	5	8	1.747
Suðuroy nordre (Tvøroyri og Hvalba)	2	5 ¹⁾	3	8	3.145
Suðuroy søndre (Vágur)	1	5	4	8	2.768
Ialt	18	62	50	121	43.609

1) Heraf 1 bønhus

Kilde: Vicebiskoppen og materiale i rigsombudet

Administrationen af kirker og kirkegårde er henlagt til hjemmestyret. Lagtinget bestyrer Færøernes Kirkefond, hvis midler benyttes til kirkernes' udvendige vedligeholdelse og til opførelse af nye kirker. Herudover yder fonden tilskud til kirkegårdsgærder, til anskaffelse af færøsk byggede orgler samt til opførelse af nye kirker og udvidelse af eksisterende. Fondens midler bevilges på de årlige lagtingsfinanslove. I henhold til lov nr. 109 af 29. marts 1924 om kirkernes styrelse m. v. føres et løbende tilsyn med kirkerne af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden, der er formand, vicebiskoppen og 3 medlemmer, valgt af lagtinget. Kirkeinspektionen afgiver indstilling til lagtinget om anvendelse af kirkefondens midler. Rigsombudsmandens kontor fungerer som sekretariat.

Præsterne på Færøerne lønnes efter samme regler om præsterne i Danmark. Præstelønninger, bortset fra den del, der dækkes af statskassen (60 %), samt udgifter vedrørende præsteboliger m. v., udredes af Præsteembedernes Fællesfond og administreres gennem stiftøvrigheden over Københavns stift. Anlæg og drift af kirkegårde henhører under kommunerne under tilsyn af menighedsråd og kirkeinspektion.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirkernes drift samt til anskaffelse af inventar afholdes af de enkelte menigheder. En stor del af kirkebetjeningen udføres ved frivillig arbejdskraft, således at hvervet som organist, degn og klokker ved de fleste kirker normalt ikke vederlægges.

I skatteåret 1972/73 blev hjemmelen i styrelsesloven fra 1924 til at udskrive skatter til kirkens drift for første gang bragt i anvendelse, da der blev udskrevet kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner. Fra og med skatteåret 1978/79 er der endvidere blevet udskrevet kirkeskat i Klaksvík, Sund, Skáli, Froðbøur og Fuglafjørður kommuner. I skatteåret 1979/80 udvidedes udskrivningen af kirkeskat til tillige at omfatte Leirvík kommune og Glyvra kirkesogn.

Tabel 9. 2. Oversigt over kirkelige udgifter 1979/80

<u>l.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-¹⁾</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-²⁾</u> <u>nerne</u>	<u>Menigheds-²⁾</u> <u>råds-kasser-</u> <u>ne 1979</u>	<u>Ialt</u>
Udvendig vedligeholdelse af kirker	-	836	-	-	836
					(fortsættes)

Oversigt over kirkelige udgifter 1979/80 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	¹⁾ <u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	²⁾ <u>Menigheds-</u> <u>rådskasser-</u> <u>ne 1979</u>	<u>Ialt</u>
Indvendig vedligeholdelse af kirker	-	-	-	1.019	1.019
Udgifter ved gudstjeneste m. v.	-	-	-	505	505
Andre udgifter	131 ³⁾	112	-	1.751	1.994
Nye kirker	-	587	-	-	587
Kirkegårde	-	-	2.368	-	2.368
Kirkegårdsgårde	-	45	-	-	45
Præstelønninger og pensioner	3.217 ⁴⁾	-	-	-	3.217
Præsternes befordring	90	46	-	-	136
Præstegårde	796 ⁵⁾	-	-	-	796
<u>Ialt</u>	<u>4.234</u>	<u>1.626</u>	<u>2.368</u>	<u>3.275</u>	<u>11.503</u>

1) Omfatter kirkefondens faktiske udgifter i modsætning til landskassens udgifter til kirkelige formål i kap. 4, afsnittet om offentlige udgifter, hvor alene landskassens tilskud til kirkefonden er medtaget som en landskasseudgift

2) Foreløbige tal

3) Andre udgifter omfatter løn til kontormedhjælp, kontorholdsudgifter, repræsentationsudgifter og udgifter til drift af bygninger og lokaler

4) Pensionerne udgjorde 368.000 kr. Af lønudgiften afholdtes 1.300.000 kr. af Præsteembedernes Fællesfond (se note 5) og resten af staten

5) Udgiften afholdes af Præsteembedernes Fællesfond, hvis indtægter hidrører fra kirkeskat, forrentning af sognenes formuer samt lejeindtægter fra leje- og tjenesteboliger

Kilde: Statsregnskab 1978 og 1979, landskasseregnskab 1979/80 samt materiale i rigsombudet

ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET FOLKEKIRKEN

K. F. U. K. og K. F. U. M.

De kristelige foreninger for unge kvinder og unge mænd har begge til formål at arbejde for Guds riges udbredelse blandt unge, men arbejder iøvrigt inden for alle aldersgrupper. Bevægelserne samlede oprindeligt medlemmer og interesserede til bibelmøder og fællesbøn, og dette er fortsat grundlaget for deres virke.

Den første afdeling af K. F. U. K. grundlagdes i Vágur i 1912. I 1922 grundlagdes en afdeling i Tórshavn, medens afdelingen i Klaksvík er oprettet under 2. verdenskrig. Den første afdeling

af K. F. U. M. oprettedes i Tórshavn i 1936, medens afdelingen i Klaksvík, der drives sammen med K. F. U. K., oprettedes samtidig med denne forening.

K. F. U. K. har for tiden ca. 190 medlemmer (30 i Vágur, 80 i Tórshavn og 80 i Klaksvík), medens K. F. U. M. tæller ca. 240 medlemmer (160 i Tórshavn og 80 i Klaksvík).

Udover bibelarbejdet har foreningerne en række aktiviteter, forskelligt hobbyarbejde, forelæsninger, spil, film, udflugter og sommerlejr. Endvidere støttes et ydremissionsk arbejde. Begge foreninger afholder medlemsmøder én gang om måneden. Herudover holdes jævnligt møder - ofte ved fællesarrangementer mellem de to foreninger.

K. F. U. M. i Tórshavn har siden 1934 udgivet "Kristeligt Ungmannablað", der udkommer 11 gange om året i 2200 eksemplarer. Siden 1940 har man udgivet en julebog, "Jólaboð", der sælges i 2000 eksemplarer. Desuden driver man eget forlag til udgivelse af kristen litteratur.

K. F. U. K. og K. F. U. M. i Klaksvík driver en børnehave, Dronning Margrethes børnehave, med 72 børn (kap. 5). På K. F. U. K.- og K. F. U. M.-hjemmene i Tórshavn er der for tiden udlejet ialt 17 værelser til skolesøgende unge kvinder og mænd.

Til samtlige afdelinger af K. F. U. K. og K. F. U. M. er der knyttet spejderafdelinger (kap. 10).

Indre Mission

Indre Mission på Færøerne (Heimamissionin) arbejder inden for rammerne af den evangelisk-lutherske kirke og forkynder fra omkring 30 missionshuse rundt omkring på øerne. Man har 4 fastansatte forkyndere i Tórshavn, Tvøroyri, Vestmanna og Klaksvík. Disse virker over hele landet, medens det lokale arbejde først og fremmest varetages af frivillig arbejdskraft.

Indre Missions virke omfatter kristelige møder, ungdomsforeninger og søndagsskoler. Herudover udgiver man bladene "Sunnudagsblaðið" og "Trúboðin", ligesom man har sit eget forlag "Heimamissionsforlagið", der hidtil har udgivet ca. 25 bøger, og hvis båndcentral har udsendt 10 bånd.

Den færøske sømandsmission, som driver sømandshjem i Tórshavn, Runavík, Færingehavn og Reykjavík samt et sømandshus i Skotland, hører under Indre Mission. Til arbejdet uden for Færøerne er ansat 2 lønnede forkyndere. Iøvrigt støttes sømandsmissionens ar-

bejde af 65 kvinderinge på hele Færøerne.

Det økonomiske grundlag for arbejdet i Indre Mission og sømandsmissionen er frivillige gaver. Missionerne ledes af et fællesråd bestående af 9 medlemmer.

Det kirkelige missionsforbund

Det kirkelige missionsforbund, som de sidste ca. 30 år har virket under navnet "Kirkjuliga missiönsfelagið", er et lægmandsfællesskab af troende, som sammen med troende præster på evangelisk-luthersk folkekirkeligt grundlag ønsker at vække og styrke det åndelige liv og at samle børn, unge og ældre til et helligt samfund. Missionsforbundet har to fastansatte og to deltidsansatte forkyndere på Færøerne, hvortil kommer 2 missionærer, der virker i Ethiopien. Den væsentligste del af missionsforbundets arbejde udføres dog af frivillige.

Af aktiviteter kan nævnes søndagsskolevirksomhed, håndarbejdsaftener og sangkor for såvel voksne som børn. Forbundets forlag har til huse i missionshuset i Tórshavn. Forlagets bøger sælges fra den lutherske boghandel samme sted. Forbundets bog- og båndcentral ligger i Klaksvík, hvorfra pakker med bøger og bånd fordeles til skibene.

Det økonomiske grundlag for missionsforbundet er frivillige gaver. Forbundet ledes af en 5 mand stor bestyrelse.

KRISTNE TROSSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN

Brødremenigheden

Det, som i dag er kendt under betegnelsen "Brødremenigheden", opstod ved William Sloan's virksomhed fra 1865. Den står uden for folkekirken, og den forkynder fuld og evig frelse ved omvendelse og tro på Jesus Kristus. De troende bliver døbt, og derfor kaldes de ofte "baptister" (døbere).

Der findes forsamlinger (menigheder) i Tórshavn og en række bygder. På grund af organisationsformen kan der ikke angives noget medlemstal, men man regner med, at forsamlingerne omfatter 7-10 % af befolkningen.

Der er ca. 25 forsamlingshuse omkring på øerne - heriblandt "Ebenezer" i Tórshavn - hvor der holdes regelmæssige møder (brødsbrydelse og evangelisk møde søndag, bedemøde og opbyggelsesmøde en dag om ugen - ikke samme ugedag overalt). Desuden er der søndagsskole og i forbindelse hermed forskellige aktiviteter for børn. I

bygden Vatnsoyrrar anvendes huset "Zarepta" til sommerlejre. I 1980 ferierede ca. 1.600 børn i 7 aldersmæssigt opdelt grupper for en uge ad gangen.

I menigheden udsendes tidsskrifterne "Sunnudagsskúlin" og "Røddin". Forlaget "Røddin" udgiver forskellige kristelige bøger og pjecer.

Den færøske bibel i Victor Danielsens oversættelse er udgivet af menigheden - det nye testamente i 1937 og hele bibelen i 1949. Denne bibeludgave er udkommet i 31.000 eksemplarer. Menighedens salmebog indeholder 1192 salmer på færøsk.

Der er 6 missionærer ved forsamlingerne på Færøerne, og andre er rejst afsted til arbejde i Grønland, på Island, i Venezuela, i USA, på Filippinerne og i København. Sidstnævnte arbejder specielt blandt færinger.

Alt arbejde i menigheden er frivilligt, og der er ikke institueret nogen fælles ledelse for Færøerne.

Alle økonomiske forhold, herunder også støtte til missionærernes arbejde, ordnes inden for forsamlingerne.

Siden den færøske radio blev etableret, har brødremenigheden haft lejlighed til at sende et evangelisk program seks gange om året, og siden 1966 har der en gang om ugen været sendt et kort evangelisk program gennem Trans World Radio i Monte Carlo for at nå færinger, der sejler udenlands, såvel som landsmænd i udlandet.

Den katolske kirke

Den katolske menighed på Færøerne er en del af bispedømmet i København, der omfatter Danmark, Færøerne og Grønland. Menighedens formål er at arbejde for kærlighed, fred og retfærdighed mellem Gud og mennesker og mellem mennesker indbyrdes. Den katolske menighed bestræber sig på at være, ikke et alternativ, men et supplement til den kristendom, der er dybt rodfastet i Færøernes befolkning.

Menigheden består af 43 voksne medlemmer (heraf 11 franciskanersøstre og 1 præst) samt 12 børn under 16 år. Menigheden har en sognepræst. Der holdes én gudstjeneste (messe) daglig og på søn- og helligdage højmesse. Den første søndag i måneden er der normalt kirkekaffe.

Den katolske kirke har en kirkebygning, en præstebolig og boliger for franciskanersøstre i Tórshavn. Franciskanersøstre, der er tilsluttet kirken, driver Skt. Frans Skúli (kap. 7) og bør-

nehave og vuggestue (kap. 5).

Frelsens Hær

Frelsens Hær er en international, evangelisk og social organisation med "Den hellige Skriffs Gamle og Nye Testamente som den eneste rettesnor for kristelig tro, lære og liv". Frelsens Hær's mål er sammen med kristendommen iøvrigt at kæmpe for, at alle mennesker skal "underkaste sig den Herre Jesu Kristi herredømme". Månen søger at nå dette mål ved et forebyggende og opbyggende arbejde blandt børn og unge, samtidig med at man driver et udadvendt og oplysende arbejde af både praktisk og åndelig karakter.

Frelsens Hær har 171 voksne medlemmer, fordelt med 92 soldater, 29 i horn- og strengeorkestre samt 50 hjemforbundssøstre. Søndagsskolen samler 80 børn. Der er 72 pigespejdere og 28 juniorsoldater, medens ungdomsklubben har 17 medlemmer. To officerer er heltidsansatte, medens 33 underofficerer virker som ledere i deres fritid.

I 1977 afholdtes 211, i 1978 220 og i 1980 287 møder og gudstjenester for børn og unge, medens der for voksne i de samme år holdtes henholdsvis 345, 311 og 281 møder og gudstjenester.

Færøerne var repræsenteret med 15 soldater ved den internationale Frelsens Hær-kongres i Oslo i 1980.

Den frie evangeliske menighed

Menigheden, der arbejder mest sammen med pinsemenigheden i Norge, arbejder ud fra bibelens ord i Joh. 17,3 om det evige liv, som er at kende den eneste sande Gud og den, som Gud har sendt, Jesus, Jesu ord i Joh. 17,24, "hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være hos mig, så de må skue min herlighed, som du har givet mig; thi du har elsket mig før verdens grundlæggelse" og Ap. 2,41.

Menigheden har 144 medlemmer (voksendøbt), og menighedens søndagsskole samler 70 børn. Ledelsen består af en forstander og seks "ældstebrødre". Menigheden støtter to missionærer i "Embarcion Argentina".

Der holdes omkring 300 møder årligt, idet der holdes faste evangeliske møder tirsdag, torsdag og lørdag aften samt 2 møder på søndage. Herudover holdes friluftsmøder om sommeren.

Syvende-dags adventisterne

Syvende-dags adventisterne, der blev organiseret i USA i

1863 og fik fodfæste på Færøerne i 1919, har kirkehistorisk set rod i den radikale reformation (16. årh.), som udmundede i de pietistiske og puritanske vækkelsesretninger i England (17.-18. årh.) og i USA (18.-19. årh.). Kirkesamfundet er en international missionsbevægelse, der virker i over 100 lande. Missionen driver en omfattende skole- og sundhedstjeneste. Bevægelsen vil især betone Tibudselovens gyldighed, hvor sabbatsbudet holdes som udtryk for hvilen i Kristi skabende og forløsende virksomhed, og håbet om Kristi snarlige genkomst i herlighed (Joh. Åb. 14,12).

I 1980 var der 88 medlemmer (voksendøbt), der hovedsagelig var hjemmehørende i Tórshavn og Kollafjørður. Der er bibelstudie og gudstjeneste hver lørdag. Hver fredag holdes et bedemøde. Et specielt evangelisk møde en gang om måneden holdes i forbindelse med kirkens søndagsskole, der tæller omkring 50 børn. Med spredte mellemrum arrangeres der møder på bygd.

Menigheden driver en skole med 64 elever i Tórshavn. Man har spejderarbejde i gang i Lopra, Tórshavn, Kollafjørður og Hvannasund. Spejderkorpset talte i 1980 92 medlemmer (kap. 10). Menighedens virksomhed omfatter endvidere en fysioterapi-klinik, "Skodsborg", i Tórshavn.

Ved den årlige indsamling til bevægelsens lægemission indkom der i 1980 191.000 kr., ligesom man ved årets udgang sendte over 3 tons tøj til katastroferamte områder.

Jehovas Vidner

Jehovas Vidner har tillid til, at hele bibelen er inspireret af Gud og er ufejlbarlig. De har indviet sig til Gud, Jehova. De lærer, at frelse kun kan opnås igennem Guds søns, Kristi offer, og lægger vægt på, at deres tro bygger på bibelen og ikke på menneskers spekulationer eller trosbekendelser.

På Færøerne findes der fire menigheder. I 1970 var der 55, i 1975 75, i 1979 79 og i 1980 70 aktive forkyndere på Færøerne.

Menighederne ledes af ældsteråd, hvis arbejde er ulønnet. Der findes på Færøerne fire heltidsforkyndere, som får dækket en del af deres udgifter ved forkyndelsen. Vagttårnets afdelingskontor i Virum fører tilsyn med arbejdet på Færøerne.

I hver af de fire mødelokaler, kaldet rigssale, (Tórshavn, Klaksvík, Runavík og Tvøroyri) holdes der to ugentlige møder, foruden de ugentlige møder i private hjem. I de fire menigheder var der i 1980 gennemsnitlig 77 til stede hver uge. Ved højtiden til

minde om Kristi død var der i påsken 1980 ialt 116. Hvert år holdes der mindre og større stævner, og ved det sidste områdestævne i Tórshavn deltog 163.

FILADELFIA-menigheden

FILADELFIA-menigheden i Tórshavn er en pinsemenighed. Dette navn gav folk denne bevægelse, fordi den bygger på de begivenheder, der fandt sted første pinsedag, jfr. Apostlenes Gerninger 2. kap. Bevægelsen accepterede dette og vedkendte sig dette navn.

FILADELFIA er tilknyttet bevægelsen i de nordiske lande, og samarbejder med denne bevægelse således, at hver menighed er selvstændig, (suveræn), men dog har et godt samarbejde med alle de andre menigheder.

Medlemstallet er idag 145. For at blive medlem forlanges det, at vedkommende er genfødt og døbt i henhold til skrifterne. Menigheden er etableret med et ældsteråd, og hvis der er behov herfor, kan den udnævne en forstander, der arbejder sammen med ældsterådet.

Alle aktiviteter udføres i nært samarbejde med rådet. Ledere og ansvarshavende bliver valgt efter anbefaling af rådet, og de bliver derefter indsat til arbejde på det månedlige menighedsmøde. Der bliver ført forhandlingsprotokol for alle menighedsmøder og ældsterådsmøder. De økonomiske forhold bliver gjort medlemmerne bekendt på hvert menighedsmøde. På årsmødet bliver et revideret regnskab forelagt sammen med andre problemer, der har medlemmernes interesse.

Finansieringen af menigheden foregår ved personlige gaver og kollekt ved morgengudstjenesten og på menighedsmøderne. Tiende bliver ikke forlangt, men der er mange, som giver tiende.

ANDRE TROSSAMFUND

Bahá'í

Bahá'í troen er en selvstændig verdensreligion, der bygger på Bahá'u'lláh's lære. Bahá'íene tror på, at Bahá'u'lláh er den indviede, som Kristus, Moses og andre profeter har forudsagt, vil etablere verdensfredens enhed. Tórshavns Bahá'í menighed er ét ud af 106.000 centre rundt omkring i verden, vejledt af Bahá'í verdenscentret i Haifa, Israel.

Bahá'í troen har været repræsenteret i Tórshavn siden 1954, og det første "Åndelige Råd for Bahá'ís i Tórshavn" blev oprettet i 1973. Der holdes regelmæssige ugentlige møder, ligesom der ar-

rangeres bønnemøder og studiekredse. Desuden højtideligholdes 9 særlige dage.

Bahá'í troen har en bygning i Tórshavn, et hus købt med hjælp fra det internationale Bahá'í samfund. Alt arbejde udføres frivilligt, og der er intet præsteembede.

Kap. 10

KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V.

RADIO

Útvarp Føroya blev oprettet i 1957. Den daglige ledelse varetages af en direktør, medens et radioråd på 6 medlemmer, hvoraf 5 er valgt af lagtinget, medens 1 er valgt af lytterforeningerne, fastlægger hovedlinierne for programlægningen. I 1979/80 blev ialt registreret ca. 16.000 lyttere.

På FM-båndet sendes fra 3 hovedstationer beliggende på Suðurstreymoy (3 kilowatt), Borðoy (2 kilowatt) og Suðuroy (2 kilowatt). Hertil kommer 8 hjælpestationer, hvoraf 4 er på hver 10 watt, medens hver af de resterende 4 er på 1 watt. Siden 23. november 1978 har Útvarp Føroya sendt på mellembølge, 531 kHz (565 m). En på en international konference i Genève i 1975 meddelte tilladelse til at udvide mellembølgesenderens effekt er endnu ikke benyttet. Den ændrede frekvens har dog allerede betydet en forbedring af senderens rækkevidde.

Útvarp Føroya begyndte at sende i stereo i 1971, og dets udsendelser kan nu overalt i landet høres i stereo.

Byggeriet af et nyt radiohus i Tórshavn er kommet så langt, at man i sommeren 1981 begynder at flytte ind i de nye bygninger. Arbejdet påbegyndtes i september 1978. De samlede byggeomkostninger beløber sig efter de antagne tilbud til 15.572.273 kr. Etagearealet bliver på ca. 2.000 m², og huset vil bl. a. komme til at indeholde koncertstudio med plads til 200 tilhørere.

Útvarp Føroya har i 1980 haft ca. 1950 nyhedsudsendelser, der har været fordelt med seks udsendelser på hverdage og to på søn- og helligdage.

Aktuelle forhold er også blevet behandlet i udsendelser som "Miðdepulin" (Midtpunktet), "Aktuelt udefra" samt andre udsendelser.

Flere romaner er i årets løb læst op. F. eks. "Kærleikans breyð" (Kærlighedens brød) af Peder Sjøgren, oversat af Jákup í Skemmuni, "Moder Syvstjerne" af William Heinesen, "Yrkjarin úr Selvík" (Digteren fra Selvík) af Jens Pauli Heinesen, "August" af Knut Hamsun, oversat af Hans Thomsen, "Nátt í Firenze" (Nat i Firenze) af W. Sommersteth Maugham, oversat af Jóhannes av Skarði, og "Hornblower og Hotspur" af C. S. Forrester, oversat af Jóannes Skaale.

Der er blevet udsendt tre nye færøske radioteaterstykker. F. eks. "Takka trolaranum" (Sig tak til trawleren) af Valdemar Poulsen, "Páll og Selma" af Dagny Joensen og "Miskunnarleyst land" (Nådesløst land) af Sigmund Poulsen.

Som hørespil er der blevet udsendt følgende: "Ein Bretlandsferð" (En Englandsrejse) af J. P. Hentze, "Eldorado verður funnið" (Eldorado bliver fundet), "Tað innsiglda tokið" (Det indsejlede tog) og "Rýmingin til ódeyðiligleikan" (Flugten til udødeligheden) af Stefan Zweig.

I udsendelserne "Fríggjakvøld kl. 20" (Fredag aften kl. 20) har Niels Juel Arge talt med Dánjal Danielsen á Hvítanesi, Jens Westergaard, Lopra, Mortan Hammer, Froðba, Jógvan á Langasandi, Clement Eliassen, Tvøroyri, Óla Jákup Jensen, Tórshavn, Hans Petur Højgaard, Toftir, Steintór Norðberg, Tvøroyri, Edward Jacobsen, Fugláfjørður, Georg Joensen, Klaksvík og Malmberg Simonsen, Sør-vágur.

Tabel 10. 1. Færøernes radios udsendelser

<u>Udsendelsernes art</u>	<u>1979</u>		<u>1980</u>	
	<u>Sendetid i timer</u>	<u>Sendetid i % af samlet tid</u>	<u>Sendetid i timer</u>	<u>Sendetid i % af samlet tid</u>
Musik	1.034	48,4	1.050	47,0
Foredrag	48	2,3	68	3,1
Undervisning	39	1,8	14	0,6
Gudstjenester	156	7,3	191	8,6
Oplæsning	77	3,6	70	3,1
Dramatiske udsendelser	20	0,9	29	1,3
Reportager	46	2,2	95	4,2
Ønskekoncerter	133	6,2	124	5,5
Underholdning	35	1,6	33	1,5
Børneudsendelser	31	1,5	46	2,1
Lagtingsudsendelser	41	1,9	46	2,1
Nyhedsudsendelser, herunder aktuelt	476	22,3	468	20,9
<u>Ialt</u>	<u>2.136</u>	<u>100,0</u>	<u>2.234</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Útvarp Føroya

Udover den i tabel 10. 1. anførte sendetid har der i 1980 været 199 timers genudsendelse. I 1979 var der 168 timers genudsendelse.

Foruden sine egne udsendelser har Útvarp Føroya hver uge ud-

sendelser i den danske og den grønlandske radio og i den norske kortbølgesender.

FJERNSYN

Den af lagtinget den 29. september 1978 vedtagne lov om etablering af fjernsyn trådte i kraft den 1. november 1978. Loven bemyndiger landsstyret til at iværksætte 1. byggeetape af en udbygningsplan, der omfatter bygning af hovedstation på Húsareyn og tre omsættere på Brúnaskarð, Hestur og Støðlafjall. Udbygningen kan tidligst forventes tilendebragt i løbet af 1981. 75-80 % af landets indbyggere påregnes at blive fjernsynsdækket med disse stationer.

Indtil et officielt fjernsyn kan begynde at sende, har nogle fjernsynsforeninger af landsstyret og post- og telegrafvæsenet fået tilladelse til at drive sendere.

Fjernsynsforeningen i Tórshavn, der har ca. 2.200 medlemmer, startede som den første regelmæssige udsendelser den 6. april 1979. Siden er foreninger etableret på Eysturoy (ca. 700 medlemmer), i Klaksvík (ca. 720 medlemmer), i Tvøroyri, i Vágur, i Vestmanna, på Sandoy, på Vágar og i Eiði, således at størstedelen af befolkningen nu har mulighed for at se fjernsyn. Der er tale om retransmission af udsendelserne fra Tórshavn fjernsynsforening, dog sender foreningerne i Tvøroyri, i Vágur og i Eiði selvstændige programmer.

Fjernsynsforeningen i Tórshavn sender i gennemsnit ca. 19 timer ugentlig. Der sendes tirsdag, fredag, lørdag og søndag. Den overvejende del af udsendelserne er programmer, der har været sendt i dansk fjernsyn.

Udsendelserne fordeler sig over følgende genrer:

Tabel 10. 2. Tórshavn fjernsynsforenings udsendelser

Udsendelsernes art	1979		1980	
	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Børneudsendelser	35	5,9	71	7,2
Underholdningsud- sendelser	278	46,4	419	42,3
Interviews og ud- sendelser af oply- sende og orienteren- de karakter	132	22,0	156	15,7
(fortsættes)				

Tórshavn fjernsynsforenings udsendelser (fortsat)

Udsendelsernes art	1979		1980	
	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Gudstjenester	14	2,3	21	2,1
Andre religiøse udsendelser	8	1,3	22	2,2
Teater, opera og klassisk musik	33	5,5	57	5,7
Musikudsendelser	29	4,8	50	5,1
Sportsudsendelser	69	11,5	185	18,7
Genudsendelser	2	0,3	9	1,0
<u>Ialt</u>	<u>600</u>	<u>100,0</u>	<u>990</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Sjóðvarpsfelagið

Af udsendelserne i 1980 udgør egenproduktionen 56 timer, fordelt på 6 timer børneudsendelser, 15 timer interviews og udsendelser af oplysende og orienterende art, 28 timer gudstjenester og andre religiøse udsendelser samt 7 timer musik og færøsk dans. I 1979 udgjorde egenproduktionen 21 timer fordelt på 4 timer børneudsendelser, 13 timer interviews og udsendelser af oplysende og orienterende art samt 4 timer musik og færøsk dansk.

AVISER

Der udkommer 8 aviser, hvoraf 6 i Tórshavn. Ingen avis udkommer daglig. Dimmalætting udkommer 3 gange ugentlig. Dagblaðið, 14. September, Oyggjatiðindi og Sosialurin 2 gange, medens Norðlýsið og Tingakrossur kommer 1 gang om ugen. Endelig kommer Glaðustrok hver 14. dag. Nedenstående tabel viser avisernes oplagstal pr. 1. december 1980.

Tabel 10. 3. Avisernes oplagstal

	<u>1970</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Dimmalætting	8.900	10.400	10.800	11.200	11.300
14. September	3.650	3.750	3.700	3.700	3.750
Socialurin	2.500	4.000	5.600	6.000	5.500
Dagblaðið	2.650	6.200	5.000	5.000	5.000
Norðlýsið	1.200	1.700	2.000	2.000	2.100
Tingakrossur	1.030	1.000	1.100	1.100	1.500
Oyggjatiðindi	1.500 ¹⁾	3.000	2.300	6.500	5.500
Glaðustrok	-	1.600	1.600	1.600	1.600
<u>Ialt</u>	<u>21.430</u>	<u>31.650</u>	<u>32.100</u>	<u>37.100</u>	<u>36.250</u>

1) Fjarðbúgvín

Kilde: Avisredaktionerne

Fem af aviserne må betragtes som talerør for hvert sit politiske parti, Dagblaðið for folkeflokk, Dimmalætting for sambandsflokk, 14. September for tjóðveldisflokk, Sosialurin for socialdemokratiet og Tingakrossur for selvstyreflokk. Norðlýsið, der udgives i Klaksvík, og Oyggjatiðindi, der udgives på Eysturoy, er ikke tilknyttet noget bestemt parti. Oyggjatiðindi må ses som en efterfølger for Fjarðbúgvín, som ophørte i 1974. Glæðustrok er afholdsbevægelsens blad.

Foruden aviserne udkommer et periodisk billedblad med aktuelt stof, "Nú", der udgives 1 gang månedlig i et oplag på 6.000.

BØGER

Bogudgivelser

I 1980 udkom der ialt 93 værker på færøsk, 59 originale værker og 33 oversættelser, medens der i 1979 udkom 66 originale værker og 31 oversættelser. 72 af de nævnte bøger er trykt på Færøerne.

I Danmark udkom i 1980 18 bøger, der enten er skrevet af færinger eller vedrører Færøerne. Tilsvarende udkom i Norge 5 bøger, i Sverige 3 bøger, i Island 1 bog, i England 4 bøger og i Tyskland 1 bog skrevet af færinger eller vedrørende Færøerne.

Det samlede sidetal af de på færøsk udgivne bøger udgjorde 8.953.

Tabel 10. 4. Bøger udgivet på færøsk i 1980

	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglitteratur</u>	<u>Skolebøger</u>	<u>Børnebøger</u>	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u> ¹⁾				
<u>Originale værker</u>						
Trykt på Færøerne	4	7	16	14	8	49
Trykt i Danmark	1	1	3	0	1	6
Trykt i Island	0	0	2	1	0	3
Trykt i Holland	0	1	0	0	0	1
<u>Oversættelser</u>						
Trykt på Færøerne	2	0	3	3	15	23
Trykt i Danmark	0	0	0	1	5	6
Trykt i Island	1	0	0	0	0	1
Trykt i Holland	0	0	0	0	2	2
Trykt i England	0	0	0	0	1	1
Trykt i Portugal	0	0	0	0	1	1
Trykt ialt i 1980	8	9	24	19	33	93
Trykt ialt i 1979	15	11	32	10	29	97
Trykt ialt i 1978	18	11	32	8	16	85

1) Herunder bøger med både prosa og poesi

Kilde: Føroya Landsbókasavn

I 1980 udkom herudover 50 blade og tidsskrifter samt almanakker, julehæfter m. m. i et antal af 27.

Der uddeles forskellige litteraturpriser på Færøerne. Tórshavn byråds pris for børnelitteratur blev den 15. november 1980 givet til Heðin Brú og Elinborg Lützen. Ved samme lejlighed blev M. A. Jacobsens litteraturpris for skønlitteratur givet til Chr. Matras og prisen for faglitteratur til Hanus Andreasen

Biblioteksvæsen

Føroya Landsbókasavn, som blev oprettet i 1828, er nationalbibliotek og ejes af Færøernes lagting. Det har til formål at samle al færøsk litteratur og så vidt muligt litteratur om Færøerne. Endvidere skal Landsbókasavnið søge at fremme udbredelsen af kundskaber og oplysning i landet, ligesom det skal tilvejebringe et bibliotek af videnskabelig litteratur. Det har herudover opsyn med de 12 folkebiblioteker på Færøerne og står samtidig for bogkøb og registrering af bøger for de biblioteker, der ikke selv har uddannet personale. I forbindelse med bibliotekets færøafdeling udarbejdes færøske bogfortegnelser, årlige lister over udkomne bøger på færøsk, om Færøerne og om færøske forhold samt et fælles tilvækstkatalog "Samskrá" for Býarbókasavnið og Landsbókasavnið.

Det ny landsbibliotek, hvis opførelse påbegyndtes i juni 1976, blev officielt indviet 24. september 1980. Bygningen er på knap 1.800 m².

Antallet af bind på Landsbókasavnið er 84.840, heraf 16.740 i forskningsafdelingen og 5.211 i færøafdelingen.

Desuden har biblioteket bl. a. 584 tidsskrifter, blade og periodica, 181 mikrofilm (færøske aviser) og godt 575 færøske plader, kasettebånd og fonografer. Mest anvendt er færøafdelingen og læsestuen.

Biblioteket er udstyret med films- og kopieringsudstyr.

Føroya Landsbókasavn har i 1979/80 udlånt 5.767 bøger. Udlånet fordeler sig med 4.108 bind gennem udlånsafdelingen, 180 bind gennem forskningsafdelingen og 1.479 bind gennem oplandsafdelingen (skoler, skibe m. v.).

Ved den nye skolelov, som trådte i kraft den 1. august 1979, er bestemt, at der ved hver skole skal oprettes et skolebibliotek. Loven har aktualiseret en nyordning af biblioteksvæsenet på bygd.

Tabel 10. 5. Folkebibliotekernes virksomhed

Hjemsted	Befolk- nings- grund- lag pr. 1/1	Antal bind pr. 31/3 1980	Til- vækst 79/80	Antal udlån 79/80	Antal lånere 79/80	Udgif- ter bog- konto	Samle- de udg. 79/80	Antal udlån pr. låner 79/80
Fugla- fjørður ¹⁾	1.620							
Giljanæs ²⁾	1.780							
Glyvur	2.296	4.486	671	6.209	400	30.803	39.883	16
Klaksvík	4.757	12.549	1.204	15.147	1.078	83.563	468.264	14
Kolla- fjørður	788	3.732	511	1.589	148	28.578	40.021	11
Oyri	407	2.399	77	469	50	6.827	8.203	9
Sørvágur	1.056	4.795	464	2.295	619	28.817	39.172	4
Toftir	901	3.131	71	2.020	148	8.725	10.725	14
Tórshavn	13.692	42.398	2.843	69.226	4.821	510.182	1.837.935	14
Tvøroyri	2.173	6.691	289	6.765	389	31.640	50.886	17
Vágur	1.731	6.488	419	2.606	222	13.081	27.001	12
Vestmanna	1.292	6.020	574	3.746	1.291	30.606	54.933	3
Ialt 79/80	32.493	92.689	7.123	110.072	9.166	772.822	2.577.023	
Ialt 78/79	34.116	85.725	7.518	101.216	7.375	695.500	2.326.340	
Ialt 77/78	33.654	78.189	9.565	95.621	6.035	617.843	2.288.750	

1) og 2) ingen opgørelse indgivet for 1979/80

Kilde: Føroya Landsbókasavn

Af landets 50 kommuner er de 35 med 38,6 % af befolkningen uden bibliotek.

De 8 fungerende deltidsbiblioteker har alle status som folkebiblioteker, men er i virkeligheden kombinerede folke- og skolebiblioteker. De har fra 2.400 til 6.700 bøger hver, ialt 37.742 bøger. De udlånte i 1979/80 25.700 bøger til 4.345 lånere. Indbyggertallet i de pågældende kommuner er 10.645 pr. 1. januar 1981.

Det eneste heltidsbibliotek uden for Tórshavn er det i Klaksvík. Dette bibliotek har 12.550 bind og et udlån i 1979/80 på 15.150 bind til områdets ca. 4.800 indbyggere. Som det eneste af folkebibliotekerne har det til huse i egen bygning. Her arrangeres jævnligt maleriudstillinger, afholdes oplæsnings- og forelæsningsaftener, filmsforevisning m. m.

Býarbókasavnið, Tórshavn, udlåner færøske og udenlandske bøger og har en læsesal med håndbøger, aviser og tidsskrifter.

Biblioteket har 42.400 bind og et udlån i 1979/80 på 69.200 bind til områdets ca. 13.700 indbyggere. Býarbókasavnið abonnerer på alle færøske aviser og tidsskrifter foruden 20 udenlandske aviser og 200 tidsskrifter. Biblioteket råder desuden over en samling af lydbøger, d. v. s. kassettebånd, hvorpå bøger er indlæst til brug for dem, der ikke er i stand til at læse almindelige bøger.

I forbindelse med William Heinesens 80 års fødselsdag den 15. januar 1980 arrangerede Býarbókasavnið en udstilling med hans bøger, ligesom der samtidig blev trykt en liste over bøger af og om William Heinesen.

I foråret 1980 arrangerede Býarbókasavnið en udstilling med titlen "Bøkur um kvinnur og arbeiði" på Føroya Fólkaháskúli i forbindelse med et kursus for arbejderkvinder.

Býarbókasavnið har i årets løb regelmæssigt vist film for voksne, bl. a. en række film om fiskerierhverv og en serie om kvinder og deres vilkår.

Herudover har Býarbókasavnið stået for arrangementer med den danske folkesanger Niels Hausgaard, den danske skuespillerinde Sonja Oppenhagen samt rejseforedrag.

Overrækkelsen af de under bogudgivelser nævnte litteraturpriser til Heðin Brú, Elinborg Lützen, Chr. Matras og Hanus Andreasen fandt sted ved en højtidelighed på Býarbókasavnið den 15. november 1980.

En del af Býarbókasavnið er børnebibliotek, der i 1979/80 udlånte 32.103 bøger til 1.439 børn. Børnebiblioteket har desuden i årets løb stået for forskellige arrangementer for børn. For de mindste under skolealderen har der fast været én times underholdning om ugen i vinterhalvåret med sang, oplæsning, leg og lysbilleder. For de større børn har der én gang om ugen været film, oplæsning, sang og diskussion af de nyeste børnebøger. I december måned blev der afholdt 4 julearrangementer med bl. a. dukketeater.

MUSEUM

Føroya Fornminnissavn blev grundlagt i 1898 som en selvejende institution med det formål at indsamle og udstille kulturhistoriske genstande. Ved lagtingslov nr. 32 af 2. maj 1952 etableredes Føroya Fornminnissavn som nationalmuseum, der sorterede direkte under landstyre, og dets formål blev udvidet med en række administrative og videnskabelige opgaver.

Føroya Fornminnisavns opgaver omfatter forvaltning af fortidsminde- og bygningsfredningsloven, arkæologiske og etnologiske undersøgelser, indsamling og forskning samt bevaring og udstilling af oldsager og indsamlede etnologiske genstande. Desuden fører museet tilsyn med lokalmuseer, som får offentlig støtte efter lokalmuseumsloven.

Museet ledes af landsantikvaren, som desuden varetager fortidsmindeforvaltning, bygningsbevaring, lokalmuseumstilsyn og repræsenterer museet i fortidsmindenævn og overfredningsnævn. Til administrationen er knyttet en museumssekretær og en assistent. Stillingen som landsantikvar er for tiden ubesat.

Fortidsmindeforvaltningen har i det forløbne år færdiggjort en fortegnelse over fredede, jordfaste fortidsminder samt arbejdet med en redegørelse for disse til brug for oprettelsen af en fredningsliste. Desuden drives der løbende bebyggelses- og bygningshistorisk forskning til brug for bevaringsarbejdet. Til afdelingen er foruden landsantikvaren knyttet en museumstekniker.

Bygningsrestaureringsafdelingen har i 1980 ydet hjælp ved nogle restaurerings- og opmålingsopgaver, Magnus-Katedralen i Kirkjubøur, kirken i Porkeri, to ældre huse i Tórshavn, Dúvugarðar i Saksun og Kálvalíð i Miðvágur.

Museets genstandssamlinger har hidtil henligget uden kvalificeret tilsyn og konservering. Dette er i det forløbne år blevet afhjulpet ved ansættelsen af en konservator.

Foruden genstandssamlingerne råder museet over en stor billedsamling, bestående af ca. 30.000 gamle glasplader og andre negativer, som ved overdragelsen er tænkt at skulle danne grundlaget for en national billedsamling.

Arkæologiske afdeling har i 1980 fortsat undersøgelserne af middelalder- og vikingetids bopladslevn i Eiði og ved kirken i Sandur. Undersøgelsen af en nyfundet boplads fra tidlig middelalder i Kaldbak påbegyndtes, medens man endnu ikke har kunne undersøge 2 nyanmeldte fund fra Miðvágur. Til afdelingen er knyttet en museumsinspektør og en tekniker. Museumsinspektøren har desuden i en årrække delvis varetaget landsantikvarens opgaver.

Etnologisk afdeling har i 1980 fortsat indsamlingerne i forbindelse med en større undersøgelse af livet på land i slupptiden, og har påbegyndt bearbejdelsen af materialet, medens man samtidig har igangsat en undersøgelse af håndværk og redskaber. Til afde-

lingen er knyttet en museumsinspektør og en museumstekniker.

Under oplysningsafdelingen sorterer museets faste udstillinger. Den generelle kulturhistoriske udstilling øverst i den gamle biblioteksbygning havde i 1980 2.496 besøgende. Udstillingen af fiskeri, søfart og fuglefangst i bådemuseet havde ca. 3.000 besøgende, medens museets gård Dúvugarðar i Saksun havde et besøgstal på 2.815.

Desuden benyttede ca. 60 skoleklasser med tilsammen ca. 1.100 elever sig af museets tilbud om organiseret gennemgang ved hjælp af tilrettelagt undervisningsmateriale som et led i skoleundervisningen.

Siden 1973 har afdelingen arrangeret en årlig særudstilling, ofte tilrettelagt som vandredstilling, hvoraf flere stadig cirkulerer i ind- og udland. Særudstillingen i 1980 behandler under navnet "Hús og umhvørvi", (Hus og miljø) bygningsbevaringsspørgsmål på Færøerne. Udstillingen har hidtil været vist i "Smíðjuni í Lítluvík" i Tórshavn, hvor besøgstallet var 1.073, maskinmesterskolen i Tórshavn, Skúlaheimið i Tórshavn, Sandoyar Meginskúli i Sandur samt Bygdahúsið i Kollafjørður.

Museets tidsskrift "MONDUL", som startede i 1975, udkom som planlagt med 3 numre i 1980.

Oplysningsafdelingen varetages af en halvdagsansat museums-pædagog.

Året 1980 betød starten på nærmere kontakter med de andre museer i Nordatlanten. Føroya Forniminnissavn var repræsenteret ved en stor konference, som Grønlands Museumsnævn i april afholdt omkring den fremtidige udbygning af museumsvæsenet på Grønland. I oktober arrangerede Føroya Forniminnissavn med økonomisk støtte fra Nordisk Kulturfond, Færøernes landsstyre og Tórshavn byråd et Nordatlantisk Museums møde i Tórshavn, hvor ca. 35 museumsansatte fra Færøerne, Grønland og Island orienterede om deres respektive museers opgaver, organisation og virksomhed med henblik på nærmere samarbejde museerne imellem. Som et resultat af disse kontakter er et udstillingssamarbejde allerede ved at blive etableret med økonomisk støtte fra Nordisk Kulturfond. Produktion og udveksling af udstillinger vil under navnet "Nordatlantmuseum" blive påbegyndt i 1981.

TEATRE OG BIOGRAFER

Teatervirksomhed

Den eneste egentlige teaterbygning på Færøerne er Sjótleikarhúsið i Tórshavn (226 tilskuerpladser), der ejes og drives af Havnar Sjótleikarfelag.

Teaterbygningen anvendes også som biograf.

Scener med fornødent teknisk udstyr findes endvidere i bygdehusene i Húsavík, Sandur, Kollafjørður og Gøta. Bygdehuse med veludrustede scener er under opførelse i Strendur og Oyrabakki.

Ellers anvender man skoler, idrætshaller og forsamlingshuse til teateropførelser, og der findes scener i de fleste nyopførte skoler. Da disse scener imidlertid som regel er henlagt til gymnastiksale, der ofte er i brug om aftenen, kan de kun i begrænset omfang anvendes af lokale amatørgrupper.

Havnar Sjótleikarfelag og Klaksvíkar Sjótleikarfelag tog i 1980 initiativ til at oprette Meginfelag áhugaleikara Føroya - MÁF (Landsorganisationen for amatørskuespillere på Færøerne). Flere af de større skuespillerforeninger har herefter tilmeldt sig MÁF, hvis medlemstal nu er 220. I 1980 blev MÁF selvstændigt medlem af NAR (Nordisk Amatør Råd), der hører direkte under Nordisk Råd. MÁF fungerer nu som rådgiver og er samlingspunkt for alle amatørskuespillere på Færøerne.

Havnar Sjótleikarfelag fortsatte fra det foregående år med lystspillet "Øll verða Góð við Opal" (Alle elsker Opal) efter John Patrick og børnestykket "Hási Drekin" (Den hæse drage) efter Benny Andersen. Stykkerne opførtes 35 gange i januar, februar og marts.

Den 12. april 1980 var der urpremiere på dramaet "Lívið er mítt" (Livet er mit) efter Brian Clark. Stykket blev opført 26 gange med 2.500 tilskuere og genopført 10 gange i september og oktober.

Den 28. november havde lystspillet "Barnalótir" (Børnegebærder) efter Kjartan Ragnarsson urpremiere. Stykket, der havde Elin K. Mouritsen som instruktør, blev før jul opført 12 gange for fulde huse og genopført i januar 1981.

Børnestykket "Hási drekin" var et gæstespil, der blev opført 8 andre steder 14 gange for 2.200 tilskuere.

I den festuge, som Tórshavn byråd holdt til ære for William Heinesen i maj måned, arrangerede Havnar Sjótleikarfelag og Rit-høvundafelag Føroya en forestilling med skuespil, sang og oplæs-

ning i Sjótleikarhúsið, der blev vist 2 gange.

Foruden Havnar Sjótleikarfelag's forestillinger har andre interesserede skuespillerforeninger fra ind- og udlandet haft 22 forestillinger i teatret, heraf 10 musikkoncerter. De færøske studenter fra København havde 7 kabaretforestillinger til Olai.

På baggrund af, at der inden for de seneste 4 år ikke er opført noget nyt færøsk stykke i Sjótleikarhúsið, udskrev Havnar Sjótleikarfelag i 1980 en konkurrence om et manuskript til et skuespil for voksne og et manuskript til et skuespil for børn.

Skuespillertruppen Gríma, der er landets eneste gruppe med professionelle skuespillere, har nu 3 heltidsbeskæftigede aktører. Foruden almindelig teatervirksomhed arbejder Gríma med konsulent- og oplysningsarbejde for foreninger og andre, der dyrker teater. Gríma har ligeledes haft aftenskoleundervisning, 3 kurser i Tórs-havn, 1 i Vágar.

Gríma genoptog i 1980 "Kærleiksrímur" (Stykker om kærlighed), der blev opført 12 gange fordelt på 6 steder for ca. 1.200 tilskuere.

"Gygl og gerandisdagar" (Gøjleri og hverdag) efter Dario Fo og Franca Rame opførtes 17 gange fordelt på 5 steder for ca. 1.600 tilskuere.

"Gandasteinurin" (Tryllestenen), et børnestykke, der delvis er skrevet af gruppen selv, er opført 4 gange fordelt på 2 steder for ca. 400 tilskuere.

Endelig har Gríma opført stykker på børnebiblioteket og i børnehaver.

Klaksvíkar Sjótleikarfelag genoptog i 1980 "Landastrokið" (Landstrygeren) efter Otto Schwartz og Carl Mathern. Stykket blev opført 12 gange fordelt på 3 steder for ca. 2.600 tilskuere.

"Norðoyarstevnuteitið" (Norderøstævnekabaret) blev opført 8 gange for ca. 1.300 tilskuere.

"Gassljós" (Gaslys) efter Patrick Hamilton blev i 1980 opført 10 gange for ca. 1.000 tilskuere. Man fortsætter med stykket i 1981.

Hvalbiar Sjótleikarfelag opførte i 1980 "Giftingarfør genta" (Giftefærdig pige) efter Torvald Tu og "Tá øll vildu giftast" (Da alle ville giftes) efter Peder R. Müller 11 gange fordelt på 4 steder for ca. 2.400 tilskuere. Børnestykkerne "Øskufía" (Askepot) og "Tórnirósa" (Tornerose) blev opført af børn 4 gange for ca. 600

tilskuere.

Kollafjarðar Bygdafelag opførte "Hjá Dalaböndum" (Hos Dalebønder) efter R. C. Effersøe 10 gange for ca. 1.200 tilskuere. Idrætsforeningen i Kollafjarður opførte "Skemtileikir" (Lystspil) 5 gange for ca. 700 tilskuere.

Idrætsforeningen "Streymur" opførte "Gift teg" (Gift dig) efter Torvald Tu 12 gange for ca. 1.000 tilskuere.

Ungmannafelagið "Sólaris" i Húsavík opførte i 1980 "Skálka-brøgd Schapins" (Schapin's skurkestreger) efter Malivé 14 gange for ca. 1.900 tilskuere.

"Tey hjá stjóranum" (De hos direktøren) blev fremført af Ungmannafelagið "Virkið" i Sandur 7 gange for ca. 1.700 tilskuere.

"Eitt dukkuheim" (Et dukkehjem) efter Henrik Ibsen blev opført 2 gange af elever fra Hoydalar (gymnasiet) for ca. 500 tilskuere.

Elever fra aften- og ungdomsskolen opførte stykkerne "Flótandi gleði" (Flydende glæde), "Tey øru" (De skøre) og "Skindvirknið Hansa" (Skindvirksomheden Hansa) 1 gang for ca. 500 tilskuere.

Af kabaret m. v. kan nævnes:

Den færøske studenterforening i København arrangerede som sædvanlig til Olai en studenterkabaret over aktuelle emner. Kabaretten blev opført 7 gange for ca. 1.500 tilskuere.

Kvinnufylkingin (Kvindegruppen) arrangerede den 8. marts en underholdningsaften med sang, musik og skuespil vedrørende aktuelle kvindespørgsmål. En opførsel for ca. 600 tilskuere.

En aftenunderholdning om forholdene i byggefirmaet Kanjon blev gennemført 3 gange for ca. 300 tilskuere

1. maj gruppen arrangerede aftenunderholdning. Arrangementet blev opført 5 gange for ca. 1.100 tilskuere.

14. September gruppen arrangerede et udendørsstykke i forbindelse med 14. September-arrangementet. 1 opførsel for ca. 500 tilskuere.

Fria Teatern fra Sverige besøgte som den første svenske teatergruppe Færøerne i 1980. Gruppen opførte "Et liv för en smed" af Rudolf Penka 4 gange fordelt på 3 steder for ialt ca. 700 tilskuere.

Biografer

Der findes 8 faste biografteatre på Færøerne, heraf 2 i Tórshavn.

Tabel 10. 6. Biografteatrenes virksomhed i 1980

	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal fore- stillinger</u>	<u>Antal til- skuere</u>
Havnar Bio, Tórshavn	236	105	654	68.014
Leikhús Bio, Tórshavn	226	90	499	50.464
Glyvra Bio	199	122	223	16.612
Sørvágs Bio	200	96	194	21.486
Atlantis Bio, Klaksvík	80	73	170	4.985
Vestmanna Bio	85	62	63	2.545
Tvøroyrar Bio	96	95	185	9.117
Vágs Bio	96	86	221	10.709
Ialt 1980	1.218		2.209	183.932
Ialt 1979	1.221		3.027	265.780
Ialt 1978	1.226		3.203	316.865
Ialt 1970	1.292		2.652	272.675

Kilde: Biograferne

Gennemsnittet af besatte pladser pr. forestilling for samtlige biografer har i 1980 været 54,7 %, medens det i 1979 var 57,5 %, i 1978 64,5 % og i 1970 63,7 %.

MUSIKLIV

Koncerter

Der er 11 hornorkestre og 1 kammerorkester. Endvidere har flere af de større bygder et sangkor. I Tórshavn er der 3 aktive kor.

Tabel 10. 7. Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor i 1980

	<u>Antal koncer- ter</u>	<u>Antal medvir- kende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert</u>
<u>Kammerorkestre:</u>			
Tórshavnar Musikkskúli	4	14-30	110-250
<u>Hornorkestre:</u>			
Havnar Hornorkestur	30	10-25	50-5.000
Harmoniorkestrið G. H. M.	22	25-40	50-2.000
Klaksvíkar Hornorkestur	5	20-22	120-2.000
Nes sóknar Musikkfelag	5	16-19	100-250
Sørvágs Tónleikarfelag	10	10-20	50-200
Fuglafjarðar Hornorkestur	12	12-32	30-400

(fortsættes)

Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor
i 1980 (fortsat)

	<u>Antal koncer- ter</u>	<u>Antal medvir- kende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert</u>
Eiðis Ljómfelag	4	9-14	30-250
Vestmanna Hornorkestur	13	17-28	100-300
Tvøroyrar Hornorkestur	30	11-32	30-900
Havnar Hornorkesturs Unglingaorkestur	12	17-24	150-4.000
Vágs Tónleikafelag	3	9-11	300-600
<u>Kor:</u>			
Kristiliga Sangkórið	4	30-47	25-300
Studentaskúlakórið	1	25	150
Havnarkórið	12	16-50	50-800
Kirkjukórið "Ljómur"	1	24	400
Eiðis Sangkór	1	23	225
Fuglafjarðar Sangfelag	4	30-34	200-250
Unavngivet kor i Nes	7	32-35	20-200
Unavngivet kor i Eiði	2	40-49	100-250
Vestmanna Sangkór	10	44-55	50-600

Kilde: Lederne af de enkelte orkestre og kor

Der er i oversigten tillige medtaget koncerter i forbindelse med opvisninger og festligheder m. v.

3 kor har ikke givet koncerter i det forløbne år.

Det årlige musikstævne, det femtende i rækken, afholdtes i 1980 i Fuglafjørður med deltagelse af 9 orkestre med tilsammen 226 musikere.

Harmoniorkestret G. H. M. har i sommeren 1980 haft besøg af 2 norske hornorkestre.

Tvøroyrar Hornorkestur var 14. september - 22. september på besøg i Skotland, hvor orkestret sammen med Loudoun Youth Band medvirkede ved en koncert, der overværedes af 500 tilhørere.

Der er 26 poporkestre på Færøerne. Antallet af medvirkende heri er ialt 101. Orkestrene har givet en række koncerter, hvor flere orkestre har deltaget. Foruden orkestrene er der ca. 10 gospel grupper.

Havnar Jazzfelag, der stiftedes i 1976, har til formål at fremme interessen for musik, særligt jazz-, folke- og beatmusik.

Foreningen har i 1980 været besøgt af orkestre og solister fra alle nordiske lande og fra U. S. A. og Storbritannien.

I foråret har de besøgende været: Storyville Stompers, Claude Williams, To be or to bop, Gøteborg Musikhøgskula. Bergen Tradband, Torben Kjærs kvintet, Avføroyingar, Syncopators, Karsten Vogel og Fagrir Fuglar, Brødrene Rubato + Superkarla, Tur-Retur, Føroysk-Íslendsk Kvartet og John Tchicai var på besøg i sommerperioden, og i efteråret besøgte Tankens Flykt, Mirror, Brd. Smart, Kontraband, Niels Hausgaard, Østjysk Musikforsyning og Frode Thingnær jazzfelagið.

Havnar Jazzfelag er desuden spillested for omkring 15 færøske orkestre.

I september afholdtes i Tórshavn "Nordjazz"-møde, hvori deltog repræsentanter fra de nordiske lande.

Jazzfelagið's medlemstal var ved årets udgang ca. 800. Antallet af arrangementer i 1980 var omkring 120 med gennemsnitlig 100 deltagere. Herudover har foreningen stået for udgivelsen af 1 jazzplade og 1 plade med spillemandsmusik, samt foretaget indspilninger af yderligere 3 jazzplader, der vil udkomme i 1981.

Klassiske koncerter

Umiddelbart før jul 1979 stiftedes Føroya Koncertfelag. Foreningen har til formål at arrangere regelmæssige koncerter med færøske og udenlandske kunstnere. Koncertfelagið afholdt i sit første år, 1980, 10 forskellige arrangementer, der blev fremført ved 26 offentlige koncerter og 6 skolekoncerter. De offentlige koncerter overværedes af ialt ca. 2.000 tilhørere, medens skolekoncerterne samlede ca. 1.600 tilhørere. Geografisk fordeler koncerterne sig med 12 offentlige og 3 skolekoncerter i Tórshavn, 3 offentlige og 2 skolekoncerter i Klaksvík, 6 offentlige koncerter i Fuglafjørður, 1 offentlig koncert i Vestmanna, 2 offentlige koncerter i Giljanes, 1 offentlig koncert i Sandur og 1 offentlig og 1 skolekoncert i Runavík.

Sæsonen indledtes i februar med en koncert i Tórshavn med færøske musikere. Koncerten overværedes af ca. 130 tilhørere, og der fremførtes værker af J. B. Loeillet, J. S. Bach, Claude Bolling, André Gedalge og Franz Lehar. De deltagende musikere var Laila Nielsen og Kenneth Nygaard, blokfløjte, Rigmor Restorff, Jóhannes Andreassen, Jóannes Nolsøe og Árni Hansen, klaver og cembalo, Verland Johansen, cello, Ernst Dalsgarð, tværfløjte, Rasmus Rasmussen, trompet, Anna Olsen, sopran, Volker Imm. Behrens, tenor

og Úlvur við Høgadalsá, bas.

Sidst i april gav den danske pianist Mogens Dalsgaard koncerter i Tórshavn, Fuglafjørður og Klaksvík. Desuden gav han 3 skolekoncerter, 2 i Tórshavn og 1 for HF-elever i Klaksvík. Der fremførtes værker af Grieg, Beethoven, Liszt og Chopin. 3 offentlige koncerter med 170 tilhørere og 3 skolekoncerter med ca. 800 tilhørere.

Lørdag den 10. maj holdtes en koncert til ære for forfatteren William Heinesen i anledning af hans 80 års fødselsdag i januar. Der var så mange tilhørere, at koncerten blev gentaget dagen efter med fuldt hus. Deltagerne: Havnar Hornorkestur, dirigent Robert Oughton, Havnarkórið og et fælleskor med medlemmer fra Tórshavn og fra bygd, dirigent Ólavur Hátún. Desuden deltog et kammerorkester, sammensat til denne koncert. I dette indgik bl. a. færøske musikere, bosiddende i Danmark samt Gunnar Sigerstrøm, bratch, Inge Sønderskov, klaver og Bodil Switzer, cello. Sangsolister: Kristina Vesturklett, sopran og Sanna Waagstein Johansen, sopran og Volker Imm. Behrens, tenor. Program: Listaskálakantatan, Norska Løva, udsat for orkester, og "Tema við Variatiónum" for solo bratch. Desuden var der korsang og solosang. I anledning af festdagen havde Hans Jacob Højgaard og Pauli í Sandagerði komponeret melodier til digte af William Heinesen. 2 koncerter, 600 tilhørere.

I juni gav Anders Øberg, cello og Peter Birgir Petersen, klaver 3 koncerter i Tórshavn, Fuglafjørður og Giljanes. Der blev fremført værker af Beethoven, Chopin og Schubert. De 3 koncerter overværedes af ca. 170 tilhørere.

I juli besøgte Århus Motetkor Færøerne. Koncerter blev afholdt i Tórshavn, Klaksvík (sammen med Danmarks Radios Pigeor), Fuglafjørður og Sandur. På programmet stod værker af Lange-Müller, Villa-Lobas, Sibelius, Hugo Alfvén, Grieg, Mendelsohn, Zoltan Kodaly, Vagn Holmboe, Mauro Giuliani og Bellman. 5 koncerter med ialt 200 tilhørere.

Niederösterreichisches Bläserquintett, der gav koncerter på Færøerne i 1979, gæstede igen landet i dagene 18.-21. august 1980. Pianisten, prof. Claus Chr. Schuster, deltog. Kvintetten spillede i Tórshavn, Klaksvík og Fulgjafjørður samt gav skolekoncerter i Tórshavn og Klaksvík. Der fremførtes musik af Antonin Rejcha, Heinz Karl Gruber, Jean-René Francaix, Mozart, Francis Poulenc, Haydn, Schubert, Beethoven, Paul Hindemith, Ferenc Farkas, Jacques

Ibert, Aram Iljitsch Khatchaturian, Michael Haydn og Endre Szervánszky. 3 offentlige koncerter med 325 tilhørere og 2 skolekoncerter med ca. 600 tilhørere.

Professor Claus Chr. Schuster afholdt et kursus for færøske pianister. I forbindelse med kurset blev der sammen med Schuster givet en koncert i Tórshavn, der overværedes af 75 tilhørere. Der fremførtes værker af Mozart, Chopin, Brahms og Beethoven.

Den 10.-17. september besøgte Den Fynske Trio Færøerne. Den Fynske Trio er en klarinettrio og den eneste af sin art i Skandinavien. Medlemmerne er Rosalind Bevan, klaver, Jens Schou, klarinet og Svend Winsløv, cello. Der blev givet offentlige koncerter i Vestmanna, Giljanes, Runavík og Tórshavn samt en skolekoncert i Runavík. Der fremførtes værker af Beethoven, Stravinsky, Max Bruch og M. I. Glinka. 4 offentlige koncerter med 140 tilhørere og 1 skolekoncert med 200 tilhørere.

Den 21. og 22. september gav den islandske sopransangerinde Ingveldur Hjaltested sammen med pianistinden Jónína Gísladóttir koncerter i Tórshavn og Fuglafjørður. På programmet stod værker af Schubert, Brahms, Schumann, Strauss, Sigfus Einarsson, Ture Rangström, Grieg, Sibelius og Puccini. 2 offentlige koncerter med 125 tilhørere.

I oktober gav Volker Imm. Behrens og Árni Hansen koncerter i Listaskálin, Tórshavn, og i Fuglafjørður. Koncerterne blev givet i forbindelse med en tilsvarende koncert i november i Vejen i Danmark. Der fremførtes værker af Beethoven, Schubert, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann, Bach, Händel, Tommasi Giordani, Mozart og Puccini. 2 offentlige koncerter med 75 tilhørere.

Tórshavnar Musikkskúli har i 1980 stået for 5 forskellige arrangementer, der har været fremført ved 7 offentlige koncerter, hvortil der ialt har været ca. 1.200 tilhørere.

I marts gav Tórshavnar Musikkskúli koncert sammen med medlemmer af Havnar Hornorkestur under ledelse af Inge Sønderskov Madsen og Robert Oughton. Der fremførtes værker af Corelli, Vivaldi, Joseph Haydn og William Heinesen. 1 koncert med ca. 150 tilhørere.

Tórshavnar Musikkskúli stod som arrangør af en tourné med Michala Petri-trioen 7.-9. maj. Trioen består af Michala Petri, blokfløjte, David Petri, cello, og Hanne Petri, cembalo. Der blev givet koncerter i Tórshavn, Klaksvík og Runavík. På programmet stod værker af Händel, van Eyck, Sammartini, Corelli, Vagn Holmboe, Hans Henrik

Brandt og Vivaldi.

Musikskolen havde i juni besøg af Pro Arte trio'en, hvis medlemmer er Bohumila Iedličková, klaver, Milan Vitek, violin og Pierre René Honnens, cello. Sammen med musikskolens orkester fremførtes 1 koncert i Tórshavn, der overværedes af 110 tilhørere, med værker af Vivaldi, Bach, Mozart og Beethoven.

I forbindelse med den nordiske kulturuge i september stod musikskolen for et arrangement, hvor dele af operaen "Barbara" af Henning Wellejus fremførtes under ledelse af komponisten. Medvirkende var den islandske sopransangerinde Ingveldur Hjaltested, den islandske pianistinde Jónína Gísladóttir, Tórshavnar Musikk-skúli, Havnar Hornorkestur, elever fra musikkonservatoriet i København samt Studentaskúlakórið. 1 koncert i Tórshavn med 250 tilhørere.

I december gav musikskolens orkester samt orkestret "Ad Libitum" en koncert i Tórshavn, der overværedes af 150 tilhørere. På programmet stod værker af Tchaikowsky, Bach, Dvořák, Telemann, Edv. Elgar, Chopin, Schumann, Leo Delibes og Corelli.

KUNST

Kunstudstillinger i Listaskálin, Tórshavn

I udstillingsbygningen Listaskálin i Tórshavn blev den faste udstilling af færøsk kunst i maj-september kun afbrudt af den omfattende og meget besøgte Olaj-udstilling. Derudover var der 9 separat-udstillinger.

I februar var udstilling af fotografier fra Tukak-teatret, som beskrev den gamle grønlandske og eskimoiske kultur.

I marts afholdtes Nordisk Textiltriennale 1979/80. Blandt deltagerne var denne gang en færing, Astrid A. Geyti.

I april fremviste Frimod Joensen malerier.

I maj var der udstilling af tegninger af William Heinesen i forbindelse med den højttideligholdelse, som byrådet forestod i anledning af hans 80 års fødselsdag. Da udstillingen åbnede, blev der holdt taler for billedkunstneren William Heinesen. Endvidere var der koncert med Inge Sønderskov Madsen og Bodil Switzer, klaver og cello. En anden aften var der korsang med Havnar-kórið under ledelse af Ólavur Hátún.

I september vistes udstillingen "Svensk grafik" fra "Grafiska Sällskapet" i Stockholm. Dette initiativ blev taget i forbindelse

med den nordiske uge, som bestyrelsen for Nordens Hus på Færøerne arrangerede. På åbningsdagen holdt den svenske grafiker Hans Lindh foredrag om grafisk kunst.

I oktober havde Frimod Joensen en udstilling af tegninger.

I november havde Arnold Vegghamar maleriudstilling.

I november var der også en udstilling af grønlandsk kunst. Denne udstilling var arrangeret i forbindelse med indførelsen af hjemmestyret på Grønland. Udstillingen har turneret i alle de nordiske lande. Bodil Kaalund fra tilrettelæggelsesudvalget holdt foredrag med lysbilleder om grønlandsk kunst og præsenterede udstillingen.

I december havde Amariel Norðoy udstilling af malerier og stentryk.

Andre kunstudstillinger på Færøerne

I februar havde Janus Sørensen en maleriudstilling i Smiðjan í Lítluvík, Tórshavn.

1. og 2. påskedag arrangerede Lions Club kunstudstilling i skolen i Runavík.

I april havde Amariel Norðoy en maleriudstilling i Ósáskúlin i Klaksvík.

I april havde Jacob Fuglø en maleriudstilling i Smiðjan í Lítluvík. Den følgende week-end havde Poulina Joensen udstilling ligelødes i Smiðjan í Lítluvík.

I maj var udstilling i Smiðjan í Lítluvík af tegninger, olie-malerier, grafik, vævede ting, klip o. a. Deltagerne var Elsa S. Dalsgaard, Marjun Simonsen, Janne Jørgensen, Olaf Johannesen, Guðrið Poulsen, Annika Johannessen, Jákup Olsen og Torkil Johannessen.

Senere i maj havde Amy Fuglø Jager udstilling i Smiðjan í Lítluvík.

Kunst- og håndværksskolen i Sandur havde fremvisning af elev-arbejde i Ungdomshuset i Sandur i juni.

I juli havde spanieren José Jimenez maleriudstilling i Smiðjan í Lítluvík.

Kunstudstillinger uden for Færøerne

I maj begyndte i Odense en udstilling, som kaldtes "Ung færøsk kunst". Deltagerne var Amariel Norðoy, Olivur við Neyst, Sigrunn A. Gunnarsdóttir, Eyðun av Reyni, Torbjørn Olsen, Ingi

Joensen, Súsán í Jákupsstovu og Hans Pauli Olsen. Denne udstilling blev vist i forskellige byer i Danmark.

Listafelag Føroya arrangerede i maj-juli en udstilling af grafik og tegninger i Hanstholm i samarbejde med Hanstholm Kunstforening, som samtidig udstillede akvareller af S. J. Mikines.

I Vejen kunstmuseum afholdtes i november en udstilling af færøsk kunst. Deltagere var Ingálvur av Reyni, Frimod Joensen, Zakarias Heinesen og Bárður Jákupsson. Volker Imm. Behrens var arrangør i samarbejde med Vejen Kunstforening. Der var også arrangeret en koncert med Árni Hansen, klaver og Volker Imm. Behrens, tenor. Ingeniør Heini Olsen holdt foredrag med lysbilleder om Færøerne. Udstillingen blev vist i forskellige jyske byer.

DANSK-FÆRØSK KULTURFOND

Dansk-Færøsk Kulturfond, der blev stiftet i 1951, har til formål at fremme den kulturelle forbindelse mellem Færøerne og Danmark.

Fondens kapital er tilvejebragt ved tilbagebetalinger af de rentefrie lån, der blev ydet til færinger, der var under uddannelse i Danmark under krigen. Obligationsformuen andrager nu ca. 3,9 mill. kr. I 1980 udgjorde renter af obligationsformue og bankindestående ca. 324.500 kr.

Fondens bestyrelse består af 1 repræsentant for statsministeriet, der er formand, 1 repræsentant for undervisningsministeriet, rigsbudsmanden og 2 af landsstyret valgte repræsentanter.

I 1979 uddelte fonden ca. 136.600 kr. til kulturelle formål, medens der i 1980 blev uddelt ca. 156.800 kr. Dansk-Færøsk Kulturfond har i 1980 ydet støtte bl. a. til en koncerttournée på Færøerne med Michala Petri-trioen, til bogværket "Tey byggja land" (6. bind), til fremvisning af udstillingen "Ung Færøsk Kunst" forskellige steder i Danmark samt til teatervirksomhed.

SPEJDERBEVÆGELSEN

Der er 5 spejderkorps på Færøerne. Det samlede antal spejdere og disses fordeling på de enkelte korps fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 10. 8. Översigt over de færøske spejderkorps pr. 31/12-1980

	Færø- ernes spej- der- union (gule dreng)	Færø- ernes spej- der- union (blå piger)	K.F.U.K.- spejder- ne (grøn- ne piger)	K.F.U.M.- spejder- ne (grønne dreng)	Frel- sens Hær- spej- derne (grå piger)	Ad- ven- tist- spej- derne	<u>Ialt</u>
Klaksvík	60		104	53			217
Hvannasund						15	15
Fuglafjørður			84	55			139
Leirvík			65	78			143
Sørvágur				37			37
Vestmanna			101				101
Kollafjørður						30	30
Argir				52			52
Tórshavn	124	63	223	196	81	30	717
Dalur			11				11
Tvøroyri	18	26		38			82
Vágur				30			30
Lopra						18	18
<u>Ialt</u>	<u>202</u>	<u>89</u>	<u>588</u>	<u>539</u>	<u>81</u>	<u>93</u>	<u>1.592</u>

Kilde: Oplysninger fra spejderkorpsene

I det forløbne år er K.F.U.K.'s spejderarbejde i Vágur ophørt, hvorimod adventisternes spejdere har begyndt spejderarbejde i Hvannasund.

Ud over det sædvanlige spejderarbejde med møder, ture, lejre og konkurrencer har man følgende faste program: Fælles spejdergudstjeneste på Baden-Powells fødselsdag den 22. februar, Gregoriusmessehøjtidelighed den 12. marts og Flagdagshøjtidelighed den 25. april.

I 1974 blev de færøske drengespejdere sammensluttet i Meginfelag Føroysku Dreingjaskóta (M.F.D.). Formålet hermed var bl. a. at skaffe drengespejderne medlemskab af verdensspejderunionen, World Organization og the Scout Movement (W.O.S.M.). I påsken 1979 førtes forhandlinger på Færøerne mellem Fællesrådet for Danmarks Drengespejdere (F.D.D.) og M.F.D. angående selvstændig færøsk medlemskab af W.O.S.M. Forhandlingerne resulterede i en aftale mellem F.D.D. og M.F.D. om, at M.F.D. optages i W.O.S.M. gennem tilknytning til F.D.D. I aftalen, der blev underskrevet af parterne

i maj 1980, understreges det, at man stiler mod, at M.F.D. anerkendes som selvstændigt medlem af W.O.S.M.

I forbindelse med ansøgningen om medlemsskab af W.O.S.M. kom sekretæren fra W.O.S.M., Lazol Nagy, på besøg 3 dage i august 1980. På et møde i september 1980 anbefalede han W.O.S.M. at godkende ovennævnte aftale mellem F.D.D. og M.F.D.

Den 1. november 1980 deltog M.F.D. i et nordisk møde for at drøfte den nordiske del af aftalen. Resultatet af dette møde blev, at der var flertal for, at de færøske drengespejdere kom med i det nordiske samarbejde på lige fod med de andre nordiske lande.

Samme week-end blev der holdt en nordisk spejderbladredaktør-konference i København, hvor en repræsentant fra Færøerne deltog for første gang.

I påsken 1980 bestod 30 spejderførere Gilwell-uddannelsen. Samtidig blev der udnævnt en uddannelsesleder for de færøske drengespejdere, ligesom der blev udnævnt 4 hjælpere. Disse og andre, ialt 11, tog i oktober måned i Danmark kursus i udvidet instruktør-uddannelse. I september måned påbegyndtes de første kurser på Færøerne under ledelse af færinger, flere følger i 1981.

Store Bededag holdt K.F.U.M.-spejderne deres årlige landspatruljekonkurrence vestpå i Trongisvágur, neden for Rangabotnur. Her mødtes ca. 125 spejdere fra alle K.F.U.M.-spejderkorps på Færøerne. Vinder var en patrulje fra Argir. Landspatruljekonkurrencen er K.F.U.M.-spejdernes største lejr, og den blev kaldt Víkingalegan (Vikingelejren) 1980.

På Færøerne blev der i 1980 holdt 2 sommerlejre. Frelsens Hær-spejderne lå i lejr i Funningsbotn. Føroya Skótasamband (Færøernes spejderunion) var med omkring 100 spejdere fra Klaksvík, Tórshavn og Tvøroyri á Dølum ved Viðareiði.

K.F.U.K.-spejderne lå i 1980 i lejr ved Loch Lomond i Skotland. K.F.U.M.-spejdere deltog i den store K.F.U.M.-landslejr, Langeskovlejren, i Danmark, og K.F.U.M.-spejdere fra Sørvágur lå i lejr ved Voss i Norge.

M.D.F. og logerne på Færøerne havde i 1980 besøg af svenske spejdere fra Nyckterhetsrörelsens Scoutförbund.

K.F.U.M.-spejderne fra Leirvík havde i 1980 besøg af 17th Nottingham St. John Air Scouts, og spejdertroppene SSB og STS i Tórshavn havde besøg af danske spejdere fra Erik den Rødes Klan fra Amager. "Títlinga"-dag ("Grønsmutte"-dag) blev holdt den 3. maj i

Tórshavn med deltagelse af 120 "títlingar" ("grønsmutter") fra Klaksvík, Tórshavn og Vestmanna, og K.F.U.K.-spejderdag for alle K.F.U.K.-spejdere blev holdt 20.-21. september i Klaksvík med deltagelse af 90 K.F.U.K.-spejdere.

I dagene 18. og 19. oktober 1980 blev der afholdt en international J.O.T.A. (Jamboree on the air), hvor spejdere fra hele verden stod i forbindelse med hinanden pr. radiotelefoni. To radiostationer blev opsat i 1980, én i Klaksvík og én i Tórshavn. I Klaksvík blev radiostationen passet af spejdertroppen Nólsoyar Páll, og disse havde besøg af K.F.U.M.-spejdere fra Leirvík, Klaksvík og Tórshavn. De kom i forbindelse med 38 udenlandske radiostationer. I Tórshavn blev radiostationen passet af spejdertroppene SSB og STS, og disse havde besøg af K.F.U.M.-spejdere fra Tórshavn. Denne radiostation kom i forbindelse med 42 udenlandske stationer.

IDRÆT

De færøske idrætsforeninger har et samlet medlemstal på ca. 6.000, hvoraf ca. 3.500 er aktive idrætsudøvere. Herudover anslås det, at 1.000 - 1.500 dyrker idræt uden at være medlem af nogen forening.

Samtlige idrætsforeninger er organiseret i Ítróttasamband Føroya (Í.S.F.). Ved udgangen af 1980 var 78 foreninger medlemmer af Í.S.F.

Í.S.F., der er stiftet i 1939, er den højeste idrætsmyndighed på Færøerne. Forbundet skal forberede og godkende konkurrencer, skabe interesse for idræt og repræsentere Færøerne udadtil, bl. a. som medlem af De Nordiske Rigsidrætsforbunds Fælleskomité og den vesteuropæiske idrætsforbundssammenslutning N.G.O.

I 1980 har der været arbejdet med at omorganisere de resterende 7 afdelinger til specialforbund. Dette er gennemført for 6 afdelingers vedkommende: Føroya Fimleikasamband (F.F.S.) 21. marts, Flogbóltssamband Føroya (F.B.F.) 29. marts, Róðrasamband Føroya (R.S.F.) 19. april, Borðtennissamband Føroya (B.T.S.F.) 16. maj, Hondbóltssamband Føroya (H.S.F.) 17. maj og Svímjissamband Føroya (S.S.F.) 14. december. I 1979 blev Fótbóltssamband Føroya (F.S.F.) stiftet, og der er således kun badmintonafdelingen tilbage som afdeling. Den 10. april 1980 stiftedes et særligt idrætsforbund for handicappede, Ítróttasamband fyri Brekað (Í.S.B.).

I 1980 er der nedsat et udvalg, der skal forestå ungdoms- og

udviklingsarbejdet. Dette udvalg skal orientere færinger om andre idrætsgrene, som endnu ikke er kendt på Færøerne, samt varetage kursusvirksomheden.

I.S.F. finansieres ved landskassetilskud, egne indtægter samt medlemskontingent fra de forskellige forbund, hvilket er sat til 1.600 kr. pr. forbund pr. år.

Tilskuddet fra landsstyret udgjorde i 1979/80 742.000 kr. Derudover yder landsstyret et særligt tilskud på 50.000 kr. til aflønning af trænere i idrætsforeningerne. Indirekte tilskud ydes ved, at udøvende idrætsfolk i forbindelse med udøvelse af idræt rejser gratis med landsstyrets rutebåde. I 1980 har I.S.F. også fået tilskud fra Danair på 50.000 kr. til rejser mellem Færøerne og Danmark for færøske idrætsfolk.

Medlemmerne i I.S.F. kommer fra 10 idrætsgrene, badminton, bordtennis, fodbold, håndbold, gymnastik, judo, ridning, roning, svømning og volleyball. Det største antal udøvere findes inden for fodbold og håndbold, men også kaproning og gymnastik har mange udøvere.

Frømandssport, bordtennis, håndbold og volleyball er eksempler på områder, hvor Færøerne er anerkendt som selvstændig nation i internationale turneringer.

Inden for alle idrætsgrene arrangeres hvert år turneringer, herunder færø mesterskaber. Endvidere er der turneringssamkvem med andre, fortrinsvis nordiske, lande, både på lands- og foreningsbasis.

Vedrørende aktiviteter i 1980 kan nævnes:

C-VM turneringen i håndbold afholdtes på Færøerne i februar måned. Ialt deltog ca. 200 håndboldspillere fra 10 lande, Færøerne medregnet. Der blev spillet i Tórshavn, Klaksvík og i den nye hal i Vágur.

F.S.F. var i Island med det færøske fodboldlandshold, der spillede 2 kampe mod det islandske landshold.

F.F.S. var repræsenteret på et gymnastikstævne i Island med 2 deltagere.

F.B.F. var i Stockholm med kvindelandsholdet, der spillede imod det svenske volleyballkvindelandshold. Ligeledes har islandske volleyballlandsholdsspillere været på Færøerne og spillet mod det færøske kvindelandshold.

Færøerne var repræsenteret på et lederkursus i Finland i juni

måned med 4 deltagere og en repræsentant for I.S.F.

I.S.B. har i vinterhalvåret 1980/81 arrangeret kursus for handicappede under aftenskolen.

H.S.F. var med håndboldlandsholdet i Oslo, som deltog i en nordisk turnering i oktober måned. Grønlandske kvinde- og mandsholdsspillere var i 1980 på Færøerne og spillede imod færøske kvinde- og mandslandshold.

Færøske badmintonspillere har også været på Grønland og spillet mod grønlændere.

I Gundadalur i Tórshavn er der et relativt stort idrætsanlæg med sportshal (ca. 1.200 tilskuere), fodboldbaner og udendørs svømmebassin. I Klaksvík og Vágur er der ligeledes idrætshaller (ca. 800 tilskuere), fodboldbaner og svømmehaller. Foruden sportshallerne anvendes gymnastiksalene ved skolerne til indendørs idræt. Herudover findes fodboldbaner i Sandur, Leirvík, Fuglafjørður, Gøta, Sumba, Tvøroyri, Vágur, Hvalba, Miðvágur, Sørvágur, Sandavágur, Runavík, Eiði og Skáli. Endelig skal nævnes, at en stor svømmehal er under opførelse i Tórshavn. Hallen forventes at kunne tages i brug i 1982.

Der er mulighed for at få offentligt tilskud til nyopførte idrætsanlæg, idet landskassen og vedkommende kommuner yder 80 % i anlægstilskud. Der kan også opnås tilskud fra tipsmidlerne til de enkelte foreninger. Derimod får hverken I.S.F. eller de enkelte afdelinger inden for dette, del i den årlige uddeling af overskuddet fra tipsmidlerne til dansk idræt.

BRIDGE

De færøske bridgeklubber er sammensluttet i et fællesforbund "Føroya Bridge Samband" (F.B.S.) stiftet i 1968, der omfatter 12 klubber med ca. 500 medlemmer. Den ældste klub, Havnar Bridgefelag, blev stiftet i 1937 og har i dag ca. 100 medlemmer.

F.B.S. arrangerer hvert år mesterskaber i hold- og parturnering samt en cupturnering for hold.

F.B.S. er ikke tilsluttet internationale bridgeorganisationer, men har i 1978 indgået en samarbejdsaftale med Danmarks Bridge Forbund om bl. a. fællesindkøb af bridgemateriel, deltagelse af 1 færøsk par i DM for par og deltagelse i andre turneringer. I henhold hertil deltager F.B.S. hvert år i "European Simultaneous Pairs", den såkaldte Europaturnering.

SKAK

I 1970 sluttete de færøske skakklubber sig sammen i et fællesskab "Talvsamband Føroya" og blev optaget som medlem i det internationale skakfællesskab F.I.D.E. I 1975 blev "Talvsamband Føroya" optaget som medlem af Nordisk Skakforbund.

Talvsambandið omfatter nu 14 skakklubber med ialt ca. 400 medlemmer. Sammenslutningen står hvert år som arrangør af Færø-mesterskaberne. Færø-mesterskabet 1980 blev afviklet i Kollafjørður i samarbejde med den lokale klub, Kollafjarða Talvfelag, som i denne forbindelse udgav et stævneblad, "Snoppríkkur", der udkom med et dagligt nummer, de dage, turneringen varede.

Færøske skakspillere deltager selvstændigt i udenlandske skakturneringer. Den største opgave i 1980 var skakolympiaden på Malta, hvor Færøerne deltog med et 6-mands hold. I 1979 påbegyndte Talvsamband Føroya udgivelsen af et skakblad, "Talvblaðið", der påregnes at udkomme med 6 numre om året.

Der spilles traditionelt en årlig skaklandskamp mod Island.

TABELFORTEGNELSE

Side

Kap. 1. FÆRØERNE

<u>Tabel 1.1.</u> Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1970-1980	41
<u>Tabel 1.2.</u> Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 8. november 1980, fordelt på partier og områder	41
<u>Tabel 1.3.</u> Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1971-1979	42

Kap. 2. BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

<u>Tabel 2.1.</u> Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt på områder. Absolutte tal	46
<u>Tabel 2.2.</u> Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt på områder. Procentvis fordeling	46
<u>Tabel 2.3.</u> Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980 opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Absolutte tal	48
<u>Tabel 2.4.</u> Befolkningen 1966, 1970 og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 31/12 1978, 1979 og 1980, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Procentvis fordeling	48
<u>Tabel 2.5.</u> Befolkningens fordeling efter alder 1966, 1970 og 1977	49
<u>Tabel 2.6.</u> Befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse 1977	50
<u>Tabel 2.7.</u> Befolkningen fordelt efter køn 1966, 1970 og 1977	51
<u>Tabel 2.8.</u> Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling 1966, 1970 og 1977	51
<u>Tabel 2.9.</u> Befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling 1977	52
<u>Tabel 2.10.</u> Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1966-1980	53
<u>Tabel 2.11.</u> Nettoudvandringen 1967-1980	54
<u>Tabel 2.12.</u> Oversigt over fødsler, dødsfald, vandringer samt vielser og skilsmisses 1966-1980	55
<u>Tabel 2.13.</u> Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte kommuner	55
<u>Tabel 2.14.</u> Befolkningsudviklingen i 1980 i de enkelte områder	57

	Side
Kap. 2. <u>Tabel 2.15.</u> Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i erhverv og udenfor erhverv 1966, 1970 og 1977	58
<u>Tabel 2.16.</u> Den erhvervsaktive befolkning fordelt på erhvervsgrupper 1966, 1970 og 1977	59
<u>Tabel 2.17.</u> Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder 1966, 1970 og 1977	60
<u>Tabel 2.18.</u> Den erhvervsaktive befolkning fordelt på arbejdsstilling 1966, 1970 og 1977	61
<u>Tabel 2.19.</u> Familier fordelt efter familietype, familiemedlemmernes beskæftigelse samt antallet af hjemmeboende børn i 1977	63
<u>Tabel 2.20.</u> Sammenlignende oversigt over bolig-tællingerne 1970 og 1977	64
<u>Tabel 2.21.</u> Udlejede almindelige beboelseslejligheder, fordelt efter huslejens størrelse september 1977	67
Kap. 3. <u>ERHVERV</u>	
<u>Tabel 3.1.</u> De færøske skibes fiskefangster 1971 1975 og 1978-1980	76
<u>Tabel 3.2.</u> De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1978-80. Procent	78
<u>Tabel 3.3.</u> De færøske skibes fiskefangster i tons 1977-80 fordelt på økonomiske områder. Procent	79
<u>Tabel 3.4.</u> Færøske skibes fangster i 1980 angivet i tons fordelt på økonomiske områder	80
<u>Tabel 3.5.</u> Færøske fiskerskibes fangster på norske og EF-områder angivet i tons for 1978-1980	80
<u>Tabel 3.6.</u> Fangster fra not- og industriskibene fordelt efter landingspladser 1975 og 1977-80	81
<u>Tabel 3.7.</u> Landinger fra not- og industriskibene fordelt efter anvendelse 1975 og 1977-1980	81
<u>Tabel 3.8.a. og b.</u> Færøske fiskerskibes fangster hidrørende fra landsoklen i 1980 efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder. Tons uslagt	82
<u>Tabel 3.9.a. og b.</u> Færøske skibes fangster hidrørende fra Færø Banke i 1980 efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder. Tons fisk med hoved	83
<u>Tabel 3.10.</u> Fiskeri på landsoklen 1973, 1975 og 1977-80 fordelt på skibstyper	84
<u>Tabel 3.11.</u> Fiskeri på landsoklen 1973, 1975 og 1977-80 fordelt på skibstyper. Alle arter konsumfisk. Tons slagtet fisk	85
<u>Tabel 3.12.</u> Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975, 1978-80	86
<u>Tabel 3.13.</u> Råfisklandinger fra færøske skibe fra samtlige områder i 1970 og 1974-1980. Tons uslagt vægt	87

	Side
Kap. 3. <u>Tabel 3.14.</u> Råfisk landet i udlandet af færøske skibe 1978-80. Tons uslagt vægt	87
<u>Tabel 3.15.</u> Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de TAC, fiskeribiologer har foreslået for 1975-1981 for områderne ved Færøerne. Tons uslagt vægt	89
<u>Tabel 3.16.</u> Fangster ved Færøerne 1971 og 1975-80 ICES område V _b . Tons uslagt vægt	89
<u>Tabel 3.17.</u> Råfisklandinger fordelt efter anvendelse i 1970, 1975 og 1976-80	91
<u>Tabel 3.18.</u> Produktion af fiskevarer 1970, 1975 og 1977-80	92
<u>Tabel 3.19.</u> Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975 og 1979-1980	92
<u>Tabel 3.20.</u> Driftstal for fiskerskibene 1979	93
<u>Tabel 3.21.</u> Driftstal for udroerbåde med trawltilladelse 1979	94
<u>Tabel 3.22.</u> Driftstal for udroerbåde uden trawltilladelse 1979	94
<u>Tabel 3.23.</u> De gennemsnitlige driftsresultater for forskellige skibstyper 1970 og 1976-1979	95
<u>Tabel 3.24.</u> Hyreoversigter	96
<u>Tabel 3.25.</u> Oversigt over priserne på råfisk 1979 og 1980	99
<u>Tabel 3.26.</u> Oversigt over priserne på saltfisk 1973-1980	100
<u>Tabel 3.27.</u> Realkreditinstituttets udlån, låntagning og egenkapital 1965-1981	102
<u>Tabel 3.28.</u> Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne 1969/70-1979/80	103
<u>Tabel 3.29.</u> Landskassens tilskuds- og kurstabs-lån i årene 1970/71 og 1975/76-1979/80	103
<u>Tabel 3.30.</u> Kvæghold i 1970 og 1974-1979	105
<u>Tabel 3.31.</u> Fårehold i 1970 og 1975-1979	106
<u>Tabel 3.32.</u> Oversigt over opdyrkning i 1973-1980	107
<u>Tabel 3.33.</u> Kartoffelavl 1970 og 1975-1979	107
<u>Tabel 3.34.</u> Bruttofaktorindkomsten for håndværk, industri samt bygge- og anlægsvirksomhed i 1970 og 1977-1979	108
<u>Tabel 3.35.</u> Folketal og samlet omsætning inden for fiskeindustri, anden industri samt håndværk og tjenesteydelser fordelt på områder	111
<u>Tabel 3.36.</u> Industri-, håndværks- og servicevirksomheder pr. 1. januar 1978	112
<u>Tabel 3.37.</u> Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1970 og 1975-79	113

Kap. 3.	<u>Tabel 3.38.</u>	Antal aktieselskaber 1970-1980	Side 114
	<u>Tabel 3.39.</u>	Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1980	115
	<u>Tabel 3.40.</u>	Antallet af flyvepassagerer i årene 1970, 1975 og 1977-80	115
	<u>Tabel 3.41.</u>	Antal skibspassagerer til og fra Fær- øerne i 1979 og 1980	116
	<u>Tabel 3.42.</u>	Opgørelse over skibsflåden 1975, 1979 og 1980	117
	<u>Tabel 3.43.</u>	Tilgang af fartøjer i 1980	117
	<u>Tabel 3.44.</u>	Afgang af fartøjer i 1980	118
	<u>Tabel 3.45.</u>	Den samlede færøske skibsflåde 1970-1980	118
	<u>Tabel 3.46.</u>	Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1979 og 1980	119
	<u>Tabel 3.47.</u>	Dæksfartøjer 5-20 BRT 1972-1980	119
	<u>Tabel 3.48.</u>	Fiskerskibe i ordre og under bygning ultimo 1980	120
	<u>Tabel 3.49.</u>	Vejenes længde, kapacitet og belæg- ning	120
	<u>Tabel 3.50.</u>	Udgifter til det færøske landevejs- net 1970/71, 1975/76 og 1976/77-1979/80	121
	<u>Tabel 3.51.</u>	Tilskud til kommuner til asfaltering	122
	<u>Tabel 3.52.</u>	Autoværn opsat i 1980	124
	<u>Tabel 3.53.</u>	Vejlængder	124
	<u>Tabel 3.54.</u>	Gennemsnitstrafik pr. døgn 1974, 1976 og 1978-80	125
	<u>Tabel 3.55.</u>	Den samlede produktion og salget af el 1970/71 og 1975/76-1979/80	125
	<u>Tabel 3.56.</u>	El-selskabets fordelingsanlæg pr. 1. april 1980	125
	<u>Tabel 3.57.</u>	Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne	126
	<u>Tabel 3.58.</u>	Tilskud til regulering og byggemod- ning af havneområder	128
	<u>Tabel 3.59.</u>	Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser	129
	<u>Tabel 3.60.</u>	Samlede investeringer i havne- og landingspladser i årene 1972, 1976 og 1978-80	131
	<u>Tabel 3.61.</u>	Aktiviteten i de 6 største havne 1974-1980	132
	<u>Tabel 3.62.</u>	Antal centraler og abonnenter samt antal ansøgere på venteliste ultimo finansårene 1970/71-1979/80	134
	<u>Tabel 3.63.</u>	Telefonvæsenets økonomi 1970/71 og 1975/76-1979/80	134

	Side
Kap. 3. <u>Tabel 3.64.</u> Telekommunikation med udlandet og med skibene 1966-1980	135
<u>Tabel 3.65.</u> De færøske posthuses virksomhed 1975/76, 1979 og 1980	138
Kap. 4. <u>ØKONOMI</u>	
<u>Tabel 4.1.</u> Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 1970, 1975 og 1977-80	141
<u>Tabel 4.2.</u> Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970, 1975 og 1977-80	144
<u>Tabel 4.3.</u> De gennemsnitlige eksportpriser for visse varer 1970, 1975 og 1977-80	145
<u>Tabel 4.4.</u> Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970, 1975 og 1977-80	146
<u>Tabel 4.5.</u> Importen fordelt på varegrupper 1970, 1975 og 1977-80	148
<u>Tabel 4.6.</u> Importen fordelt på lande 1970, 1975 og 1977-80	151
<u>Tabel 4.7.</u> Importen fordelt på anvendelsesgrupper i faste og løbende priser 1975 og 1977-80	152
<u>Tabel 4.8.</u> Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1975 og 1977-80	153
<u>Tabel 4.9.</u> Færøernes handelsbalance 1970 og 1975-1980	154
<u>Tabel 4.10.</u> Arbejdslønninger og pristal 1970 og 1975-1981	160
<u>Tabel 4.11.</u> Pristallet januar 1980-januar 1981	162
<u>Tabel 4.12.</u> Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst 1970/71 og 1975/76-1980/81	166
<u>Tabel 4.13.</u> Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i skatteåret 1980/81	168
<u>Tabel 4.14.</u> Udskrevne skatter i skatteårene 1970/71 og 1975/76-1980/81	169
<u>Tabel 4.15.</u> Udskrevne personlige skatter m.v. i skatteåret 1980/81 i de enkelte kommuner	170
<u>Tabel 4.16.</u> Landskassens indtægter 1970/71 og 1975/76-1981/82	173
<u>Tabel 4.17.</u> Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1970/71 og 1975/76-1979/80	175
<u>Tabel 4.18.</u> Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1970/71, 1975/76 og 1977/78-1979/80	176
<u>Tabel 4.19.</u> Statens udgifter efter hovedformål 1970/71, 1975/76 og 1977/78-1979/80	178
<u>Tabel 4.20.</u> Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1979	178

	Side
Kap. 4. <u>Tabel 4.21.</u> Statens og offentlige danske institu- tioners udlån, restgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-1980	182
<u>Tabel 4.22.</u> Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1979/80	182
<u>Tabel 4.23.</u> Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1975-1980	183
<u>Tabel 4.24.</u> Udviklingen i statsgarantier i 1979/80	184
<u>Tabel 4.25.</u> Landskassens udgifter efter hovedfor- mål i finansårene 1970/71, 1975/76 og 1978/79- 1981/82	184
<u>Tabel 4.26.</u> Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1970 og 1975-1980	187
<u>Tabel 4.27.</u> Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 1970 og 1975-1977 samt pr. 31. marts 1979-80 fordelt efter formål	187
<u>Tabel 4.28.</u> Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen pr. 1. ja- nuar 1970 og 1975-1981	190
<u>Tabel 4.29.</u> Pengeinstitutternes udlån pr. 31. de- cember 1978, 1979 og 1980 fordelt efter hovedfor- mål	191
<u>Tabel 4.30.</u> Prioritetslån i boligbyggeri 1. ja- nuar-31. december 1980 i sparekasserne, p/f Húsa- lån og Húsálánsgrunnurin	193
<u>Tabel 4.31.</u> Boligbyggeriet 1975-1980	194
<u>Tabel 4.32.</u> Nationalbankens genbelåning af fær- øske veksler 1971, 1975 og 1977-80	195
<u>Tabel 4.33.</u> De finansielle institutioners obliga- tionsbeholdninger pr. 31. december 1975 og 1977-80	195
<u>Tabel 4.34.</u> Bruttofaktorindkomsten 1975 og 1977-79 fordelt på erhverv	197
<u>Tabel 4.35.</u> Samlede bruttoinvesteringer 1970, 1975 og 1977-79	198
<u>Tabel 4.36.</u> Færøernes betalingsbalance 1979	201
<u>Tabel 4.37.</u> Bruttonationalproduktets anvendelse 1970, 1975 og 1977-79	203
<u>Tabel 4.38.</u> Samlede bruttoinvesteringer 1970, 1975 og 1977-79	203
<u>Tabel 4.39.</u> Betalingsbalancens hovedposter 1970 1975 og 1977-79	204
<u>Tabel 4.40.</u> Opsparingen 1970, 1975 og 1977-79	205

	Side
Kap. 5. <u>SOCIALE FORHOLD</u>	
<u>Tabel 5.1.</u> Antal modtagere af sociale ydelser pr. 1. januar 1970, 1975 og 1980-1981	212
<u>Tabel 5.2.</u> Sociale udgifter i landskassefinans-året 1979/80	215
<u>Tabel 5.3.</u> Sociale udgifter i hovedposter i landskassefinansårene 1970/71, 1975/76 og 1978/79-1979/80	216
<u>Tabel 5.4.</u> Antal elever ved Skúlin á Trøðni fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 1970, 1975 og 1978-81	218
<u>Tabel 5.5.</u> Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i 1970, 1975 og 1979-80	219
Kap. 6. <u>SUNDHEDSVÆSEN</u>	
<u>Tabel 6.1.</u> Sygehusenes kapacitet og belægning 1970/71, 1975/76 og 1977-79	226
<u>Tabel 6.2.</u> Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene 1970/71, 1975/76 og 1977-79	227
<u>Tabel 6.3.</u> Sygehusenes ambulante virksomhed 1970/71, 1975/76 og 1977-79	228
<u>Tabel 6.4.</u> Sygehusenes normerede personale pr. 1. april 1970, 1975 og 1977-80	228
<u>Tabel 6.5.</u> Sygehusenes samlede udgifter 1970/71, 1975/76 og 1977/78-1979/80	230
<u>Tabel 6.6.</u> Specifikation af sygehusenes udgifter 1977/78-1979/80	230
<u>Tabel 6.7.</u> Sygehusenes udgifter pr. sygedag 1970/71, 1975/76 og 1977/78-1979/80	231
<u>Tabel 6.8.</u> De samlede sygehusudgifters fordeling 1970/71, 1975/76 og 1977/78-1979/80	231
Kap. 7. <u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	
<u>Tabel 7.1.</u> Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1975 og 1977-80	240
<u>Tabel 7.2.</u> Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1979/80	242
<u>Tabel 7.3.</u> Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus i skoleårene 1975/76 og 1977/78-1980/81.	247
<u>Tabel 7.4.</u> Antal elever i skoleårene 1975/76 og 1977/78-1980/81 fordelt på årgange og klassetrin	248
<u>Tabel 7.5.</u> Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 1981 i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap	249
<u>Tabel 7.6.</u> Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar 1975 og 1978-81	253

	Side
Kap. 7. <u>Tabel 7.7.</u> Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975 og 1977-81	255
<u>Tabel 7.8.</u> Antal elever på Færøernes maskinskole 1975 og 1977-80	256
<u>Tabel 7.9.</u> Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1979/80 fordelt på årgange	257
<u>Tabel 7.10.</u> Handelsskolens elevtal pr. 1. januar 1981	259
<u>Tabel 7.11.</u> Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1975 og 1978-81	261
<u>Tabel 7.12.</u> Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne 1975/76 og 1977/78-1979/80	263
<u>Tabel 7.13.</u> Landskassens elevtilskud 1975/76 og 1977/78-1979/80	264
Kap. 8. <u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	
<u>Tabel 8.1.</u> Oversigt over Færøernes rets virksomhed 1970 og 1978-1980	265
<u>Tabel 8.2.</u> Oversigt over overtrædelser af straffeloven 1970 og 1978-1980	268
<u>Tabel 8.3.</u> Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser 1970 og 1978-1980	268
<u>Tabel 8.4.</u> Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt 1970 og 1978-1980	269
Kap. 9. <u>KIRKELIV PÅ FÆRØERNE</u>	
<u>Tabel 9.1.</u> Kirkernes placering og befolkningsgrundlag 31. december 1980	271
<u>Tabel 9.2.</u> Oversigt over kirkelige udgifter 1979/80	272
Kap. 10. <u>KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V.</u>	
<u>Tabel 10.1.</u> Færøernes radios udsendelser 1979 og 1980	282
<u>Tabel 10.2.</u> Tórshavn fjernsynsforenings udsendelser 1979 og 1980	283
<u>Tabel 10.3.</u> Avisernes oplagstal 1970 og 1977-80	284
<u>Tabel 10.4.</u> Bøger udgivet på færøsk i 1980	285
<u>Tabel 10.5.</u> Folkebibliotekernes virksomhed i 1979/80	287
<u>Tabel 10.6.</u> Biografteatrenes virksomhed i 1980	294
<u>Tabel 10.7.</u> Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor i 1980	294
<u>Tabel 10.8.</u> Oversigt over de færøske spejderkorps pr. 31. december 1980	302

ISBN 87-503-3763-7
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3